

Vellinge Översiktsplan 2010

med utblick mot 2050

Vellinge vidgar vyerna

Antagen av kommunfullmäktige 2013-01-23 Laga kraft 2013-06-27

Förord

Vellinge kommun utgör en liten, **men** unik sydskönska del av den attraktiva Öresundsregionen som även inkluderar kommuner på den danska sidan. Det är kommunens framtidsvision inklusive mål och riktlinjer och förslag på planering, hushållning och utveckling av kommunens värdefulla mark, vatten och bebyggelse som redovisas i kommunens nya översiktsplan;

”Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050”.

Planen är ett redskap som ger oss möjlighet att värna om befintliga värden, bemöta framtida utmaningar och skapa nya bestående värden.

Översiktsplanens relativt långa planprocess med dess obligatoriska skeden har gett oss möjlighet att diskutera vad det är vi vill uppnå, hur vi kan uppnå det och när i tiden det kan vara möjligt att genomföras i dialog med berörda myndigheter, politiska partier, föreningar och kommuninvånarna.

Vår strävan är att presentera en tydlig översiktsplan som ger oss stöd för att bevara och utveckla kommunens attraktionskraft och värden genom att styra utvecklingen till att kommunen växer måttfullt och hållbart.

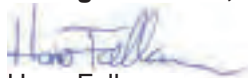
Vi vill redovisa en översiktsplan med ett enkelt och rakt beskrivet innehåll som är väl illustrerad och har en layout som gör den lättillgänglig och greppbar.

En översiktsplan blir aldrig helt färdig för arbetet med att planera och genomföra en värdeskapande omvandling av kommunen pågår kontinuerligt.

Planen ger oss möjligheten att samla kring en stark framtidsvision vars tydliga målbilder möjliggör att vi gemensamt drar åt samma håll och tillsammans skapar oss en bra framtid för vår kommun.

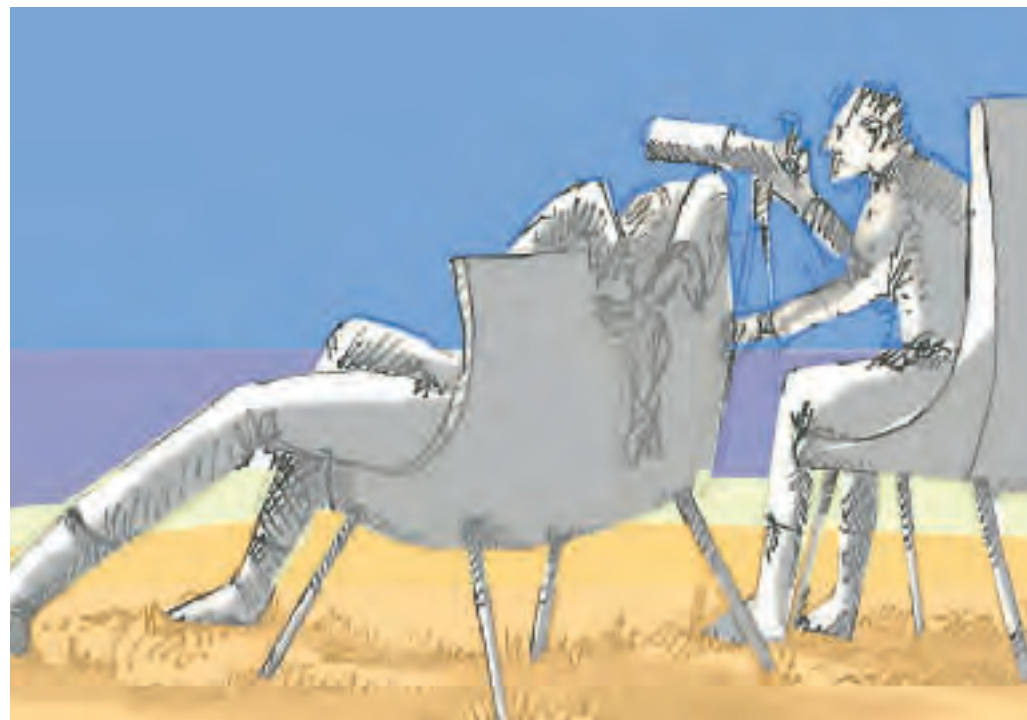
Samråd om kommunens förslag till ny översiktsplan, ”Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050”, genomfördes under tiden 2010-05-17 -- 07-31. Planförslaget bearbetades efter inkomna synpunkter och Kommunstyrelsen beslutade 2012-02-27 att ställa ut planförslaget och samrådsredogörelsen för granskning. Utställningen av planförslaget skedde under tiden 2012-04-14--06-15. Inkomna synpunkter redovisas i utlåtandet dvs. sammanställning av inkomna remissvar samt länsstyrelsens granskningsyttrande (**Bilaga C**).

Vellinge kommun, Tillväxt och samhällsbyggnad 2012-12-03

Hans Folkeson
stadsbyggnadsdirektör

Karin Gullberg
översiktsplanarkitekt/landskapsarkitekt

Planen antogs av kommunfullmäktige 2013-01-23 och vann laga kraft 2013-06-27.
Dnr: KS2009/567.

Projektansvarig: Hans Folkeson, stadsbyggnadsdirektör, Vellinge kommun.

Projektledare/skribent: Karin Gullberg, landskapsarkitekt/översiktsplanarkitekt, Vellinge kommun.

Styrgrupp: Ordföranden i nämnder och styrelser i Vellinge kommun.

Text, upplägg och layout: Karin Gullberg med stöd från Hans Folkeson och ett flertal kommunala tjänstemän som bidragit med kunskap utifrån sina respektive kompetensområden.

God och hälsosam miljö: Miljöavsnittet är skrivet gemensamt med Annelie Persson och Jonas Andermyr, miljöinspektörer, Vellinge kommun.

Mark- och vattenanvändningsplan (ÖP Plankarta): Karin Gullberg och Hans Folkeson.

Bilaga A - Planeringsunderlag: Johan Helgeson, planarkitekt, Vellinge kommun.

Bilaga A - Uppdatering av kartor: Fredrik Alström, blivande naturgeograf.

Bilaga B - Konsekvensbeskrivning: Anne-Lie Mårtensson, landskapsarkitekt, Sweco.

Bilaga C - Utlåtande/Sammanställning av remissvar samt länsstyrelsens yttrande: Per Iwansson, Hans Folkeson och Karin Gullberg.

IT support: Peter Åberg, MBK/GIS-samordnare, Vellinge kommun.

Flygbilder: Lars Bygdemark, fotograf.

Illustrationer samt vissa flygbilder: Pekka Kärppä, landskapsarkitekt, AB 05.

Foton: Pekka Kärppä (PK), P-G Bentz (PGB), Stina Höglund (SH) samt övriga foton Karin Gullberg (KG).

In Design support: Stina Höglund, landskapsarkitekt studerande.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL 1	SAMMANFATTNING	sid 5	DEL 6	KARAKTÄRSOMRÅDEN	sid 133
	Sammandrag	6		Karaktärsområden - geografisk områdesindelning (6 st). En geografisk redovisning av framtida utveckling i kommunen.	
	Vellinge vidgar vyerna!	8		Vald analysmetod, landskapsanalys enligt Kevin Lynch och dess utfall	134
	Innehåll och upplägg av den nya översiktsplanen	10		Analys och framtida utveckling redovisas för respektive karaktärsområde	
	Idékoncept - en hållbar flerkärnighet!	11		(text, bilder, foton, plankartor och skisser)	138
	Temaområden - en tematisk redovisning av mål och riktlinjer	12		Karaktärsområde I - Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie	143
	God beredskap inför framtida klimatförändringar	13		Karaktärsområde II - Hököpinge, Gessie kyrkby, Gessie villastad	157
	Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling	16		Karaktärsområde III - Jordbrukslandskapet	167
	Karaktärsområden - en geografisk redovisning av framtida utveckling	20		Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd	173
	Tre framtidsbilder sammanfattar planens innehåll och den successiva utvecklingen.....	23		Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand	183
	Tre bilagor - kort beskrivning av deras innehåll	30		Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo	195
	Konsekvensbeskrivning - sammandrag	31	DEL 7	ÖVRIGA STYRANDE DOKUMENT	sid 207
	Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 (ÖP-plankartan)	32		Förteckning över befintliga styrande dokument, strategiska program och planer	
	Översikt över gällande förordningar m.m.(Restriktionskartan)	34		samt nya som är under framtagande eller omarbetning	209
	Efterord och fortsatt arbete	35	DEL 8	MARK OCH VATTENANVÄNDNINGSPLAN - ÖP Plankartan	
DEL 2	VISION OCH MÅL	sid 37		Kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplan i A 2	212
	Vad är egentligen en översiktsplan?	38		(ÖP- kartan är vikt och ligger löst instoppad)	
	Mål	39	BILAGOR		
	Stolthet och attraktivitet	39	Bilaga A	PLANERINGSUNDERLAG	1 - 83
	Vision	41		Riksintressen, regleringar och förordnanden i Vellinge kommun:	
	Värdegrund och nyckelord	41		Riksintressen	
DEL 3	METOD OCH GENOMFÖRANDE	sid 43		Förordnanden enligt Miljöbalken	
	Organisation och genomförande	44		Reglering enligt PBL (Plan- och Bygglagen)	
	Planeringsprocess och tidplan	45		Övrigt regionalt planeringsunderlag	
	Metod och utförande	46		Kartbilaga	
	Inledande frågeställningar	47	Bilaga B	KONSEKVENSER	1 - 25
	Det goda samtalet	48		Konsekvensbeskrivning av översiktsplanen, inklusive miljöbedömning	
	Inspel från den regionala planeringen	48	Bilaga C	UTLÅTANDE OCH LÄNSSTYRELSENS YTTRANDE	1 - 44
	Samverkan med omvärlden	49		Sammanställning av remissvar samt länsstyrelsens granskningsyttrande	
	Innehåll och upplägg av den nya översiktsplanen	52		Se PBL (Plan och Bygglagen) 3 kap §11,17 och 22.	
DEL 4	KOMMUNFAKTA	sid 55			
	Kommunfakta och statistik	55			
DEL 5	TEMAOMRÅDEN	sid 67			
	Temaområden – indelning efter prioriterade ämnesområden (16 st). En tematisk redovisning av framtida utveckling i kommunen	67			
	Mål och riktlinjer redovisas för respektive temaområde	69			

Måkläppen, Falsterbo

DEL 1

Sammandrag

Vellinge vidgar vyerna!

Innehåll och upplägg av den nya översiktsplanen

Idékoncept - en hållbar flerkärnighet!

Temaområden - en tematisk redovisning av planens mål och riktlinjer (16 st)

God beredskap inför framtida klimatförändringar

Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling

Karaktärsområden - en geografisk redovisning av framtida utveckling (6 st)

Förklaring till varför framtida utveckling redovisas "inzoomat" på respektive karaktärsområde

Tre framtidsbilder sammanfattar planen och den successiva utvecklingen

Framtidsbild 1, Framtidsbild 2 och Framtidsbild 3

Tre bilagor - kort beskrivning av deras innehåll

Konsekvensbeskrivning - sammandrag

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 (ÖP - plankartan)

Översikt över gällande förordningar m.m.(Restriktionsplanen)

Efterord och fortsatt arbete

Sida

6

8

10

11

12

13

16

20

21

23

24

30

31

32

34

35

SAMMANFATTNING

Sammandrag

Ljuset och enkelheten; ett öppet landskap med fria vidder och långsträckta stränder, lantlighet, trivsamt och unik möjlighet att kunna vara nära flera storstäder men samtidigt mitt ute i naturen. Alla dessa kvaliteter inger goda förhoppningar om att vi tillsammans kan skapa oss en bra framtid i och för vår kommun. Här kan vi alla finna en plats som passar för var och en av oss att leva och verka på under livets olika skeden.

Den nya översiktsplanen innehåller en tydlig stadsbyggnadsvision som prioriterar att värna om naturmiljön och utveckla innehåll och utformning av de gemensamma stadsrummen.

God livsmiljö är ett brett begrepp.

Begreppet innefattar och sträcker sig från god fysisk planering via gott boende, goda gemensamma stadsrum, bevarad natur och rent vatten vidare till alla de mjuka värden som gör att vi som lever, besöker och verkar här kan känna oss trygga och får möjlighet att leva ett innehållsrikt och gott liv.

Vellinge kommun erbjuder boende och besökare en livsmiljö med en svårslagen variationsrikedom som sträcker sig från havet i sydväst med vita långa sandstränder, ljunghedar, tallskog, strandängar, historiska badorter och golfbanor, tätorter med god service via det öppna rika jordbrukslandskapet med kyrkbyar och friliggande gårdar upp till det böljande kulturhistoriskt värdefulla backlandskapet i öster med stort inslag av småvatten, dödisgröpar, märkegravar och tre lantliga byar mellan den gamla landsvägen 101:an och Trelleborgsbanan.

Det politiska målet är att kommunen växer hållbart och måttfullt. Befolkningen bör helst inte öka med mer än 1 % per år för att kommunen långsiktigt ska kunna tillgodose kommuninvånarnas, besökarnas och näringsidkarnas behov av service och infrastruktur samt samtidigt säkerställa kommunens befintliga värden och miljö.

En nyckelfråga i den kommunala planeringen är att utveckla och erbjuda hög kvalitet inom skola, vård och omsorg. En mycket viktig grupp av kommunens befolkning består av barn och ungdomar och ett väsentligt mål för kommunen är att kunna ge dem god utbildning och en trygg och aktiv uppväxt. Även den ökade andelen äldres behov av boende och omsorg måste ställas i fokus.

Attraktionen av att kunna erbjuda ett gott tryggt boende med god tillgänglighet är högt prioriterat inom Vellinge kommun.

Planen ska eftersträva och möjliggöra en hållbar, varierad, flexibel och blandad bebyggelse med ett brett utbud av lokaler och bostäder av hög standard och med ett kvalitetstänkande som visar på omsorg och omtanke om estetik, skala och detaljer.

Höllviken och Ljunghusen från ovan.

Utveckling av modern och hållbar infrastruktur med fokus på förbättrad kollektivtrafik, helst spårbunden, är av största prioritet för att kunna säkerställa pendling och trygga hållbara transporter till och från kommunen.

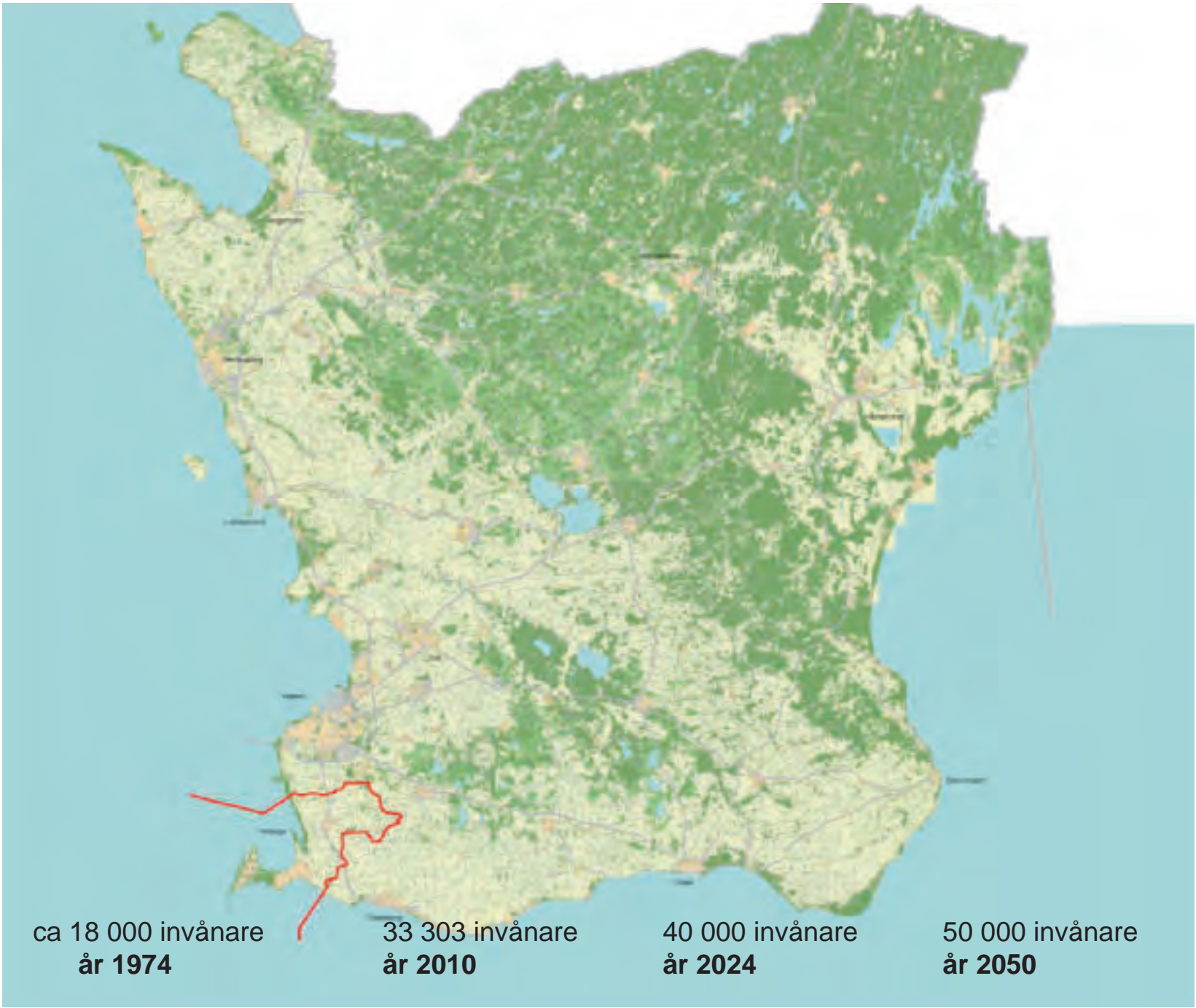
Det hårda trycket på marken i kommunens västra delar innebär att en förskjutning av nyexploatering till kommunens mellersta och östra delar är önskvärd utifrån ett flertal aspekter.

Vellinge tätort har stor utvecklingspotential och backlandskapets små orter utmed Trelleborgsbanan kommer i framtiden, utifrån sina goda kollektivtrafiklägen, lugn och unika naturvärden, att kunna erbjuda attraktiva och hållbara boendemiljöer. Även ett fortsatt erbjudande av nya utbyggnadsområden i Höllviken, Skanör och Falsterbo är av stor vikt för att undvika oönskad förtätning och prisutveckling på befintliga bostäder och mark samt för att kunna skapa underlag till att behålla och utveckla servicen i orterna.

Vi strävar efter att skapa och stärka "det goda livsrummet" för att få alla, unga som gamla, att vilja bo, besöka och verka i vår kommun under livets alla skeden och erbjuda dem möjligheter att förverkliga sina idéer och drömmar. Gemensamt skapar vi en attraktiv kommun genom att sträva mot hållbar utveckling byggd runt en stabil flerkärnig struktur som består av genuina mindre bostadsorter, vilka alla har egen identitet och strategiskt läge med goda kommunikationer både mellan varandra och ut till det övriga Skåne, till Sverige och världen.

Det är viktigt att vi alla känner stolthet, delaktighet och tar gemensamt ansvar för livet och miljön i vår kommun genom att se möjligheter och vågar vara modiga, omtänksamma och kreativa.

Vellinge vidgar vyerna!

Många förknippar Vellinge kommun mest med sol, bad och långsträckta vita stränder, men faktum är att en mycket stor del av kommunens mark består av högt klassad god jordbruksmark. Närmare bestämt över 63 %!

Den nya översiktsplanen redovisar en framtida utveckling av kommunen där den goda jorden med sina fria öppna vyer och siktstråk bevaras och värnas.

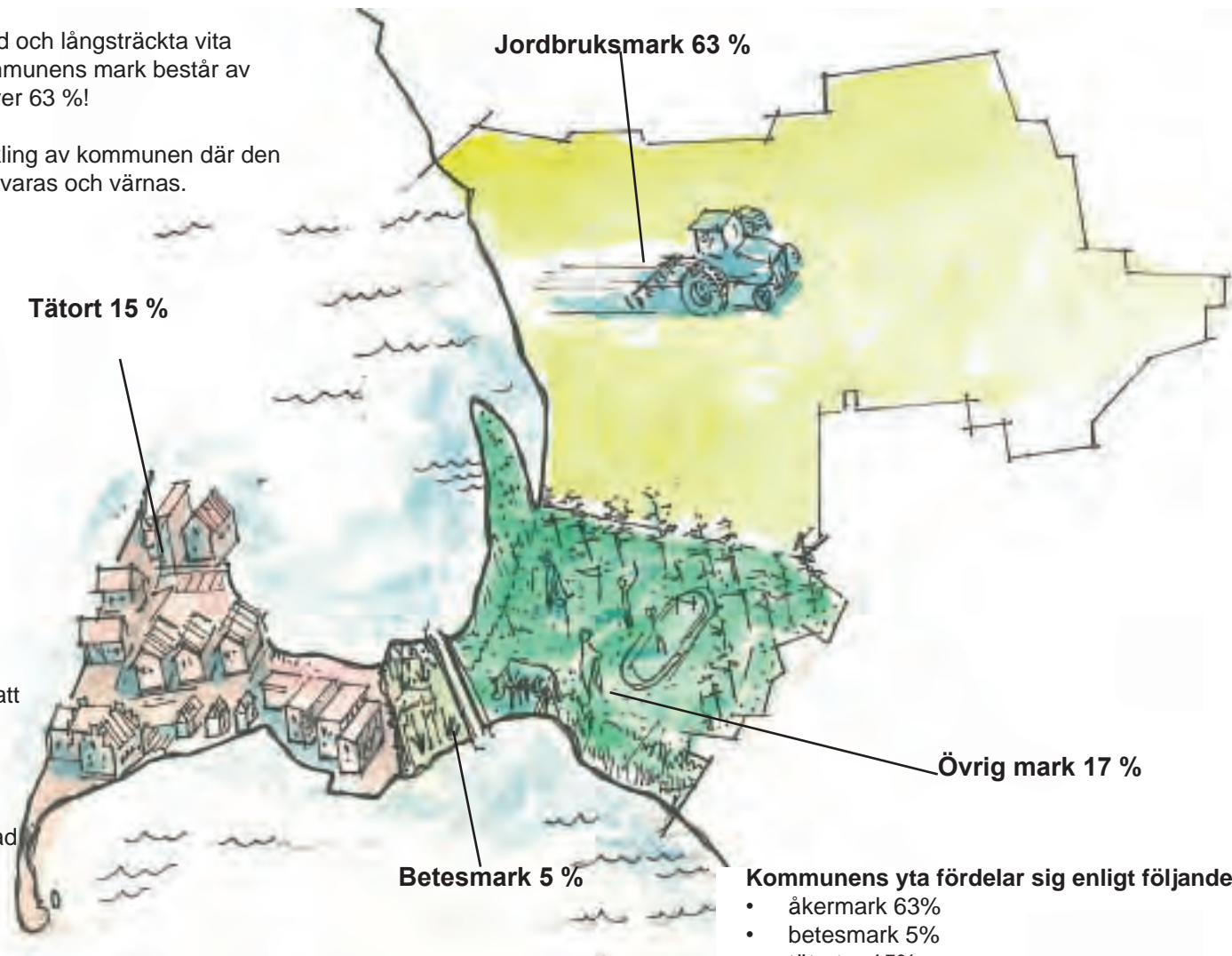
Utvecklingen av kommunen med nya områden för bebyggelse planeras främst ske i de östra delarna samt genom förtätning och komplettering med bebyggelse i de befintliga tätorternas centrum, vid befintliga och nya stationslägen eller som nya stadsdelar med stark identitet i tätorternas kantzoner kopplade till goda hållbara kollektivtrafikförbindelser.

Viss kompletterande bebyggelse kommer även i framtiden vara möjlig att bygga ute i det omgivande jordbrukslandskapet om det uppfyller kommunens strikta miljö- och bygglovskrav och inte strider mot alla de gällande förordnanden, bestämmelser och skydd som kommunen har rikligt av.

Kommunens sjudande "energi" kommer möjliggöra en positiv utveckling och leda till att alla får möjlighet att finna sin egen bästa möjliga livskvalitet i vår vackra natur och i de trygga, historiskt spännande lantliga omgivningarna.

Läget är unikt i att kommunen både ligger nära kopplad till storstäderna Malmö och Köpenhamn med deras rika utbud av arbetstillfällen och nöjen, men samtidigt mitt i ett storslaget vackert landskap nära åkrar, hav och långsträckta stränder.

Den översiktliga planeringen bär ett stort ansvar för att för framtiden bevara och utveckla de befintliga värden som finns i vår kommun och samtidigt tillföra nya för de kommande generationerna.

Kommunens yta fördelar sig enligt följande:

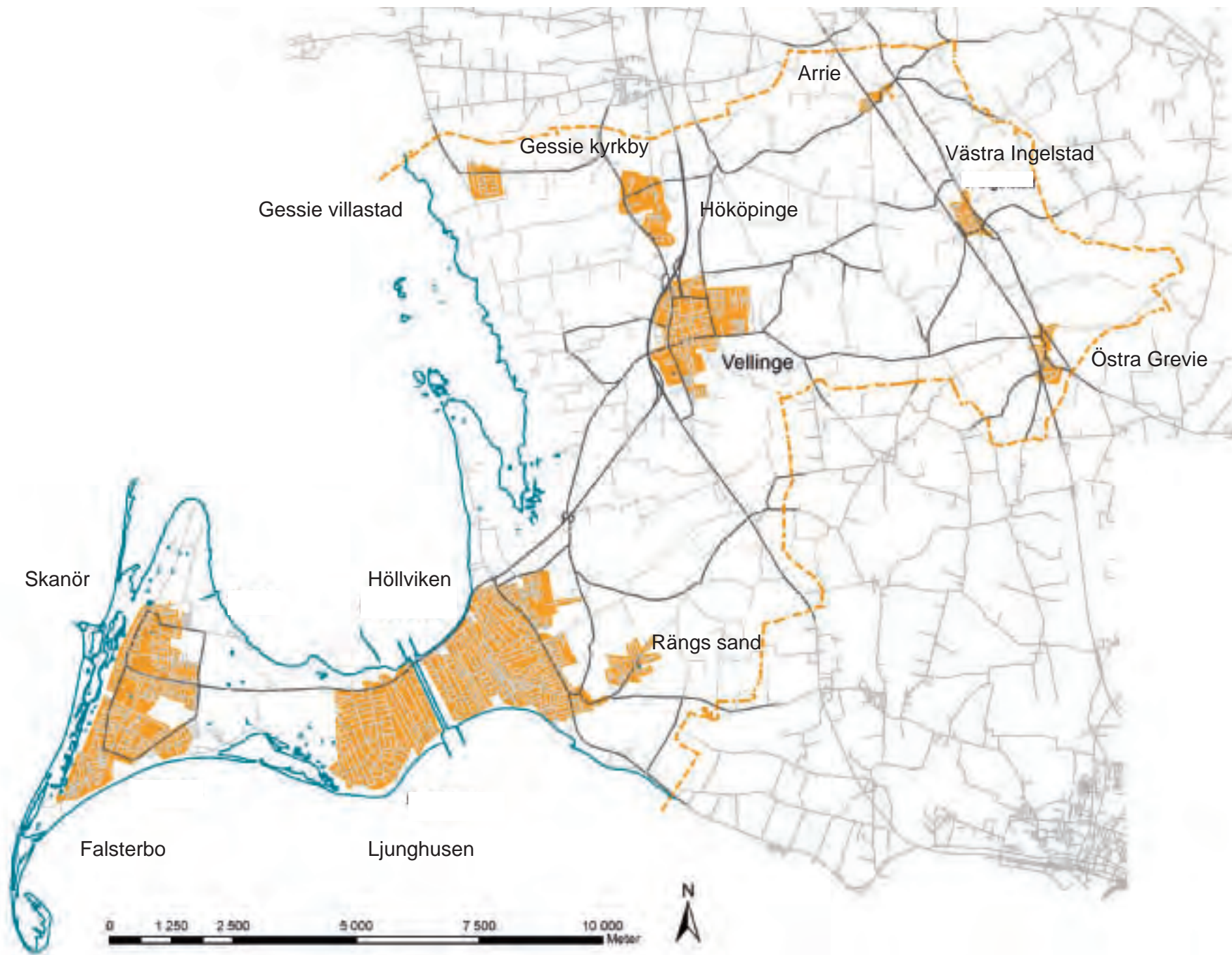
- åkermark 63%
- betesmark 5%
- tätorter 15%
- och övrig areal 17%

Vellinge är den kommun som har mest skyddad natur i förhållande till sin yta.

Över 60% av den totala arealen är skyddad.

Förenklad bild över kommunens markanvändning

Kommunens tätorter

Innehåll och upplägg av den nya översiktsplanen

Den nya översiktsplanen för Vellinge kommun "Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050" åskådliggör och beskriver den önskade framtida utvecklingen i kommunen.

Valet av metod och upplägg bygger på att planen ska vara tydlig och enkel att ta till sig med beskrivande texter och talande illustrativa bilder, foton och kartor.

Den ska redovisa en stark framtidsvision med tydliga målbilder och visa hur kommunen planerar att hushålla med och utveckla värdefull mark och vatten.

Genom att skapa en stark identitet inom respektive karaktärsområde bygger kommunen en hållbar och spännande flerkärnighet som ger ökad attraktionskraft och valfrihet till att kunna bo och vistas i olika typer av miljöer som samtidigt gemensamt bildar en attraktiv hållbar helhet.

Omtanke, trovärdighet och kvalitetstänkande ska genomsyra allt, stort som smått.

Innehåll och upplägg:

Idékoncept - En hållbar flerkärnighet!

En schematisk konceptbild som beskriver den önskade hållbara utvecklingen i kommunen.

Framtidsbilder - Utvecklingen kommer att ske successivt

Förändringen av den framtida mark- och vattenanvändningen kommer ske i en pågående process vars tänkbara förlopp redovisas med hjälp av tre framtidsbilder i tre tänkta tidsetapper (Tre skeden).

Temaområden -

Mål och riktlinjer redovisas inom respektive temaområde för att uppnå önskad utveckling.

Temaområdena har en indelning efter utvalda teman för att belysa prioriterade frågor ämnesvis.

Inom de valda ämnesområdena (prioriterade teman) presenteras riktlinjer och åtgärder för att uppnå önskad utveckling i kommunen som helhet.

Karaktärsområden -

Framtida utveckling redovisas för respektive karaktärsområde.

Mål och riktlinjer för utveckling och framtida mark- och vattenanvändning presenteras och beskrivs för respektive karaktärsområde. Kommunen har geografiskt indelats i sex karaktärsområden. De tätorter och byar med sitt omgivande landskap som ligger inom respektive karaktärsområde har som grund gemensamma frågeställningar och värden.

Karaktärsområdenas geografiska avgränsning har analyserats fram genom att utföra en landskapsbildsanalys som bygger på Kevin Lynch analysteorier och resulterade i att kommunen indelats i sex olika karaktärsområden.

Varje karaktärsområde har givits ett beskrivande motto för att ge en gemensam stark målbild för områdets identitet och framtida utveckling:

- Karaktärsområde I.** Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie
"växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"
- Karaktärsområde II.** Hököpinge och Gessie
"inbjudande byar mitt på slätten"
- Karaktärsområde III.** Jordbrukslandskapet
"den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar"
- Karaktärsområde IV.** Vellinge med omnejd
"den idylliska lantliga staden på Söderslätt"
- Karaktärsområde V.** Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand
"den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"
- Karaktärsområde VI.** Skanör och Falsterbo
"pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

En kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplan - ÖP kartan

En samlad plankarta som redovisar hela kommunens framtida mark- och vattenanvändning.

Kommunfakta och Bilagor

Översiktsplanen innehåller även redovisning av kommunfakta och en viktig bilagsdel som beskriver planeringsförutsättningarna:

Bilaga A - sammanställning av planeringsunderlag (text och plankartor) som redovisar vilka riksintressen, förordningar enligt Miljöbalken, regleringar enligt Plan- och bygglagen samt övrigt regionalt planeringsunderlag som gäller inom kommunen inklusive kommunens ställningstaganden till dessa inklusive en separat kartbilaga med plankartorna i större format.

Bilaga B - konsekvensbeskrivning inklusive miljöbedömning av hela översiktsplanen.

Bilaga C - utlåtande och länsstyrelsens granskningsyttrande från utställningsskedet.

Idékoncept - en hållbar flerkärnighet!

Kommunens stomme byggs av mindre tätorter som, fritt liggande i det öppna jordbrukslandskapet utmed befintliga eller tidigare järnvägsdragningar eller utmed kusten, tillsammans bildar en flerkärnig hållbar struktur; det bärande nät eller den starka ryggrad, som bildar basen för kommunens framtida utveckling. Respektive orsts identitet förstärks genom att behålla, renodla och utveckla deras egna unika kvaliteter och värden.

Den goda jorden värnas genom att freda de fria siktstråken och inte tillåta att orterna växer samman. Bevarandet av mellanrummen både ute i det omgivande landskapet och utmed stränderna är oerhört viktigt för den känsla av rymd och ljus som ger kommunen dess speciella karaktär.

Idag är det de västra delarna av kommunen, med fokus på Höllviken/Ljunghusen och Rängs sand, som växer snabbast. För att uppnå en hållbar balans måste växtkraften förskjutas österut främst till Vellinge tätort som ligger centralt belägen i kommunen och vidare österut mot de tre orterna utmed Trelleborgsbanan, vilken öppnas för Pågatågstrafik inom de närmsta åren. Här finns goda förutsättningar för en stor tillväxt i orter som erbjuder både fantastisk natur samt mycket bra kollektiva kommunikationer.

En fortsatt satsning på att planera för att förstärka och komplettera centrum-utbudet med utökad service, fler verksamheter och kompletterande bebyggelse, för att ge respektive karaktärsområde ökad attraktivitet och stabilitet samt utveckla och erbjuda hög kvalitet inom skola, vård och omsorg prioriteras i de utpekade kärnområdena; Skanör/Falsterbo, Höllviken, Vellinge och Västra Ingelstad.

En mycket viktig grupp av kommunens innevånare består av barn och ungdomar och det väsentligaste målet är att kunna ge dem en trygg och aktiv uppväxt. Även den ökade andelen äldres behov av boende och omsorg måste ställas i fokus.

En målinriktad satsning görs för att förbättra de gemensamma stadsrummens kvalitet genom att både utveckla deras gestaltning och innehåll, planera fler träd och satsa på åtgärder för att förnygra det befintliga karaktäristiska trädbeståndet som består av främst tall. Det innefattar både ytor som torg, gator, parker och grönområden.

En strategisk satsning görs på att utveckla en förbättrad hållbar kollektivtrafik med spårbunden trafik ner till Falsterbonäset från Malmö via Vellinge.

Konceptbild - förenklad bild av den önskade utvecklingen i kommunen

Kommunen har sedan 1980-talet arbetat med stöd från experter och forskare för att samla in kunskap om hur framtida klimatförändringar med stigande temperaturer och havsnivåer kan komma att påverka kommunens mark och vatten. Ett strategisk program har tagits fram som lägger fast vilka åtgärder som behöver genomföras och när de behöver utföras för att skydda kommunens mark och vatten mot problem som främst kan uppkomma i de lågt liggande markområdena utmed kusten, men även utmed kommunens åar och vattendrag.

Temaområden - en tematisk redovisning av planens mål och riktlinjer (16 st)

Förslag på mål och riktlinjer presenteras för framtida utveckling inom utvalda temaområden.

Temaområdena har en indelning efter utvalda ämnen (teman) och belyser prioriterade frågor inom respektive ämnesområde samt ger förslag på riktlinjer och åtgärder för att uppnå önskad framtida utveckling, vilka gäller för hela kommunen. Vissa av temaområdena belyses djupare och andra mer generellt beroende på hur långt arbetet hittills har kommit i kommunen inom det aktuella ämnesområdet. Vissa teman lyfts fram i den nya översiktsplanen just för att poängtera behovet av att ytterligare fokusera på och utveckla kommunen inom dessa områden för att kunna skapa goda förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling i kommunen.

Översiktsplanen har valt att lyfta fram följande sexton temaområden för att strategiskt kunna arbeta för att nå god utveckling och skapa en bra framtid i kommunen:

1. **Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling**
2. **Hållbara kommunikationer**
3. **God livsmiljö - det goda boendet med nytänkande och historisk förankring**
4. **Gemensamma vackra och funktionella stadsrum, parker, mötesplatser och stråk**
5. **Trygga barn och ungdomar**
6. **Aktiva äldre och god tillgänglighet för alla**
7. **Blomstrande näringsliv och turism**
8. **Aktiv fritid inklusive rikt utbud av föreningsliv, friluftsliv, kultur och evenemang**
9. **Gott hästliv**
10. **Den unika naturen - vårt "gröna guld"**
11. **Den goda jorden - ett jordbrukslandskap med fria vyer**
12. **Lockande vatten, hav och stränder**
13. **God beredskap inför klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer**
14. **God och hälsosam miljö**
15. **Hållbar energi inklusive vindkraft**
16. **Säker och stabil teknisk infrastruktur - vatten, el, IT/tele och belysning**

Det finns ofantligt många fler temaområden, men dessa är de som valts i den nya översiktsplanen "Vellinge översiktsplan 2010 - med utblick mot 2050" för att beskriva vilka mål och riktlinjer som kommunen vill prioritera att genomföra för att främja positiv utveckling och skapa en god livsmiljö i kommunen.

God beredskap inför framtida klimatförändringar

Den globala miljöförstörelsen orsakar klimatförändringar med exempelvis förhöjda temperaturer, vilket i sin tur leder till problem med stigande havsnivåer utmed kusterna runt om i världen. Dessa problem kommer troligtvis i framtiden även att drabba de låglänta stränderna och strandängarna inom Vellinge kommun.

Problemen är uppmärksammat på global, nationell, regional och kommunal nivå och aktiv forskning pågår inom området på en mängd platser runt om i världen.

Vi måste alla anta utmaningen och samarbeta i klimatfrågan för att kunna nå fram till goda och hållbara lösningar för framtiden.

Det är viktigt att poängera att det **inte** är genomförandet av kommunens nya översiktsplan med dess förslag på framtida mark- och vattenanvändning som ger upphov till problemet med stigande havsnivåer, utan detta är yttre omständigheter som planen måste förhålla sig till och redovisa hur vi kan skydda oss från negativa konsekvenser. När vattnet stiger utmed Vellinges kuster stiger det samtidigt i hela regionen. När vi kan förvänta oss översvämningsproblem inom vår kommun ställer samma stigande havsnivåer till med likartade bekymmer både i de centrala delarna av Malmö, utmed Lomma och Bjärreds kustzoner samt utmed hela västkustens låglänta stränder.

En av kommunens största framtida utmaningar är att hantera vattenfrågorna och kommande klimatförändringar med ett varmare klimat och mer nederbörd kan medföra ökande problem med mer dagvatten och förhöjt grundvatten på grund av att marken inom kommunen ligger lågt i förhållande till den nuvarande befintliga havsnivån. Redan i dag söker vattnet sig periodvis in över land. Det har inte främst med pågående klimatförändringarna att göra för vattennivån är något som fluktuerar till och från under året beroende av vindar och mängd nederbörd.

I äldre tider byggde man diken och vallar, främst tångvallar, för att skydda sina marker och vinna kampen mot vattnet. Detta är fortfarande idag effektiva metoder för att hålla undan havsvattnet. Det gäller bara att veta var dessa skydd gör bäst nytta.

Var kan vattnet tänkas komma in först?

Vad får de förväntade förhöjda havsnivåerna för konsekvenser?

Hur kan vi agera för att land ska förbli land och för att kommuninvånarna ska känna sig trygga?

Detta är frågor som kommunen tar väldigt allvarligt på och noggranna studier har utförts i kommunen med hjälp av konsulter, myndigheter och experter inom området ända sedan 1980-talet.

Vellinge kommun har tillsammans med Länsstyrelsen i Skåne, experter och konsulter utrett hur en stigande havsnivåhöjning kan komma att påverka kommunen samt tagit fram och beskrivit vilka åtgärder som kommunen kan vidta för att motverka och förhindra dess verkan.

Studierna redovisar vilka områden och vad det är för värden inom dessa områden som behöver skyddas, hur de utpekade områdena kan skyddas med alternativa skyddsåtgärder, placering av fysiska skydd och belyser även översiktliga kostnader samt vem eller vilka som ska betala.

Vi står inför en ny planeringssituation där bevarandet av skyddade kultur-, rekreations- och boendemiljöer/värden med hjälp av regleringar, förordningar och riksintresseklassning ställs mot en av klimatförändringen hotad och förändrad naturmiljö.

Skanör och Falsterbo är historiska platser där delar av Skandinaviens ekonomiska centrum låg under vikingatiden. Hela Falsterbonäset inklusive Höllviken och Ljunghusen är moderna orter som erbjuder fullständig service för sina invånare inklusive alla sommargäster och besökare och de är dessutom en viktig destination för turister från hela världen som lockas av naturen utmed kusten med vidsträckt sandstränder, golfbanor samt av ett rikt natur- och fågelliv. På Falsterbonäset bor idag minst 10 000 personer i byggnader som kan komma att påverkas av stigande havsnivåer på lång sikt.

Kommunen strävar efter att vidta åtgärder för att uppnå en socialt och ekonomiskt hållbar utveckling, utan att ekologisk hållbarhet åtsidosätts för att skydda sin mark och sina kommuninvånare mot negativa klimatförändringar. Detta är ett mycket viktigt arbete som kräver att alla parter, inklusive länsstyrelsen och staten, arbetar tillsammans med kommunen för att möjliggöra för en planering som innefattar att vi gemensamt kan verkställa de åtgärder som krävs för att kunna stanna kvar på Näset.

För en sak är helt säker:

Vi trivs här och kommer inte att flytta från Falsterbonäset!

Skanörs Ljung - ett unikt hedlandskap (PK).

En rullande kustzons- och klimatplanering

Arbetet med kommunens rullande kustzons- och klimatplanering bygger på IPCC:s och SMHI:s prognoser och baseras på beprövad teknik och pågående teknikutveckling samt på forskningsresultat från omvärlden.

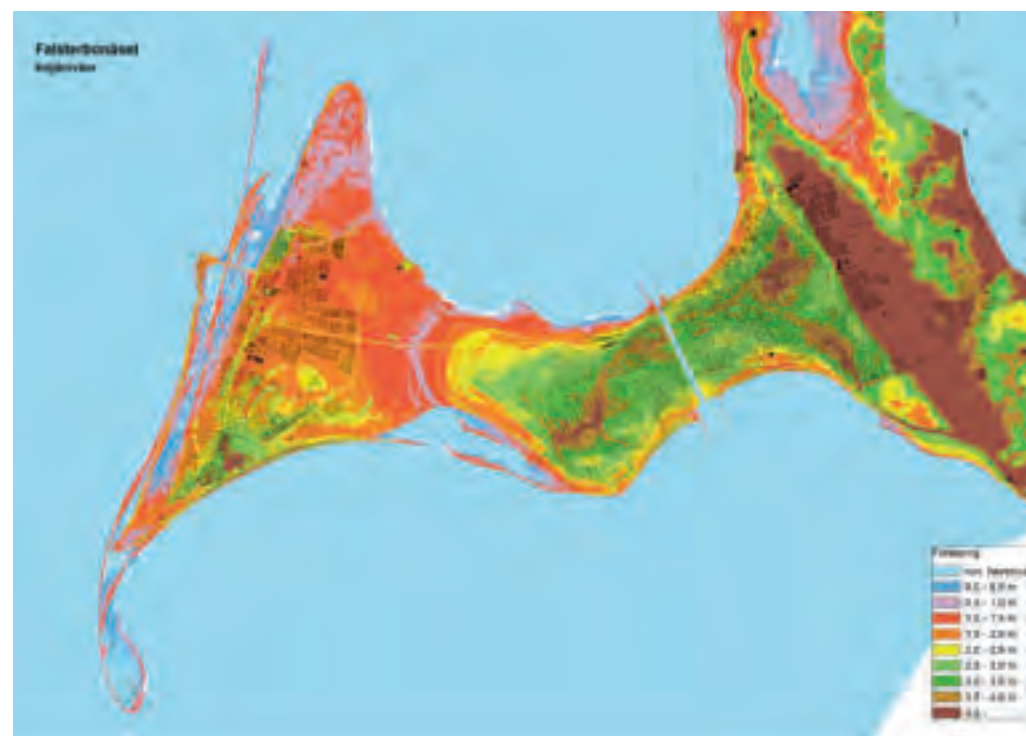
Läs mer i Del 5 Temaområden.

Kommunen följer utvecklingen noga och utvärderar kontinuerligt om de åtgärder som lagts fast i den strategiska planen behöver kompletteras eller förändras.

Planens innehåll:

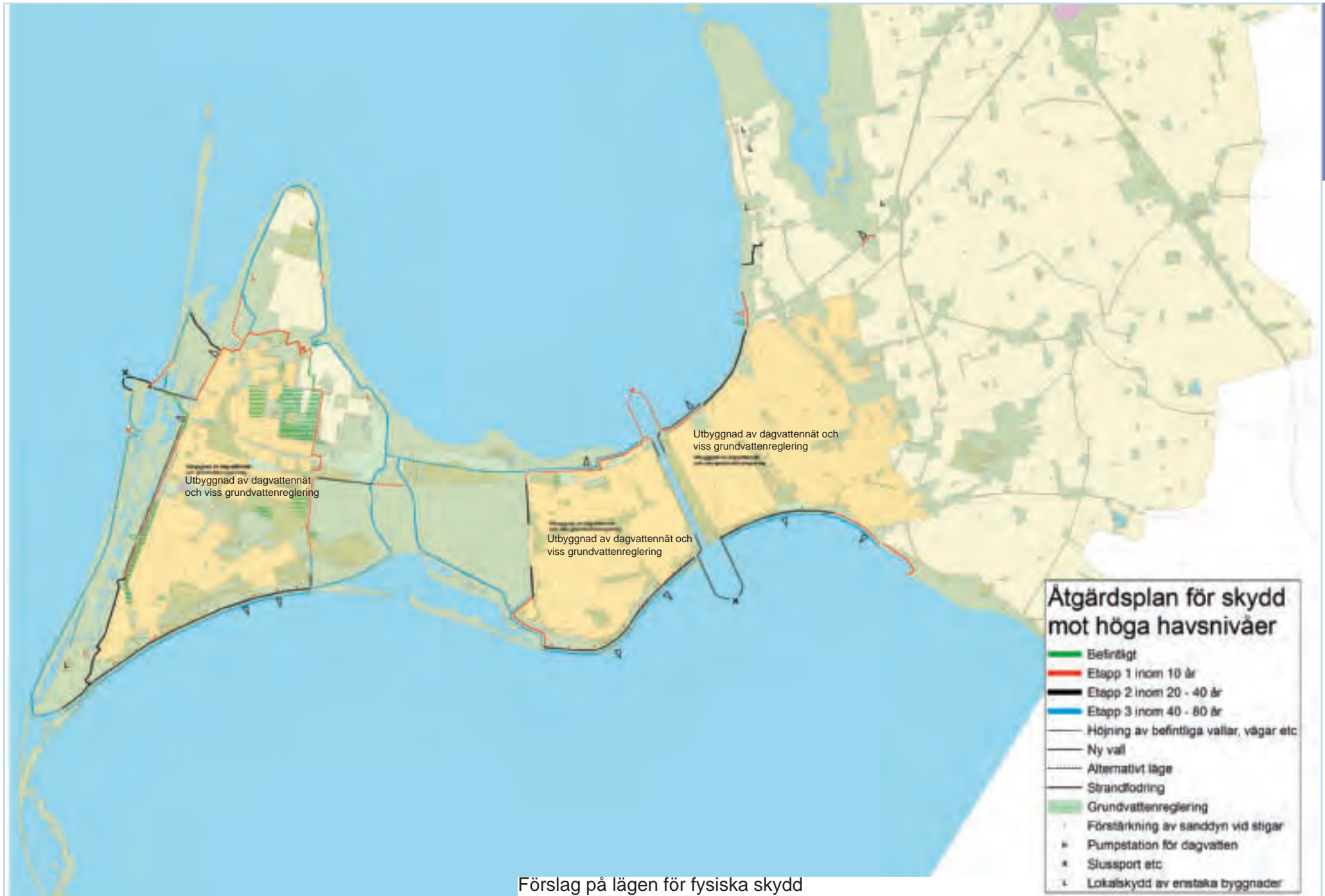
- En tydlig strategi som redovisar fysiska lägen och reserverad mark för kommande skyddsåtgärder för att skydda mot havsnivåhöjning baserat och beräknat utifrån ett 100 års perspektiv, inklusive högvatten med 100 års återkomstperiod samt förutspådda och beräknade förändringar av nederbörd, temperatur och grundvattennivåer.
- Redovisar en planering av hur kommunen kommer genomföra prioriterade åtgärder successivt. De föreslagna åtgärderna presenteras uppdelat på tidsperioder. Etapp 1 beskriver prioriterade åtgärder som kommer att genomföras på kort sikt, inom 10 år. Etapp 2 beskriver planerade åtgärder som behöver utföras på 10-40 års sikt samt Etapp 3 redovisar åtgärder som behöver göras på längre sikt, inom 40-80 år.
- Skydden kompletteras efterhand som behovet ökar. De fysiska skydden kommer höjas, förstärkas och eventuellt kompletteras med erosionskydd utifrån analyserade behov.
- Skapa trygga och naturliga skydd genom att nyttja och förstärka naturliga förhållanden och befintliga strukturer i landskapet genom att t.ex. förstärka eller höja befintliga vägar, gång- och cykelvägar, höjdryggar eller vallar.
- Använda en enkel vedertagen teknik som är väl beprövad på liknande situationer i andra områden ute i världen.
- Befintlig bebyggelse ska bevaras och skyddas genom utbyggnad av fysiska skyddsvallar; som jordvallar kompletterat med strandfodring på stränderna och tätning/höjning av befintliga sanddyner samt utbyggnad av dagvattensystem med fördröjning, diken, eventuellt kanaler och kompletterat med pumpstationer och grundvattenreglering.

- De åtgärder som redovisas för att skydda befintlig bebyggelse är av samma typ som behövs även för att skydda den begränsade andelen ny bebyggelse som föreslås i planen.
- För kustzonen i övrigt kommer kommunen att ställa krav på att det inte etableras ny bebyggelse på marknivåer under +3,5 - 4 m och att det upprättas lokala skydd för enstaka lägre liggande bebyggelse.
- I enstaka lägen kommer det i framtiden krävas kompletteringar med byggnation av slussportar, förhöjda pirar, murar och dylikt.
- Ansvaret för anläggning, drift och underhåll av skyddsvallarna kommer klargöras.

Falsterbonäsets höjdnivåer

Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling

Befolkningsutveckling

Vellinge kommun har haft en kontinuerlig befolkningsökning sedan början av 1960-talet med en extremt kraftig ökning mellan 1965 och 1975. Därefter har befolkningen i genomsnitt ökat med cirka 300 personer per år, från ca 21 000 till 33 500 invånare.

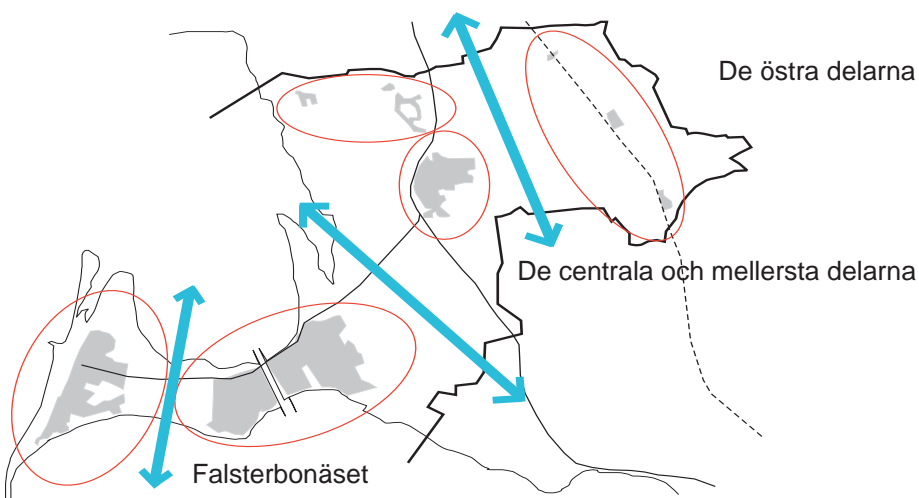
Behovet av utbyggnad av infrastruktur och service ökar med stigande befolkning samtidigt som konkurrensen om mark tilltar.

För att få en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling har kommunen som mål att befolkningen ska öka med högst en procent om året. Även denna måttfulla tillväxt ger en relativt stor befolkningsökning från ca 33 000 invånare år 2010 till ca 41 000 invånare år 2030 och drygt 50 000 invånare år 2050.

I översiktsplanen eftersträvas en förskjutning av befolkningstillskottet från Falsterbonäset, där hittills befolkningen ökat snabbast till kommunens mellersta och östra delar, Vellinge och Hököpinge, samt till området utmed Trelleborgsbanan, Västra Ingelstad och Östra Grevie.

I ÖP 2010 föreslås att ca 2/3 av befolkningstillskottet ske i kommunens centrala och östra delar. Inom de olika orterna föreslås befolkningstillväxten ske enligt det överordnade målet, men noga anpassat till ortens naturliga förutsättningar.

Målet är att erbjuda en flerkärnig tätortsstruktur med ett brett utbud av olika ortsstorlekar och ortskaraktärer.

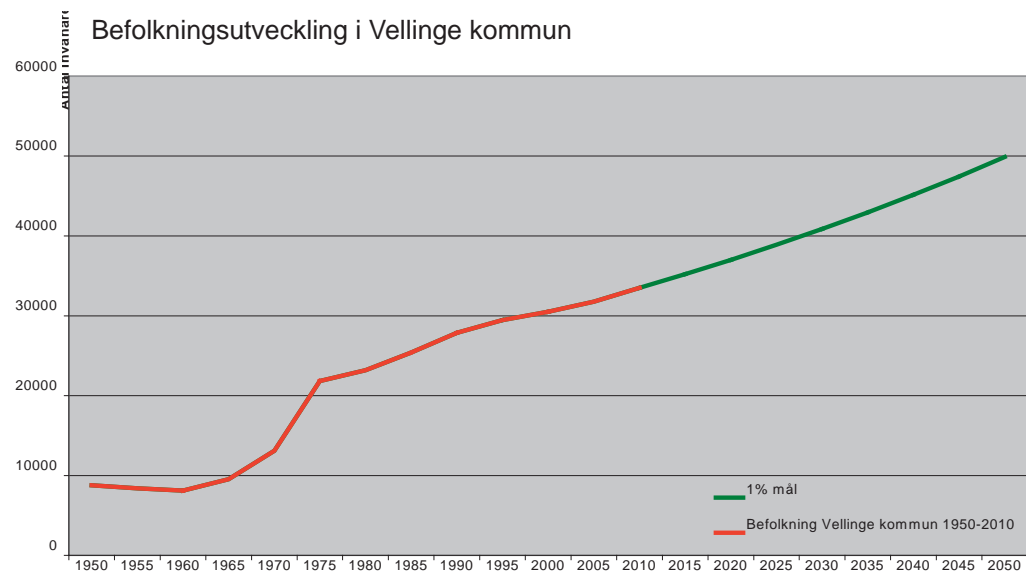

HÅLLBAR UTVECKLING

... är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Befolkningsutveckling i Vellinge kommun

Antalet invånare planeras öka enligt tabell:

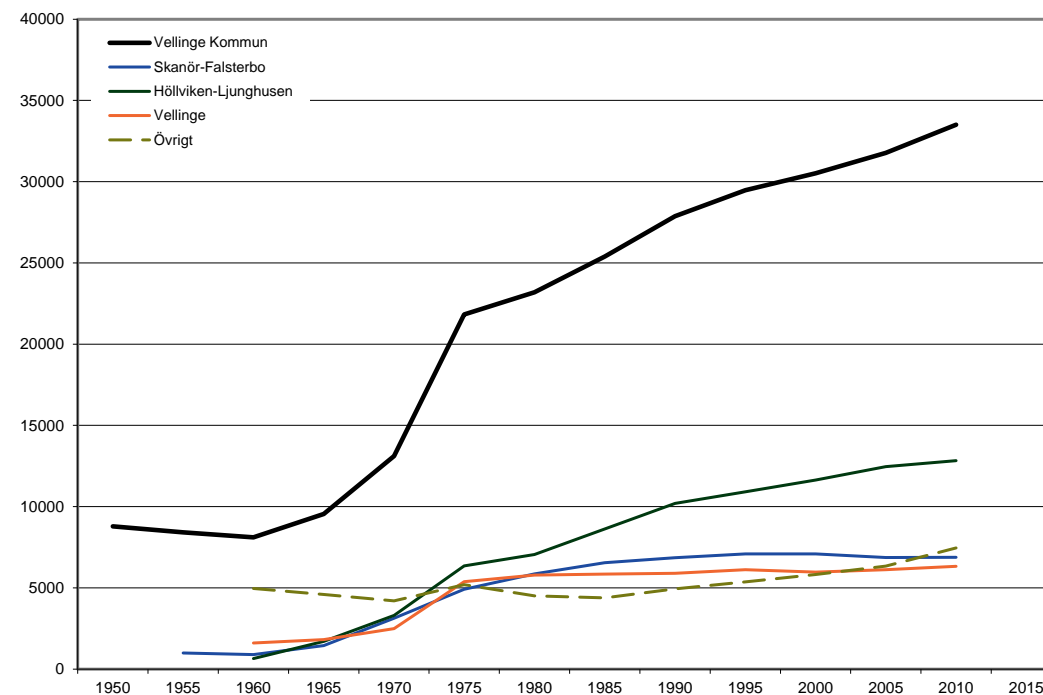
Befolkningsutveckling

Ort / År	2010	2030	2050
Karaktärsområde 1:			
Arrie	200	300	500
Västra Ingelstad	700	1 200	3 500
Östra Grevie	600	1 200	2 000
Karaktärsområde 2:			
Gessie villastad	400	500	700
Gessie	100	150	200
Hököpinge	1 100	1 700	2 200
Karaktärsområde 3:			
Jordbrukslandskapet	3 000	3 100	3 300
Karaktärsområde 4:			
Vellinge	6 300	8 000	11 000
Karaktärsområde 5:			
Höllviken	10 500	12 500	14 500
Ljunghusen	2 600	2 700	2 800
Rängs sand	800	1 300	1 800
Karaktärsområde 6:			
Skanör/Falsterbo	7 000	8 000	8 000
Summa cirka	33 300	40 650	50 500

I översiktsplanens markanvändningsplan har mängden lägenheter i ny bebyggelse beräknats efter pågående planarbeten samt uppskattats för senare etapper med varierad täthet på 7-8 lägenheter per hektar, gles småhusbebyggelse, upp till 15-20 lägenheter per hektar i tätare delar.

I de områden som redovisas kan med denna täthet bostäder inrymmas för upp till 5 000 personer utöver de 50 000 som eftersträvas för att uppnå den önskade ökningen med maximalt 1% per år.

Denna marginal ger kommunen en ökad trygghet och en generös planreserv om vissa områden inte kommer att kunna genomföras, senareläggs, behöver nyttjas för annat än boende eller möjliggöra en glesare bebyggelse om så önskas i framtiden. Alternativt kan dessa områden tas i anspråk efter planperioden.

Behov av framtida vård och omsorg

En av de viktigare nyckelfrågorna inom den kommunala planeringen är att utveckla och erbjuda hög kvalitet inom skola, vård och omsorg.

Med utgångspunkt från den i översiktsplanen redovisade fördelningen av tillkommande bebyggelse samt demografiska förändringar har befolkningens ungefärliga fördelning på olika åldersgrupper och därmed behovet av utbyggnad av kommunal service studerats.

Skola och förskola

För att tillgodose behovet av barnomsorgsplatser behöver fyra förskolor för 60 – 80 barn tillkomma i Vellinge och Hököpinge, tre i den östra kommundelen, två i Höllviken och två i Skanör-Falsterbo.

Totalt behövs dagens ca 2 200 platser i förskola utökas med 700 platser.

Grundskolan behöver kompletteras med en ny skola i Hököpinge och utbyggnad av Herrestorpsskolan, en mindre skola vardera i Västra Ingelstad och Östra Grevie samt en skola i Rängs sand.

Totalt behöver dagens ca 4 900 elevplatser i grundskolans årskurs F-9 utökas med ca 1 000 platser. Inom skolområdena ska tillräckliga ytor avsättas för lek - och fritidsaktiviteter samt ska vikten av att skapa god tillgänglighet och säkra trafikmiljöer särskilt betonas.

Äldrevården

Det största behovet av utökad kommunal service kommer uppstå inom äldrevården där det behöver planeras för och byggas ut två nya omsorgsboenden i Vellinge, tre – fyra i Höllviken och ett nytt omsorgsboende i Skanör och Falsterbo. Därutöver tillkommer tillbyggnad och utökning inom befintliga anläggningar i Västra Ingelstad, Höllviken och Falsterbo. Dessutom behöver drygt 500 personer få tillgång till trygghetsboende.

Idag finns för äldreomsorgen drygt 200 platser fördelat på 4 omsorgsboenden, vilket behöver utökas med mellan 250 och 500 platser beroende på hur hög andel som behövs i omsorgsboende kontra trygghetsboende.

Det finns plats för knappt 100 boende i servicehus/trygghetsboende, vilket bedöms behöva utökas med trygghetsboende för ytterligare 450-600 personer. Om möjligheten till att kunna bo kvar i sin tidigare bostad ökas eller andra former av lämpliga bostäder tillskapas kan dessa behov minskas.

Det kommer att krävas nytänkande och framtagande av idéer för att utveckla andra typer av nya boendeformer t.ex flerfamiljshus där väggar mellan lägenheter kan flyttas för att anpassa lägenhetsstorleken efter behov av antal rum.

Utvecklingsarbete pågår i samarbete med ett flertal andra kommuner med att ta fram en idékatalog om framtidens äldreboende.

Förslag på lokalisering av tomter för nya vård- och serviceanläggningar redovisas i planförslaget. Ställningstagande till exakt placering sker i samband med detaljplaneläggning eller i fördjupad översiktsplan.

De i översiktsplanen redovisade tillkommande tomterna som erfordras för service ligger i anslutning till föreslagen ny eller kompletterande bostadsbebyggelse och markägarna förutsätts upplåta den mark som behövs för serviceanläggningar i samband med planläggning för nya verksamheter, service och bostäder.

Trygghet

Kommunen strävar efter att uppnå ökad trygghet och säkerhet för alla som bor, besöker och verkar i kommunen. Säkerhetstänkandet ska genomsyra både planeringsfrågor och utförande av konkreta tekniska frågor.

Inom respektive karaktärsområde ska en av de större tätorterna erbjuda ett attraktivt vitalt centrum med ett komplett serviceutbud.

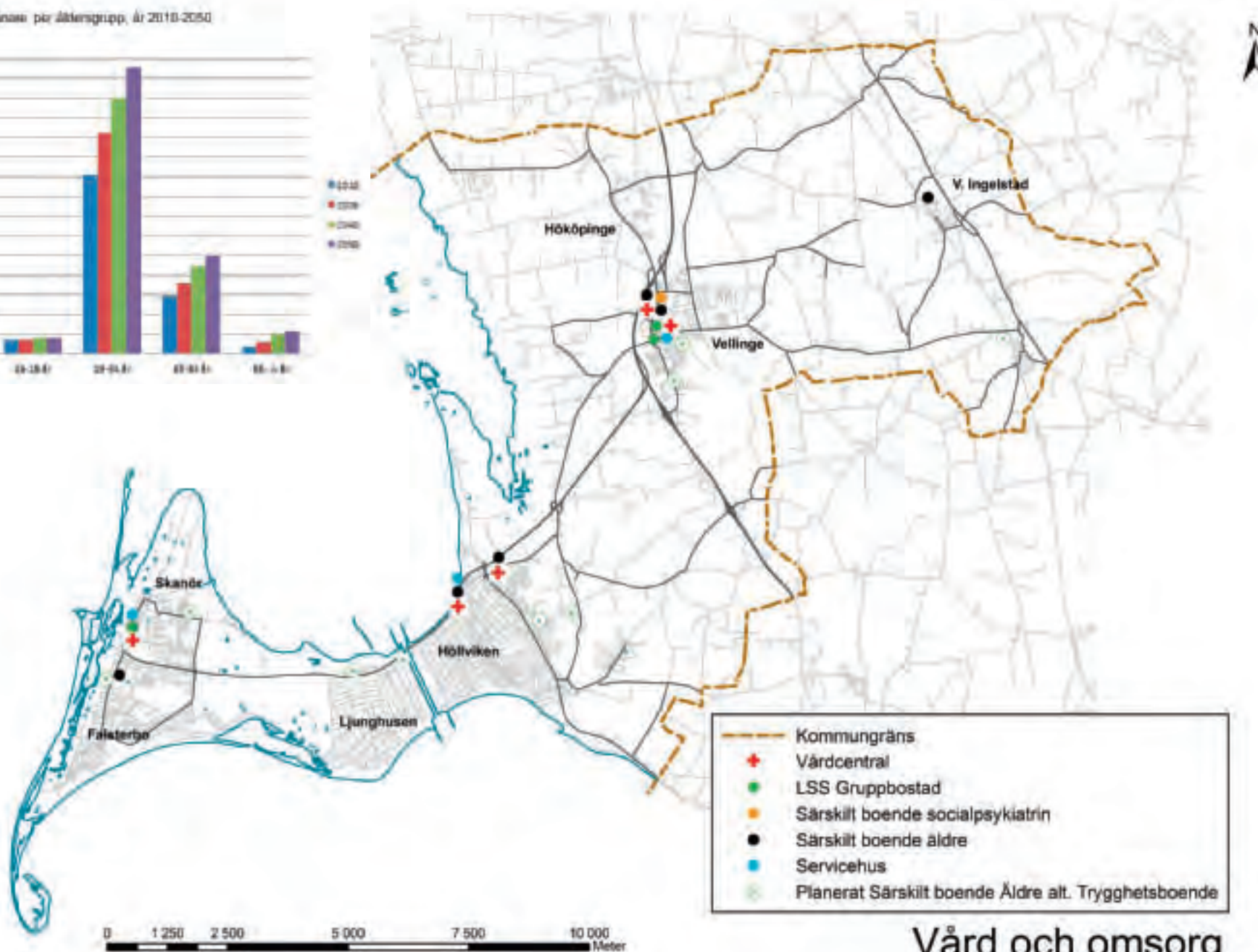
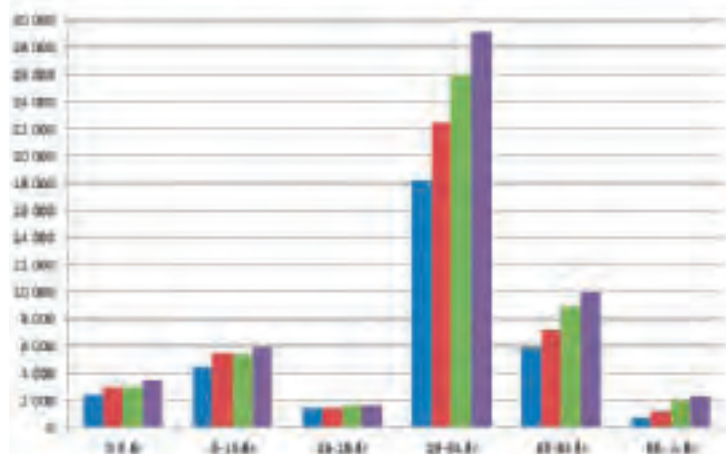
Gott stadsbyggande innebär att verka för att allmänna platser och stråk får en genomtänkt, hållbar, vacker och ”trygg” utformning och med ett val av material, grönska och belysning som ökar säkerheten och tillgängligheten i kommunens tätorter, byar samt utmed större gator och vägar.

Alla tekniska infrastruktursystem ska vara väl fungerande och säkra.

Trygga kor på Näset...God livskvalitet för alla eftersträvas.(SH).

Antal kommuninvånare per åldersgrupp, år 2010-2050

Vård och omsorg

Karaktärsområden - en geografisk redovisning av framtida utveckling (6 st)

Den inledande landskapsanalysen ledde till att kommunen indelades i sex geografiskt avgränsade karaktärsområden.

Karaktärsområdena omfattar tätorter med omland som har en gemensam karaktär, dvs. innehåller likartade identitetskapande värden och gestaltning samt står inför jämförbara framtida problemfrågeställningar.

Varje karaktärsområde beskrivs med ett motto för att förstärka målbilden för områdets identitet och ge en tydligare riktning åt den framtida utvecklingen.

Utveckling och förslag på framtida mark- och vattenanvändning redovisas och beskrivs för respektive karaktärsområde (geografiskt avgränsat område).

En större tätort per karaktärsområde, lyfts fram som områdets kärnområde, vilket innebär en prioriterad satsning på att skapa utökad service, fler verksamheter och ny kompletterande bebyggelse i dess centrum.

Redovisningsmetodik:

- Analys av karaktärsområdets förutsättningar och framtida utmaningar.
- Flygfoton som skildrar områdets karaktär och som kompletteras med beskrivande text.
- Mål och riktlinjer för att nå önskad framtida utveckling redovisas i text.
- Framtida utveckling och mark- och vattenanvändning redovisas med hjälp av planskisser med beskrivande text.
- Några belysande exempel ges genom att lyfta fram några projekt som pågår inom karaktärsområdet.

Karaktärsområdena presenteras i följande ordning:

I. Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie

”växande robusta byar i backarna utmed järnvägen”

II. Hököpinge och Gessie

”inbjudande byar mitt på slätten”

III. Jordbrukslandskapet

”den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar”

IV. Vellinge med omnejd

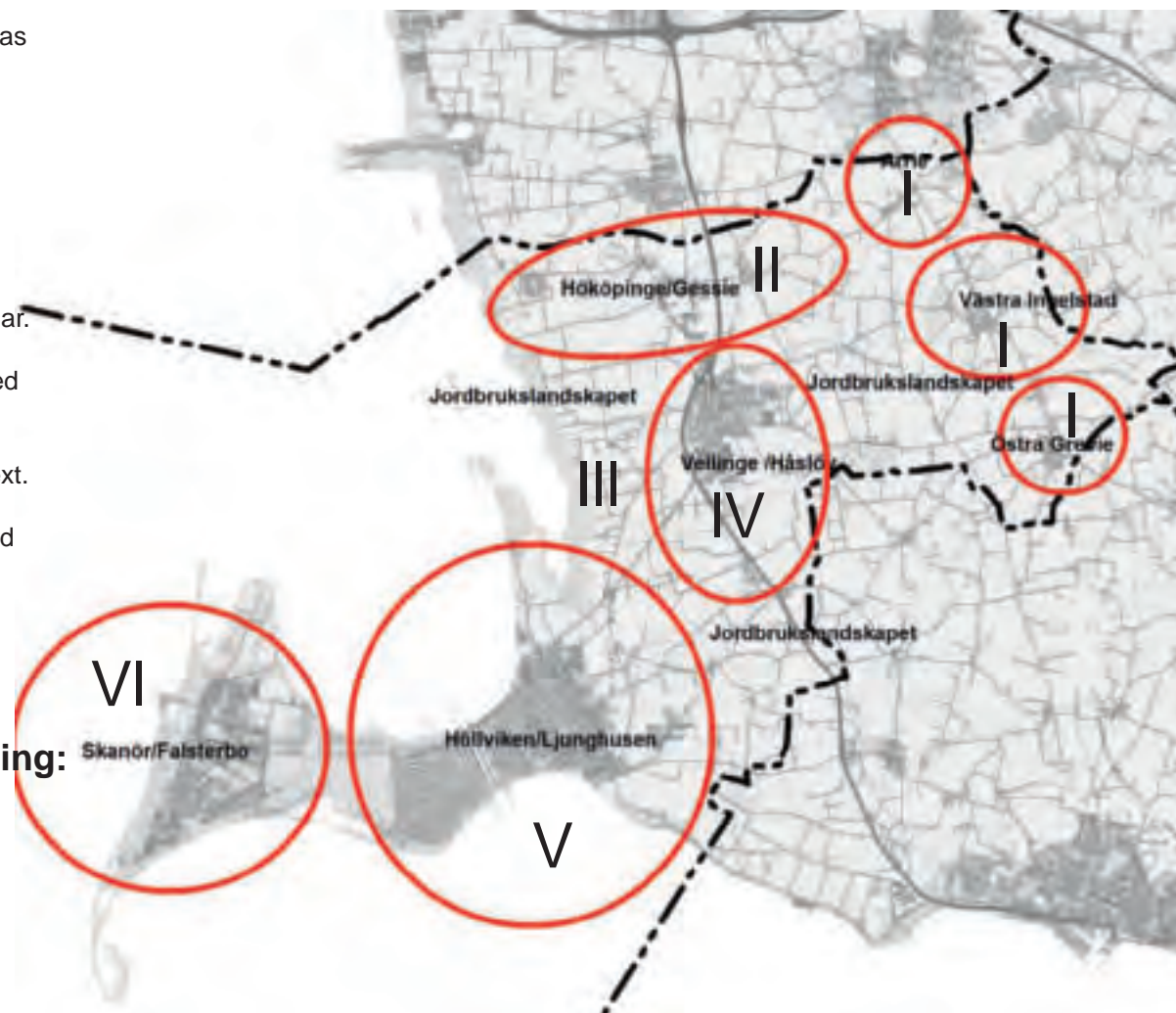
”den idylliska lantliga staden på Söderslätt”

V. Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand

”den tilldragande nya staden i skogen vid stranden”

VI. Skanör och Falsterbo

”pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed”

Framtida utveckling redovisas "inzoomat" på respektive karaktärsområde

Den valda geografiska indelningen som redovisas bygger på en genomförd översiktlig landskapsbildsanalys av hela Vellinge kommun som utgår från Kevin Lynch teorier, vilken redan har beskrivits inledningsvis.

De tätorter inklusive omland, som via Kevin Lynch analysen har ringats in till att omfattas av samma karaktärsområde, kan konstateras ha gemensam identitet och karaktär. De har gemensamma frågeställningar, styrkor, svagheter, problem och möjligheter, vilka behöver värderas och hanteras inför framtiden.

Vinsten med att redovisa och presentera översiktsplanens åtgärdsförslag och idéer nedbrutna "inzoomade" på de sex karaktärsområdena är att den tydliga geografiska indelningen i mindre avgränsade områden ger möjligheter att:

- utveckla en hållbar kommun som byggs upp av en robust struktur bestående av flera stabila mindre tätorter med omgivning (karaktärsområden). Detta ger kommunen möjlighet att tydligt utveckla en unik tilltalande flerkärnighet som kan attrahera olika grupper av människor och ge dem ett brett utbud att kunna välja mellan olika miljöer och skapa sig sin egen livskvalitet.
- driva en översiktlig planering som säkrar en hållbar, trygg och flexibel utveckling och tillväxt för hela kommunen baserad på de förutsättningar som analyserats fram som specifika för respektive karaktärsområde.
- tillvarata och utveckla karaktärsområdenas olika identiteter, deras unika värden och potentiella möjligheter genom att bejaka deras olikheter och fokusera på att utveckla deras befintliga värden och lösa deras signifikanta utmaningar och problem.
- tydligt verka för att erbjuda en komplett kommunal service för varje karaktärsområde genom att lyfta fram en tätort per karaktärsområde som fungerar som områdets kärnområde och får en prioriterad centrumsatsning på utvecklad service, kompletterande verksamheter och eventuell förtätning med mer bebyggelse och fler bostäder.
- erbjuda en bred variation av boendeformer och upplevelser både för boende, besökare och verksamma inom kommunen.
- fördela möjligheter och sprida risker som till exempel att vid en nödsituation kunna samordna och fördela hjälpinsatser inom kommunen.

- erbjuda invånarna en förbättrad möjlighet till delaktighet genom att redovisa ett planförslag som beskriver en utveckling för hela kommunen, men även "inzoomade" mer detaljerade planförslag med fokus just på deras närmiljö med redovisning av mål, riktlinjer och åtgärder som planeras för och berör det fysiska område där de bor, lever och verkar.

Ortobild över Vellinge kommun

Tre framtidsbilder sammanfattar planen och den successiva utvecklingen

Översiktsplanen ska vara ett tydligt dokument som är enkelt att förstå och ta till sig samt lätt att uppdatera.

Innehållet i den fysiska översiktsplanens förslag på ny mark- och vattenanvändning sammanfattas med hjälp av tre framtidsbilder. Slutmålet beskrivs i Framtidsbild 3, som redovisar hur kommunen kan förväntas se ut om alla i översiktsplanen föreslagna mål har genomförts och uppnåtts.

Framtidsbilderna är ett försök att på ett illustrativt sätt med hjälp av tre bilder, redovisa hur en successiv förändring av kommunen och hur dess mark- och vattenanvändning inklusive utveckling av ny bebyggelse kan tänkas ske.

Bilderna beskriver och skisserar en uppskattad gradvis utveckling i tre tänkta skeden (tidsetapper):

Framtidsbild 1- (0-20 år)

Förslag på planerad mark- och vattenanvändning för Skede 1 sträcker sig från år 2010 fram till år 2030.

Framtidsbild 2- (10-30 år)

Förslag på planerad mark- och vattenanvändning för Skede 2 sträcker sig ytterligare en tidsperiod fram till år 2040.

Framtidsbild 3- (20-40 år)

Förslag på planerad mark- och vattenanvändning för Skede 3 sträcker sig ytterligare en tidsperiod fram till år 2050.

Skedena (etapperna) kommer tidsmässigt att gå omlott och det kommer säkert även att ske omprioriteringar av vilka områden som ska få en förändrad mark- eller vattenanvändning före andra beroende på förändrad efterfrågan, olika privata exploatörers intressen, eventuella klimatförändringar, politiska beslut och andra ännu oanade förutsättningar.

Det är den kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplanen som ger helhetsbilden av den framtida planerade utvecklingen i kommunen fram till 2050, medan framtidsbilderna visar på en möjlig tidslinje för hur utvecklingen kan komma att genomföras, vilket kan ske både etappvis, successivt och parallellt.

Principskiss som redovisar hur skedena kan tänkas gå omlott:

Skede 1: från år 2010 -----> **fram till år 2030**
(utveckling som pågår under de närmsta 0-20 åren)

Skede 2: från år 2020 -----> **fram till år 2040**
(utveckling som planeras ske inom 10-30 år)

Skede 3: från år 2030 -----> **mot år 2050**
(planerad förändring på längre sikt om 20-40 år)

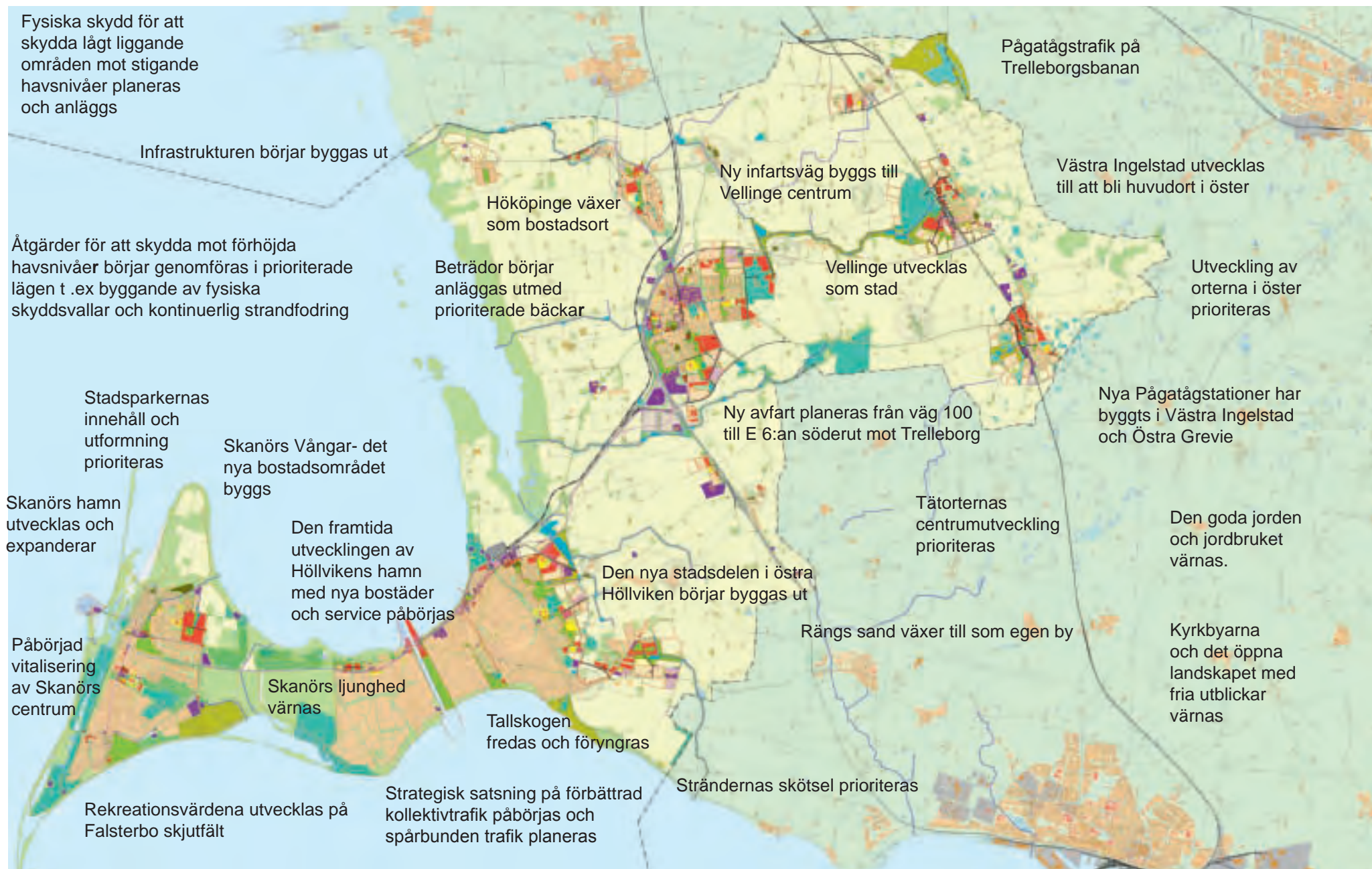
Strävan är att översiktsplanens huvudsakliga intentioner är uppfyllda till år 2050.

Framtidsbild 1 (0-20 år)

Förslag på framtida mark- och vattenanvändning

Plankarta som beskriver huvuddragen i den planerade utvecklingen - **Skede 1**

Beskrivning av huvuddragen i Skede 1

En successiv förändring av användningen av kommunens mark och vatten

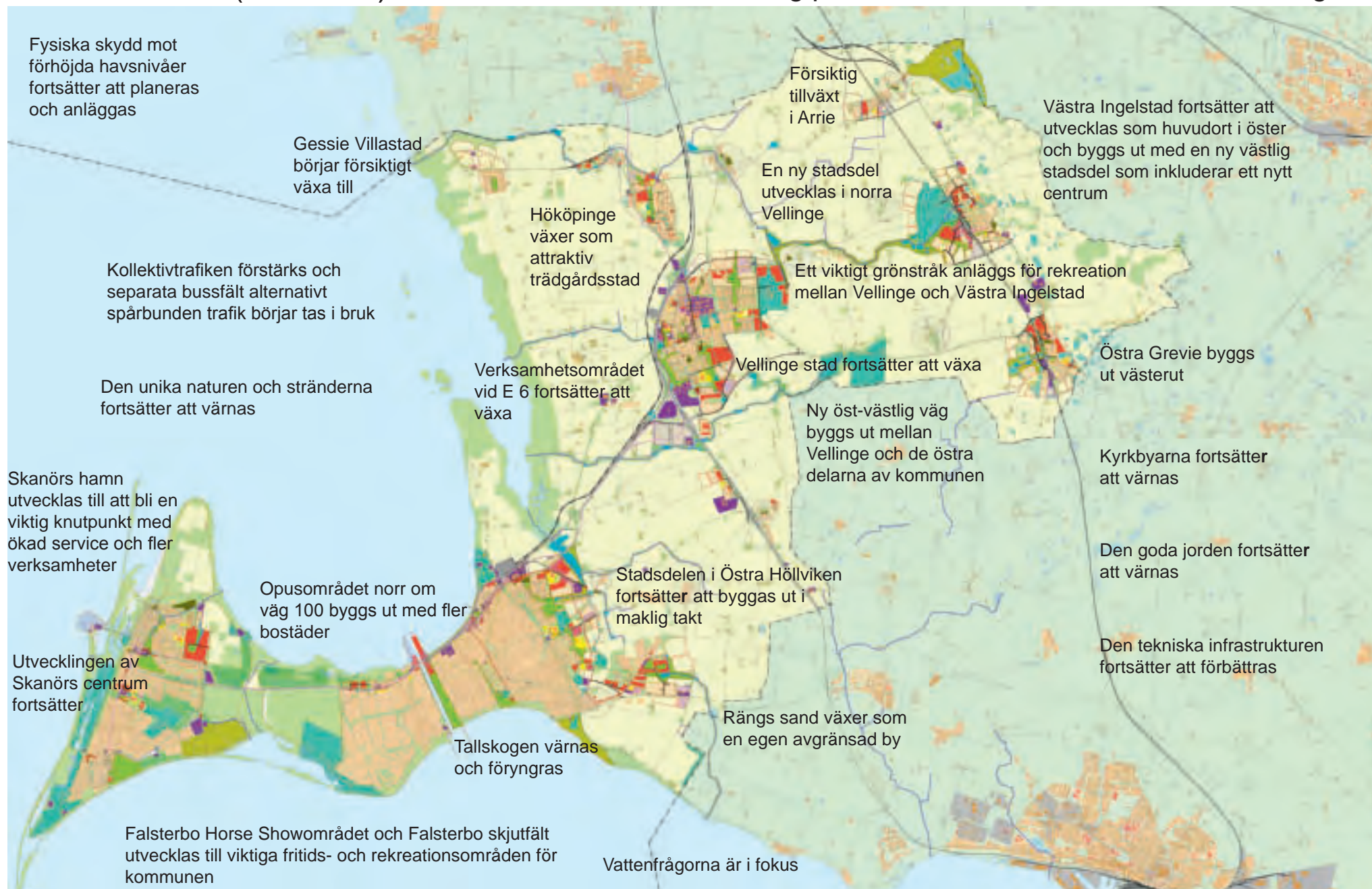
Planen föreslår genomförande av följande punkter:

- Infrastrukturen förstärks och byggs ut för att bli mer säker och hållbar. Fokus läggs på dagvattenhantering, belysning och kommunikation.
Väg 100 byggs ut till fyra fält och en ny avfart planeras från väg 100 till E 6:an söderut. Ny vägsträcka byggs mellan Rängs sand och Höllviken för att minska trafiken genom Kämpinge by och skapa en bättre och säkrare infrastruktur i området.
Den norra avfarten från E 6 förskönas och ny infartsväg byggs in till Vellinge centrum.
- Den goda jorden med sina kyrkbyar och friliggande gårdar värnas och de fria siktstråken fredas för att bevara kommunens unika karaktär med långa utblickar ut över öppna fria vidder och mycket ljus. Tätorterna tillåts inte växa samman.
- Åtgärder planeras och genomförs för att kommunens vatten ska uppnå god status.
- Beträddor börjar anläggas utmed bäckarna mot havet för att öka tillgängligheten och möjligheterna till rekreation, ekologisk mångfald, förbättrad vattenkvalitet och möjliggöra fördröjning och rening av dagvatten.
- Ökad satsning på energieffektivisering och på att främja användning av alternativa energikällor, inklusive solenergi.
- Strändernas skötsel, underhåll och omhändertagandet av tång prioriteras.
- Klimatförändringen ställer krav på att genomförandet av strategiska åtgärder påbörjas i prioriterade lägen för att skydda kommunen mot problem med förhöjda havsnivåer. Exempel på åtgärder är byggande av fysiska skydd i form av nya jordvallar, upphöjning av befintliga vägar samt kontinuerlig sandfodring av utsatta sandstränder och dyner. Arbetet med att strategiskt planlägga och genomföra prioriterade åtgärder för att skydda kommunens värdefulla mark och vatten fortsätter och intensifieras utefter behov.
- Strategisk satsning på att förbättra kollektivtrafiken med fokus på spårbunden kollektivtrafik, pågatåg alternativt snabb spårtrafik/duospårväg. I ett första skede förbättras och kompletteras busstrafiken med olika åtgärder plus att utbyggnad av separata busskörfält/bussvägar kan bli aktuellt - "Tänk spår - kör buss".
- Perioden inleds med kraftfull satsning på att förbättra, utveckla och vitalisera service, verksamheter och kompletterande bebyggelse i Skanörs centrum och Vellinge centrum samt att generellt stödja och främja det lokala näringslivets utveckling i kommunen.

Perioden 0-20 år fram till år 2030

- Vellinge tätorts identitet av att vara en idyllisk lantlig stad utvecklas och förstärks genom nybyggnation med förtätning i centrum, utbyggnad av nya väl gestaltade stadsdelar i norr och söder samt med en medveten satsning på utökad service och försköning av stadsrummet där lokala näringsidkare involveras. Kontakten mellan Vellinge centrum och Campusområdet vid Sundsgymnasiet förstärks både genom tillskott av kompletterande bebyggelse och förbättring av stråket mellan dem.
- Den nya stadsdelen i östra Höllviken börjar byggas ut i försiktig takt med den gröna småskaliga trädgårdsstaden som tema.
- Skanörs Vångar byggs ut till att bli ett nytt småskaligt attraktivt bostadsområde med historisk Skanörsanda.
- Rekreativvärdena utvecklas på Falsterbo gamla skjutfält och knyts tätare till Falsterbo Horse Show - området.
- Fortsätta tänka grönt! Påbörja framtagandet och därefter genomförandet av en strategisk grönstrukturplan för hela kommunen. En prioriterad satsning på plantering av träd och buskar för att skapa bättre klimat och vackrare stads- och gaturum. Tallen fredas och förnygringsplanteras, ekbeståndet utvecklas och heden behålls öppen och fri från igenväxning genom ett ökat betestryck.
- En utveckling av både innehåll och gestaltning av Skanörs hamn, Falsterbo-kanalens hamn, stadsparkerna i Skanör, Falsterbo och Höllviken samt strandpromenaden i Höllviken påbörjas och intensifieras.
- Hököpinge växer som en inbjudande bostadsort, en blomstrand trädgårdsby mitt på slätten.
- Gessie kyrkby växer med ny bebyggelse och får ny sträckning av landsvägen samt en ny efterlängtat gång- och cykelväg med ridstig byggs ut till Gessie villastad.
- Trygga, funktionella och väl gestaltade pågatågstationer anpassade till den lilla byns karaktär och skala byggs i Västra Ingelstad och Östra Grevie.
- Västra Ingelstad lyfts fram som kärnområde i öster med en prioriterad satsning på tillväxt och kompletterande utbyggd service och centrumutveckling i takt med att de östra byarna växer.

Plankarta som beskriver huvuddragen i den planerade utvecklingen - **Skede 2**

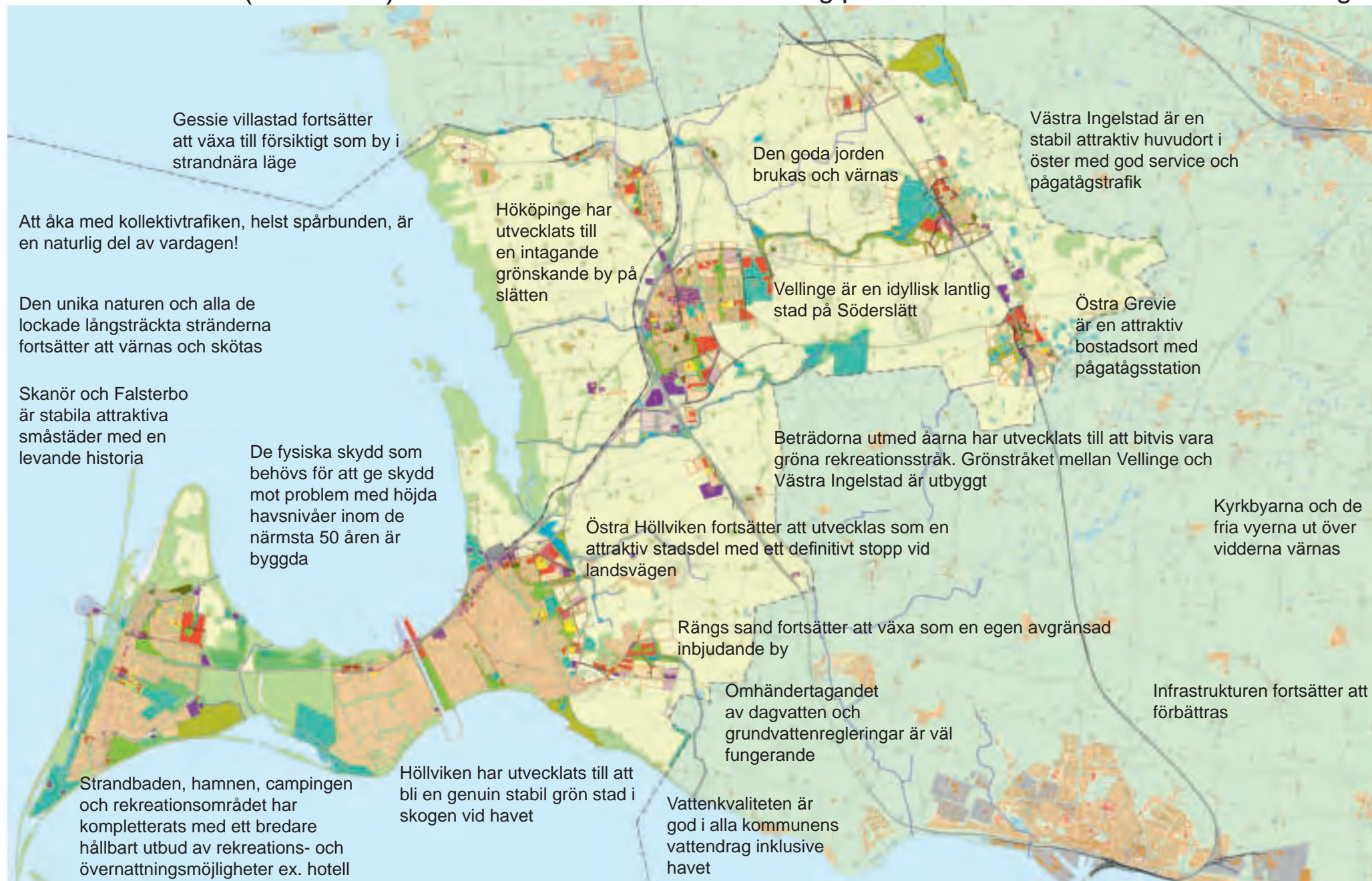
Beskrivning av huvuddragen i Skede 2

En successiv förändring av användningen av kommunens mark och vatten

Perioden 10-30 år fram till år 2040

Fortsatt genomförande av förslag som redovisas ske i Skede 1, samt följande punkter:

- Den unika naturen och stränderna fortsätter att värnas.
- Åtgärder genomförs för att kommunens vatten ska uppnått god status.
- Strategin, planläggningen och genomförandet med att ta fram och bygga prioriterade åtgärder för att skydda kommunens värdefulla mark och vatten från klimatförändringar som till exempel leder till stigande havsnivåer fortsätter.
- Kraftfull satsning på att utveckla och förbättra kollektivtrafiken, satsa på separata busskörfält och agera för att spårbunden trafik kan börja tas i bruk så snabbt som möjligt under planperioden.
- Planering och byggnation av väl fungerande, trygga stationsområden, hållplatser och pendelparkeringar pågår inom hela kommunen.
- Fortsatt prioriterad satsning på centrumutveckling i Skanörs centrum, Vellinge centrum och i Höllvikens centrumstråk.
- Norra Vellinge utvecklar en ny spännande stadsdel.
- Vellinge fortsätter att växa söderut med ökad utbyggnad av bebyggelse i den nya intressanta, både i staden och i det omgivande landskapet väl integrerade, södra stadsdelen.
- Verksamhetsområdet vid E6 fortsätter att utvecklas och byggas till.
- Hököpinge växer som inbjudande trädgårdsstad.
- Gessie villastad börjar försiktigt kompletteras norrut.
- Försiktig tillväxt i Arrie.
- En ny öst-västlig vägsträcka byggs söder om Vellinge från väg 100 och E 6 österut mot Östra Grevie.
- Västra Ingelstad fortsätter att utvecklas som huvudort i öster med att den nya stadsdelen väster om Trelleborgsbanan växer fram och utbudet av service ökar.
- Ökad tillväxt i de västra delarna av Östra Grevie.
- Fortsatt försiktig komplettering av bebyggelse och verksamheter i Skanör och Falsterbo.
- Falsterbo Horse Show-området och utvecklas som ett viktigt sport- och fritidsområde för kommunen.
- Tallskogen värnas och förnygras.
- Opusområdet norr om väg 100 i Ljunghusen byggs till med fler bostäder.
- Stadsdelen Östra Höllviken fortsätter att byggas ut i maklig takt.
- Höllvikens hamn i Falsterbokanalerna utvecklas till att bli en spännande mindre stadsdel och viktig mötesplats med ny bebyggelse inklusive service och kompletterande verksamheter samt med nya bostäder - en "pangdang" till köpcentrumet vid Ica Toppenområdet och en naturlig förlängning av Falsterbovägen (stadsgatan) och del av Höllvikens strandpromenad.
- Skanörs hamn fortsätter att utvecklas med utökad service och fler verksamheter.
- Uppmuntra till utveckling av Falsterbovägen till att bli ett sjudande kommersiellt stråk med ett utökat utbud av service, kompletterande verksamheter och gärna med fler enkla övernattningsmöjligheter.
- Fortsatt försiktig komplettering av bebyggelse och verksamheter i Höllviken.
- Strandpromenaden utmed väg 100 i Höllviken utvecklas ytterligare till att bli ett viktigt rekreationsstråk med kulturell prägel som binder samman hamnen med utbudet av kultur och nöjen inklusive andra verksamheter som ligger utmed Falsterbovägen och vidare upp till området runt Toppengallerian.
- Rängs sand växer till ytterligare lite österut som en avgränsad by med egen identitet och karaktär.
- Den goda jorden fortsätter att värnas och de fria zonerna mellan tätorterna fredas.
- Försiktig kompletterande bebyggelse uppmuntras i anslutning till vissa byar ute i det omgivande öppna jordbrukslandskapet.

Plankarta som beskriver huvuddragen i den planerade utvecklingen - Skede 3

Beskrivning av huvuddragen i Skede 3

En successiv förändring av användningen av kommunens mark och vatten

Perioden 20 - 40 år fram mot år 2050

Fortsatt genomförande av de förslag som redovisas ske i Skede 1 och Skede 2, samt:

- Den unika naturen och de långsträckta stränderna fortsätter att värnas, utvecklas och underhållas.
- Den goda jorden och den lantlig karaktären med utblickar över fria vidder med mycket ljus fortsätter att värnas och förädlas.
- Kyrkbyarna har bevarat och utvecklat sina kulturhistoriska värden.
- Strategin och planläggningen för att skydda kommunens värdefulla mark och vatten från negativa klimatförändringar som t.ex. stigande havsnivåer fortsätter att genomföras och de prioriterade fysiska skydd och andra åtgärder som behövs för att säkra kommunen för de närmsta 50 åren är byggda eller under byggnation.
- Beträdorna (de gröna skyddszonerna) utmed åarna har utvecklats till att bitvis vara gröna långsträckta väl fungerande rekreativstråk ut mot havet som kombineras med att täcka det ökade behovet av ytor för fördröjning och rening av bäckarna och den ökade mängden dagvatten.
- Att åka med kollektivtrafik, helst spårbunden är en naturlig del av vardagen!
- Väl fungerande, trygga stationsområden, hållplatser och pendlarparkeringar erbjuds inom hela kommunen.
- Stadsrummen har förädlats och kompletterats med tilltalande arkitektur och genuina hållbara material som åldras med värdighet.
- Stadsparkerna, de prioriterade parkstråken och rekreativområdena har utvecklats till att bli spännande gröna sociala rum med fokus på att erbjuda ett variationsrikt innehåll och en vacker hållbar utformning.
- All teknisk infrastruktur är hållbart utbyggd och kompletterad i hela kommunen.
- Belysningen är på rätt plats, av rätt styrka och färg samt att armaturerna är driftsäkra och estetiskt tilltalande.
- Sophanteringen är diversifierad, moderniserad och utbyggd på ett hållbart manér.
- Utbudet av alternativa energikällor har ökat.

- Vattenkvaliten i kommunens vatten har uppnått god status.
- Skanör, Höllviken, Vellinge tätort och Västra Ingelstad har levande vitala centrum med stort utbud av service och verksamheter av olika karaktär.
- Gessie villastad och Arrie fortsätter att vara små byar.
- Hököpinge utvecklas fortfarande som en inbjudande grönskande trädgårdsstad på slätten.
- Vellinge fortsätter att växa till och är nu en idylliskt lantlig stad på slätten med ett brett utbud av service och verksamheter som har sin bas i det som odlas och erbjuds i det omkringliggande jordbrukslandskapet.
- Västra Ingelstad är en hållbar attraktiv stationsnära tätort med ett gott serviceutbud och fungerar som kärnområde för den östra delen av kommunen.
- Östra Grevie växer till med bevarandet av sin kulturhistoriska charm och är en intressant stationsnära tätort utmed Trelleborgsbanan.
- Höllviken har förstärkt sin karaktär av att vara en hållbar, genuin och grön stad i skogen nära strand och hav och dess attraktionskraft har bibehållits trots det stora tryck som skapas av att hälften av kommunens innevånare lever, bor och verkar här.
- Östra Höllviken fortsätter att utvecklas som en vacker välplanerad stadsdel med ett definitivt stopp vid landsvägen och har fått en utbyggd väl fungerande kollektivtrafik.
- Rängs sand fortsätter att växa som egen stabil by och kompletteras med viss utökad service och förbättrad kollektivtrafik.
- Skanör och Falsterbo är attraktiva småstäder med levande hamnverksamhet, stort utbud av rekreativmöjligheter och ett utvecklat centrum som erbjuder god service kompletterat med ett varierat utbud av verksamheter och boende.
- I Falsterbo har Strandbaden, campingen och de befintliga grönområdena vid skjutfältet kompletterats med ett nytt ekologiskt centrum "Naturrum" och eventuellt även senare med ett nytt hotell.

Tre bilagor - kort beskrivning av deras innehåll

Strävan bakom upplägget av den nya översiktsplanen är att redovisa ett dokument vars volym, innehåll och layout gör planen greppbar och enkel att ta till sig och förstå. Ambitionen är att planen med dess plankartor, illustrationer och bilder ska vara så kortfattad, tydlig och illustrativ som möjligt för att ge alla som vill läsa och nyttja den som stöd, både kommuninvånare, besökare, näringsidkare, kommundienstämman och politiker ett användarvänligt plandokument.

Översiktsplanen består utöver huvuddokumentet och den kommunövergripande fysiska mark- och vattenanvändningplanen (ÖP - plankartan) av tre bilagor.

BILAGA A

Planeringsunderlag - sammanställning av riksintressen, regleringar och förordnanden som gäller inom Vellinge kommun inklusive plankartor och kommunens ställningstaganden:

- Riksintressen
- Förordnanden enligt Miljöbalken
- Reglering enligt Plan- och Bygglagen
- Övrigt regionalt planeringsunderlag
- Kartbilaga

I Bilaga A är underlagsmaterial och plankartor samlade som inte redovisas i sin helhet i själva planförslaget. Detta för att kunna hålla förslagsdelen mer kortfattad och tydlig, men samtidigt för att underlätta hantering, uppdatering, bearbetning och åjourhållande av planeringsunderlaget som kommer att användas som faktaunderlag i många olika sammanhang.

Observera att det i slutet på **Bilaga A** finns en omfattande kartbilaga som innehåller de uppdaterade kartorna i lite större format samt kompletterat med en mängd andra temakartor.

Bilaga B

Konsekvenser av översiktsplanen, inklusive miljöbedömning.

Här bifogas Konsekvensbeskrivningen för planen i sin helhet som redovisar vilka betydande både positiva och negativa effekter och konsekvenser som genomförandet av översiktsplanen kan leda till.

Bilaga C

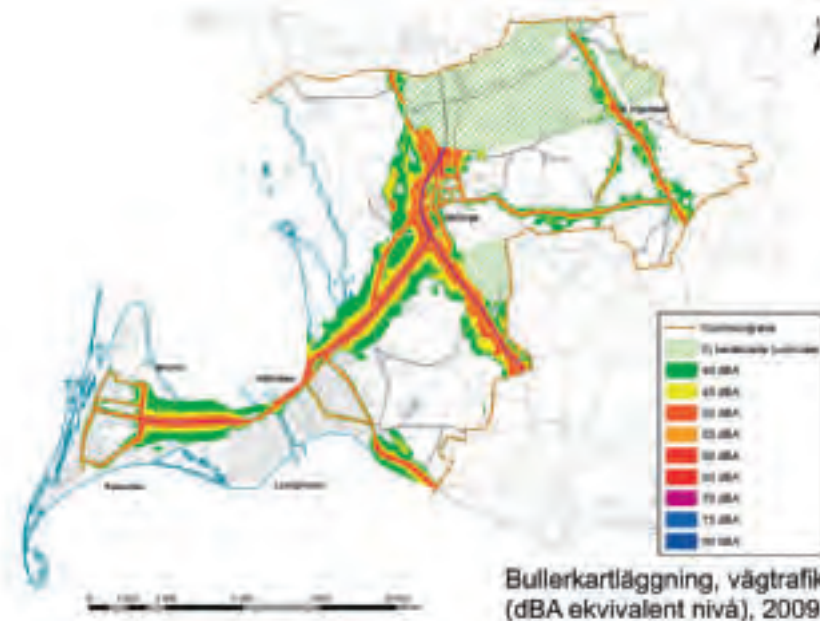
Utlåtande från översiktsplanens utställningsskede.

En sammanställning av remissvaren. Här refereras inkomna synpunkter från Länsstyrelsen i Skåne och andra statliga och regionala myndigheter, föreningar, förbund, politiska partier, byalag, samfälligheter och privatpersoner samt kommunens svar och ställningstaganden.

Inkomna synpunkter från tidigare skeden sammanställdes i samrådsredogörelsen, vilken redovisades vid utställningen och finns tillgänglig på kommunen.

Exempel på karta som finns i **Bilaga A:s kartbilaga. Restriktionskartan**

Exempel på karta som finns i **Bilaga A:s kartbilaga. Vägbullerutredning**

Konsekvensbeskrivning - sammandrag

Konsekvensbeskrivningen lyfter fram både positiva och negativa effekter samt belyser vilka konsekvenser som översiktsplanen kan leda till. Såväl miljömässiga, som sociala och samhällsekonomiska konsekvenser lyfts. Därigenom ger konsekvensbeskrivningen en bedömning av huruvida planen innebär en god långsiktig samhällsutveckling eller inte.

Syftet är att ge en överblick över planens övergripande strategier och vad dessa kan innebära.

Konsekvensbeskrivningen redovisar även de särskilda miljöutmaningar som behöver hanteras framöver, nämligen översvämningrisker till följd av förändrat klimat med stigande havsnivåer, påverkan på vattenkvalitet och ett säkert, framkomligt och hållbart trafiksystem.

Konsekvensbeskrivningen utgår ifrån de förslag på utveckling som ges för de geografiskt avgränsade karaktärsområdena i översiktsplanen. Särskilt fokus läggs vid vilka konsekvenser föreslagen bebyggelsestruktur, grönstruktur samt trafikstruktur förväntas få för samhället.

Översiktsplanens strategi bygger i stora drag på att fördela tillkommande bebyggelse till kommunernas centrala och östra delar och i mindre grad till Falsterbonäset, såsom hittills skett sedan kommunsammanslagningen. Detta ska ge en bättre balans i kommunen vad gäller tillgång till service, kommunikationer mm. Eventuell risk för påverkan på riksintressen och områden med förordnanden i de olika karaktärsområdena lyfts, för att tydliggöra eventuella behov av hänsyn till dessa vid fortsatt planläggning och genomförande.

En översiktlig bedömning görs av översiktsplanens konsekvenser för den sociala miljön. Frågor som delaktighet, ekonomiska och sociala förutsättningar, barns och ungas uppväxtvillkor samt möjligheten till ett fysiskt aktivt liv redovisas.

Planens konsekvenser för den ekologiska hållbarheten beskrivs i sin helhet utifrån samhällets mål och normer för miljö kvalitet som antagits av riksdagen. Särskilt fokus har lagts på klimatpåverkan, ekologiska livsmiljöer, grundvatten, odlingslandskap samt en god bebyggd miljö.

Generellt sett bedöms Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 ta tag i de stora hållbarhetsfrågor som finns att hantera.

Kommunen arbetar aktivt med klimatförändringsproblematiken och föreslår både långsiktiga och kortsiktiga åtgärder utifrån den kunskap som finns tillgänglig idag. Översiktsplanen tar hänsyn till och ger utrymme för de åtgärder som i dagsläget bedöms krävas för att förhindra omfattande skador på bebyggelse och naturmiljö.

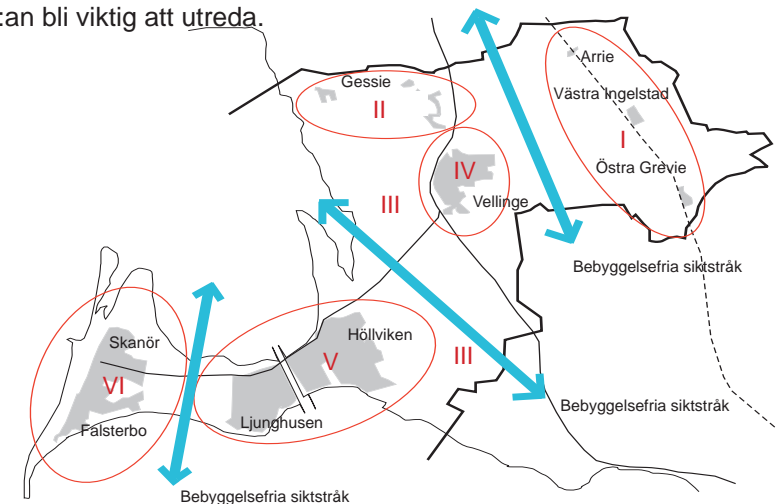
Aktuella åtgärder för att skydda mot förväntade höjda havsnivåer är fortsatt kontinuerlig sandfodring, anläggande av nya utjämningsmagasin och dagvattendammar, upprepning och installation av någon typ av slussar eller fördämningar i de olika dikessystemen, anläggande av nya pumpstationer för avledning av dagvatten ut i havet, installation av backventiler i befintliga ledningar samt grundvattendränning för att bibehålla dagens grundvattennivåer.

Uppföljning och återkommande avstämning mot aktuella prognoser för havets hög- och medelvattennivå samt uppdatering gentemot forskningsresultat och framtida förbättrad teknikutveckling kommer att ske.

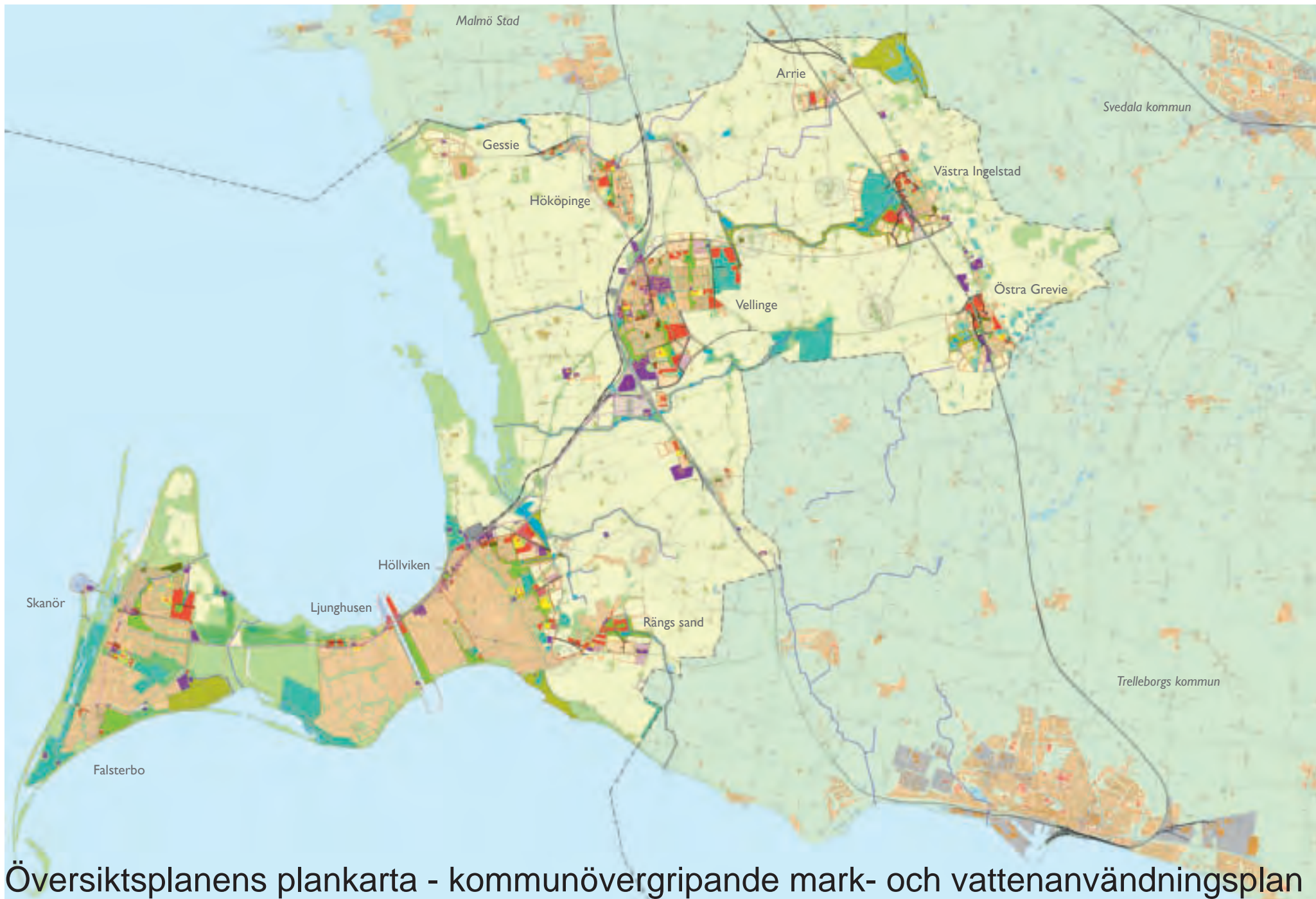
Vad gäller trafiksystemet föreslås en framtida satsning på spårburen trafik mellan Malmö-Vellinge-Falsterbonäset. Detta är viktigt för att dels avlasta trafiken på E 6 och väg 100 som redan idag stundvis är överbelastade, dels för att minska trafikbelastningen in till och i Malmö Stad. Under en första etapp kan en förbättrad utbyggd kollektivtrafik med ökad turtäthet, modernare bussar, nya och/eller ändrade busslinjedragningar samt utbyggnad av prioriterade buskörfält fungera enligt principen "Tänk spår - kör buss".

Miljöstörningar från trafiken genom luftutsläpp och bullerstörningar ska följas upp kontinuerligt. Luftkvaliteten vid E 6:ans norra infart och väg 100 dokumenteras och övervakas av kommunen genom kontinuerliga mätningar av de luftföroreningar för vilka det finns antagna miljö kvalitetsnormer.

Bullernivåer utmed E 6 i Vellinge tätort och Hököpinge samt Väg 100 genom Höllviken bör utredas av Trafikverket och åtgärder troligen vidtas, för att minska bullerstörningar på befintlig bebyggelse. I detta sammanhang kommer även frågan om utökad hamnverksamhet i Trelleborg och därmed risken för ökad andel tunga transporter på E 6:an bli viktigt att utreda.

Översiktsplanens plankarta - kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplan

Vatten

- planerad flödningsdamm
- befintlig å eller bäck
- befintlig turverterad å eller bäck
- befintligt vatten
- planerad utlämningsåre

Skyddsval

- reserverad korridor för skydd mot höga vattennivåer

Bysiljo

- skyddad bysiljo, med protokoll respektive bostyggsbeteckning
- bysiljo, prövad med kompletterande bebyggelse

Centrumutveckling

- planerad centrumutveckling elementär förtätning, komplettering med butiker, service och verksamheter

Bostad

- bostäder, skede 1 (0-20 år)
- planerade bostäder, skede 2 (10-30 år)
- planerade bostäder, skede 3 (20-40 år)

Service och verksamheter

- befintlig eller planerad område, skede 1 (0-20 år)
- planerat område, skede 2 (10-30 år)
- planerat område, skede 3 (20-40 år)

Hamn

- befintliga områden (strecklas, Ströket) och komplettering med service och verksamheter

Skola

- befintlig eller planerad skola skede 1 (0-20 år)
- planerad skola, skede 2 eller 3 (10-40 år)

Vård

- befintlig eller planerad område, skede 1 (0-20 år)
- planerat område, skede 2 eller 3 (10-40 år)

Spårväg

- reserverad korridor för spår
- planerad ställdområde

Järnväg

- reserverad korridor för spår
- planerat ställningsområde

Väg skede 1 (0-20 år)

- planerad gata, väg eller inått för geställningsåtgärder
- planerad mindre väg
- planerad större väg

Väg skede 2 (10-30 år)

- planerad mindre väg
- planerad större väg

Väg skede 3 (20-40 år)

- planerad mindre väg
- planerad större väg

Bullerskydd

- skede 1, behov av fördärrat bullerskydd (0-20)

Rondell eller korsning

- planerad planerad korsning
- planerad rondell eller korsning, skede 1 (0-20 år)
- planerad rondell eller korsning, skede 2 (10-30 år)
- planerad rondell eller korsning, skede 3 (20-40 år)

Buss

- planerad busshållplats
- planerad lokal busslinje

Cykel

- befintlig prioriterad cykeltväg
- planerad prioriterad cykeltväg

Parker

- befintlig eller planerad park, ställplats eller parkbänk

Rekreation

- befintlig eller planerad rekreativområde
- planerad utveckling av rekreativområde

Särskilda fritidsområden för sport och idrott

- befintlig eller planerad område för sport, kultur- eller tillskållsytter
- område med integrerat med skogsgård

Kyrkogård

- befintlig kyrkogård

Grönytor och vegetation

- befintlig och planerad grönytor inklusive naturområden
- befintlig och planerad följande vegetation

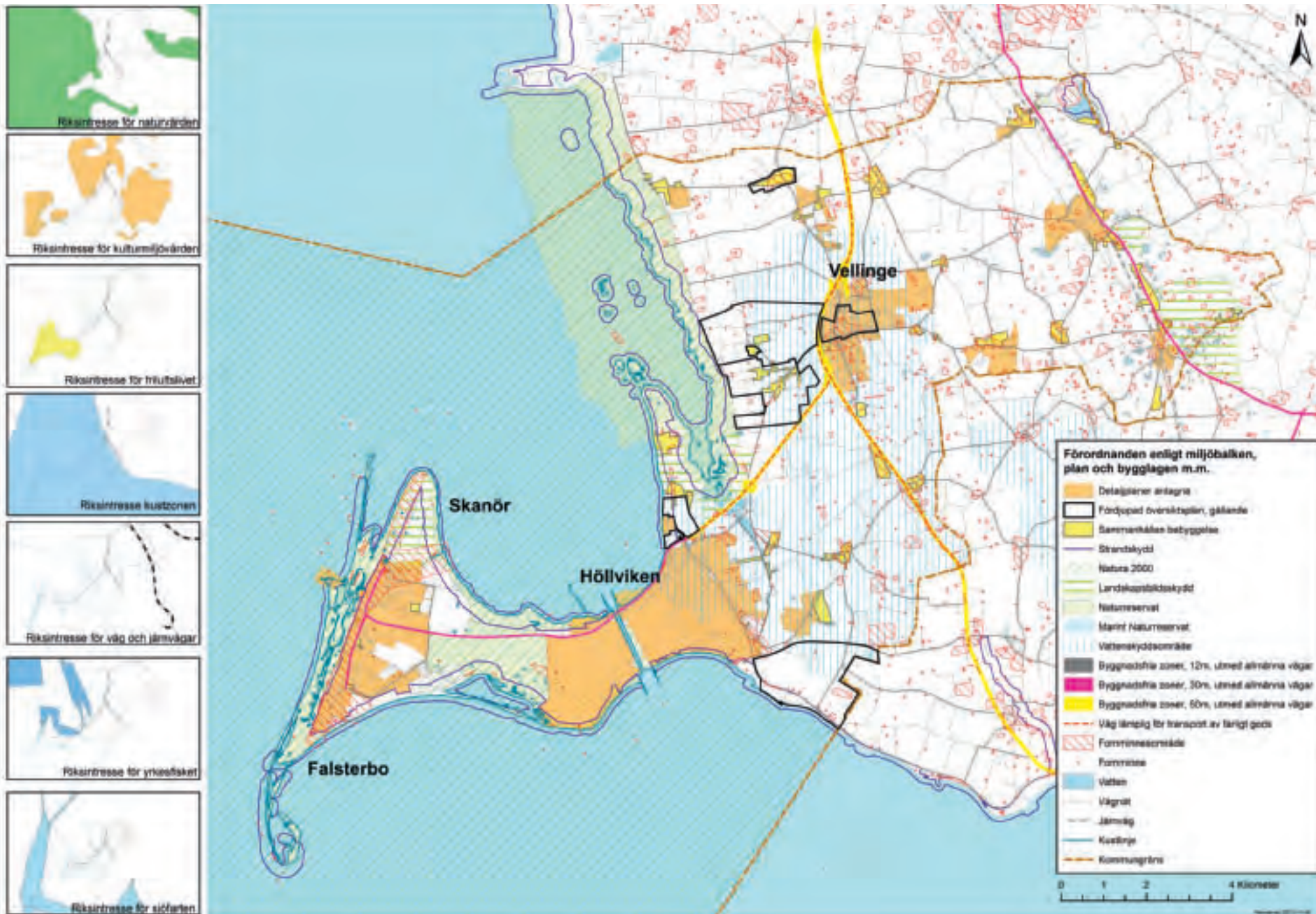
Kommungräns

- Kommungräns

Teckenförklaring

Gäller för översiktsplanens plankarta samt för samtliga planskisser i dokumentet.

Efterord och fortsatt arbete

Vi strävar efter att vara en hållbar, attraktiv och lockande kommun som bevarar och tillvaratar befintliga värden, utvecklar nya idéer och växer lagom fort.

Framtagandet av den nya översiktsplanen för Vellinge kommun har varit en lång process vars skeden sträckt sig över flera år.

Under det komplexa arbetet med att framställa översiktsplanen har vi samlat in stora mängder fakta och erfarenheter, bearbetat underlagsmaterial inom många olika kompetensområden och tagit till oss synpunkter och kunskap från kommuninvånare, statliga och regionala myndigheter, ledande politiker, politiska partier, byalag, föreningar, förbund och andra organisationer.

Det har inventerats, analyserats, skrivits, granskats, lagts till och ändrats och till sist efter ytterligare bearbetning och komplettering utifrån inkomna yttranden i utställningsskedet är planarbetet avslutat.

Översiktsplanen vilar på en stark vision med klara målbilder och ger förslag både på framtida fysisk mark- och vattenanvändning, men även på hur vi ska utveckla och bevara de "mjuka värdena" för att kunna ge god omsorg och omtanke till individer och värna om miljön. Målet är att uppnå god folkhälsa, en vacker, attraktiv och hållbar miljö och en ekonomi i balans.

Planen ger den gemensamma värdegrund som vi behöver för att kunna dra åt samma håll och tillsammans värna om kommunens befintliga värden, tillskapa och utveckla nya värden, bemöta de befintliga och framtida utmaningar som väntar och skapa en trygg framtid med god livskvalitet för var och en av oss som bor, besöker eller verkar i Vellinge kommun.

Den nya översiktsplanen är nu antagen och klar, vilket innebär att vi är redo för att med gemensamma krafter fortsätta arbetet med att konkretisera och genomföra planens strategier, riktlinjer samt utföra de konkreta åtgärder som krävs både på kort och lång sikt för att utveckla och förbättra vår unika kommun.

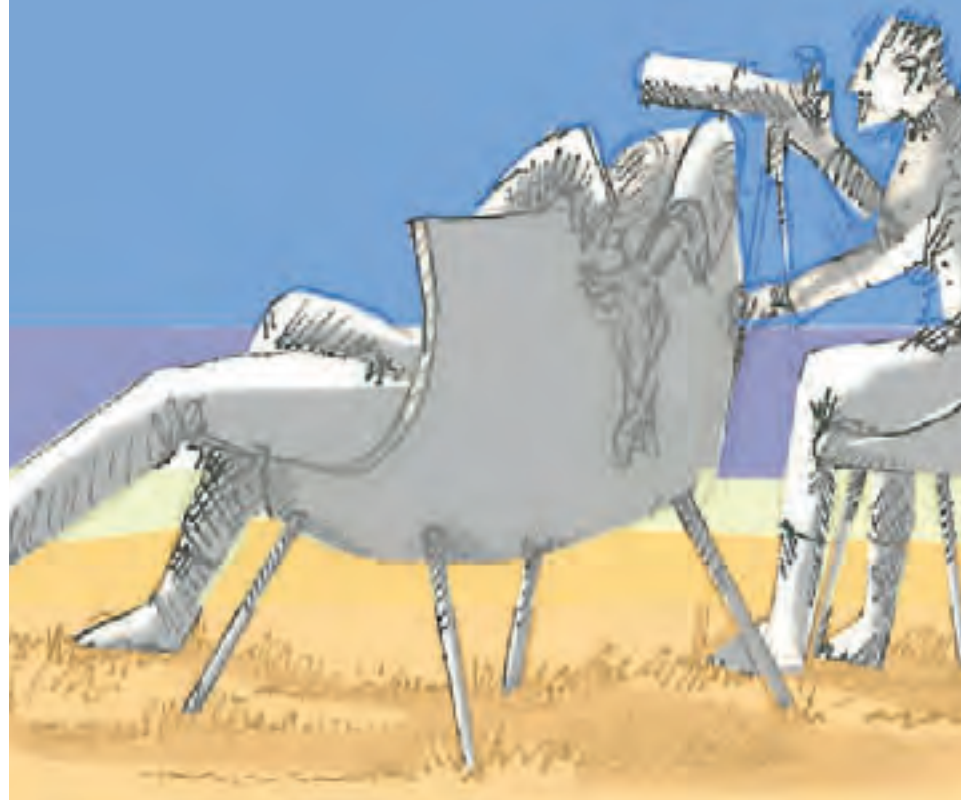
Översiktsplanen inklusive dess plankarta, restriktionskarta och samtliga bilagor är tillgängliga på kommunens hemsida.

Frågor om den nya översiktsplanen besvaras av:
Hans Folkeson, stadsbyggnadsdirektör
hans.folkeson@vellinge.se

Karin Gullberg, översiktsplanarkitekt/landskapsarkitekt
karin.gullberg@vellinge.se

Tillväxt och samhällsbyggnad, Vellinge kommun

Med utblick mot 2050! Vellinge vidgar vyerna.....

SAMMANFATTNING

En översiktsplan blir aldrig helt färdig, utan arbetet med att planera för att förbättra och utveckla vår kommun pågår kontinuerligt!

Vy - väg 100 över Skanörs Ljung

DEL 2

	Sida
Vad är egentligen en översiktsplan?	38
Mål	39
Stolthet och attraktivitet	39
Vision	41
Värdegrund och nyckelord	41

Vad är egentligen en översiktsplan?

Alla kommuner i Sverige ska ha en aktuell översiktsplan som behandlar hela kommunens yta.

Översiktsplanen är **inte** juridiskt bindande, utan endast rådgivande inför senare beslut. Överprövande instanser fäster däremot stor vikt vid om överklagade beslut har stöd i översiktsplanen.

De visioner, mål och förslag som presenteras i planen utvecklas vidare i efterföljande sektorsprogram och detaljplaner.

Översiktsplanen är kommunens viktigaste och mest långsiktiga planinstrument och här redovisas användning, bevarande och utveckling (dvs. tillkomst och förändring) av kommunens mark, bebyggelse och vatten. Planen redovisar vilken inriktning kommunen har för bebyggelseutveckling och andra beslut som berör den fysiska miljön.

Översiktsplanen ska formulera visioner för framtiden och belysa den planerade utvecklingen i kommunen samt klargöra de viktigaste mark- och vattenanvändningsfrågorna inklusive deras konsekvenser för de kommande 10-40 åren. Eftersom det pågår en ständig förändringsprocess både i samhället och ute i naturen är arbetet med översiktlig planering en kontinuerligt pågående process som egentligen inte har något avslut.

Det är därför viktigt att i en gällande fysiskt plan beskriva och lägga fast vilka ambitioner kommunen har för att utveckla och förvalta kommunens mark- och vattentillgångar samt belysa de aktuella och långsiktiga problem som finns att hantera och finna lösningar på inför framtiden.

Översiktsplanen antas av kommunfullmäktige och aktualiseras varje mandatperiod.

Översiktsplanen uppfyller flera viktiga funktioner:

- beskriver kommunen och den planerade utvecklingen, dvs. redovisar grunddragen i avsedd framtida användning av mark- och vattenområden och bebyggelse (tillkomst, förändring och bevarande).
- ska nyttjas som vision och politiskt handlingsprogram för kommunens framtida utveckling.
- är överenskommelsen mellan stat och kommun som visar hur värden av nationellt och internationellt slag bör beaktas vid planering och byggande. Den är vägledande för efterföljande beslut.

- bidrar till att förenkla och effektivisera handläggningen av plan- och bygglovsärenden och är ett praktiskt instrument för beslut i konkreta plan- och bygglovsfrågor. Planens intentioner fullföljs genom andra beslutsprocesser som har rättsverkan såsom detaljplan, områdesbestämmelser, naturreservat med mera och redovisar ställningstaganden till efterföljande mer detaljerad planering och bygglovsgivning samt utgör underlag för enskilda bedömning om hur kommunen ser på markanvändningen.
- ger grunden för att kunna etablera en god dialog, agera och involvera kommunens invånare, företag, organisationer med flera till att bli mer delaktiga i kommunens utveckling.
- vara vägledande vid beslut och när mer åtgärdsinriktade dokument ska tas fram. Översiktsplanen är ett bland flera övergripande dokument som ger vägledning.

Ryttare utmed Höllvikens Strandpromenad (PK)

Mål

Att ta fram en översiktsplan som förmedlar tydliga och starka mål för kommunens framtida utveckling, vilka redovisas i en fysisk plan som kan förverkligas med hjälp av god planering där själva planprocessen, dialogen, förankringen och "det goda samtalet" spelar viktig roll för att uppnå den önskade utveckling som presenteras i plandokumentet.

Bevarande och utveckling mot förändring är två parallella likvärdiga spår för att skapa värdeskapande omvandling och hållbar utveckling för kommunen.

Stolthet och Attraktivitet

En viktig faktor för att vara en god plats att leva, bo och verka på är att kommunens invånare känner sig stolta över sin kommun och vad den står för och erbjuder samt att besökare och de som driver verksamhet eller arbetar i kommunen känner sig välkomna och uppskattade.

Här följer en sammanfattning av vad den nya översiktsplanen prioriterar att främja och utveckla för att behålla kommunens attraktivitet och image:

- Värna kommunens unika identitet av flerkärnighet och småskalighet.
- Planera, bygga och förvalta för att skapa hög kvalitet med hållbart värde.
- Värna om kommunens unika kvaliteter och befintliga värden genom att verka för en måttfull befolkningstillväxt på maximalt 1% per år.
- Eftersträva en måttlig förtätning med tyngdpunkt på tätorternas centrala kärnor och framtida nya stationslägen.
- Strategiskt sträva efter en förskjutning av utbyggnad mot kommunens östra delar för att skapa en bättre balans och hållbar planering.

- Utveckla och förbättra infrastrukturen genom att investera i spårbunden pågatågstrafik på Trelleborgsbanan i öster och en satsning på ny spårbunden kollektivtrafik mellan Malmö och Näset.
- Värna de goda boendekvaliteterna i kommunen genom att möjliggöra en fortsatt utbyggnad som tillvaratar istället för att bygga bort befintliga värden, tillföra nya och värna om att bevara och utveckla de olika typerna av boendemiljöer och deras variationsrikedom.
- Utveckla de offentliga stadsrummen och förbättra deras innehåll och gestaltning.
- Ny bebyggelse skall tillföra funktionella och arkitektoniska värden.
- Bibehålla den unika valmöggheten att kunna erbjuda kommuninvånarna att välja mellan att bo vid stranden och heden, mitt ute i det öppna jordbrukslandskapet eller inne i en skogsmiljö nära stranden.
- Erbjud trygghet, säkerhet och stabilitet genom att förstärka den offentliga servicen efter de behov som uppstår av en växande befolkning
- Erbjud högklassig service, skolor, vård och omsorg.
- Värna om kommunen vatten och om att uppnå god vattenkvalitet - god status.
- Värna om jordbruksmarken - "den goda jorden", strandängarna, stränderna och de fria storslagna vyerna både ut över havet och ut över slätten med sina stora fria landskapsrum.
- Värna om de kulturhistoriska värdena med gravhögar, historiska orter, kyrkbyar och friliggande gårdar, badortskulturen, golfbanor mm.
- Värna och förädlade kommunens rika natur som är ett omistligt värde och som erbjuder stora rekreativa och ekologiska värden.
- Erbjud möjligheter för en aktiv fritid.
- Plantera mer träd och vegetation i det gemensamma stadsrummet för att motverka negativa konsekvenser av de kommande klimatförändringarna samt skapa vackrare och grönare stadsmiljöer.
- Främja ett vitalt näringsliv och verka för ökad turism och att förlänga turistsäsongen till att omfatta hela året.

Vision

En vision är något man strävar efter att uppnå.

En vision uttrycks oftast som ett framtida tillstånd och behöver inte kunna mätas eller uppfylla formella krav på realism eller tidsbundenhet.

Visionen som har bildat grund för arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Vellinge kommun är:

- att skapa och stärka "Det goda livsrummet" för att få alla, unga som gamla, att vilja bo, besöka och verka i vår kommun under livets alla skeden.
- att skapa en god livsmiljö i vår kommun som innebär att friheten och möjligheterna att förverkliga sina idéer och drömmar är större för alla!
- att se möjligheter och främja kreativitet!

Värdegrund och nyckelord

Under hela processen med framtagandet av en ny översiktsplan för Vellinge kommun som startade hösten 2008 har följande nyckelord tillsammans med visionen bildat värdegrunden för arbetet. Dessa värdegrundande ord har sedan 1992 bildat basen för kommunens arbete som främst byggdes runt ordet "frihet".

Nyckelorden har säkerställt att alla inom kommunen, både tjänstemän och politiker, har strävat åt samma håll för att uppnå en hög kvalitet på **all** kommunal verksamhet inom planering, byggande, förvaltande, service och kommunikation.

Nyckelorden:

- **Frihet under ansvar.**
Den egna friheten får inte bli någon annans ofrihet.
- **Trygghet**
- **Kvalitet**
- **Valfrihet**
- **Rättvisa**
- **Låg skatt**
- **Flexibilitet**
- **Individen i fokus**

Livskvalitet

Det startade under våren 2011 ett internt kommunalt projekt under arbetsnamnet "Förtjust i Vellinge" där det bland annat pågår ett arbete med att formulera och förankra en ny gemensam vision och värdegrund för kommunen.

Den nya visionen, "Bästa möjliga livskvalitet - för Dig", beskriver Vellinges position som begrepp och visar tydligt färdriktningen mot framtiden.

Fokus ligger på att alla som bor, lever och verkar i Vellinge kommun ska känna att de har en god livskvalitet och att de har möjlighet att leva ett gott tryggt liv.

För att vi som kommun ska kunna leva upp till de högt ställda förväntningarna som Vellingeiten har på sitt boende och på all den service som är kopplad till den plats man bor och lever på, krävs det lyhördhet. Kommunen måste utgå från "kundens behov", ta dialogen och genomföra det vi lovar, följa upp effekterna av det vi levererar och kommunicera det på rätt sätt.

Den nya visionen och dess värdegrund har vuxit fram parallellt med och till viss del ut ur det fleråriga arbetet med översiktsplanen och de nya värdegrundande ordens innebörd genomsyrar de tankar och förslag till utveckling som lyfts fram i översiktsplanen.

Den nya visionen vilar på följande fyra värdegrundande ord:

- **Mod**
- **Glädje**
- **Trovärdighet**
- **Omtanke**

Innebörden, tillämpningen och genomslagskraften ute i verksamheten av de nya värdeorden kommer säkert att innebära att bilden av kommunen till viss del förändras. Värderingarna bildar kärnan i vår "kommunkultur".

Skanörs hamn - viktigt utflyktsmål inom kommunen med utvecklingspotential (PK).

DEL 3

	Sida
Organisation och genomförande	44
Planeringsprocess och tidplan	45
Metod och utförande	46
Inledande frågeställningar	47
Det goda samtalet	48
Inspel från den regionala planeringen	48
Samverkan med omvärlden	50
Innehåll och upplägg av den nya översiktsplanen	52

METOD OCH GENOMFÖRANDE

Organisation och genomförande

Kommunstyrelsen är ansvarig för framtagandet av en ny översiktsplan och beredningsansvaret ligger på beredningen för fysisk planering (BFP). Arbetet har utförts av avdelningen för Tillväxt och samhällsbyggnad.

Projektansvarig: Hans Folkesson, stadsbyggnadsdirektör.
Projektledare/skribent: Karin Gullberg, översiktsplanarkitekt/landskapsarkitekt.
Styrgrupp: Ordföranden i nämnder och styrelser i Vellinge kommun. Göran Holm (ordförande), Lars-Ingvar Ljungman, Carina Wutzler, Tommy Larsson, Nils-Ola Roth, samt från år 2011 Anna Mannfalk, Christer Mars och Ola Freij.

Ett flertal tjänstemän från kommunens olika avdelningar har medverkat genom att tillföra sitt kunnande och ge input och underlagsmaterial från sina respektive kompetensområden, medverkat i mindre arbetsgrupper och diskussioner samt granskat utkast för att föra planen i mål.

Ett antal interna och externa workshops har genomförts för att få input till arbetet samt att förankra idéerna bakom det framtagna planförslaget.

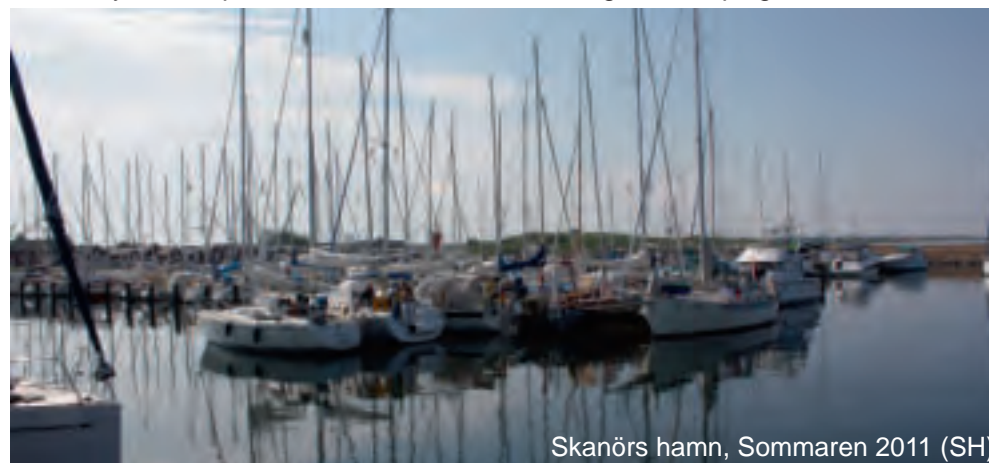
Samråd och utställning har skett i enlighet med gällande lag med allmänheten, föreningar, kommunala nämnder, berörda remissinstanser och myndigheter, närliggande kommuner, Region Skåne och med Länsstyrelsen i Skåne.

Arbetet med översiktsplanen har fungerat både som katalysator och som ett forum ur vilket det efterhand har utkristalliserats nya tankar och kunskap som lett till planering och genomförande av en mängd nya planer, program, utredningar och större och mindre konkreta projekt. **Läs mer i Del 7 Övriga styrande dokument.**

I anslutning till arbetet med den nya översiktsplanen har det parallellt pågått arbeten i ett flertal utredningar, planer och projekt; bland annat följande:

- Ett flertal utredningar avseende framtagande av skydd mot klimatförändringar i form av stigande havsnivåer
- Ett flertal utredningar om spårbunden kollektivtrafik mellan Malmö - Vellinge - Näset
- Utredning om behovet av nya vägar och vägsträckor inom kommunen
- Utredning om hållbart resande
- Bullerutredning utmed E 6:an
- Riskanalys utmed kommunens större vägar och Trelleborgsbanan

- Utveckling av förbättrade regionala och lokala vandringsstråk och ridstigar
- Arbeta med framtagandet av en ny vision och värdegrund för kommunen (inom projektet Förtjust i Vellinge)
- Handelsutredning för Skanörs centrum
- DP - påbörjat programarbetet för en ny detaljplan för Skanörs hamn
- FÖP - fördjupad översiktsplan för östra Höllviken
- arbete med att ta fram en ny vattenplan för hela kommunen inklusive konkreta åtgärdsprogram för kommunens bäckar
- Åtgärdsprogram för Gessiebäcken
- arbete med framtagande av ny Energi- och klimatstrategi och Energieffektivisering
- Belysningsplan för Vellinge kommun
- Cykelplan för Vellinge kommun. Cykelplan för Vellinge tätort utreds i första etappen
- Ett flertal parallella uppdrag t.ex. utredning gemensamt med Trafikverket och Skånetrafiken gällande Vellinge ångar som framtida stationsområde, gestaltning av Nyckelhålsparken i Höllviken och utformning av Hököpinge bruksområde.

Skanörs hamn, Sommaren 2011 (SH)

Planeringsprocess och tidplan

Samråd och utställning

Programförslaget till ”**Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050**”, ställdes ut för programsamråd under perioden 2010-05-17 -- 07-31.

Ansvariga tjänstemän och politiker bjöd in allmänheten till dialog vid fem offentliga samrådsmöten för genomgång av innehållet och upplägget av den nya översiktsplanen.

Dialogmötena hölls på plats ute i respektive karaktärsområde för att kunna möta kommuninvånarna i deras närmiljö.

Varje dialogmöte innehöll en allmän inledande dragnig om generella frågeställningar som berör hela kommunen och därefter fördjupades föredragningen med fokus på de frågor som är aktuella för just den delen av kommunen, d.v.s. analys och förslag på utveckling i det aktuella karaktärsområdet.

Översiktsplanprogrammet skickades ut till berörda remissinstanser såsom statliga myndigheter, angränsande kommuner, kommunala nämnder, kommunala- och mellankommunala bolag, föreningar m fl. och anslogs i Vellinge kommunhus och på samtliga bibliotek i kommunen samt lades ut på kommunens hemsida (www.vellinge.se), där det fortfarande finns tillgängligt.

Inkomna synpunkter samt kommunens ställningstagande redovisades i en samrådsredogörelse som finns tillgänglig på kommunen.

Under 2011 pågick arbetet med att bearbeta, komplettera och fördjupa innehållet i översiktsplanen med anledning av inkomna synpunkter från programskedet.

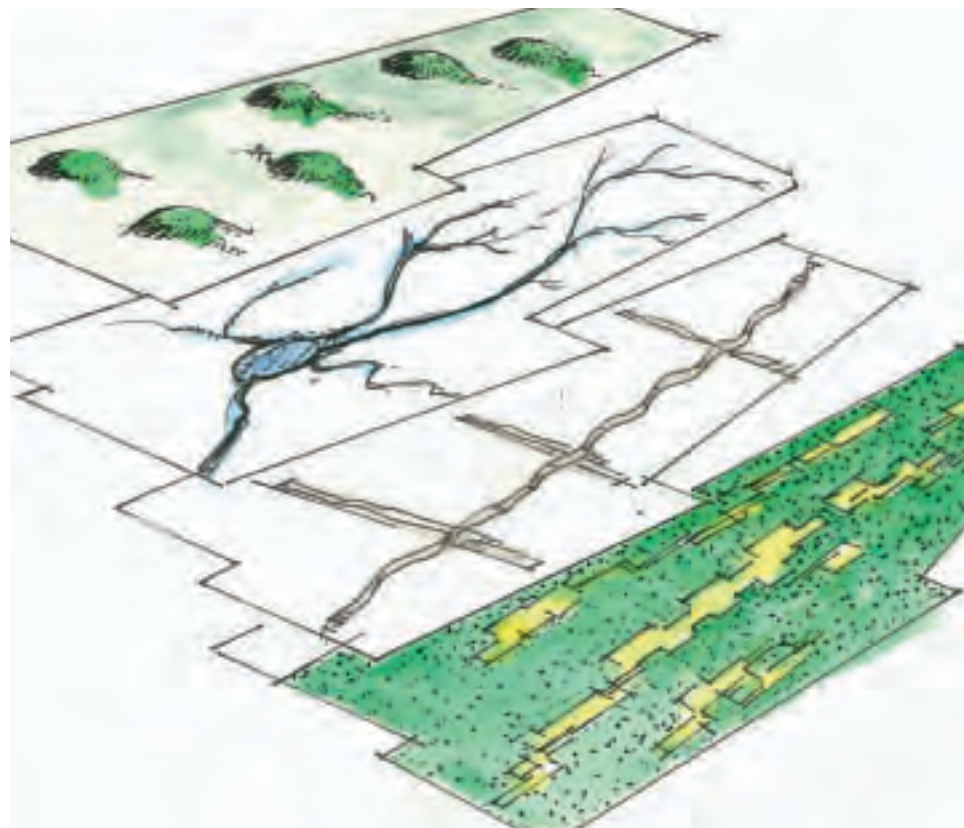
Kommunstyrelsen beslutade 2012-02-27 att ställa ut planförslaget för granskning. Sakägare, boende samt berörda förvaltningar och myndigheter har beretts tillfälle till utställning genom översändande av utställningshandlingar i ärendet.

Utställningstiden sträckte sig från och med 2012-04-14 till och med 2012-06-15. Kungörelse om utställningen var införd i Sydsvenska Dagbladet och i Skånska Dagbladet 2012-04-14.

Planhandlingarna fanns även under tiden 2012-04-12--06-19 uppsatta i kommunhuset och på samtliga bibliotek i kommunen samt på kommunens hemsida.

Utlåtandet inklusive länsstyrelsens yttrande från utställningsskedet redovisas i **(Bilaga C)**.

Kommunfullmäktige förväntas anta översiktsplanen i årsskiftet 2012-2013.

Den demokratiska planprocessen är mycket viktig och att den får ta sin tid. Allt för att slutresultatet ska bli så bra som möjligt!

Metod och utförande

Ambitionen i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Vellinge kommun har varit att hålla översiktsplanarbetet öppet för så många som möjligt att medverka i och att få dem att känna sig delaktiga i det slutliga resultatet.

Delaktighet och tydlighet har varit viktiga parametrar genom hela projektet.

Nya metoder och arbetsformer prövades med syftet att redan från ett tidigt stadium få med många människors kunskap och tankar in i processen.

Tanken är att ju fler som blir delaktiga desto bättre blir både slutresultatet och det genomslag som planen kommer att kunna få.

Inledande frågeställningar

Det genomfördes inledningsvis både interna och externa inspirationsseminarium och workshops för att vidga dialogen och för att hitta de inledande viktiga frågeställningarna som planarbetet sedan fick till uppgift att arbeta vidare med att försöka besvara och lösa.

Svaren på frågorna blev grunden till det förslag på utveckling av kommunen inklusive mål och riktlinjer som den nya översiktsplanen redovisar.

Mycket kraft har lagts på att arbeta fram en tydlighet och enkelhet i planen som byggts på visionen att skapa "Det goda livsrummet", vilket bestämdes redan tidigt i arbetsprocessen.

Nivån, innehållet och upplägget av den nya översiktsplanen togs fram och bestämdes genom att arbeta fram idéer och föra resonemang och diskussioner med projektets styrgrupp bestående av kommunens ledande politiker.

Även tjänstemän med kompetens inom olika ämnesområden samt externa experter har i olika tematiska arbetsgrupper bidragit med sin kunskap.

Dialog

Avsikten var att tidigt öppna upp en dialog både med olika interna och externa grupper för att föra ett samtal kring målet för den nya översiktsplanen samt finna formen för planens upplägg och slutliga innehåll. Detta gjordes genom att tydliggöra vilka frågeställningar som denna version av översiktsplan skulle ta sitt avstamp i.

De inkomna synpunkterna utifrån samrådet i programskedet och utställningen i granskningsskedet (både externa och interna yttranden) har vägts samman, bearbetats och slutsatser har dragits, vilka ligger till grund för det något ytterligare reviderade förslag som går till kommunfullmäktige för beslut om antagande.

Skulpturen Två systrar av Ingemar Gudmarsson utmed Höllvikens Strandpromenad får symbolisera gemenskap och omtanke.

Inledande frågeställningar

Följande frågeställningar lyftes inledningsvis fram som viktiga att belysa i arbetet med den nya översiktsplanen. Planen ska beakta och besvara de nedan uppräknade punkterna och innehålla konkreta förslag på mål, riktlinjer och åtgärder för att uppnå en positiv bärkraftig utveckling av kommunen.

- Kommunen har haft kontinuerlig befolkningstillväxt sedan 1960-talet och den positiva utvecklingen ska få fortsätta framöver i "lagom" takt.
- Befolkningsökningen sker med ojämn fördelning inom kommunen.
- Det hårda exploateringstrycket på kommunens västra delar behöver fördelas mer österut för att kunna uppnå en bättre balans, hållbarare utveckling och en bättre samhällsplanering.
- Andelen äldre ökar.
- Fler arbetstillfällen önskas inom kommunen.
- Infrastrukturen är alltför hårt belastad. Det gäller främst vägnätet, men även de tekniska systemen för dagvattenhantering och IT. Satsning på hållbara miljövänliga lösningar efterfrågas.
- Redovisa korridorer för utbyggnad av en modern infrastruktur inklusive spårbunden kollektivtrafik för spårväg alternativt pågatåg. De föreslagna spårsträckningarna säkerställs i översiktsplanen som fysiska korridorer (spårreservat).
- Kollektivtrafik – utökad, hållbart, bättre separerat och förbättrat utbud efterfrågas.
- En strategisk satsning på spårbunden kollektivtrafik är en prioriterad infrastrukturfråga. En stor kommunal satsning pågår att gemensamt med Trafikverket och Trelleborgs kommun genomföra utbyggnad till pågatågstrafik utmed Trelleborgsbanan med byggnation av nya stationer i Västra Ingelstad och Östra Grevie.
- Byggnation av en ny Falsterbobana - valet av system bygger på utfallet av en pågående jämförande studie mellan pågatåg alternativt spårväg, eventuellt kompletterat med att i ett tidigare skede förbättra busstrafiken och komplettera med separata bussgator. "Tänk spårvagn - kör buss".
- Fokus på ökad rörlighet, säkerhet och trygghet för de oskyddade trafikanterna, dvs. gående och cyklister i alla åldrar. Inkluderar även vägen till och från stationslägen, busshållplatser och pendlarparkeringar för bil och cykel.
- E 6 beräknas få en ökad trafikbelastning främst från hamnen i Trelleborg, men även från Falsterbonäset med utökad mängd tung trafik, vilket ger problem med minskad framkomlighet, ökat buller för tätorten Vellinge, mer negativ miljöpåverkan samt större risk för olyckor.
- Värna om de allmänna stadsrummen och lägga kraft och omsorg på att förstärka deras kvaliteter, innehåll och utformning.
- Skapa tydliga levande centrum i de större tätorterna med olika karaktär som kompletterar varandra med prioritet på att främja utvecklingen i Vellinge tätort, Skanör och Höllviken.
- Slå vakt om begreppet "frihet under ansvar" och främja samutnyttjande av mark och lokaler.
- Skapa kvalitativt boende med en ökad variation av boendeformer både till storlek och ägande.
- Verka för att öka utbudet av handel, service och verksamheter inom kommunen.
- Verka för minskad pendling med bil samt ökad samåkning.
- Redovisa åtgärder för att klara av klimatförändringar som leder till problem med höjda havsnivåer. Redovisa lägen för fysiska skyddsvallar.
- Tillvarata och utveckla landsbygdens unika lokala kvaliteter och skapa en levande och tillgänglig landsbygd på Söderslätt, ett skåniskt "Toscana".
- Synliggöra kommunens kvaliteter och utveckla turistnäringen!
- Kommunens unika natur behöver värnas, men även lyftas fram och tillgängliggöras samt nyttjas som ett starkt varumärke för kommunen; ex. stränderna.

Det goda samtalet

Vi strävar efter att fortsätta vara en hållbar, attraktiv och lockande kommun som tar tillvara på befintliga värden, utvecklar nya idéer och växer lagom fort.

Hur kan vi tillsammans nå detta?

En god och öppen dialog med kommuninvånare, näringsidkare och besökare är av **största** vikt för arbetet med att ta fram, förankra och genomföra de förslag, mål och riktlinjer som redovisas i den nya översiktsplanen.

Det är viktigt att vi i den fysiska planen tydligt lägger fast en gemensam stark framtidsvision som vi kan verka för att genomföra för att nå en hållbar utveckling av kommunen och bevara dess attraktionskraft.

Frågeställningar som har lyfts fram och diskuterats under planprocessen:

- Hur påverkar utformningen av den fysiska miljön oss?
- Vad skapar attraktionskraft och kreativitet?
- Vad finns det för befintliga kvaliteter och värden i kommunen?
- Problem och svagheter?
- Nya möjligheter?
- Hur bevarar vi vår attraktionskraft av att vara en bra plats att leva, bo och verka på?
- Hur behåller vi kommunens konkurrensfördelar?
- Vilket utbud och variation av varor och tjänster ska erbjudas?
- Hur kan vi lyfta fram de offentliga stadsrummens och grönstrukturens betydelse för värdet och attraktionskraften av att vilja leva, bo och verka i Vellinge kommun?
- Hur kan vi skydda befintlig och ny bebyggelse och övrig mark från att drabbas med problem med förhöjda havsnivåer?
- Känner du stolthet över att bo, leva och verka i kommunen?
- Vad kan just du göra för att bidra och vad behöver du för stöd?

Inspel från den regionala planeringen

Vellinge kommun är en del av en växande storstadsregion med ett brett utbud av både arbetsplatser och bostadsorter samt med bra utbyggd infrastruktur som ger möjlighet till goda kommunikationer.

Människorna som bor och verkar i regionen kan redan bekvämt med korta resetider nå ett stort regionalt område inklusive den danska sidan av Öresund, vilket innebär att kommungränserna inte har lika stor betydelse längre för människors val av arbetsplats, bostadsort, inköp och rekreation som förr. Vi väljer vår livsmiljö utifrån andra kriterier.

Det är av stor vikt att Vellinge kommun utvecklas i takt med regionen och aktivt deltar i det regionala planeringsarbetet. Skåne har utvecklats positivt, men det saknas inte utmaningar. Fler jobb måste skapas både inom och utom kommunen för att matcha en växande befolkning.

Den omfattande godstrafiken genom kommunen medför kraftig miljöpåverkan med problem med ökat buller, vibrationer och trängsel. Investering i miljöanpassad infrastruktur är av strategisk betydelse för att hantera utmaningarna. Det handlar både om att öka människors rörlighet genom att förbättra pendlingsmöjligheterna och att skapa förutsättningar för pålitliga och effektiva transporter.

Spårbunden trafik är en framgångsfaktor för utvecklingen i kommunen.

Om förutsättningarna för spårbunden trafik förbättras kan fler pendla på ett hållbart sätt samtidigt som det redan idag hårt belastade vägnätet avlastas.

Parallellt med framtagandet av den nya översiktsplanen har kommunens tjänstemän och politiker deltagit i det regionala samarbetet, vilket har gett näring till det egna planarbetet och följande resonemang, mål och riktlinjer utifrån ett regionalt perspektiv har fungerat som positivt inspel och stöd till arbetet med att forma den nya översiktsplanen:

- Prioritera och förtäta de större tätorterna.
- Identifiera och prioritera orter med hög tillgänglighet dvs. bra kollektivtrafikläge.
- Bygg vidare på temat flerkärnighet genom att förstärka orter med särskild **hög** tillgänglighet och med förutsättningar för utveckling och förtätning.
- Peka även ut orter med förutsättningar för utveckling och förtätning som **inte** ligger direkt kopplade till kollektivtrafiken.
- Identifiera de viktiga kvalitéerna som grund för utveckling/förtätning t.ex. historia, kultur eller närhet till natur/rekreation.
- Anpassa bebyggelsen efter de klimatförändringar som kan uppkomma i framtiden.
- Reservera utrymme för pendlarparkeringar och cykeluppställningar i anslutning till stationer och hållplatser.
- Enligt internationell forskning är tolerans, talang och teknik, tre viktiga beskrivande ord för att skapa förutsättningar för en kommun att främja kreativitet och öka sin attraktionskraft.

Samverkan med omvärlden

Den nya översiktsplanen för Vellinge kommun stoppar inte vid den fysiska kommungränsen!

Det blir allt mer uppenbart att vi tillsammans med andra samarbetspartners som exempelvis de närliggande kommunerna, Trafikverket, Region Skåne, Öresundsregionen, Malmö Lund regionen (tidigare SSSV), Länsstyrelsen i Skåne och den svenska staten gemensamt måste verka för att kunna behålla och utveckla regionens kvaliteter, möjligheter och attraktionskraft.

Fördelarna med ett regionalt och mellankommunalt samarbete behöver inte stå i strid med det kommunala självstyret. Det är viktigt att de 33 skånska kommunerna samordnar sin planering och för dialog om gemensamma frågor t.ex. om externhandel och kollektivtrafik för att få genomslagskraft för sina frågor.

Den 2 maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag i kraft. Förändringen innebär bl. a. att översiktsplanen får en tydligare strategisk funktion och en starkare koppling till nationella och regionala mål och planer. Det ska tydligt framgå av översiktsplanen "hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen" och kommunen ska samråda med "kommunala organ i övrigt och har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering" (PBL 3 kap § 5 och § 9).

Region Skåne har ansvar för det regionala tillväxtarbetet i Skåne och transportinfrastrukturplaneringen och där ingår framtagandet av det regionala utvecklingsprogrammet, det regionala tillväxtprogrammet och den regionala trafikinfrastrukturplanen. Region Skåne är också genom Skånetrafiken ansvarig för drift samt utveckling av kollektivtrafiken i länet.

Ställningstagande:

- Vellinge kommun har tagit ställning för att aktivt delta i arbetet med att bidra till en växande Öresundsintegrering och utveckla hela Öresundsregionen till att bli den mest attraktiva delen av Sverige, vilket kommer locka människor till att vilja bo, verka och besöka vår unika del av världen.
- vidmakthålla och utveckla det goda samarbete som redan finns med andra samarbetspartners i och utanför regionen.
- fortsätta med att intresserat följa utveckling och resultat av och delta i regionala, nationella och internationella forsknings- och utvecklingsprojekt som till exempel ESS projektet i Lund.
- Stödja utvecklingen av att Hyllie blir en viktig bytespunkt/stationsområde för kollektivtrafiken till och från Malmö och Vellinge.

Regional samverkan

Den snabba befolkningstillväxten och regionförstoringen, men också de miljöproblem som trafiken ger upphov till understryker behovet av en ökad samsyn mellan de skånska kommunerna. Det krävs samverkan för att utveckla hållbara strukturer inom infrastruktur, bostäder, arbetsplatser, rekreation och grönsstruktur. För att Skåne skall kunna utvecklas på ett långsiktigt och hållbart sätt behövs både gemensam kunskap och gemensamma strategier.

Region Skåne har inom projektet "Strukturbild för Skåne" arbetat med att konkretisera det regionala utvecklingsprogrammet för att tydligare koppla samman utvecklingsprogrammet och de 33 kommunernas översiktliga planering. Strukturbild för Skånes mål är att ge en regional helhetsbild på samhällsfrågorna i Skåne. Inom projektet har ett flertal rapporter och Tema PM tagits fram som underlag och stöd i kommunernas arbete. Projektet har pågått under flera år och representanter från Vellinge kommun har deltagit aktivt i arbetet.

De regionala målen som Region Skåne och kommunerna gemensamt har arbetat fram och lagt fast fungerar som inspel till kommunernas planarbete.

De har gett stöd till den utveckling och det planförslag som redovisas i den nya översiktsplanen för Vellinge kommun.

Samverkan och dialog är bra metoder för att nå framgång.

Mellankommunal samverkan

Vellinge kommun vill agera och verka för ett bättre samarbete med våra grannkommuner i de mellankommunala frågor där vi har gemensamma intressen. Det pågår redan idag ett nära samarbete mellan Vellinge kommun och våra närliggande kommuner inom en mängd områden främst inom socialtjänsten, räddningstjänsten, skolan, vård och omsorg, men samarbetet behöver utvecklas och fördjupas ytterligare inom ett flertal andra områden där vi har gemensamma utmaningar och utvecklingsbehov.

Vellinge kommun har valt att med våra angränsande kommuner prioritera samarbetet inom följande områden (gäller den fysiska planeringen):

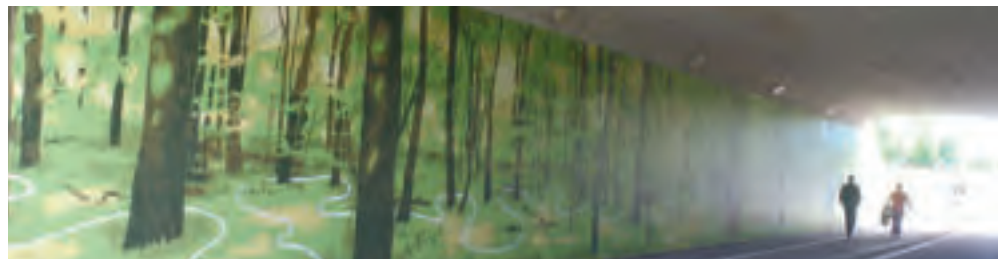
- följa utbyggnaden av Trelleborgs hamn och aktivt vidta åtgärder för att motverka ökade miljö- och bullerproblem för Vellinge tätort och de delar av kommunen som ligger utmed E 6:an.
- utveckla en förbättrad kollektivtrafik med t.ex. förbättring av busstrafiken, utbyggnad av pågatåg och en prioriterad framtida satsning på spårväg.
- samverka för att motverka problem som kan orsakas av den framtida havsnivåhöjningen.
- samverka i arbetet med planering av nya vägdragningar.
- utveckling av ett gemensamt cykelvägnät som sträcker sig över kommungränserna mellan tätorterna och till viktiga turistmål.
- gemensamt verka för att tillhandahålla säkra och hållbara tekniska system över kommungränserna. Exempelvis att vid nya dragningar och ändringar av befintliga kraftledningar/huvudgasledningar få ta del av tidig information och inbjudan att delta i tidiga samråd. Önskvärt är att aktivt verka för att ledningsstråk i landskapet dras under markytan för att få bort de förfulande större ledningsgatorna med sina stora master ute i det öppna fria landskapet.
- utbyta kunskap och utveckla samarbete med att hantera framtida vattenfrågor. Exempelvis strategisk utbyggnad av dagvattenmagasin för fördröjning, infiltration och rening av dagvatten.
- utveckla en bättre sammanhållen grönstruktur, dess utbredning, kontinuitet och innehåll, i den större skalan som sträcker sig över kommungränserna samt utveckla ett gemensamt kommunövergripande nätverk av vandringsleder.
- utveckla former för en breddad diskussion om lämpligheten av att placera och bygga gemensamma vindkraftsparker ute till havs.

- utveckling av en moderniserad, hållbar och miljöanpassad sophantering och tånghantering.
- förbättra utbud och tillgänglighet för ryttare och hästar genom att arbeta för att koppla ihop ridstignätet och därmed förbättra utbudet av ridstigar samt underlätta för de olika kommunernas ridföreningar och hästägare att föra dialog och utveckla ett närmare samarbete.

Internationell samverkan

Vellinge kommun prioriterar att delta i internationella samarbeten och projekt vars syfte och mål är att verka för att:

- utveckla ett hållbart och vackert samhälle som hushåller med naturresurserna.
- skapa ett tryggt och öppet samhälle där det ges plats för den enskildes kreativitet och möjlighet att påverka de globala miljöfrågorna på allvar för att säkerställa framtiden för kommande generationer.
- hålla oss uppdaterade med internationell forskning till exempel inom området "Climate change" för att kunna säkerställa kommunens strategiska planering för att bevara och utveckla kommunens mark och vatten, vilket inkluderar ajourhållandet av ett prioriterat åtgärdsprogram för att motverka problem orsakade av den stigande havsnivån
- följa utvecklingen inom energiområdet och vara uppmärksam på nya tekniker och uppfinningar.
- stödja ESS/MAX-satsningen i Lund och följa upp vilken positiv påverkan detta kan få på utvecklingen i Vellinge kommun. En väl utbyggd kollektivtrafik, vacker miljö, bra skolor och god service är kvaliteter som lanseras för att locka nya människor till att välja alternativet att bosätta sig och verka i vår kommun.

Konstnärlig utsmyckning för att göra tunneln vid Vellinge ängar tryggare och vackrare. Projektet genomfördes av kommunen i samverkan med konstnären, Trafikverket och elever från Sundsgymnasiet 2010 (KG)

Innehåll och upplägg av den nya översiktsplanen

Den nya översiktsplanen för Vellinge kommun "Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050" åskådliggör och beskriver den önskade framtida utvecklingen i kommunen.

Valet av metod och upplägg bygger på att planen ska vara tydlig och enkel att ta till sig med beskrivande texter och talande illustrativa bilder, foton och kartor.

Den ska redovisa en stark framtidsvision med tydliga målbilder och visa hur kommunen planerar att hushålla med och utveckla värdefull mark och vatten.

Genom att skapa en stark identitet inom respektive karaktärsområde bygger kommunen en hållbar och spännande flerkärnighet som ger ökad attraktionskraft och valfrihet till att kunna bo och vistas i olika typer av miljöer som samtidigt gemensamt bildar en attraktiv hållbar helhet.

Omtanke och kvalitetstänkandet ska genomsyra allt, stort som smått.

Innehåll och upplägg:

Idékoncept - En hållbar flerkärnighet!

En schematisk konceptbild som beskriver den önskade hållbara utvecklingen i kommunen

Framtidsbilder - Utvecklingen kommer att ske successivt

Förändringen av den framtida mark- och vattenanvändningen kommer ske i en pågående process vars tänkbara förlopp redovisas med hjälp av tre framtidsbilder i tre tänkta tidsetapper (Tre skeden).

Temaområden-

Mål och riktlinjer redovisas inom respektive temaområde för att uppnå önskad utveckling.

Temaområdena har en indelning efter utvalda teman för att belysa prioriterade frågor ämnesvis.

Inom de valda ämnesområdena (prioriterade teman) presenteras riktlinjer och åtgärder för att uppnå önskad utveckling i kommunen som helhet.

Karaktärsområden-

Framtida utveckling redovisas för respektive karaktärsområde.

Mål och riktlinjer för utveckling och framtida mark- och vattenanvändning presenteras och beskrivs för respektive karaktärsområde. Kommunen har geografiskt indelats i sex karaktärsområden. De tätorter och byar med sitt omgivande landskap som ligger inom respektive karaktärsområde har som grund gemensamma frågeställningar och värden.

Karaktärsområdenas geografiska avgränsning har analyserats fram genom att utföra en landskapsbildsanalys som bygger på Kevin Lynch analysteorier och resulterade i att kommunen indelats i sex olika karaktärsområden.

Varje karaktärsområde har givits ett beskrivande motto för att ge en gemensam stark målbild för områdets identitet och framtida utveckling:

- Karaktärsområde I.** Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie
"växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"
- Karaktärsområde II.** Hököpinge och Gessie
"inbjudande byar mitt på slätten"
- Karaktärsområde III.** Jordbrukslandskapet
"den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar"
- Karaktärsområde IV.** Vellinge med omnejd
"den idylliska lantliga staden på Söderslätt"
- Karaktärsområde V.** Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand
"den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"
- Karaktärsområde VI.** Skanör och Falsterbo
"pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

En kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplan - ÖP kartan

En samlad plankarta som redovisar hela kommunens framtida mark- och vattenanvändning.

Kommunfakta och Bilagor

Översiktsplanen innehåller även redovisning av kommunfakta och en viktig bilagsdel som beskriver planeringsförutsättningarna:

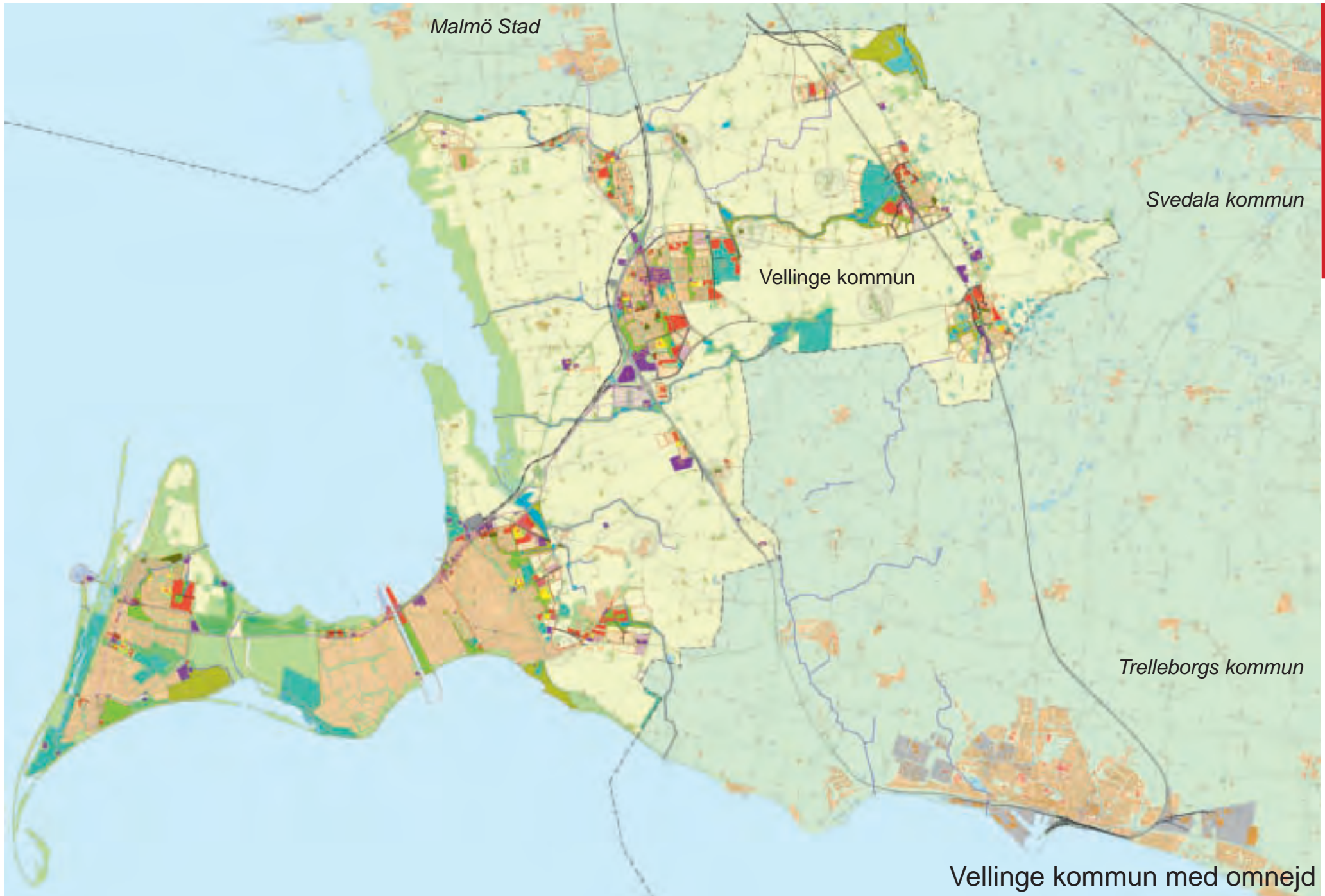
Bilaga A - sammanställning av planeringsunderlag (text och plankartor) som redovisar vilka riksintressen, förordningar enligt Miljöbalken, regleringar enligt Plan och bygglagen samt övrigt regionalt planeringsunderlag som gäller inom kommunen inklusive kommunens ställningstaganden till dessa inklusive en separat kartbilaga med plankartorna i större format.

Bilaga B - konsekvensbeskrivning av hela översiktsplanen inklusive miljöbedömning

Bilaga C - utlåtande och länsstyrelsens granskningsyttrande från utställningsskedet.

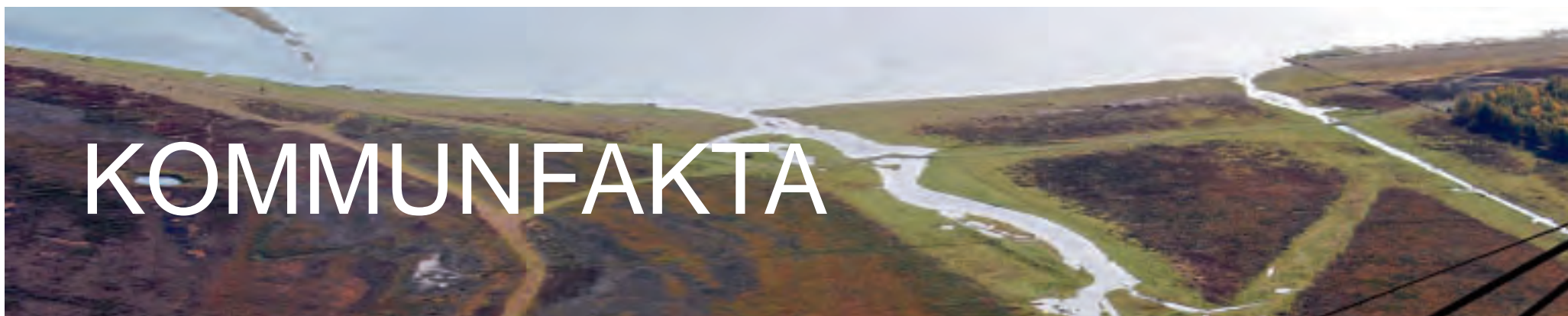

DEL 4

	Sida
Historia	56
Statistik och siffror för Vellinge kommun	58
Befolkningsmängd	59
Kommunens befolkningsutveckling	60
Befolkningsutveckling och befolkningsprognos för Vellinge kommun och kommundelar	61
Åldersstruktur	62
Arbetspendling	62
Bostadsbyggande - prognos	63
Markanvändning - nuläget	64
Jordartskarta över kommunen	65

Historia

Vellinge kommun

Vellinge är Sveriges sydvästligaste kommun och har en lång och spännande historia, även om själva kommunen bara funnits sedan 1974. Kommunen består av fyra kommundelar som tidigare var egna kommuner: Vellinge, Månstorp, Räng samt Skanör med Falsterbo stad.

Det finns tre församlingar i kommunen: Höllviken, Skanör - Falsterbo och Vellinge - Månstorp.

Kommunvapnet är en blå sköld med en genomgående trappgavel av silver som är belagd med ett blått möllejärn och under föjd av tre sillar i silver ordnade två och en.

Redan under bronsåldern fanns det bosättningar runt nuvarande Östra Grevie och Västra Ingelstad. Rester från denna tid finns i form av ett stort antal gravhögar. Gravhögarnas placering, med god utsikt över trakten, spelade säkert en stor roll när de anlades - det var troligtvis ett sätt att markera att området var upptaget. Bolmers högar hör till dessa gravhögar och de är också de största i området. Från Bolmers högar har man fortfarande idag en fantastisk utsikt ut över hela kommunen ända från backarna i öster ut till havet i väster och dessutom kan man se 20 stycken kyrktorn som bildar landmärken ute i det fria öppna jordbrukslandskapet.

Det var också i kommunens östra delar som Eske Bille lät uppföra en borg 1540-1547. Idag går borgen under namnet Månstorps gavlar eftersom gavlarna är det enda som återstår. Platsen används flitigt som "lokal" till konserter. Annars är det framförallt Falsterbonäset, och då främst Skanör och Falsterbo som har en lång och intressant historia.

Tvillingstädernas storhetstid inleddes redan på 1100- talet, då Skåne var en del av Danmark. Anledningen var den stora tillgången på sill - "havets silver". Varje år hölls stora marknader som övervakades av den danske kungens fogde. Fogden bodde på Skanörs borg, som anlades på 1200- talet, men borgen övergavs till förmån för Falsterbohus i början av 1400- talet.

Det var också i början av 1200- talet som franciskanermunkar började göra stockvedsbrasor på den yttersta spetsen av Falsterbonäset. Det gör Falsterbo till Nordens äldsta fyrplats.

Skanör-Falsterbos medeltida storhetstid märkte Carl von Linné inte speciellt mycket av när han besökte orten under sin skånska resa 1749. Då var staden inte längre en stad med 30 000 invånare, som under 1200-, 1300- och 1400- talen, utan snarare en by och Linné kommenterade att man inte ens hade stenlagda gator.

Trettio år efter Linnés besök lät den dåvarande borgmästaren, Leonard de la Rose, dock stensätta både gator och torg.

Badkulturens genombrott i slutet av 1800- talet medförde att Skanör-Falsterbo än en gång skulle blomstra som attraktiva städer. Närheten till Malmö och järnvägens utbyggnad tillsammans med naturen och de vackra sandstränderna gjorde Skanör och Falsterbo till perfekta semesterorter.

Vellinge tätort har tidigare varit en viktig handelsstad för jordbruksprodukter belägen i de västra delarna av Söderslätt mitt ute i det bördig jordbrukslandskapet.

Under 1960 -talet växte kommunen kraftigt eftersom många drabbades av "gröna vågen" och ville flytta ut från städerna till ett eget boende i förorterna eller ute på landet.

Möjligheterna att bosätta sig i en småskalig miljö lite längre ut från de större städernas arbetsplatser underlättades av bilismens kraftiga tillväxt under denna tid. Villamattorna rullades ut på åkrarna i runt om i hela sydvästra Skåne. Falsterbonäset lockade med hav, stränder och lantlig miljö.

I kommunen tillkom många nya bostäder genom utbyggnad av villaområden i anslutning till tätorterna, men till stor del också genom förtätning och permanentning av den omfattande fritidshusbebyggelsen på Falsterbonäset.

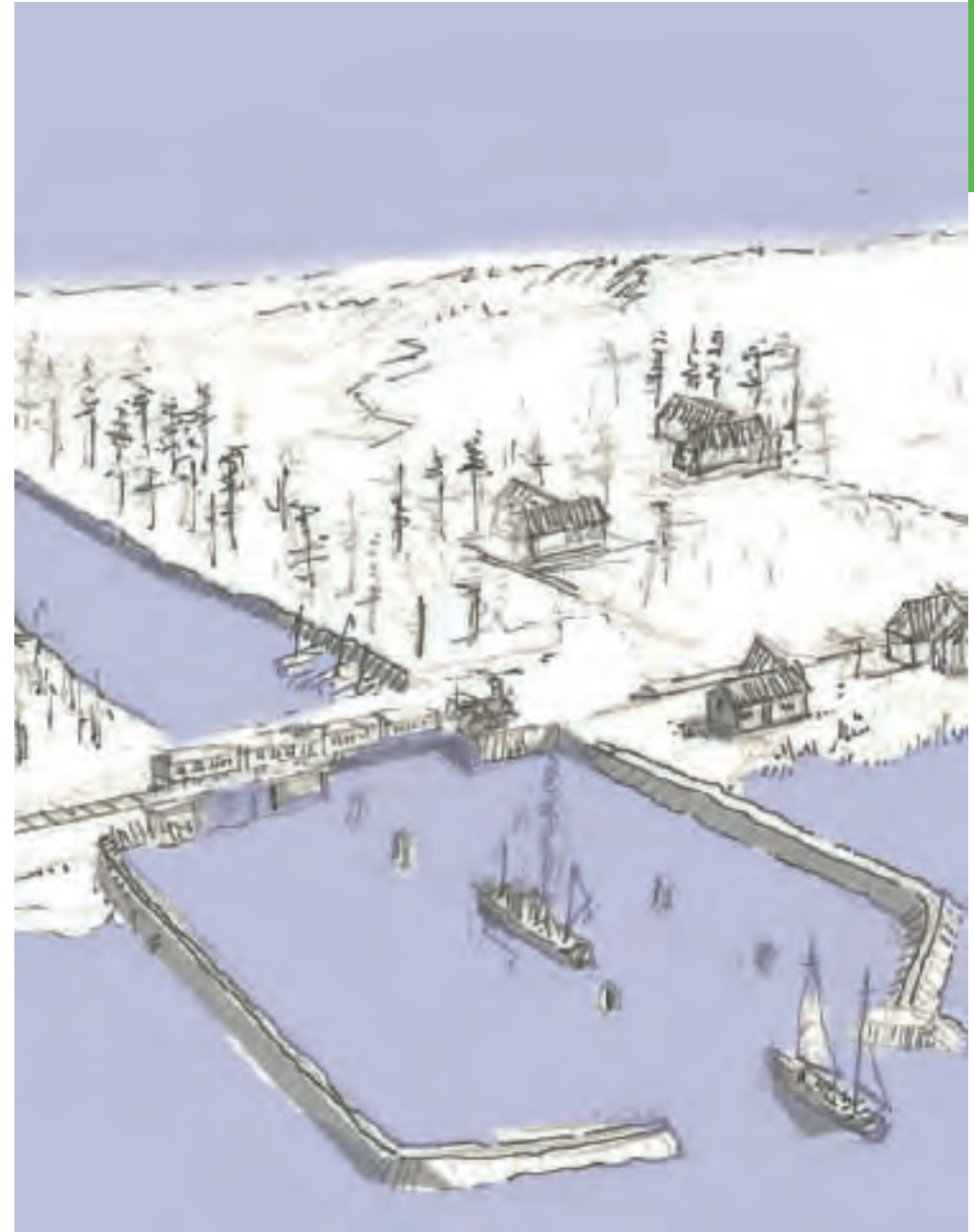
Rivning av eller ombyggnad av fritidshus till åretomboende pågår fortfarande med störst genomslag i Höllviken och Ljunghusen. Risken med att riva eller bygga om de mindre fritidshusen på sina skogstomter till att bli moderna stora villor med behov av stora andelar hårdgjorda ytor är att karaktären och trivseln av att bo idylliskt mitt inne i tallskog nära stranden håller på att försvinna, samt att infrastrukturen för väg- och dagvatten snart inte räcker till för att fylla behoven.

Invånarantalet har sedan 1960 vuxit från ca 8 100 till ca 13 100 personer år 1970, därefter till ca 23 200 personer år 1980 och ca 33 500 personer idag. Sedan kommunsammanslagningen 1974 har befolkningen i genomsnitt ökat med ca 300 personer per år.

I kommunen finns det ca 13 300 bostäder varav 83% består av småhus. Kommunen har eget gymnasium, nyombyggda grundskolor, väl utvecklad äldrevård och både moderna affarscentra och pittoreska äldre butiker och gårdsbutiker.

År 2011 blev Vellinge kommun rankad på 4:e plats i Sverige som bästa boendekommun (Tidningen Fokus) och kom på 2:a plats i Sverige vad gäller företagsklimat (Svenskt näringsliv).

År 2012 blev Vellinge rankad som Sverige som bästa skolkommun (Läraryrket), vilket är mycket glädjande.

Falsterbokanalens hamn - Historisk tillbakablick hur det kan ha sett ut.....

Statistik och siffror för Vellinge kommun (2011-12-31) Enligt SCB

Kommunens landyta: **143,2 km²**, 1,3 % av Skånes areal.

Havsstrand: **75 km**, 11,6 % av Skånes strand.

Invånarantal:

Folkmängden var **33 510 personer**, + 207 under 2011.

Andel invånare per åldersgrupp (%) år 2011:

Ålder	Vellinge	Riket
0 - 6 år	9 %	8 %
7 - 15 år	12 %	10 %
16 - 19 år	6 %	5 %
20 - 24 år	4 %	7 %
25 - 44 år	22 %	26 %
45 - 64 år	27 %	26 %
65 - 79 år	16 %	14 %
80 år	4 %	5 %

Befolkningsutveckling 2010

Befolkningen ökade med **+207 personer** under 2011 och **+ 141 personer** år 2010.

Under 2011 föddes 260 barn (301 år 2010 och 325 år 2009).

263 personer avled under 2011. Motsvarande siffra för 2009 var 273 och 252 år 2009.

Flyttningssnittet var +219 personer under 2011, +116 år 2010 och +247 år 2009.

Inflyttningen till kommunen var 1739 personer år 2011 jämfört med

1640 personer år 2010 och 1740 år 2009.

Under 2011 flyttade 1520 personer från kommunen, vilket kan jämföras med 1524 år 2010 och 1493 år 2009.

Kommentar: Antalet bosatta i Höllviken respektive Vellinge tätort ökar.

Andelen äldre ökar i samtliga tätorter medan antalet personer mellan 20-64 år minskar något eller är oförändrat.

Befolkningstäthet: **233 invånare/km²**

Riksgenomsnittet ligger på 21 invånare/km²

Bostäder:

Antal bostäder i småhus: **11 034**

Antal bostäder i flerbostadshus: **2 311**

Totalt: **13 345**

Antalet förvärvsarbetande (2010)

(16 år eller äldre) är ca 15 100 personer i kommunen.

Genomsnittsinkomst (2010)

Medelinkomst (20 år och äldre) är 315,7 (Tkr)

Kommentar: Sammanlagd medelinkomst för personer 20 år och äldre har ökat med ca 35% mellan år 2000 och år 2010.

Arbetsstillfällen (2010)

I kommunen finns **7 750** arbetsstillfällen uppdelat på ca 4 000 företag. 95% av dessa sysselsätter färre än fem anställda.

Kommentar: Antalet personer med arbetsplats i kommunen har ökat med 23% från år 2000 till år 2010. En ökning ses inom handeln, energi och miljö, hotell-restaurangnäringen samt företagstjänster. Minskning sker inom tillverkning- och utvinningsindustrin samt inom kreditinstitut och försäkringsbolag.

Pendling (2010)

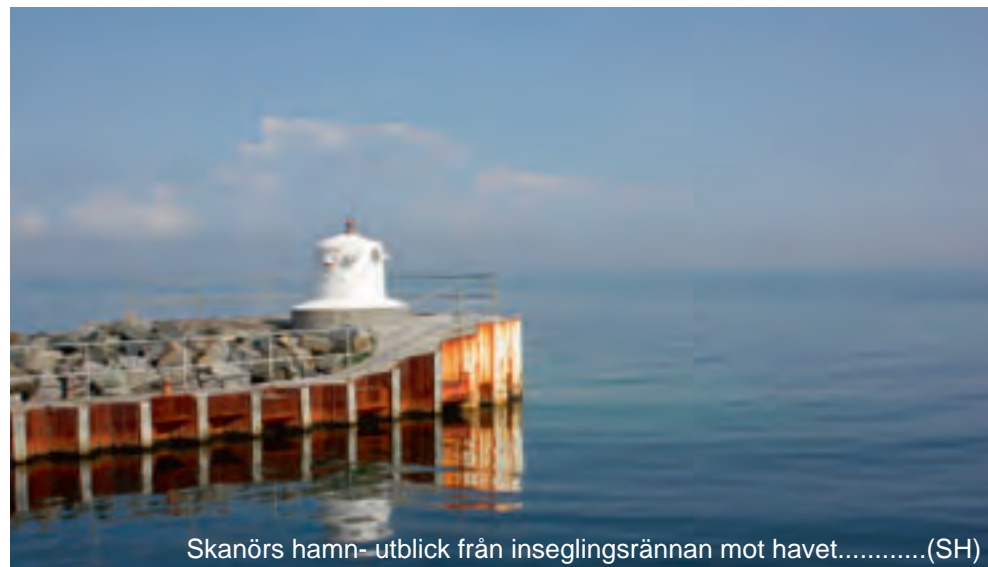
10 477 pendlar ut från kommunen, främst mot Malmö men även mot Trelleborg, Lund och Danmark.

3 299 pendlar in till kommunen främst från Malmö och Trelleborg.

Kommentar: Inpendlingen till kommunen har ökat med 64% mellan år 2000 och år 2012. Utpendlingen har minskat något trots befolkningsökningen.

Utbildningsnivå (2011)

46 % (20-64 år) har eftergymnasial utbildning, vilket kan jämföras med 39 % i länet och 37 % i Riket.

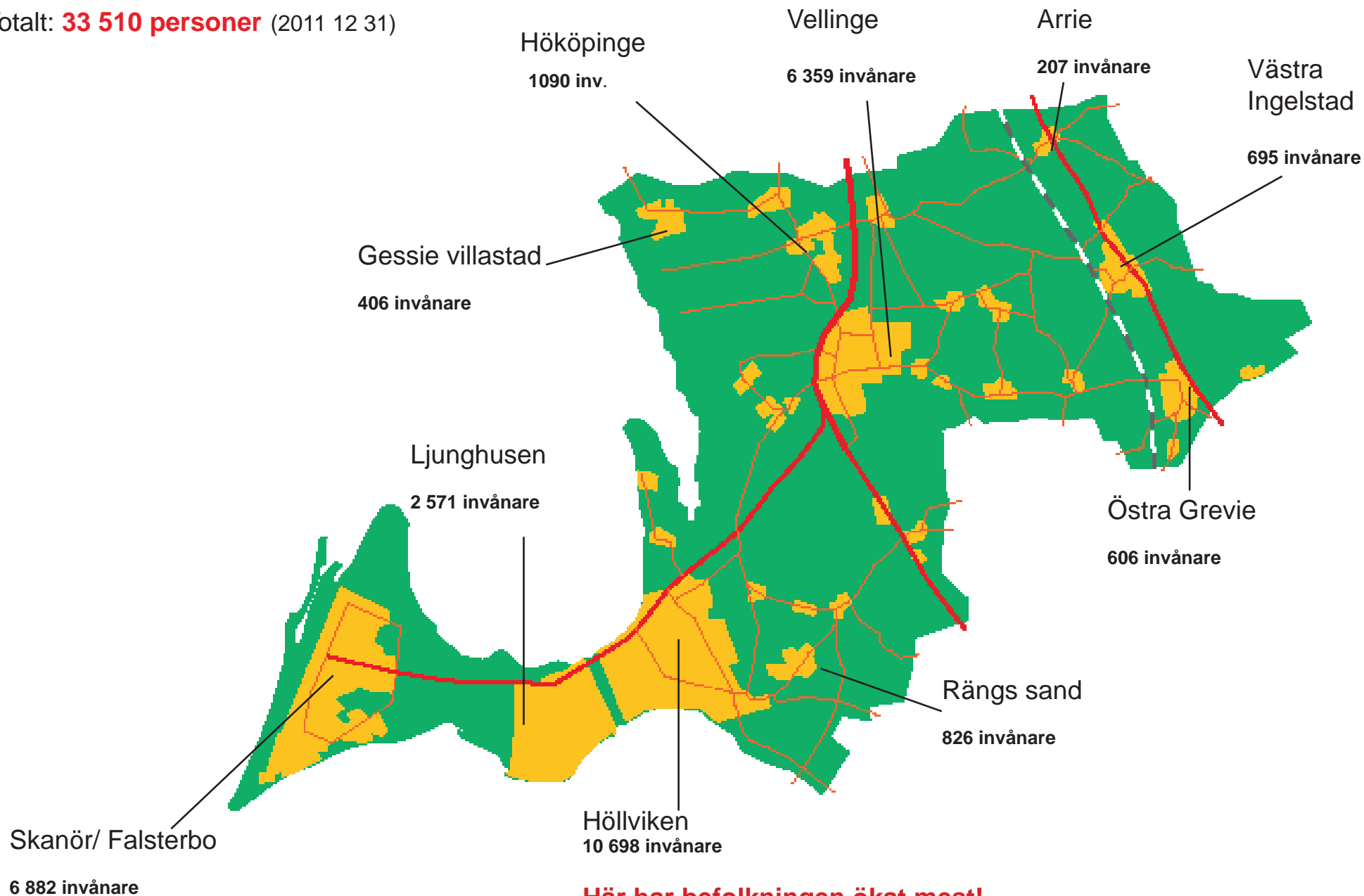

Skanörs hamn- utblick från inseglingsrännan mot havet.....(SH)

Befolkningsmängd

Totalt: **33 510 personer** (2011 12 31)

Här har befolkningen ökat mest!

Kommunens befolkningsutveckling

Kommunens befolkning har sedan mitten av 1900 -talet fyrdubblats, från ca 8 800 år 1950 och 8100 1960 till dagens drygt **33.500** invånare.

Utvecklingen sammanhänger med den stora befolkningsökningen i städerna kring Öresund. I Öresundsregionen, Skåne och Själland mm, bor idag ca 3,7 miljoner varav cirka en tredjedel i Skåne.

I en gemensam dansk-svensk studie, Öresundsregionens infrastruktur och Stadsutveckling (ÖRIB), bedömdes befolkningen i regionen öka med 300 000 – 700 000 personer till 4,0 – 4,4 miljoner 2045.

Mellan hälften och upp till två tredjedelar av befolkningstillväxten bedöms komma att ske i Skåne. Självfallet kommer denna fortsatta befolkningstillväxt i Öresundsregionen även att medföra en fortsatt mycket stark efterfrågan på boende och nya bostäder i Vellinge kommun.

För att hinna med att bygga ut den kommunala servicen med förskolor, skolor och annan service samt trafiksystem och annan teknisk försörjning har kommunfullmäktige uppsatt som mål att befolkningen i kommunen i genomsnitt får öka med max 1 % per år utöver inflyttning till Skanörs Vångar.

Kommunens bedömning av att planera för en måttlig tillväxt med 1 % sammanfaller med och bekräftas av Regions Skånes prognos för åren 2012-2021. Denna, i jämförelse med andra kommuner i sydvästra Skåne, mycket måttliga tillväxt, kommer ändå medföra att befolkningen beräknas öka från dagens ca 33 500 till 40 000 i mitten av 2020 -talet och 50 000 invånare omkring år 2050.

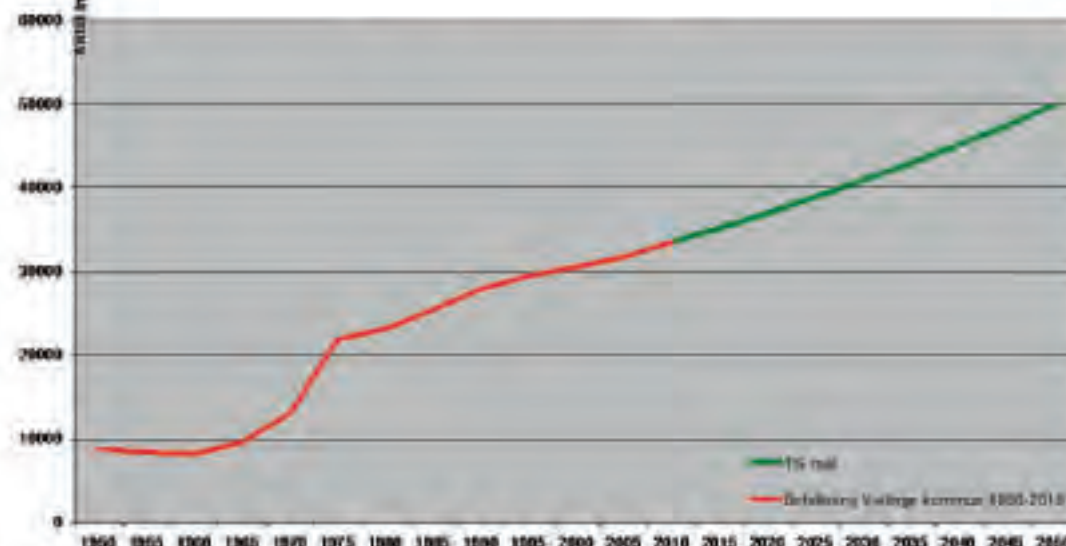
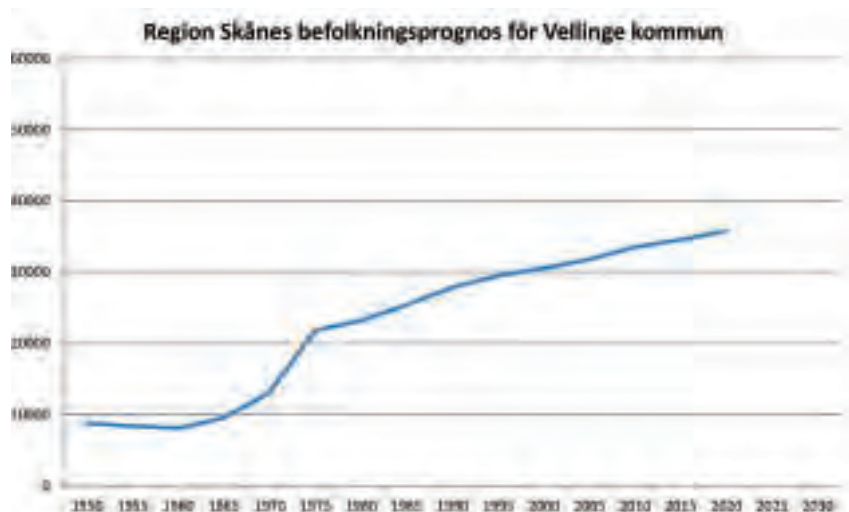
I översiktsplanen föreslås att, i jämförelse med utvecklingen sedan mitten av 1900- talet, en betydligt större andel av tillväxten och befolkningsökningen ska ske i kommunens centrala och östra delar.

Planen ger möjligheter till förtätning och komplettering i de större tätorternas centrala delar och ny bebyggelse i randzonen ut mot det omgivande landskapet samt möjliggör en något tätare bebyggelse i de nya bostadsområdena. Detta behövs för att bevara den goda jorden för framtiden och förhindra att behovet av områden för ny bebyggelse inte ska ta i anspråk alltför stor del av den viktiga brukande jordbruksmarken.

Utvecklingen kommer utöver byggande av bostäder även att ställa krav på utbyggnad och förbättring av infrastrukturen med trafikaneläggningar, teknisk försörjning och med utbyggd privat och kommunal service mm.

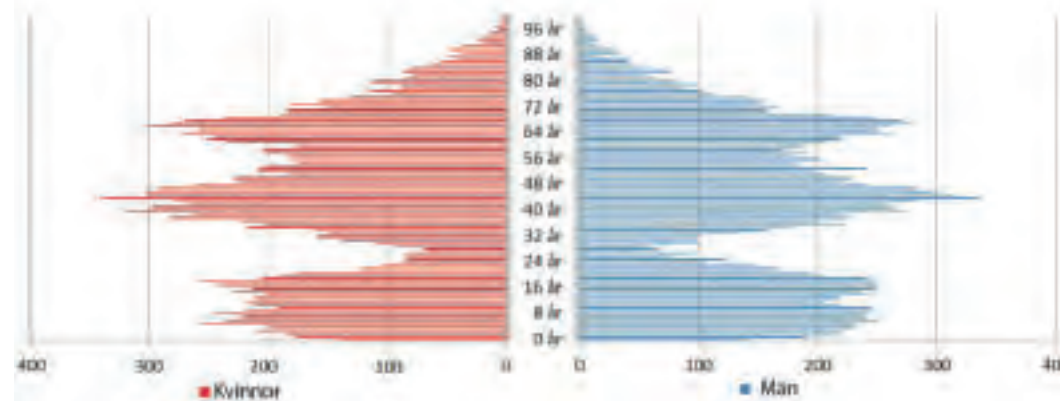
Befolkningsutveckling i Vellinge kommun

Befolkningsutveckling och befolkningsprognos för Vellinge kommun och kommundelar

Kommunens befolkning har ökat kraftigt från 1960-talet och framåt. Fram till mitten av 1970-talet skedde en ungefärlig lika stor ökning i Vellinge tätort, Höllviken och Skanör-Falsterbo. Därefter har befolkningsökningen avstannat i Vellinge tätort och i Skanör-Falsterbo, men fortsatt att öka i Höllviken-Ljunghusen. Befolkningen i övriga kommundelar har legat kvar på ungefär samma nivå från 1960-talet fram till 1990 för därefter öka.

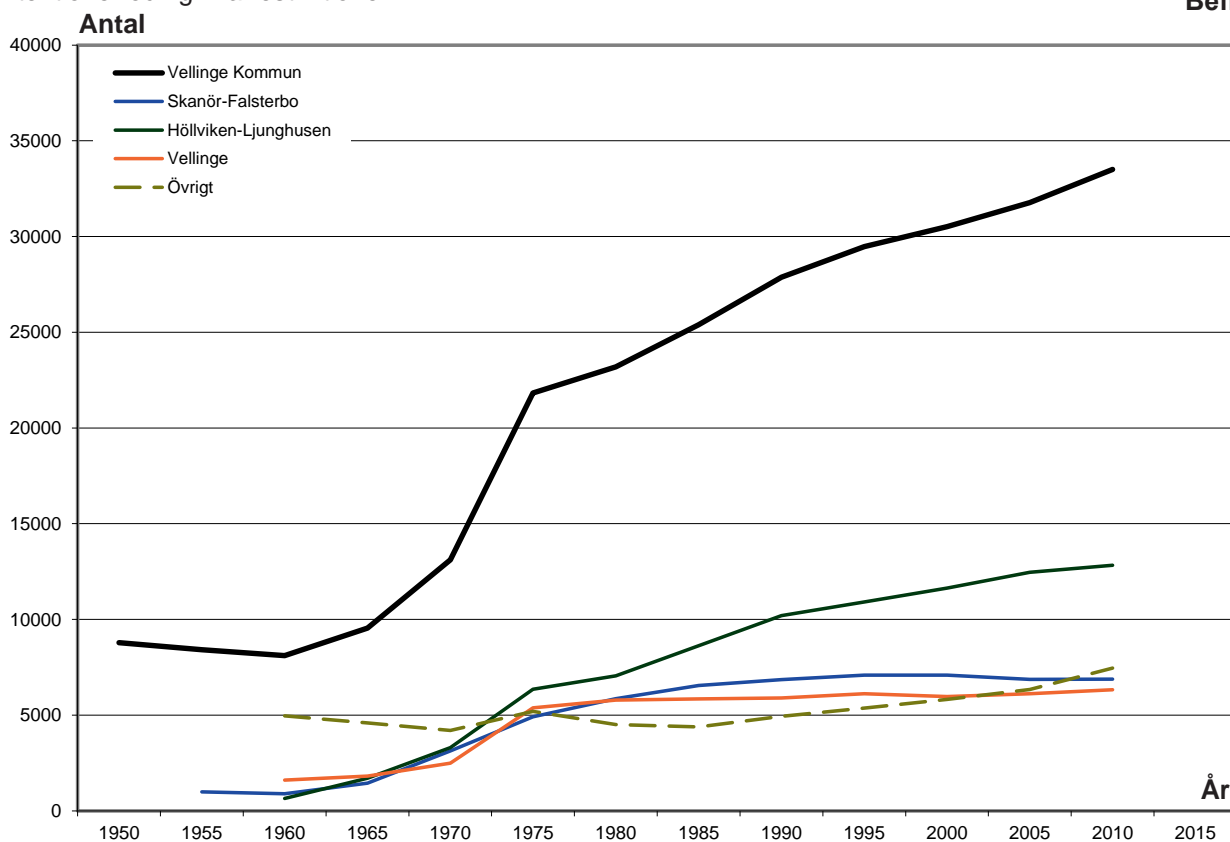
Översiktsplanens föreslagna bebyggelsefördelning fram till år 2050 möjliggör att befolkningen ökar något i Skanör-Falsterbo och en fortsatt ökning i Höllviken-Ljunghusen i nivå med de senaste årens något lugnare utvecklingstakt. Befolkningen i Vellinge tätort kan i antal öka något mer än i Höllviken-Ljunghusen, vilket ger en procentuellt högre tillväxt i Vellinge tätort. Även befolkningen i övriga kommundelar, främst Västra Ingelstad, Östra Grevie, Hököpinge och Rängs sand kan öka kraftigt, men reglerat utifrån planens intentioner och givna restriktioner.

Befintlig befolkningsstruktur - Fördelning mellan kvinnor och män

Vellinge kommuns kraftiga befolkningstillväxt under 1960- och 1970-talen återspeglas i åldersstrukturen med något lägre andel kommuninnevånare i hög ålder och betydligt större andel i åldersgrupperna 65-75 år och 45-55 år samt under 20 år.

Däremot är andelen invånare mellan 20-35 år ör betydligt lägre än riksgenomsnittet.

Åldersstruktur

Kommunen uppdaterar årligen en mängd statistik som används i diverse analyser, vilka ligger till grund för politiska beslut om ekonomi, planering och drift av kommunen.

En detaljerad befolkningsprognos tas årligen fram för Vellinge kommun och dess kommundelar.

Analys och diskussioner utifrån prognosen har bildat underlag för översiktsplanens föreslag på framtida bostadsbyggande.

Sett över hela prognosperioden förväntas samtliga befolkningsgrupper att öka. Den största befolkningsökningen sker i vuxenbefolkningen, både gruppen 25-64 åringar och de som är 65 år och äldre.

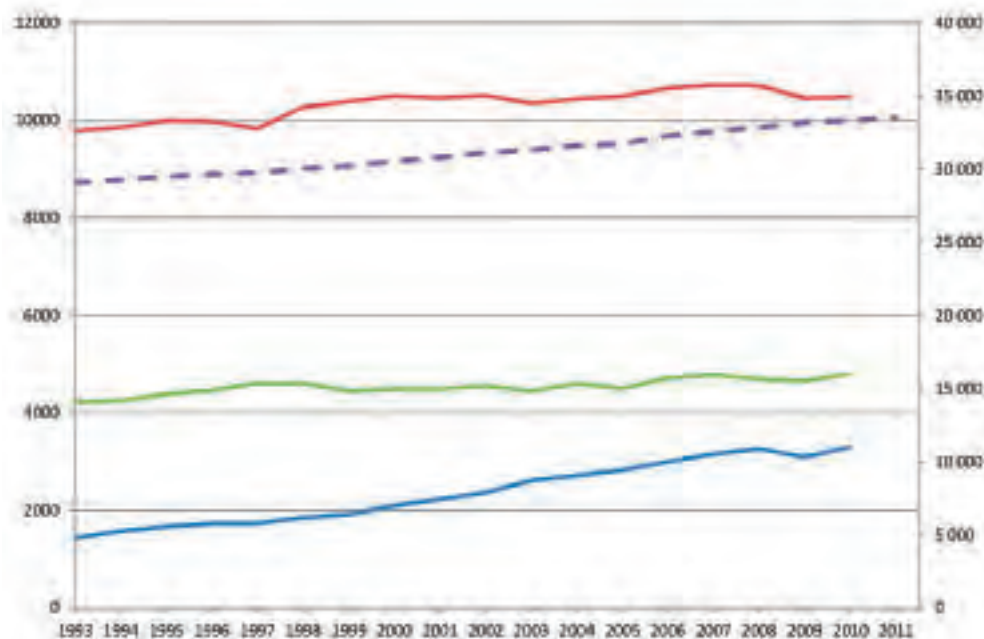
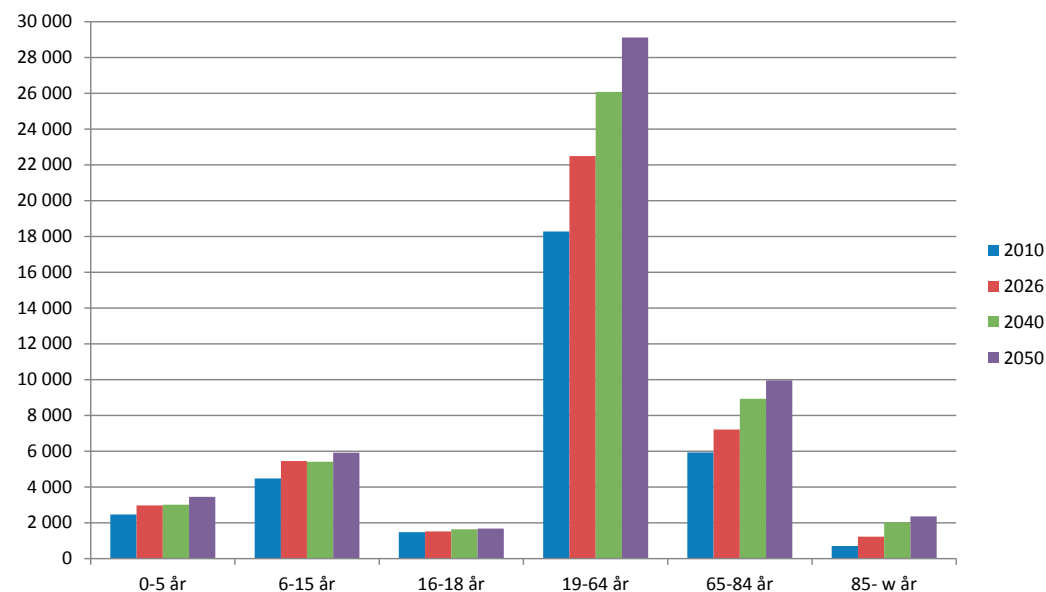
Arbetspendling

Totalt reser ca 14 000 personer över kommungränsen varje dag. Inpendlingen har ökat mer än utpendlingen som har sjunkit något men ligger fast på en jämn nivå trots befolkningsökningen.

Kommentar:

Detta innebär att andelen arbetstillfällen har ökat i kommunen.

Antal kommuninvånare per åldersgrupp, år 2010-2050

Bostadsbyggande - Prognos

Uppskattning av antal bostäder och fördelning inom kommunen

Den nya översiktplanen uppskattas kunna ge underlag för totalt ca 7 500 nya bostäder inom framtida exploateringsområden för bostäder.

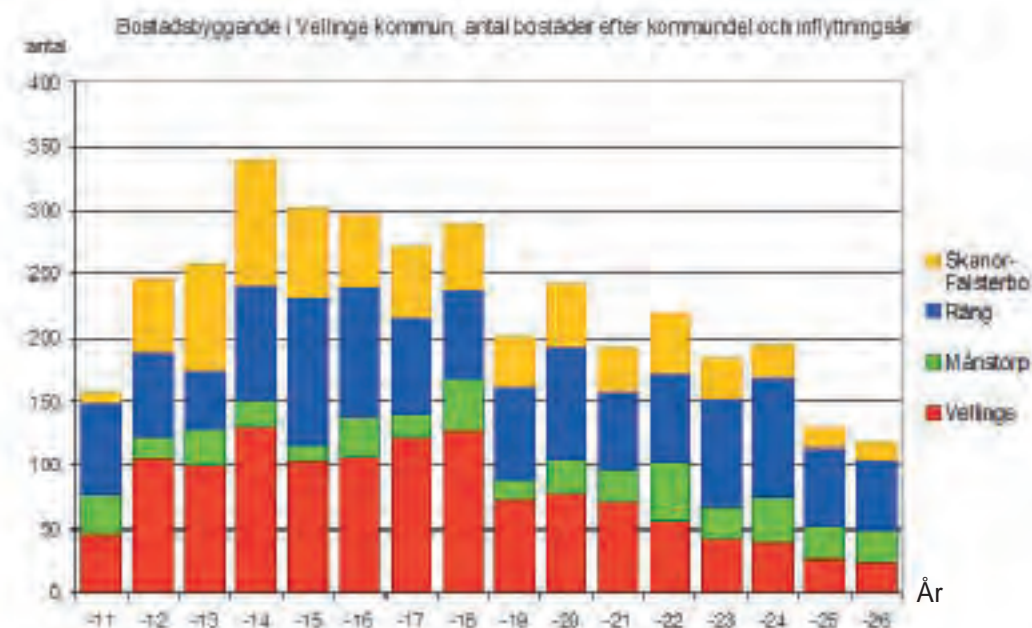
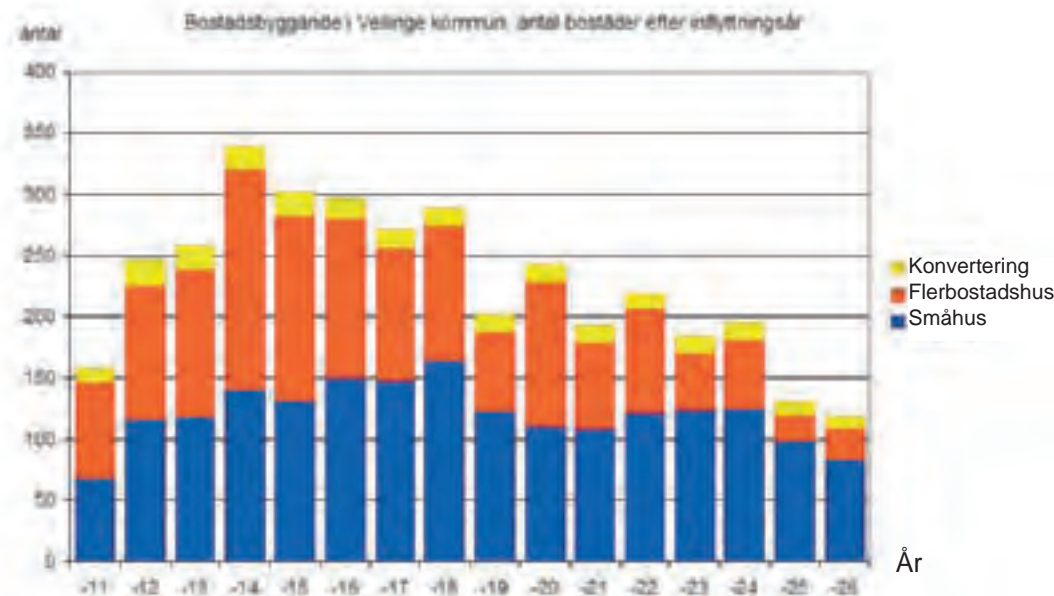
Därutöver tillkommer förtätning och komplettering med fler bostäder inom tätorter och kompletterande bebyggelse ute på landet samt konverteringar av sommarboende till permanentboende.

Tillsammans ger ovanstående bostadsbyggande utrymme för den befolkningstillväxt som är Vellinge kommuns målsättning, det vill säga en tillväxt om max 1 % per år eller en ökning upp till ca 20 000 personer under planperioden fram till år 2050.

I faktiska tal ligger tyngdpunkten av bostadsbyggandet under planperioden i Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand (ca 2 500 nya bostäder) medan den högsta ökningen i förhållande till dagens situation planeras ske i Vellinge tätort och ute i backlandskapet i öster i Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie (ca 1 500 bostäder).

Planens ambition är att förflytta och koncentrera framtida bostadsbyggande kring de mellersta och östra delarna av kommunen kopplat till deras vackra omgivning och goda kollektivtrafiklägen.

Den nya pågatågssträckningen utmed den befintliga Trelleborgsbanan med nya stationer i Västra Ingelstad och Östra Grevie är av största vikt för att öka orternas attraktionskraft och därmed stimulera till tillväxt och utbyggnad i de östra delarna av kommunen.

Markanvändning - nuläget

Många förknippar Vellinge kommun mest med sol, bad och långsträckta vita stränder, men faktum är att en mycket stor del av kommunens mark består av högt klassad god jordbruksmark. Närmare bestämt över 63 %!

Den nya översiktsplanen redovisar en framtida utveckling av kommunen där den goda jorden med sina fria öppna vyer och siktstråk bevaras och värnas.

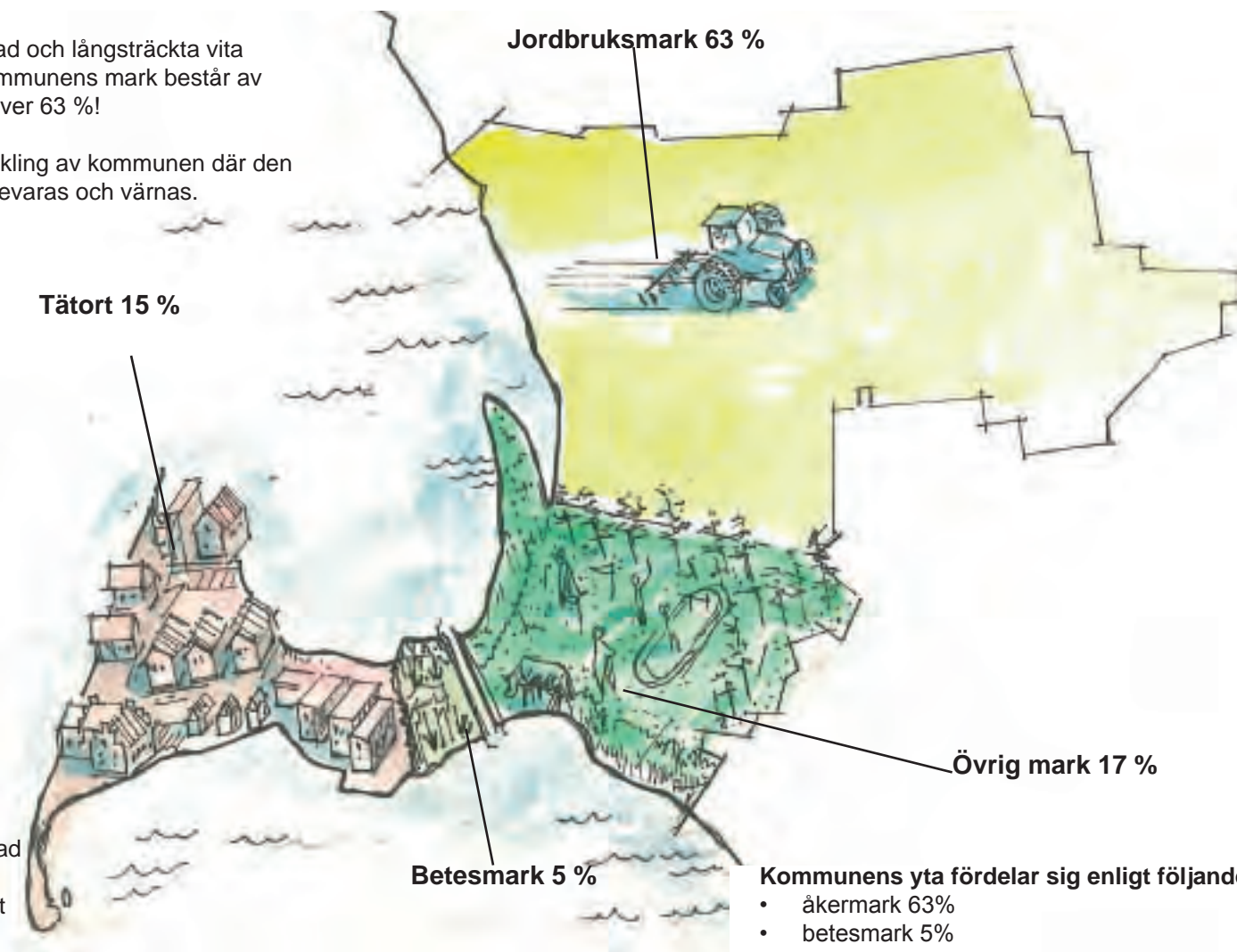
Utvecklingen av kommunen med nya områden för bebyggelse planeras främst ske i de östra delarna samt genom förtätning och komplettering med bebyggelse i de befintliga tätorternas centrum, vid befintliga och nya stationslägen eller som nya stadsdelar med stark identitet i tätorternas kantzoner kopplade till goda hållbara kollektivtrafikförbindelser.

Viss kompletterande bebyggelse kommer även i framtiden vara möjlig att bygga ute i det omgivande jordbrukslandskapet om det uppfyller kommunens strikta miljö- och bygglovskrav och inte strider mot alla de gällande förordanden, bestämmelser och skydd som kommunen har rikligt av.

Kommunens sjudande "energi" kommer möjliggöra positiv utveckling och leda till att alla får möjlighet att finna sin egen bästa möjliga livskvalitet i vår vackra natur och i de trygga, historiskt spännande lantliga omgivningarna.

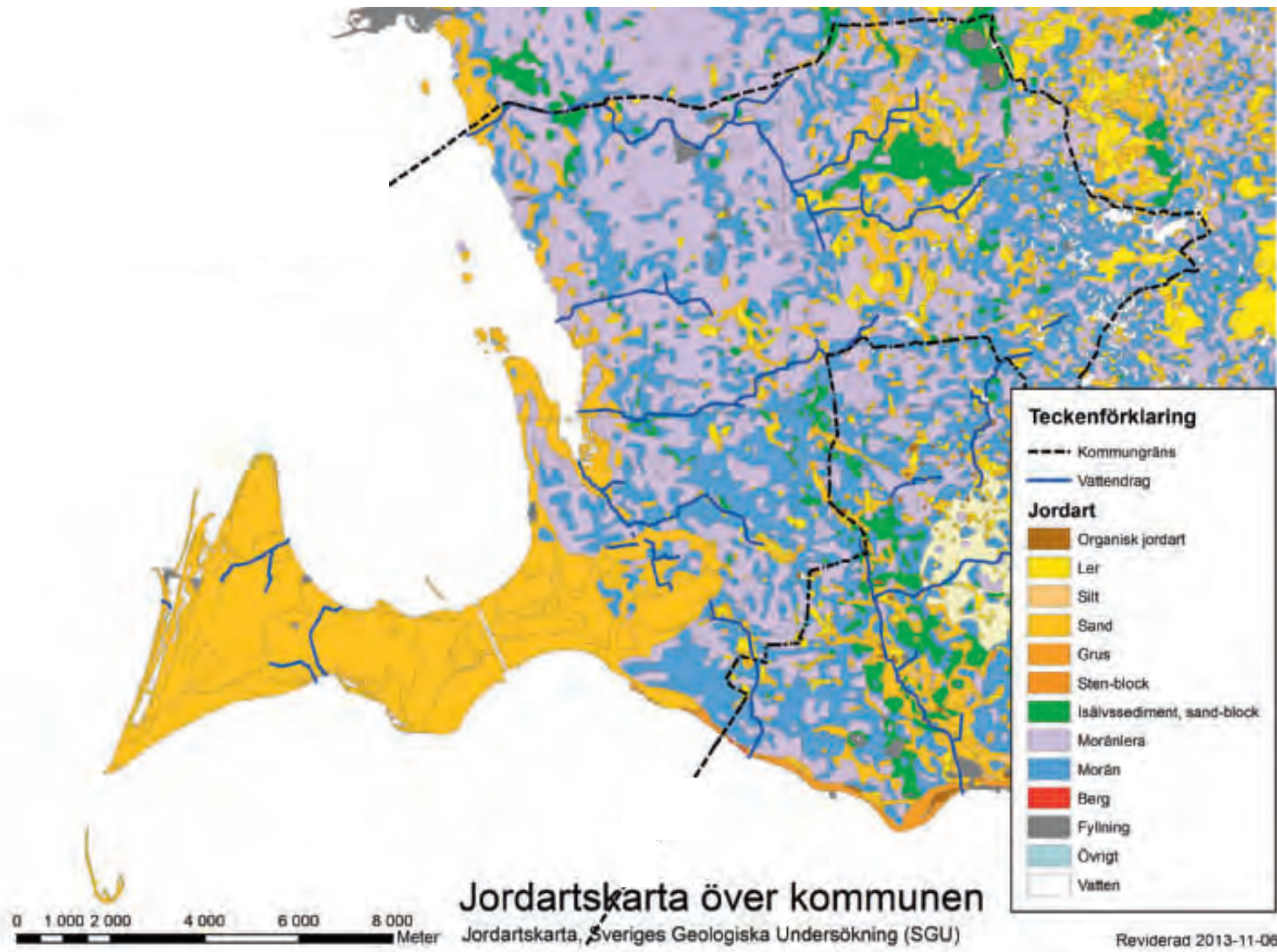
Läget är unik i att kommunen både ligger nära kopplad till storstäderna Malmö och Köpenhamn med deras rika utbud av arbetstillfällen och nöjen, men samtidigt mitt i ett storslaget vackert landskap nära åkrar, hav och långsträckta stränder.

Den översiktliga planeringen bär ett stort ansvar för att för framtiden bevara och utveckla de befintliga värden som finns i vår kommun och samtidigt tillföra nya för de kommande generationerna.

Schematisk bild av hur kommunens areal används idag

	Sida
Upplägg och förklaring	69
Temaområden med tematisk redovisning av mål och riktlinjer:	
1. Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling	70
2. Hållbara kommunikationer	76
3. God livsmiljö - det goda boendet med nytänkande och historisk förankring	82
4. Gemensamma vackra och funktionella stadsrum, parker, mötesplatser, parker och stråk	88
5. Trygga barn och ungdomar	90
6. Aktiva äldre och god tillgänglighet för alla	91
7. Blomstrande näringsliv och turism	92
8. Aktiv fritid inklusive rikt utbud av föreningsliv, friluftsliv, kultur och evenemang	94
9. Gott hästliv	98
10. Den unika naturen - vårt "gröna guld"	100
11. Den goda jorden - ett jordbrukslandskap med fria vyer	104
12. Lockande vatten, hav och stränder	106
13. God beredskap inför klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer	108
14. God och hälsosam miljö	116
15. Hållbar energi inklusive vindkraft	125
16. Säker och stabil teknisk infrastruktur - vatten, el, IT/tele och belysning	128

Falsterbokanalen och Höllvikenbukten - vy österut mot Vellinge

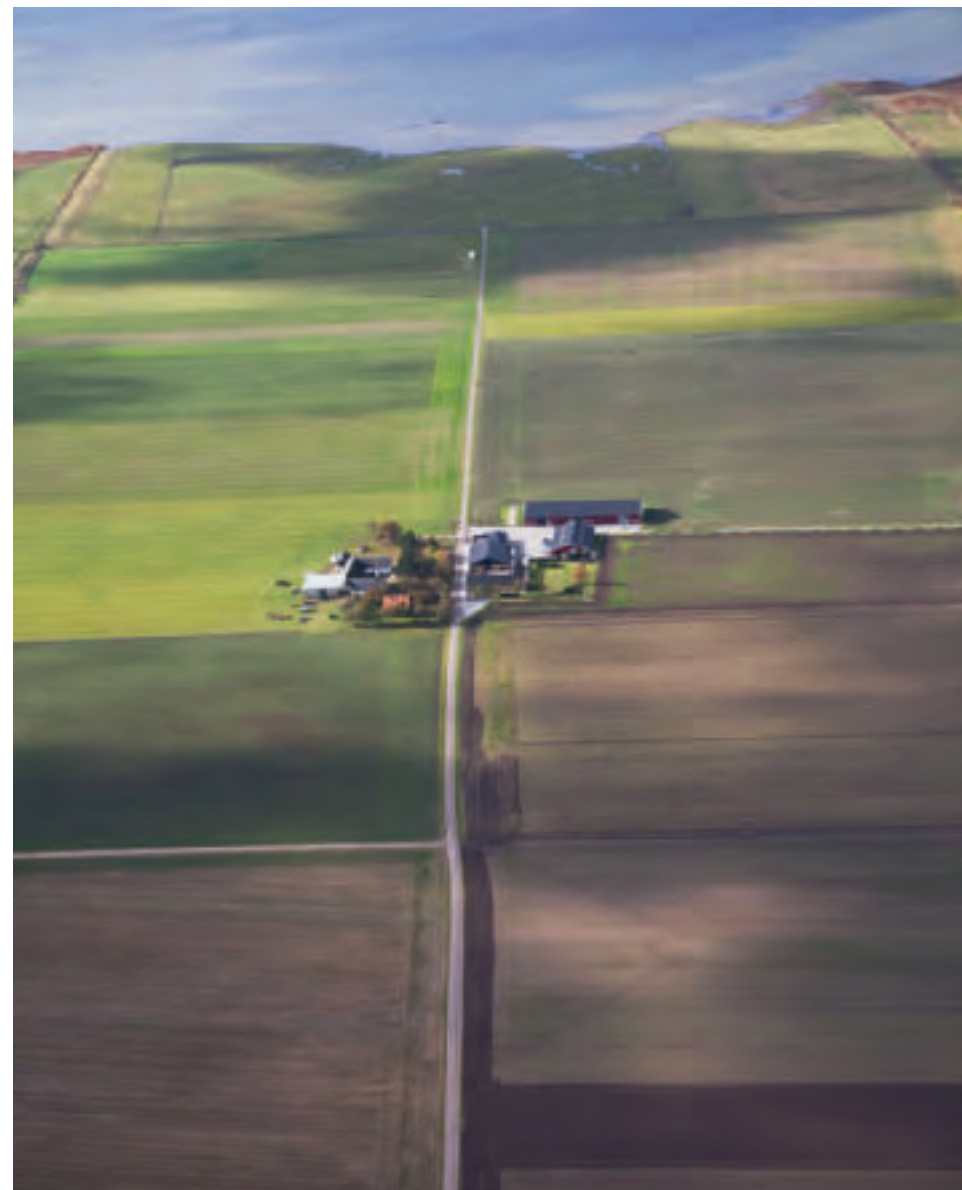
Upplägg och förklaring

Förslag på mål och riktlinjer presenteras för framtida utveckling inom utvalda temaområden.

Temaområdena har en indelning efter utvalda ämnen (teman) och belyser prioriterade frågor inom respektive ämnesområde samt ger förslag på riktlinjer och åtgärder för att uppnå önskad framtida utveckling, vilka gäller för hela kommunen. Vissa av temaområdena belyses djupare och andra mer generellt beroende på hur långt arbetet hittills har kommit i kommunen inom det aktuella ämnesområdet. Vissa teman lyfts fram i den nya översiktsplanen just för att poängtera behovet av att ytterligare fokusera på och utveckla kommunen inom dessa områden för att kunna skapa goda förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling i kommunen.

Översiktsplanen har valt att lyfta fram följande sexton temaområden för att strategiskt kunna arbeta för att nå god utveckling och skapa en bra framtid i kommunen:

1. **Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling**
2. **Hållbara kommunikationer**
3. **Det goda boendet - god livsmiljö med nytänkande och historisk förankring**
4. **Gemensamma vackra och funktionella stadsrum, parker, mötesplatser och stråk**
5. **Trygga barn och ungdomar**
6. **Aktiva äldre och god tillgänglighet för alla**
7. **Blomstrande näringsliv och turism**
8. **Aktiv fritid inklusive rikt utbud av föreningsliv, friluftsliv, kultur och evenemang**
9. **Gott hästliv**
10. **Den unika naturen - vårt "gröna guld"**
11. **Den goda jorden - ett jordbrukslandskap med fria vyer**
12. **Lockande vatten, hav och stränder**
13. **God beredskap inför klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer**
14. **God och hälsosam miljö**
15. **Hållbar energi inklusive vindkraft**
16. **Säker och stabil teknisk infrastruktur - vatten, el, IT/tele och belysning**

Det finns ofantligt många fler temaområden, men dessa är de som valts i den nya översiktsplanen **"Vellinge översiktsplan 2010 - med utblick mot 2050"** för att beskriva vilka mål och riktlinjer som kommunen vill prioritera för att främja positiv utveckling och skapa en god livsmiljö i kommunen.

Temaområde 1:

Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling

Befolkningsutveckling

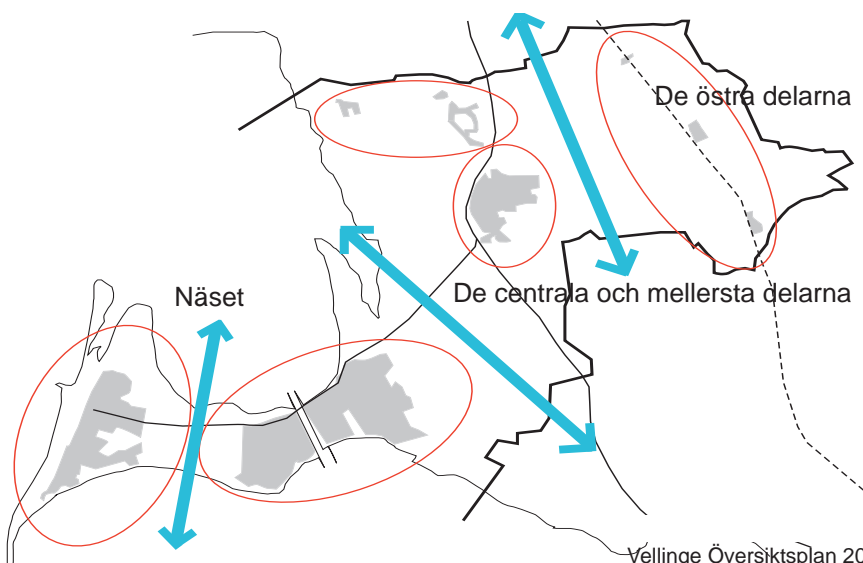
Vellinge kommun har haft en kontinuerlig befolkningsökning sedan början av 1960-talet med en extremt kraftig ökning mellan 1965 och 1975. Därefter har befolkningen i genomsnitt ökat med drygt 400 personer per år, från ca 21 000 till 33 500 invånare.

Behovet av utbyggnad av infrastruktur och service ökar med stigande befolkning samtidigt som konkurrensen om mark tilltar.

För att få en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling har kommunen som mål att befolkningen ska öka med högst en procent om året. Även denna måttfulla tillväxt ger en relativt stor befolkningsökning från ca 33 000 invånare år 2010 till ca 41 000 invånare år 2030 och drygt 50 000 invånare år 2050.

I översiktsplanen eftersträvas en förskjutning av befolkningstillskottet från Falsterbonäset, där hittills befolkningen ökat snabbast till kommunens mellersta och östra delar, Vellinge och Hököpinge, samt till området utmed Trelleborgsbanan, Västra Ingelstad och Östra Grevie.

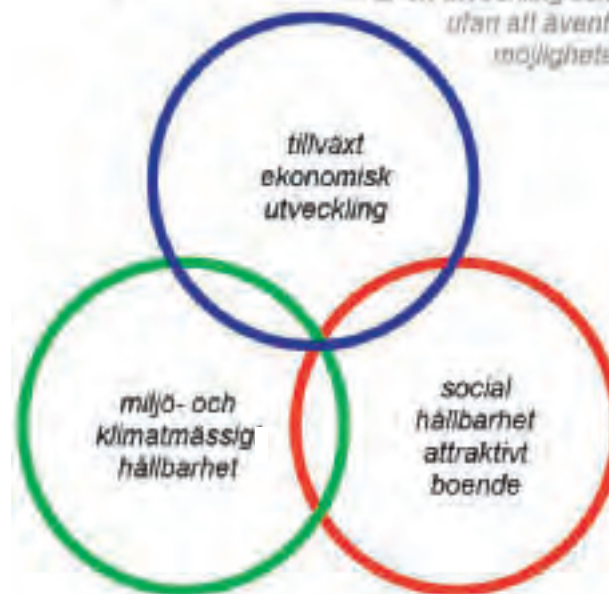
I ÖP 2010 föreslås ca 2/3 av befolkningstillskottet ske i kommunens centrala och östra delar. Inom de olika orterna föreslås befolkningstillväxten ske enligt det överordnade målet, men noga anpassat till ortens naturliga förutsättningar. Målet är att erbjuda en flerkärnig tätortsstruktur med ett brett utbud av olika ortsstorlekar och ortskaraktärer.

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 Del 5 Temaområden

HÅLLBAR UTVECKLING

... är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

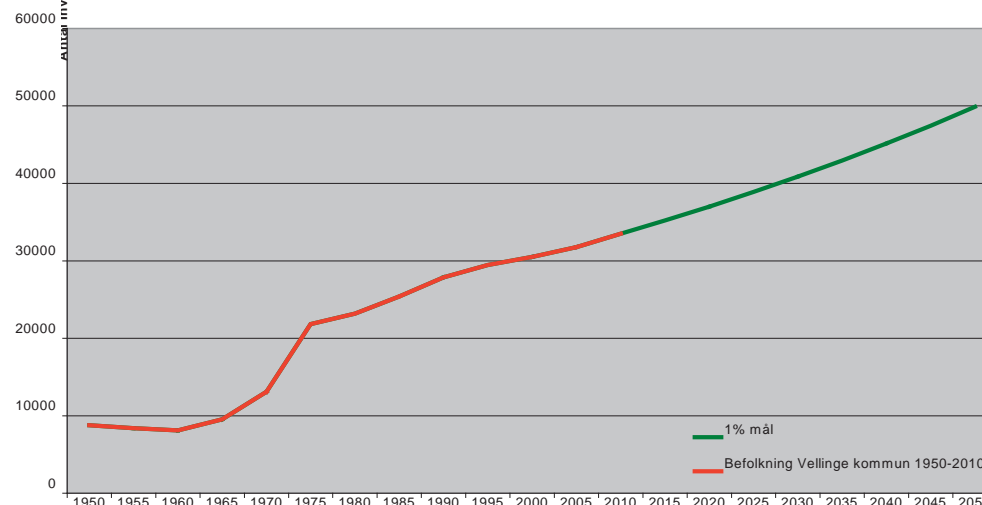

Fyra strategiska utmaningar i Vellinge:
 Bygga samhället hållbart
 Stimulera en god hälsa på alla nivåer
 Möta den demografiska utmaningen
 Främja en hållbar tillväxt

Uppdraget: Utveckla en hållbar utveckling

Bevara och utveckla kommunens miljö och bebyggelse för ökad attraktivitet, stolthet och framtidstro

Befolkningsutveckling i Vellinge kommun

Bärkraftig tillväxt och hållbar utveckling

Antalet invånare planeras öka enligt tabell:

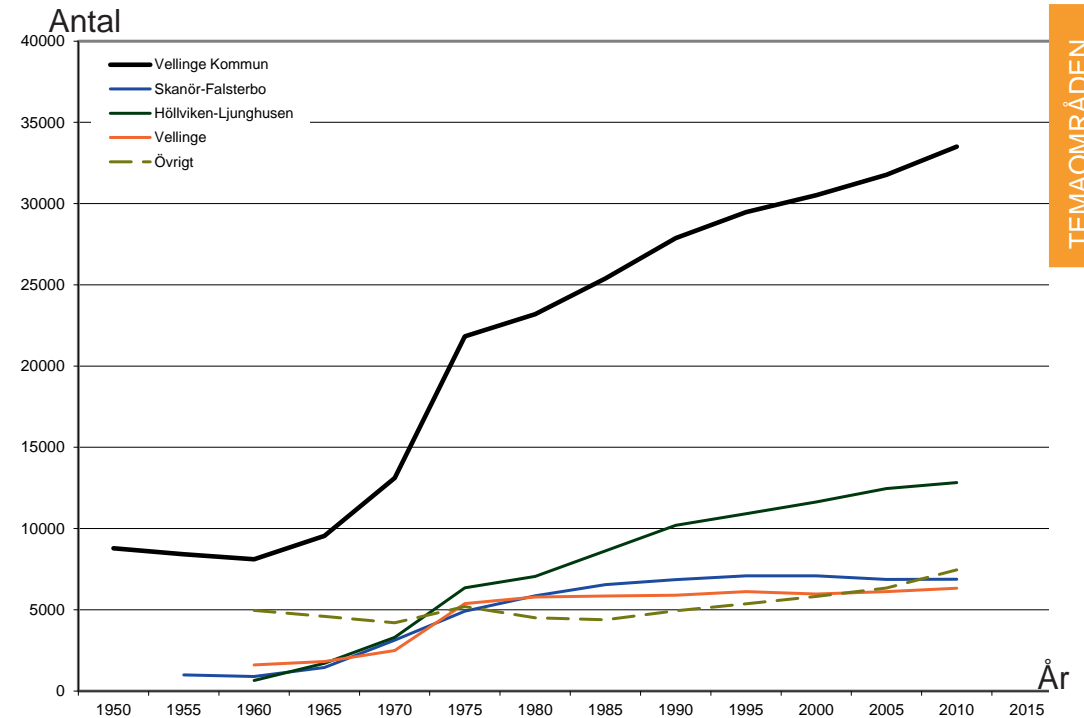
Befolkningsutveckling

Ort / År	2010	2030	2050
Karaktärsområde 1:			
Arrie	200	300	500
Västra Ingelstad	700	1 200	3 500
Östra Grevie	600	1 200	2 000
Karaktärsområde 2:			
Gessie villastad	400	500	700
Gessie	100	150	200
Hököpinge	1 100	1 700	2 200
Karaktärsområde 3:			
Jordbrukslandskapet	3 000	3 100	3 300
Karaktärsområde 4:			
Vellinge	6 300	8 000	11 000
Karaktärsområde 5:			
Höllviken	10 500	12 500	14 500
Ljunghusen	2 600	2 700	2 800
Rängs sand	800	1 300	1 800
Karaktärsområde 6:			
Skanör/Falsterbo	7 000	8 000	8 000
Summa cirka	33 300	40 650	50 500

I översiktsplanens markanvändningsplan har mängden lägenheter i ny bebyggelse beräknats efter pågående planarbeten samt uppskattats för senare etapper med varierad täthet på 7-8 lägenheter per hektar, gles småhusbebyggelse, upp till 15-20 lägenheter per hektar i tätare delar.

I de områden som redovisas kan med denna täthet bostäder inrymmas för upp till 5 000 personer utöver de 50 000 som eftersträvas för att uppnå den önskade ökningen med maximalt 1% per år.

Denna marginal ger kommunen en ökad trygghet och en generös planreserv om vissa områden inte kommer att kunna genomföras, senareläggs, behöver nyttjas för annat än boende eller möjliggöra en glesare bebyggelse om så önskas i framtiden. Alternativt kan dessa områden tas i anspråk efter planperioden.

Befolkningsutveckling inom Vellinge kommun både redovisat för tätorterna samt för hela kommunen.

Behov av framtida vård och omsorg

En av de viktigare nyckelfrågorna inom den kommunala planeringen är att utveckla och erbjuda hög kvalitet inom skola, vård och omsorg.

Med utgångspunkt från den i översiktsplanen redovisade fördelningen av tillkommande bebyggelse samt demografiska förändringar har befolkningens ungefärliga fördelning på olika åldersgrupper och därmed behovet av utbyggnad av kommunal service studerats.

Skola och förskola

För att tillgodose behovet av barnomsorgsplatser behöver fyra förskolor för 60 – 80 barn tillkomma i Vellinge och Hököpinge, tre i den östra kommundelen, två i Höllviken och två i Skanör-Falsterbo.

Totalt behövs dagens ca 2 200 platser i förskola utökas med 700 platser.

Grundskolan behöver kompletteras med en ny skola i Hököpinge och utbyggnad av Herrestorpsskolan, en mindre skola vardera i Västra Ingelstad och Östra Grevie samt en skola i Rängs sand.

Totalt behöver dagens ca 4 900 elevplatser i grundskolans årskurs F-9 utökas med ca 1 000 platser. Inom skolområdena ska tillräckliga ytor avsättas för lek - och fritidsaktiviteter samt ska vikten av att skapa god tillgänglighet och säkra trafikmiljöer särskilt betonas.

Äldrevården

Det största behovet av utökad kommunal service kommer uppstå inom äldrevården där det behöver planeras för och byggas ut två nya omsorgsboenden i Vellinge, tre – fyra i Höllviken och ett nytt omsorgsboende i Skanör och Falsterbo. Därutöver tillkommer tillbyggnad och utökning inom befintliga anläggningar i Västra Ingelstad, Höllviken och Falsterbo. Dessutom behöver drygt 500 personer få tillgång till trygghetsboende.

Idag finns för äldreomsorgen drygt 200 platser fördelat på 4 omsorgsboenden, vilket behöver utökas med mellan 250 och 500 platser beroende på hur hög andel som behövs i omsorgsboende kontra trygghetsboende.

Det finns plats för knappt 100 boende i servicehus/trygghetsboende, vilket bedöms behöva utökas med trygghetsboende för ytterligare 450-600 personer. Om möjligheten till att kunna bo kvar i sin tidigare bostad ökas eller andra former av lämpliga bostäder tillskapas kan dessa behov minskas.

Det kommer att krävas nytänkande och framtagande av idéer för att utveckla andra typer av nya boendeformer t.ex flerfamiljshus där väggar mellan lägenheter kan flyttas för att anpassa lägenhetsstorleken efter behov av antal rum.

Utvecklingsarbete pågår i samarbete med ett flertal andra kommuner med att ta fram en idékatalog om framtidens äldreboende.

Förslag på lokalisering av tomter för nya vård- och serviceanläggningar redovisas i planförslaget. Ställningstagande till exakt placering sker i samband med detaljplaneläggning eller i fördjupad översiktsplan.

De i översiktsplanen redovisade tillkommande tomterna som erfordras för service ligger i anslutning till föreslagen ny eller kompletterande bostadsbebyggelse och markägarna förutsätts upplåta den mark som behövs för serviceanläggningar i samband med planläggning för nya verksamheter, service och bostäder.

Trygghet

Kommunen strävar efter att uppnå ökad trygghet och säkerhet för alla som bor, besöker och verkar i kommunen. Säkerhetstänkandet ska genomsyra både planeringsfrågor och utförande av konkreta tekniska frågor.

Inom respektive karaktärsområde ska en av de större tätorterna erbjuda ett attraktivt vitalt centrum med ett komplett serviceutbud.

Gott stadsbyggande innebär att verka för att allmänna platser och stråk får en genomtänkt, hållbar, vacker och ”trygg” utformning och med ett val av material, grönska och belysning som ökar säkerheten och tillgängligheten i kommunens tätorter, byar samt utmed större gator och vägar.

Alla tekniska infrastruktursystem ska vara väl fungerande och säkra.

Trygga kor på Näset...God livskvalitet för alla eftersträvas.(SH).

Planskiss över befintliga och planerade skolor i Vellinge kommun

Skolan i Vellinge kommun ska lägga grunden för det livslånga lärandet i en miljö som skapar lust till lärande och kunskap. "Leklust, lärlust och livslust"!

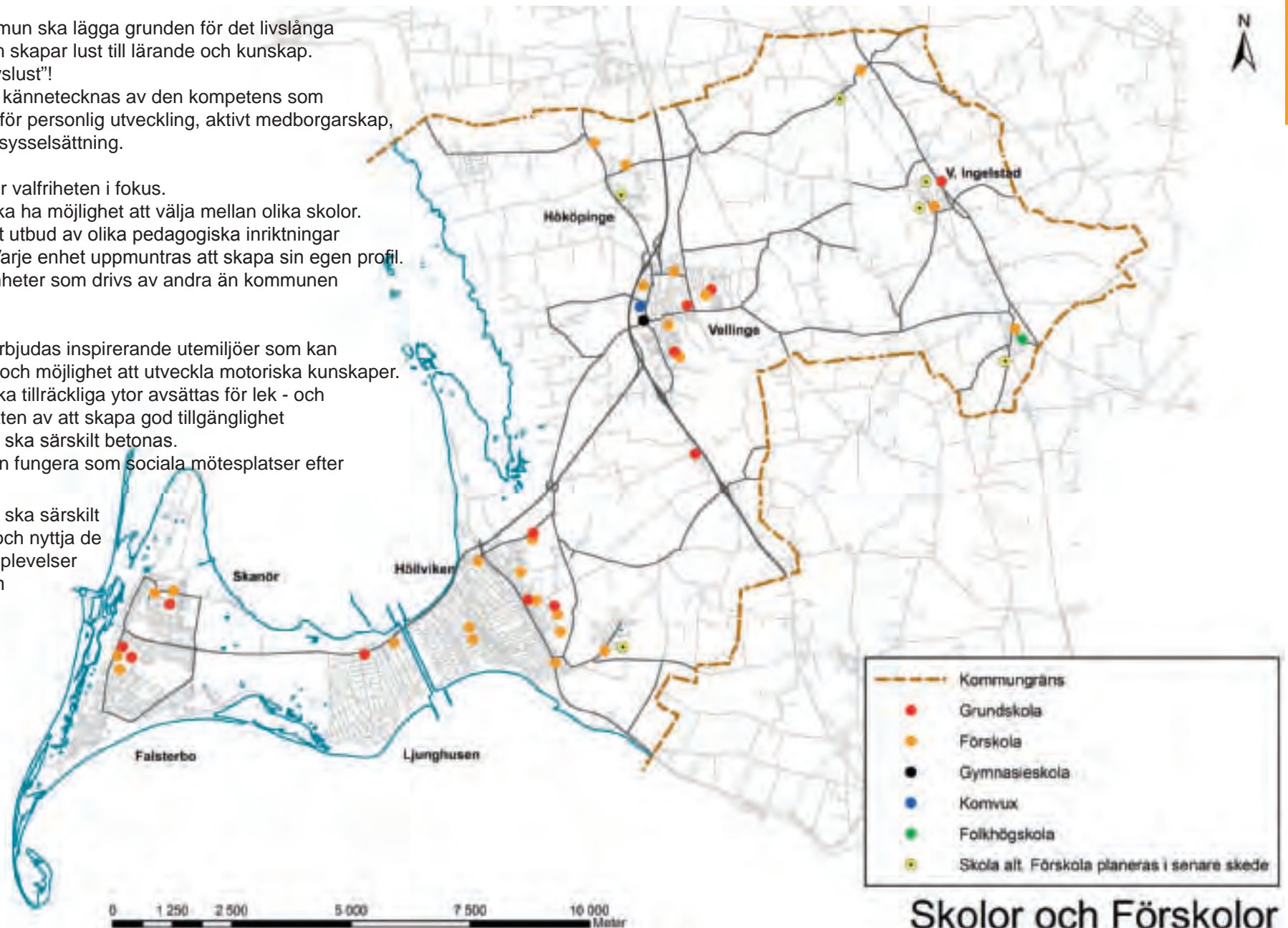
Det livslånga lärandet kännetecknas av den kompetens som alla individer behöver för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social integration och sysselsättning.

I Vellinge kommun står valfriheten i fokus.

Elever och föräldrar ska ha möjlighet att välja mellan olika skolor. Det ska finnas ett stort utbud av olika pedagogiska inriktningar och olika arbetsätt. Varje enhet uppmuntras att skapa sin egen profil. Pedagogiska verksamheter som drivs av andra än kommunen välkomnas.

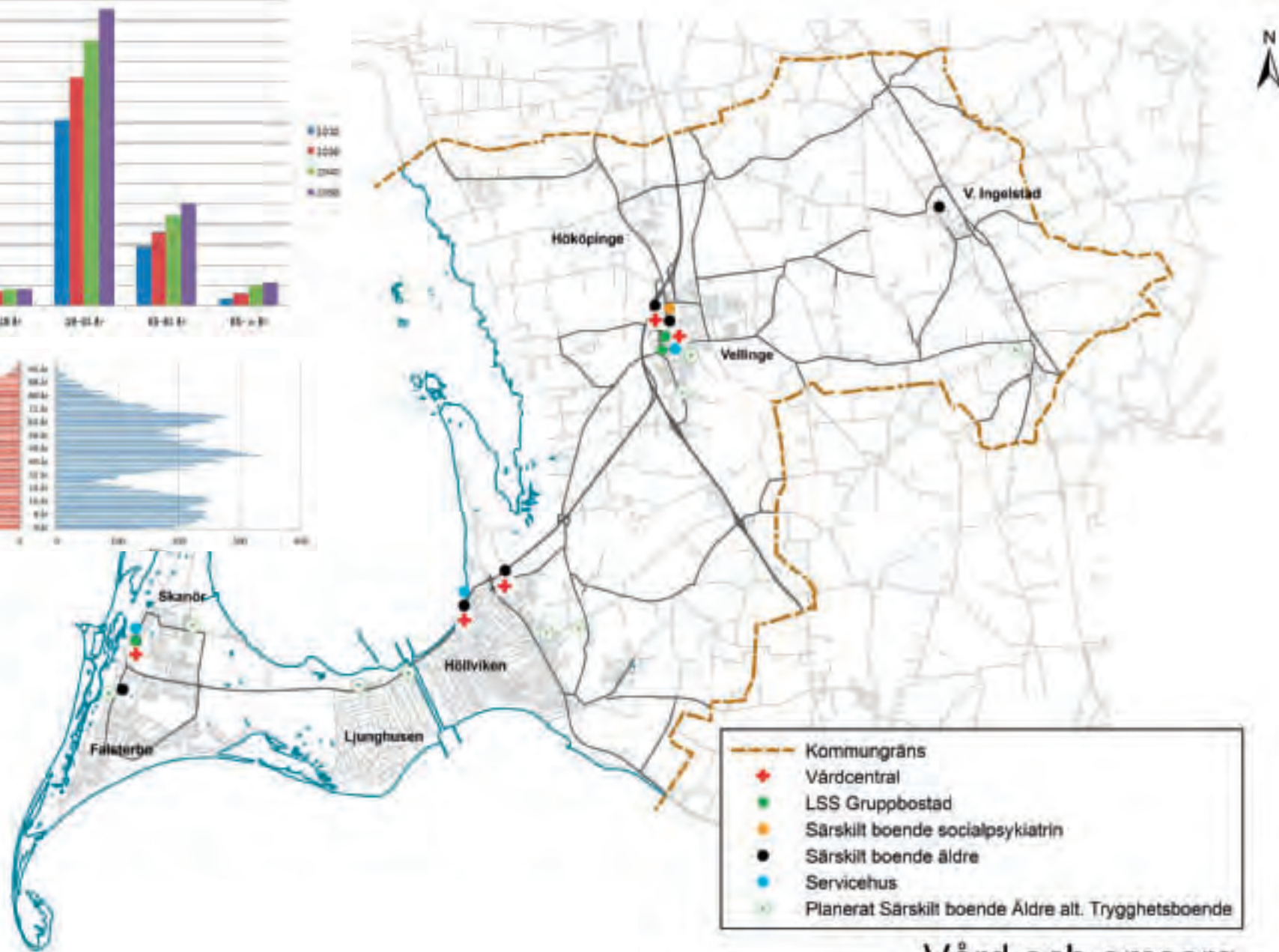
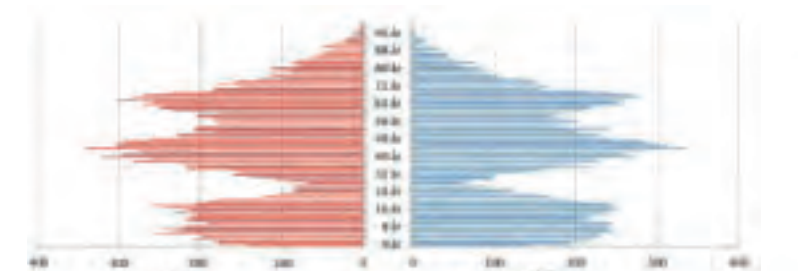
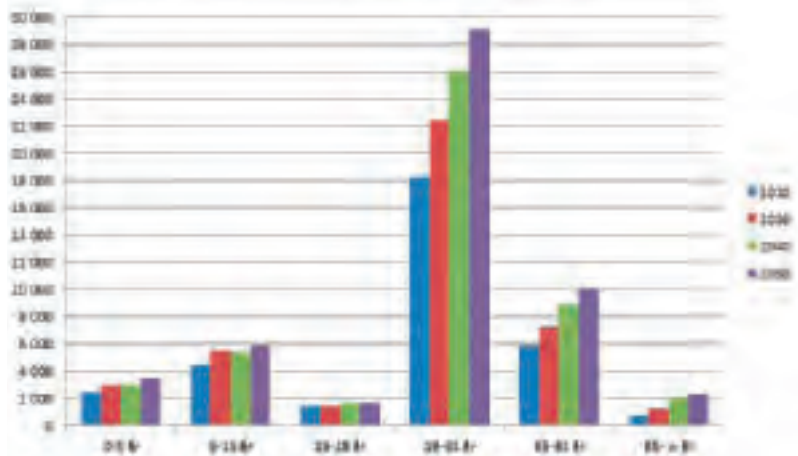
Barn och elever ska erbjudas inspirerande utemiljöer som kan bidra till en god hälsa och möjlighet att utveckla motoriska kunskaper. Inom skolområdena ska tillräckliga ytor avsättas för lek - och fritidsaktiviteter samt vikten av att skapa god tillgänglighet och säkra trafikmiljöer ska särskilt betonas. Skolgårdarna ska även fungera som sociala mötesplatser efter skoldagens slut.

Kommunens förskolor ska särskilt satsa på utevistelser och nyttja de möjligheter till naturupplevelser som finns i kommunen

Antal kommuninvånare per åldersgrupp, år 2010-2050

Vård och omsorg

Tre framtidsbilder sammanfattar planen och den successiva utvecklingen

Översiktsplanen ska vara ett tydligt dokument som är enkelt att förstå och ta till sig samt lätt att uppdatera.

Innehållet i den fysiska översiktsplanens förslag på ny mark- och vattenanvändning sammanfattas med hjälp av tre framtidsbilder. Slutmålet beskrivs i Framtidsbild 3, som redovisar hur kommunen kan förväntas se ut om alla i översiktsplanen föreslagna mål har genomförts och uppnåtts.

Framtidsbilderna är ett försök att på ett illustrativt sätt med hjälp av tre bilder, redovisa hur en successiv förändring av kommunen och hur dess mark- och vattenanvändning inklusive utveckling av ny bebyggelse kan tänkas ske.

Bilderna beskriver och skisserar en uppskattad gradvis utveckling i tre tänkta skeden (tidsetapper):

Framtidsbild 1- (0-20 år)

Förslag på planerad mark- och vattenanvändning för Skede 1 sträcker sig från år 2010 fram till år 2030.

Framtidsbild 2- (10-30 år)

Förslag på planerad mark- och vattenanvändning för Skede 2 sträcker sig ytterligare en tidsperiod fram till år 2040.

Framtidsbild 3- (20-40 år)

Förslag på planerad mark- och vattenanvändning för Skede 3 sträcker sig ytterligare en tidsperiod fram till år 2050.

Skedena (etapperna) kommer tidsmässigt att gå omlott och det kommer säkert även att ske omprioriteringar av vilka områden som ska få en förändrad mark- eller vattenanvändning före andra beroende på förändrad efterfrågan, olika privata exploatörers intressen, eventuella klimatförändringar, politiska beslut och andra ännu oanade förutsättningar.

Det är den kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplanen som ger helhetsbilden av den framtida planerade utvecklingen i kommunen fram till 2050, medan framtidsbilderna visar på en möjlig tidslinje för hur utvecklingen kan komma att genomföras, vilket kan ske både etappvis, successivt och parallellt.

Principskiss som redovisar hur skedena kan tänkas gå omlott:

Skede 1: från år 2010 -----> **fram till år 2030**
(utveckling som pågår under de närmsta 0-20 åren)

Skede 2: från år 2020 -----> **fram till år 2040**
(utveckling som planeras ske inom 10-30 år)

Skede 3: från år 2030 -----> **mot år 2050**
(planerad förändring på längre sikt om 20-40 år)

Strävan är att översiktsplanens huvudsakliga intentioner är uppfyllda till år 2050.

Temaområde 2:

Hållbara kommunikationer

Kommunen planerar och jobbar intensivt med att förstärka och utveckla en hållbar och trygg infrastruktur för att säkerställa framkomlighet, säkerhet och kapacitet inom hela kommunens vägnät. Planerings- och utredningsarbete pågår för att möjliggöra för kommuninvånare, näringsidkare, företag och besökare att i framtiden kunna utföra både ett mer hållbart och miljöanpassat resande samt erbjudas hållbara transporter.

Tre av de viktigaste utmaningarna är att:

- verka för att minska problem med trafiksäkerhet och framkomlighet på den starkt trafikerade sträckan mellan Malmö och Näset
- arbeta för att minska bullerproblematiken på E 6:an utmed Vellinge tätort och även på väg 100 främst genom Höllviken.
- främja en ökad användning och utbyggnad av kollektivtrafiken, helst spårbunden, men det kan även i ett första skede vara att prioritera och utveckla den befintliga busstrafiken med fler busslinjer, förändra linjedragningar, utöka turtäten samt utbyggnad av separata bussgator.

En fördjupad spårutredning genomförs tillsammans med Skånetrafiken, Malmö Stad och Trafikverket för att gemensamt lägga fast och planera för vilka av de alternativa förslagen på spårsträckningarna som redovisas i den nya översiktsplanen, som ska väljas ut för att arbetas vidare med i den fortsatta processen för att så snart som möjligt bli realiserade. Utredningen förväntas vara klar under 2013.

Mål och riktlinjer:

- redovisa och säkerställa fysiska lägen (reservera korridorer) för utbyggnad av en modern hållbar infrastruktur som inkluderar spårväg, separata bussgator och järnväg.
- verka för, planera och säkerställa mark för viktiga nya vägprojekt som behöver utföras i kommunen för att få ett hållbart, väl fungerande och tryggt vägnät: utbyggnad av väg 100 till fyra körfält, ny avfart från väg 100 söderut till E 6 mot Trelleborg, ny öst-västlig väg söder om Vellinge mot Östra Grevie, en i framtiden ny väg norr om Vellinge österut mot Västra Ingelstad, ny vägkoppling till Rängs sand samt en eventuell utbyggnad av E 6: an förbi Vellinge med fler körfält i framtiden.
- utreda och lägga fast en strategi för framtida hållbart resande i kommunen som redovisar vilka alternativ som finns och vilka åtgärder som behöver prioriteras och genomföras gemensamt med Trafikverket och Skånetrafiken.

- erbjuda kommuninvånarna en attraktiv, hållbar och välutbyggd kollektivtrafik med ökad tillförlitlighet, trygghet och bekvämlighet.
- planera och bygga säkra och vackra vägar samt uppmuntra till ett ökat kollektivtrafikresande och samåkning.
- komplettera och anlägga nya bullerskydd efter behovsutredning gäller främst E 6:an utmed sträckan förbi Vellinge tätort samt väg 100 genom Höllviken.
- verka för att minska barriärverkan av större vägar och spår genom att planera för strategiskt placerade nya planskildheter, rondeller, tätortsåtgärder, hastighetssänkande och förskönande åtgärder utmed prioriterade gator, vägar samt genom prioriterade områden.
- skapa goda bytespunkter med en medveten planering och gestaltning för att få trygga, funktionella, vackra och "rätt" placerade busshållplatser och stationsområden inklusive pågatågsstationer.
Ett projekt pågår gemensamt med Trafikverket och Skånetrafiken om att förbättra trygghet, stadsmässighet, kapacitet och trafiksäkerhet vid den befintliga regionalt viktiga busshållplatsen Vellinge ängar utmed E 6: an. Även planering av förbättrade, trygga och väl upplysta pendlarparkeringar för cyklar och bilar ingår samt att förbättra belysning, tillgänglighet och tillfarts-, gång- och cykelvägar till hållplatsen.
- utveckla ett heltäckande nätverk av cykelvägar som gör det möjligt att ta sig till viktiga målpunkter i tätorterna, mellan tätorterna och utmed prioriterade rekreationsstråk.
- skapa tillgängliga resmöjligheter för personer med funktionsnedsättning samt värna om barn och äldres frihet att som oskyddade trafikanter kunna röra sig tryggt och säkert på egen hand inom och till och från kommunen.
- upprätta och à jourhålla en generell riskanalys över kommunens större vägar och järnvägar som bland annat redovisar vilka skyddsavstånd som gäller för byggnation mm.
- säkra väg 100 mot höga vattennivåer i samverkan med Trafikverket.
- verka för att bygga bostäder och skapa mötesplatser för unga och gamla i nära kontakt med kollektivtrafiknätets stationsområden, hållplatslägen och bytespunkter.
- skapa estetiskt och tilltalande gatumiljöer och infarter med hjälp av trädplanteringar och anpassad belysning (placering, stolphöjder, val av armaturer, mängd ljus och ljusfärg).

Hållbara kommunikationer

Strategisk satsning på förbättrad kollektivtrafik mellan Näset och Malmö, helst spårbunden med spårvagn alternativt pågatåg som kan kompletteras med separat linje in i Vellinge tätort

Alternativa lägen för spår och stationslägen redovisas i den nya översiktsplanen och fortsatt utredning pågår med Skånetrafiken, Trafikverket och Malmö Stad för gemensamt beslut om definitiva lägen

Rosa/vit linje = spårväg och svart/vit linje = pågatåg/järnväg

Komplettering med utbyggnad av nya pendlarparkeringar i ett flertal av kommunens orter

Bullerdämpnings- och tätortsåtgärder behövs som förbättrar och förskönar väg 100 utmed Höllvikens strandpromenad

Prioriterad satsning på förbättrad busstrafik mellan Malmö och Näset

Ny vägsträcka byggs norr om Gessie kyrkby inklusive ny gång och cykelväg ut till Gessie villastad

Förskönad och visuellt förtydligad infart samt ny vägsträcka byggs in till Vellinge centrum

Ny planskild på- och avfart byggs från väg 100 till E 6:an söder ut mot Trelleborg

Väg 100 byggs ut till fyrfältighet mellan Höllviken och Vellinge

Ny väg mellan Rängs sand och Höllviken avlastar trafiktrycket genom Kämpinge by och ger bättre utbyggnadsmöjligheter för Rängs sand

Ny framtida öst- västlig vägsträcka norr om Vellinge mot Västra Ingelstad

Väg 100 förlängs med en ny öst-västlig vägsträcka söder om Vellinge mot Östra Grevie

Ny esplanad skapar tydlig struktur i den nya stadsdelen i östra Höllviken

Ny dragning av busslingan i Höllviken som även inkluderar de östra delarna och Rängs sand

Ny vägdragning av väg 101 förbi Oxie norr om Arrie med planskild korsning av Trelleborgsbanan - Alternativa lokaliseringar utreds.

Alternativt kopplas Västra Ingelstad till Vellinge och väg 100 genom en ny kortare vägsträcka förbi Mellan Grevie

Tätortsåtgärder behövs utföras på väg 101 genom byarna för att öka tryggheten

Stor satsning i öster på hållbar kollektivtrafik med nya pågatågsstationer, planskilda korsningar och nya vägsträckor under och vid Trelleborgsbanan ute vid Västra Ingelstad och Östra Grevie samt planskilda korsningar även i Arrie

Planskiss - förslag på framtida infrastruktur

Pågående/beslutade vägobjekt:

E 6 Vellinge – Trelleborg.

Ombyggnad av befintlig landsväg mellan Vellinge och Trelleborg till fyrfältig motorväg med nya planskilda trafikplatser och regionala busshållplatser vid Vellinge södra och Skegrie inklusive byggnation av anslutande vägar och kompletterande gång- och cykelvägar.

Väg 101 Arrie – Malmö.

Ny vägsträcka förbi Käglinge med en planskildhet över eller under Trelleborgsbanan inklusive ny gång- och cykelväg mellan Arrie och Käglinge.

Väg 517/519 - 585 Ny förbifart vid Kämpinge by.

Idag finns problem med att trafiken mellan Höllviken och Rängs sand måste passera genom Kämpinge by, vilket orsakar både framkomlighets- och trafiksäkerhetsproblem genom byn. Om Rängs sand ska kunna växa till som by i framtiden måste trafiksituationen lösas på ett bättre sätt.

Väg 529 - Ny förbifart norr om Gessie Kyrkby.

Planarbetet pågår gemensamt med Trafikverket med att planera för att bygga en ny förbifart norr om Gessie kyrkby för att både förbättra trafiksituationen i byn och förbättra kontakten med Gessie villastad. Den nya vägsträckningen möjliggör samtidigt en viss kompletterande ny bebyggelse i byn och byggnationen av en efterlängtda ny gång- och cykelväg mellan kyrkbyn och Gessie villastad.

Föreslagna vägobjekt:

Väg 100 – påbyggnad av trafikplats E 6 vid Vellinge Södra.

Ny på- och avfartsramp mellan väg 100 och E 6:an i riktning mot Trelleborg.

Väg 100 - utökning till 4 körfält.

Breddning till 2+2 körfält mellan Höllviken och E 6:an.

Väg 100 - Väg 585 "Vellinge länken".

En ny öst-västlig vägsträcka söder om Vellinge tätort. Väg 100 förlängs österut fram till väg 585 och vidare ut till Östra Grevie och väg 101. Det saknas öst-västliga vägförbindelser med bra framkomlighet och trafiksäkerhet inom kommunen.

E 6 Vellinge Norra – Infarten till Vellinge behöver förbättras.

Förslag är framtaget på att tydliggöra, försköna och trafiksäkra infarten till Vellinge centrum från norr genom att bygga två nya cirkulationsplatser, en ny gatusträcka genom Norra industriområdet söder ut in till Vellinge centrum samt att avlänka och styra trafiken österut redan vid den första rondellen genom att planera för en ny vägsträcka norr om Vellinge tätort ut till väg 582 och vidare mot Södra Åkarp.

Väg 566 - Ny väg söder om Arrie

Planera för en ny vägsträcka söder om Arrie ut till väg 101 inklusive en planskild korsning under Trelleborgsbanan.

Vägen behövs för att boende i de västra delarna av Arrie by, inklusive i de nya kompletterande bostadsområdena och boende i de omgivande jordbruksområdena, ska kunna behålla kontakten österut till väg 101 och därmed även kunna ta del av den förbättrade kollektivtrafik som erbjuds med nya pågatågsstationer i Västra Ingelstad och Östra Grevie.

Väg 591 – 101 Ny förbifart söder om Västra Ingelstad.

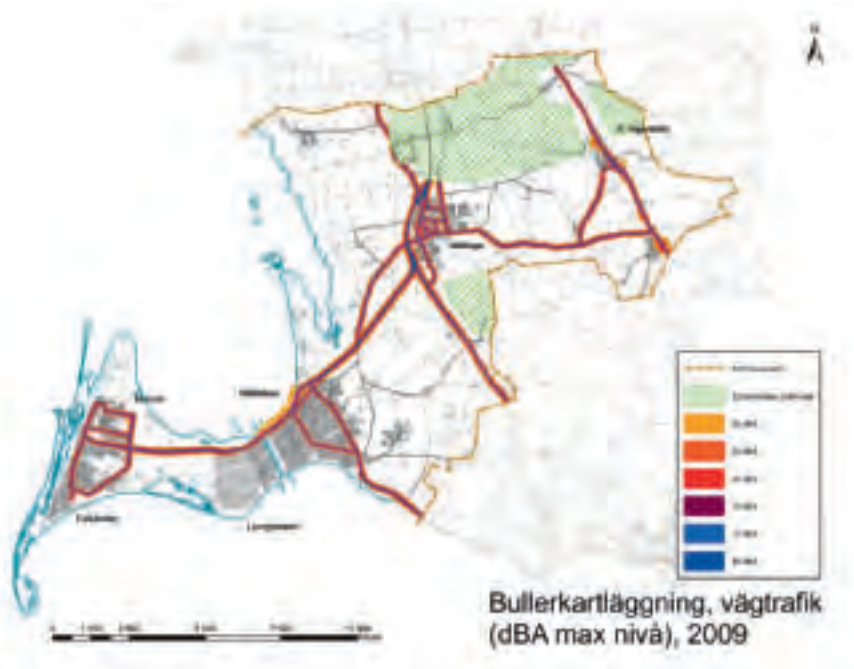
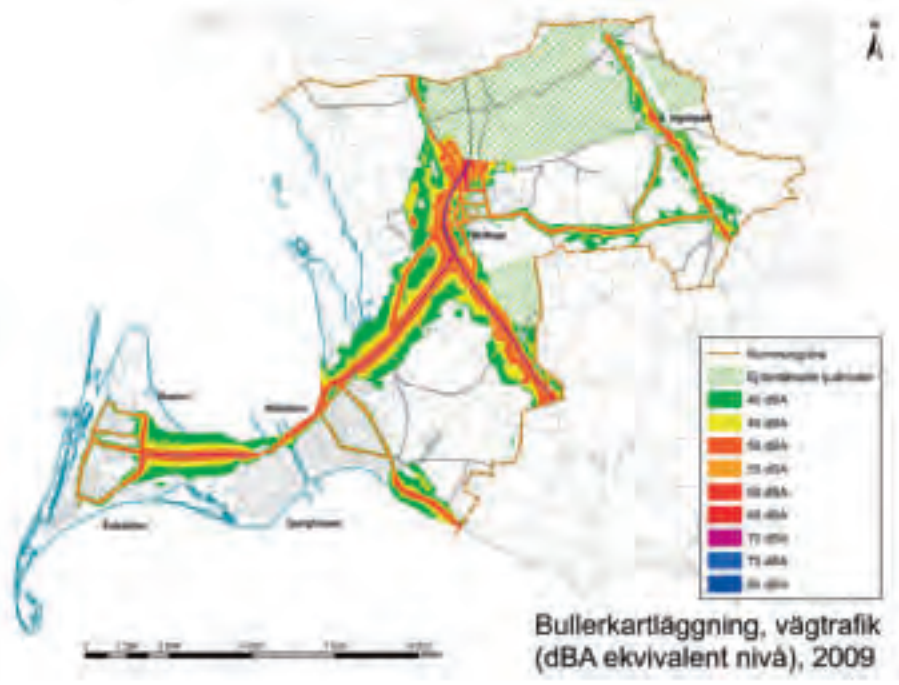
Översiktsplanen redovisar en ny öst-västlig förbifart inklusive planskild korsning söder om byn för att säkerställa mark för framtida behov av ett utbyggt vägnät när Västra Ingelstad växer till och blir den större huvudorten i öster.

Ny förbifart söder om Östra Grevie ut till väg 101.

Översiktsplanen redovisar en ny öst-västlig förbifart inklusive planskild korsning söder om byn för att säkerställa mark för framtida behov av ett utbyggt vägnät.

Väg 100, sträckan utmed Höllvikens Strandpromenad

Översiktsplanen föreslår att vägsträckan utmed havet genom Höllviken gestaltas om för att få ner hastighets- och bullernivån och därigenom även öka kvaliteten av att vistas utmed havet, förbättra boendemiljön i Höllviken och få en försköning av vägsträckan. Utformningen ska även inkludera skydd för förhöjda havsnivåer och plantering av fler gatuträd.

Pågående/föreslagna kollektivtrafikobjekt:

Kollektivtrafik - buss

Skånetrafiken, Vellinge kommun och Malmö Stad genomför under 2012 en gemensam studie om hur busstrafiken kan förbättras och utvecklas baserat på framtida behov mellan Malmö och Näset.

Falsterbo - Skanör - Höllviken - Vellinge - Hököpinge – Hyllie (Malmö stad) T/R

Komplettering med två nya busslinjer har genomförts:

Buslinje 300 går mellan Hyllie - Gessie - Hököpinge - Vellinge ängar - Höllviken - Skanör - Falsterbo strandbad.

Buslinje 346 går mellan Hyllie - Vellinge änga - Håslöv - Skegrie och Trelleborg.

Busshållplats E 6 Vellinge ängar - Förbättring av befintlig hållplatsmiljö med riktade åtgärder för att utveckla och förbättra planering, innehåll och trygghet samt ljussättning och estetik både på hållplatser, pendlarparkeringar och tillfartsvägar. Busshållplatsen utvecklas till att bli den viktiga knutpunkt, bytespunkt och entréplats till tätorten Vellinge som den redan har funktionen av att vara.

Ny busslinga genom Östra Höllviken inklusive Rängs sand och Kämpinge

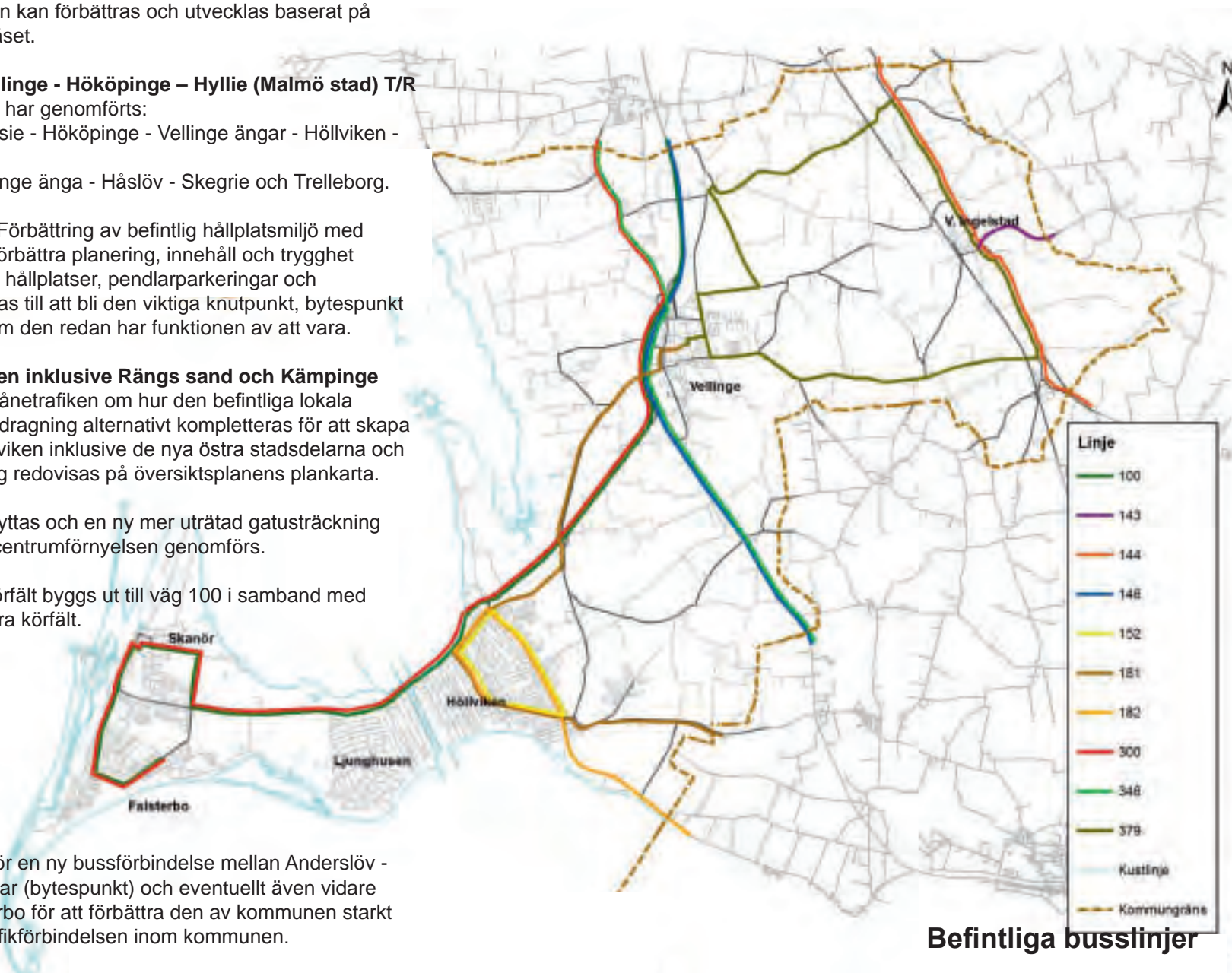
Utredning pågår gemensamt med Skånetrafiken om hur den befintliga lokala busslingan i Höllviken ska ges en ny dragning alternativt kompletteras för att skapa god kollektivtrafikstandard i hela Höllviken inklusive de nya östra stadsdelarna och Rängs sand. Förslag på ny sträckning redovisas på översiktsplanens plankarta.

Skanör centrum - Busshållplatsen flyttas och en ny mer uträdd gatusträckning utförs i samband med att planen för centrumförnyelsen genomförs.

Väg 511 (Stenbocks väg) nytt busskörfält byggs ut till väg 100 i samband med planerad utbyggnad av väg 100 till fyra körfält.

Ny öst - västlig regional busslinje

Region Skåne utreder och planerar för en ny bussförbindelse mellan Anderslöv - Östra Greve - Vellinge - Vellinge ängar (bytespunkt) och eventuellt även vidare mot Höllviken och Skanör och Falsterbo för att förbättra den av kommunen starkt efterfrågade öst - västliga kollektivtrafikförbindelsen inom kommunen.

Kollektivtrafik - spårbunden

Pågatågstrafik på den befintliga Trelleborgsbanan

Utbyggnad till pågatågstrafik inklusive ombyggnad av de allmänna vägarna 585, 607, 616, 581 och 591 samt två nya pågatågsstationer med omgivande stationsmiljöer, planskilda korsningar, nya gång- och cykelvägar, busshållplatser och pendlarparkeringar.

Spårväg

Malmö - Hyllie – Vellinge – Höllviken – Skanör - Falsterbo

alt. Pågatåg Malmö - Hyllie - Vellinge - Höllviken.

Utredningsarbete pågår gemensamt med Trafikverket, Skånetrafiken och Malmö Stad om vilket av de två systemen som är att föredra; snabb spårväg eller pågatåg. Ett flertal parallella utredningar pågår vars resultat ska redovisa konsekvenserna för respektive alternativ samt komma fram till en bedömning om vilket av de två olika systemen som ska väljas, var spårsträckningarna ska dras och föreslå tidplan samt finansiering. Översiktsplanen redovisar korridorer för de båda alternativa systemen samt alternativa spårdragningar och placeringar av nya stationsområden inklusive områden för pendlarparkeringar för både bil och cykel.

Inspirationsbild - Spårväg i Lyon (Bild tagen från utredning av Trivector AB 2011).

Gång- och cykelvägar:

Ett flertal nya större objekt är under planering och genomförande.

Lägen för prioriterade nya gång- och cykelvägar redovisas på översiktsplanens plankarta.

Ny cykelväg mellan Gessie kyrkby och Gessie villastad har hög prioritet och är redan under planläggning gemensamt med Trafikverket.

Planering av nya

gång och cykelbanor utmed Kustvägen till Trelleborg samt mellan Vellinge och Östra Greve är prioriterade projekt.

Tätortsåtgärder:

Utbyggnad av nya gator, vägar, rondeller, planskilda korsningar och gång- och cykelvägar redovisas i den nya översiktsplanen och ett flertal är belägna i nya tillkommande bostadsområden och stadsdelar.

Dessutom är en mängd förbättringsåtgärder föreslagna i befintliga vägmiljöer inom kommunens tätorter för att avhjälpa trafikproblem med t.ex. för höga hastigheter, framkomlighet och bullerstörningar.

I det fortsatta arbetet med att genomföra den planerade utbyggnaden och de föreslagna åtgärderna både i nya och befintliga gatumiljöer ingår det att gestalta gaturummen och deras närområde med stor omsorg och ta avstamp i deras skala, gestaltning, funktion, behov av framkomlighet och trafiksäkerhet.

Vägar och gator bildar strukturer och är viktiga gemensamma stadsrum vars estetiska utformning och gröna inslag av träd och prydnadsplanteringar är mycket viktiga för att skapa en god livsmiljö och en attraktiv kommun.

Nytt cykel- och gångstråk planeras mellan Gessie villastad och Gessie kyrkby utmed landsvägen

Temaområde 3:

God livsmiljö - det goda boendet med nytänkande och historisk förankring

God livsmiljö

God livsmiljö är ett brett begrepp. Det sträcker sig från god fysisk planering via gott boende och goda gemensamma stadsrum vidare till alla de mjuka värden som gör att vi alla som lever i samhället ska känna oss trygga och kunna skapa oss och våra nära och kära ett gott och rikt liv.

Vi behöver i livets olika skeden olika typ och olika mängd service, vård och omsorg. Det kan hända alla människor att vi dessutom i något skede i livet behöver lite extra hjälp från samhället. Vellinge kommun har tagit ställning för att den enskildes behov ska sättas i centrum. Om stöd behövs ska det ske snabbt, korrekt och upplevas vara på individens sida. Målet med de individuellt riktade insatserna inom vård och omsorg är att stärka den enskildes resurser och möjligheter att ta ansvar för sitt egna liv.

God fysisk planering

Det förväntade fortsatt höga bebyggelsetrycket ställer stora krav på omsorgsfull planering, utbyggnad av modern teknisk infrastruktur och attraktiva och tillgängliga allmänna platser för att uppnå långsiktigt bra utveckling som ökar kommunens attraktionskraft. För att möjliggöra fortsatt tillväxt, klara att andelen äldre kommer att öka kraftigt samt bemöta behovet av att skydda sig mot framtida klimatförändringars negativa miljökonsekvenser krävs konkreta åtgärder.

Kommunen vill i översiktsplanens första skede prioritera planering och agerande för att utveckla och förbättra den kommunala servicen, centrumutveckling för att stärka handeln i kommunens tre största tätorter; Vellinge, Höllviken och Skanör/Falsterbo, verka för komplettering och utbyggnad av kollektivtrafiken (helst spårväg), förbättra vägnätet, tekniska ledningsnät samt strategisk planera för att realisera byggandet av fysiska skydd mot stigande havsnivåer.

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 bildar grunden för allt vidare planarbete med upprättande av fördjupade översiktsplaner, samordnande planprogram, detaljplaner, infrastrukturplaner, strategiska planer, gestaltungsprogram, stadsmiljöprogram, driftsplaner, planer för skydd mot förhöjda havsnivåer, trafikplaner, mm och all annan fysisk planering och dess genomförande i kommunen.

I översiktsplanen redovisas förslag på utbyggnad av ny tätortsbebyggelse och infrastruktur samt vissa större förändringar inom befintliga tätorter och strukturer. Härutöver kommer självklart under planperioden önskemål om ytterligare kompletteringar och förändringar inom befintlig bebyggelse att uppkomma. Även förändringar som vi idag inte kan förutse eller som inte är markerade i plankartan måste bedömas vara förenliga med planens mål och riktlinjer.

Planens vision, mål och riktlinjer ska ligga till grund och vara styrande för kommunens kommande arbete och bedömningar. Självklart kan inte alla detaljer styras helt av översiktsplanen utan varje enskilt fall måste bedömas i sitt sammanhang i senare mer detaljerade skeden samt i varje enskilt bygglov. Hänsyn måste tas i varje enskilt fall till gällande detaljplaner, områdesbestämmelser, bevarandeplaner, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, lokala byggnadstraditioner och estetik samt att det anpassas till sin plats och till skalan i den omgivande miljön.

Gott boende

Ett gott boende är en viktig del av en god livsmiljö och av ett gott stadsbyggande. Attraktionen av att kunna erbjuda ett gott tryggt boende med god tillgänglighet är högt prioriterat inom Vellinge kommun. Det är attraktivt att bo i vår kommun och vi ligger varje år högt på rankinglistan om att vara landets bästa boendekommun.

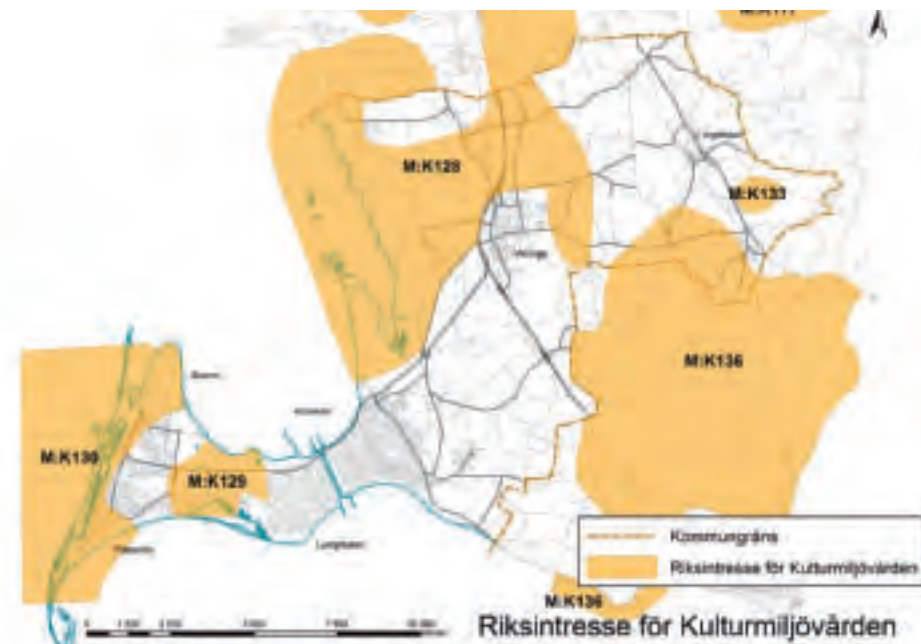
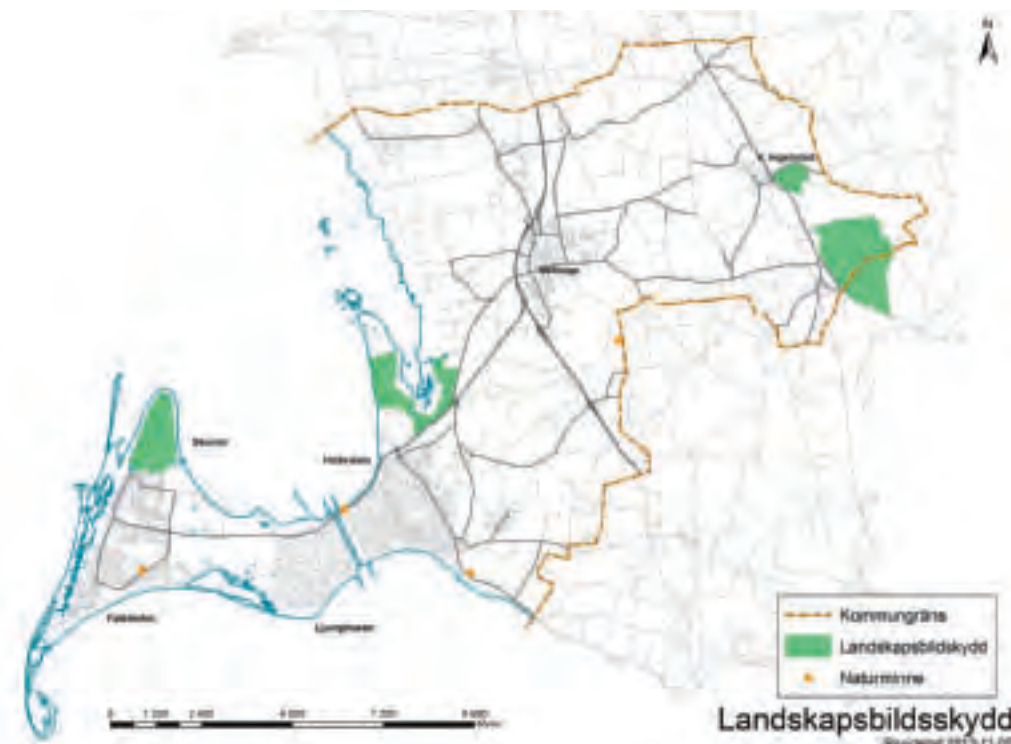
Planen ska eftersträva och möjliggöra en hållbar, varierad, flexibel blandad bebyggelse med ett utbud av bostäder av hög boendestandard och med ett kvalitetstänkande som visar på omsorg och omtanke om skala och detaljer. Den nya översiktsplanen innehåller en tydlig stadsbyggnadsvision som redovisar en önskad kvalitetsutveckling av stadsplaneringen och den framtida byggnationen i kommunen. Nya metoder med framtagande av strategiska gestaltningsprogram och checklistor kan hjälpa till att säkra kvaliteten. Detta kan komma att öka kraven på redovisning i plan- och bygglovsärenden.

En spännande stadsutveckling planeras med hjälp av vitalisering och till viss del förtätning av tätorternas befintliga centrum, en utveckling av prioriterade både nya och befintliga kommersiella och sociala stråk samt prioriterad satsning på förbättrade kollektivtrafikstråk med utveckling av och vid nya stationslägen.

Målet är att skapa attraktiva, hållbara, kollektivtrafikvänliga och vackra tätorter, byar och stadsrum väl anpassade i skala och karaktär till sin omgivning. Den goda livsmiljön skapas av att orterna kan erbjuda trygga och bra miljöer med mötesplatser, rekreationsstråk och bebyggelse med en vacker och spännande arkitektur som både visar respekt för platsen och dess skala samt tar avstamp i och förädlar värdet av att bevara och tydliggöra det kulturhistoriska arvet och det omgivande landskapets gröna värden.

Höllvikens bibliotekstorg är ett av kommunens viktiga allmänna stadsrum och fungerar som social mötesplats. (Bild Ramböll 2012)

God livsmiljö - Det goda boendet med nytänkande och historisk förankring

Mål och riktlinjer för att skapa en god livsmiljö och gott boende

- skapa en trygg och god livsmiljö för alla i livets olika skeden inom hela kommunen och ge det stöd som behövs inom vård och omsorg.
- verka för ett hållbart samhälle där alla så långt som möjligt kan delta i samhällslivet. Tillgänglighet ska vara en självklar del av plan- och byggprocessen och är således inget särintresse. Människor med funktionsnedsättning är en mycket heterogen grupp med olika behov.
- redovisa en översiktsplan som möjliggör attraktiv bebyggelse med förskjutning av ny utbyggnad till kommunens östra delar där ett vackert naturnära boende inklusive verksamheter och service kompletteras med ett bra utbud av kollektivtrafik med nya pågatågsstationer.
- verka för att satsa på miljöanpassade och energieffektiva lösningar inom t.ex. planering, bostadsbyggande, energiförsörjning, transporter och driftsåtgärder.
- verka för att kommunen byggs upp med en hållbar flerkärnig struktur av attraktiva stabila tätorter.
- utveckla skillnaderna och en attraktiv variation mellan kommunens olika tätorter för att kunna erbjuda kommuninnevärdena en större valfrihet i valet av bostadsort.
- planera utbyggnad och förtätning av de olika tätorterna utifrån starka och tydliga gestaltungsidéer som ger tätorterna förstärkt identitet och ökad attraktionskraft, det vill säga en utveckling av respektive ords egenvärde - dess "igenkänningsfaktor"! Ta fram ett Stadsmiljöprogram för kommunens tätorter.
- utveckla, samla och tydliggöra de centrala stadskärnorna och de prioriterade kommersiella affärs- och servicetråken i tätorterna och värna om lokal service, lokala traditioner och anpassning till platsens skala.
- eftersträva förtätning och komplettering i befintliga tätorter samt ett effektivt markutnyttjande vid planering av ny bebyggelse för att hushålla med den goda jordbruksmarken och ta i anspråk så lite åkermark som möjligt.
- eftersträva att planera för och bygga ett bostadsutbud med en blandad bebyggelse och med olika upplåtelseformer för att kunna erbjuda ett varierat och brett utbud som kan vända sig till olika grupper i samhället.

- eftersträva ett bostadsbestånd som består av en mosaik (blandning) av bostads-, verksamhets- och servicelokaler, som erbjuder lokaler som kan användas till olika funktioner beroende av hur behovet förändras över tiden.
- erbjuda mark för ny bostadsbebyggelse i den omfattning som behövs, för utpekade "kommersiella stråk" ska bottenvåningen i husen i huvudsak vara planerade och avsedda för att även kunna rymma service- och verksamhetslokaler med inte alltför störande verksamhet.
- att inte befintliga boendevärden ska försvinna genom t.ex. den pågående permanentningen av småskalig fritidsbebyggelse med stora trädbevuxna tomter där stugorna rivs och tomterna styckas av och bebyggs med stora hus på bekostnad att träden tas ner och identiteten på området och dess miljö utarmas.
- nya byggnader ska upplevas som värdefulla tillskott i närmiljön samt bevara och utveckla vår bebyggelsekultur.
- verka för ett kvalitativt byggande av byggnader och bostäder med hållbara miljömässigt godkända material som åldras med värdighet.
- bygga vidare på att behålla orternas stora inslag av grönt och lantliga miljöer genom att utveckla deras olika identitetskapande karaktärer; byar på slätten, byar i backlandskapet, staden i skogen, städerna vid strand och hed och staden på Söderslätt samt kyrkbyarna och gårdarna som öar ute i det fria vidsträckt jordbrukslandskapet.

Exempel på bostadsområde med blandat bostadsbestånd med flerbostadshus i en grön parkmiljö, Hököpinge sockerbruksområde, 2010 (KG)

Mål och riktlinjer för en god fysisk planering

Gällande fördjupade översiktsplaner för Vellinge centrum, Fredshög, Vellinge Väster, Gessie kyrkby, Vellinge Kronan samt Lilla Hammars näs kommer att fortsätta gälla tillsammans med översiktsplanen.

Övriga tidigare antagna fördjupade översiktsplaner och områdesplaner ersätts av översiktsplanen som planinstrument, men fortsätter genom sin redovisning av befintliga förhållanden och miljövärden att tjäna som underlag för upprättande av detaljplaner och vid bygglovsprövning.

Fördjupad översiktsplan är under upprättande för Östra Höllviken.

Fördjupad översiktsplan eller samordnande planprogram föreslås upprättas för fortsatt utbyggnad i Vellinges södra respektive nordöstra del.

Samordnande planprogram ska upprättas innan detaljplaner upprättas för utbyggnadsområdena vid:

- Falsterbokanalens
- Rängs sands östra delar
- Östra Grevies västra och södra delar
- Västra Ingelstads västra och södra delar
- Området norr om Gessie villastad.

I övrigt föreslås översiktsplanen genom sin detaljerade redovisning tjäna som grund för fortsatt direkt detaljpaneläggning och infrastrukturplanering.

Detaljplanekrav kan utlösas vid t.ex. nybyggnad av två eller fler enbostadshus, vid enstaka nybyggnad i anslutning till befintlig bebyggelse, utfartsvägar mm. Bebyggelse på enstaka lucktomter på landsbygden kan prövas utan plankrav. Ansökan kan antingen prövas som förhandsbesked eller som planbesked.

Riksintresseavgränsning för natur- och kulturmiljö har i delar en utbredning som sträcker sig över naturliga gränser främst i form av vägar.

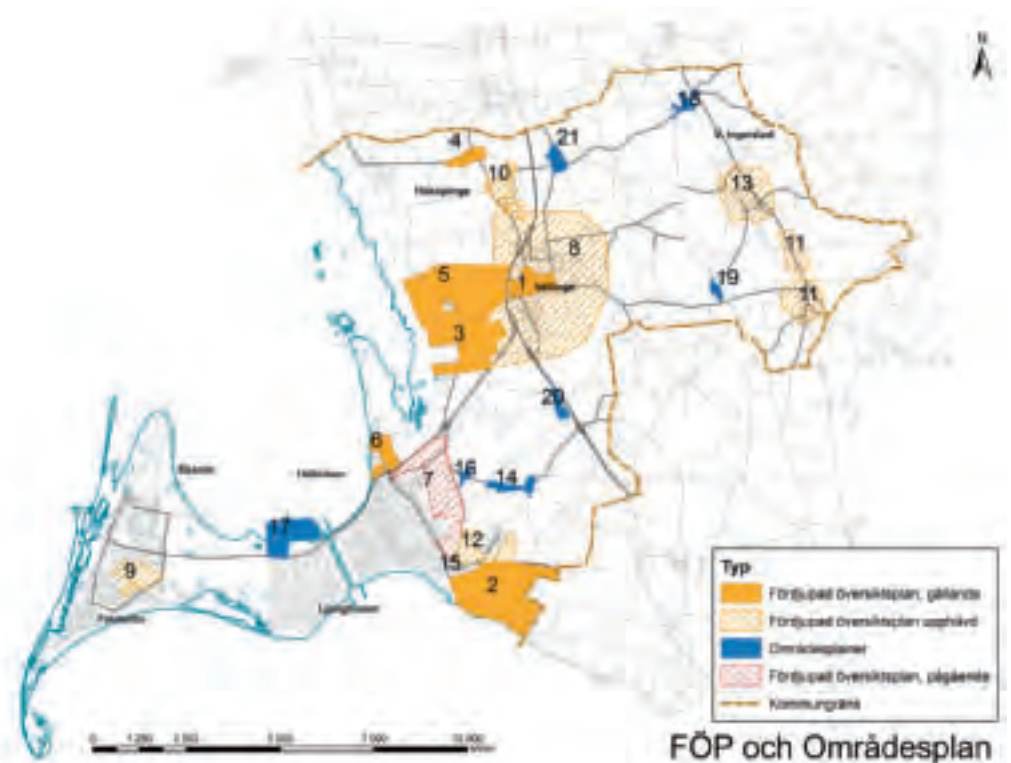
Vid översyn av dessa riksintressen föreslås justeringar ske enligt redovisning i **Bilaga A, Planeringsunderlag.**

Översyn av utökade strandskydd pågår och ska beslutas under år 2014.

Gällande vattenskyddsområden i Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie är ej längre relevanta då vattentäkterna tagits ur drift och föreslås upphävas. För att sprida kunskap om kommunens stora natur- och kulturmiljövärden samt som underlag för planläggning, bygglovs- och annan tillståndsgivning föreslås att särskilda naturmiljö- och kulturmiljöprogram upprättas.

Verksamheter med omgivningspåverkan, i form av t.ex. trafik eller andra olägenheter hänvisas till kommunens trafikleder (E 6:an eller väg 101) medan "mjuka verksamheter som turism och rekreation ses mindre restriktivt när det gäller etableringen i jordbrukslandskapet.

För att konkretisera den fysiska planeringen och få fram bra underlag för utveckling och skötsel av allmänna platser och anläggningar föreslås att strategiska planer upprättas för utveckling och utbyggnad av kommunens infrastruktur utifrån de mål och riktlinjer som lagts fast i den nya översiktsplanen. Exempelvis för dagvatten inklusive fördröjningsdammar, trafik, belysning och grönstruktur.

God livsmiljö - Det goda boendet med nytänkande och historisk förankring

Utblick mot Knösen, Norra delen av Fasterbonäset (SH)

Mål och riktlinjer för god livsmiljö med god bebyggelse ute i jordbrukslandskapet

Kommunens långvariga arbete med att bevara byarnas historik, småskalighet, karaktär och kvaliteter ska fortsätta och förstärkas.

Kompletterande bebyggelse ute på landsbygden och i de små byarna ska tillåtas restriktivt och med stor varsamhet. Bevarandeplaner, områdesbestämmelser och områdesplaner ska noggrant följas. I översiktsplanens plankarta redovisas byar där endast mycket restriktiv bebyggelsekomplettering tillåts, men även några områden ute på landsbygden där bymiljön kan tillåtas att kompletteras med ny bebyggelse, se ÖP-plankarta.

De allmänna lämplighets- och lokaliseringsvillkoren i 2 kap. plan- och bygglagen gäller och är avgörande för bygglovsprövning och förhandsbesked i områden som saknar juridiskt bindande bestämmelser.

Detaljplan krävs där ny sammanhållen bebyggelse skall uppföras och som underlag för bygglovsprövning utanför planlagda områden föreslås avgränsning av sammanhållen bebyggelse, enligt redovisning i **Bilaga A, Planeringsunderlag**, gälla. Ny bostadsbebyggelse i mer omfattande karaktär bör i första hand hänvisas till tätorterna.

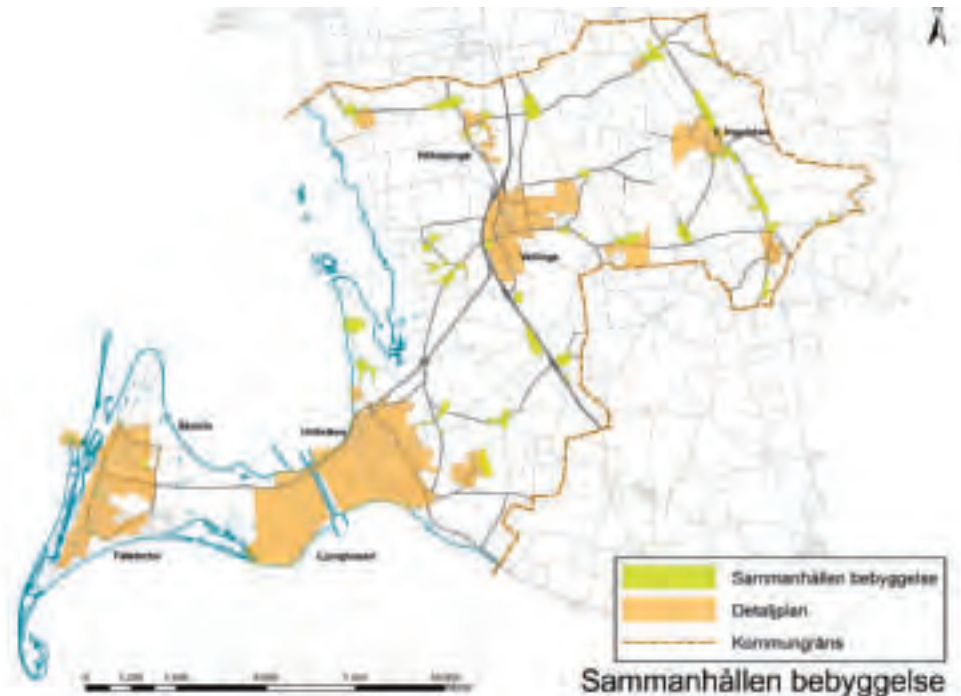
Det kulturhistoriska värdet som bebyggelsen och landskapet har är av stort allmänt intresse att bevara. Den historia som berättas, bruket av jorden, kyrkbyar och forntida städer ger boendet extra kvalité och ett högt värde. Att bygga på orternas villkor innebär att bebyggelseutvecklingen sker med beaktande av de lokala förutsättningarna, men också utifrån de regionala intressen och de riksintressen som finns. Bebyggelsemönstret på platsen skall följas. Skafttomter förekommer sällan ute i glesbygden.

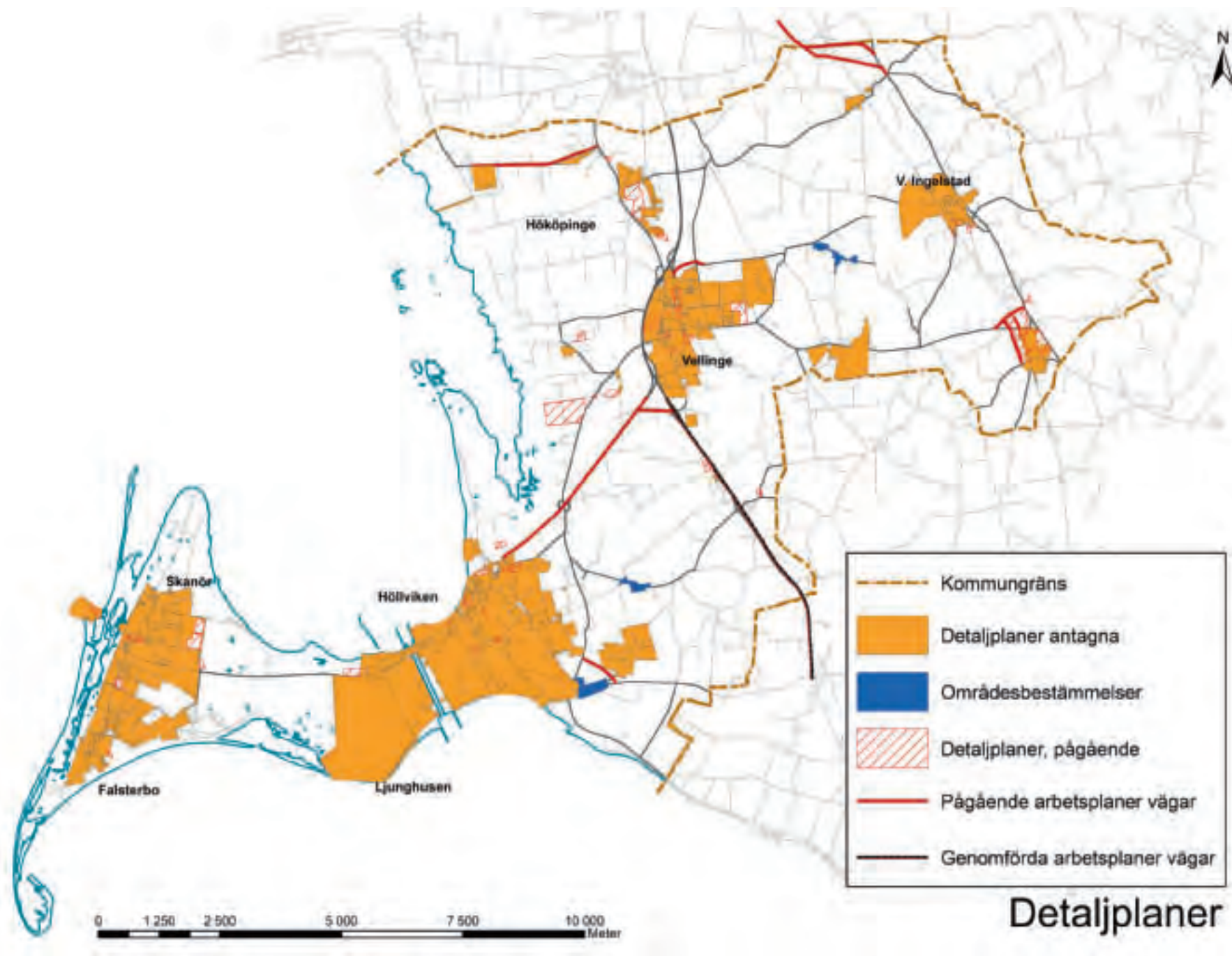
Nya bostadshus kan medges i befintliga hussamlingar om det finns naturliga luckor i bebyggelse, men ibland är dock luckorna viktiga för att föra in jordbrukslandskapet i bebyggelsen och tillåta utblickar och ska då inte bebyggas. I särskilda fall kan hus också byggas i utkanten av hussamlingar eller som förlängning av husrader. Nybyggen helt utan kontakt med existerande bebyggelse medges normalt inte och inte heller ny bebyggelse där kommunens vatten- och avloppsnät inte är utbyggt. Godkänd VA-anslutning krävs.

De nya husen skall anpassas till omgivningens skala, byggnadstradition, miljö och landskapsbild. Kompletteringarna skall också vara små i förhållande till den befintliga bebyggelsen, så att inte det senaste decenniets stildrag kommer att dominera. Husens proportioner, takutformning, materialval och färgsättning ska studeras med särskild omsorg och anpassas till den ursprungliga bebyggelsen. Befintliga bostadshus kan moderniseras, byggas till eller rivs och ersättas med nya. Förändringar och nya hus skall anpassas till omgivningen enligt ovan. Det finns ingen ovillkorlig rätt att ersätta ett rivet hus med ett större.

Gårdar, dvs jordbrukets bostäder och ekonomibyggnader, får styckas av från jordbruksfastigheter om jordbruksmarken läggs samman med annan mark där det finns erforderliga byggnader. Däremot medges inte avstyckning av enbart bostadshus som är belägna så nära ekonomibyggnader att det finns risk för störningar från eventuell verksamhet där.

Nya ekonomibyggnader för jordbruk och handelsträdgårdar medges normalt om de behövs för odlingsverksamheten eller djurhållningen på platsen. Ändrad användning av ekonomibyggnader kan medges vid bygglovprövning, om den tilltänkta verksamheten inte påverkar omgivningens miljö genom störande upplag, alstring av omfattande trafik, emissioner till närliggande bostäder eller liknande. Kommunens hästpolicy ska följas.

Temaområde 4:

Gemensamma vackra och funktionella stadsrum, parker, mötesplatser och stråk

Den nya översiktsplanen innehåller en tydlig och stark stadsbyggnadsvision som speciellt framhäver en prioriterad satsning på att kvalitetsutveckla stadens, byns och tätorternas allmänna rum. Det är viktigt att betona vikten av att parallellt arbeta med genomförande av snabba konkreta objekt och med planering som får genomslag på längre sikt.

Målet är att höja kvaliteten på innehåll och utformning av de gemensamma stadsrummen baserad på intern och extern dialog, gott planarbete, projektering, byggande och skötsel samt ett fortsatt arbete med framtagandet av strategiska planer, program och checklistor. När det gäller de gröna inslagen i stadsbyggandet är framtagandet av en Grönstrukturplan för hela kommunen av största vikt.

Framtida planering, byggnation och skötsel av de gemensamma stadsrummen ska vila på en mycket medveten metodik att utveckla stråk och platser med kvalitet och omsorg till att bli miljöer som tillför nya värden som är anpassade till sin specifika plats, kulturhistoria och till omgivningens skala samt att gestaltning och valda material tillför mervärden som håller över tiden och åldras med värdighet.

Mål och riktlinjer

- arbeta systematiskt och noggrant med att ta fram väl genomarbetade planer, strategiska program, gestaltungsprogram och projekteringshandlingar för att säkerställa utformning och innehåll av de allmänna stadsrummen från planskedet, via projektering och byggnation till välskötta färdiga stadsrum.
- tillgängliggöra, trygga och säkra de allmänna stadsrummen för att möjliggöra att alla så långt som möjligt kan delta i samhällslivet. De allmänna platserna och stråken är till för att användas. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är en självklar del i plan- och byggprocessen. Det är en mycket heterogen grupp med olika behov, vilket kan innebära att alla krav inte alltid kan uppfyllas utan att vissa måste prioriteras.
- Prioritera utveckling av tätorternas centrum och erbjuda attraktiva mötesplatser och stråk inom respektive karaktärsområde som utvecklas till att bli naturliga träffpunkter för kommuninnevånare och besökare.
- visa omsorg och omtanke vid val och utformning av detaljer i de allmänna stadsrummen, samt försköna tätorternas entréer, rondeller och stadsgator.
- erbjuda trygga och bra gestaltade skolgårdar med bra innehåll, utbud av aktiviteter och god belysning samt att skolgården kan användas som sociala mötesplatser för fritidsaktiviteter även efter skoltidens slut.

- erbjuda torg, stadsparker, parker, rekreationsområden, lekplatser och kommersiella stråk med god gestaltning och genomtänkt innehåll som inbjuder till aktiviteter och upplevs som sociala mötespunkter.
- utveckla hamnarna med nya verksamheter och kompletterande service till att bli sociala väl gestaltade knutpunkter med ett brett utbud av service, nöjen och verksamheter inklusive handel.
- utveckla och förbättra kvaliteten på utformning och innehåll i kommunens stadsparker, prioriterade parkstråk och rekreationsområden.
- plantera fler träd och häckar som tydliga strukturbildande och vackra element i gatu- och stadsrummen samt alléträd utmed vägar och skiftesgränser ute i landskapet.
- satsa på att utveckla den biologiska mångfalden genom att medvetet bredda valet av antal arter vid nyplantering av exempelvis nya trädalléer för att därmed även minska risken för framtida skadeangrepp etc.
- arbeta strategiskt med prydnadsplanteringar på utvalda platser; ex. massplantering av vårlökar för att på ett enkelt sätt försköna och förstärka vårens ankomst.
- komplettera med konstnärlig utsmyckning på utvalda offentliga platser med strategiska lägen, vilket innebär att det kan ses och upplevas av många, t. ex. utmed entrévägar, rondeller, torg och offentliga lokaler som bibliotek och skolor. Exempel på utsmyckning är: skulpturer, effektbelysning, vattenspel, målningar prydnadsplanteringar, mm.
- Uppmuntra genomförandet av kortare installationer och aktiviteter på offentliga platser som signalerar årstidsväxlingar och skapar ett levande tillåtande klimat och delaktighet.

Blommande magnolia är ett fint exempel på tidigt vårflor (KG).

Tulpaner i massor ger en tidig färgsprakande vårprakt som uppmuntrar och ger kraft efter en lång mörk vinter (KG).

Strukturerande vacker trädrad mitt ute i landskapet ger god visuell ledning (PK).

Skoltorget i Falsterbo är ett historiskt grönt stadrum som fungerar som en viktig träffpunkt. Torget fick en ny gestaltning och förbättrat innehåll under 2011.

Temaområde 5:

Trygga barn och ungdomar

En mycket viktig grupp av kommunens innevånare består av barn och ungdomar. De väsentligaste målen är att kunna ge dem en trygg och aktiv uppväxt samt en god utbildning. Det är en uttalad ambition i Vellinge kommun att sätta barns behov i centrum. Det är speciellt viktigt att barn och ungdomar får rätt uppbackning om de i något skede har behov av samhällets hjälp med stöd, vård eller behandlingsinsatser.

Barn och ungdomar ska ges en god start i livet genom att få en god grundutbildning med grundläggande och bestående kunskaper och färdigheter. Pedagogiken i skolorna ska lägga grunden för lust till ett livslångt lärande.

Våra barn och ungdomar behöver även goda levnadsvanor, vilket grundläggs i tidig ålder. Engagerade föräldrar och aktiva föreningar har här en stor betydelse. Kommunen vill aktivt stödja föreningslivet och möjliggöra för barn och ungdomar att skapa sig en meningsfull fritid genom att erbjuda ett brett utbud av valmöjligheter och aktiviteter. Alla barn och unga i åldrarna 3, 6, 9, 12 och 15 år i Vellinge kommun får dessutom en kostnadsfri kulturaktivitet per år, en så kallad kulturgaranti; 3-åringarna får en kulturupplevelse inom musik, 6-åringarna inom teater/dans, 9-åringarna inom film, 12-åringarna inom litteratur och 15-åringarna inom konst.

Mål och riktlinjer:

- skapa fler, bättre och tryggare sociala mötesplatser för barn och ungdomar
- låta skolorna vara öppna för ett bredare utbud av aktiviteter även efter skoldagens slut.
- förbättra innehåll och kvalitet på skolornas utemiljöer till exempel genom förbättrad säkerhet och belysning för att göra dem till lockande, trygga och attraktiva platser att vistas på även kvällstid.
- låta barn och ungdomar känna att de kan vara med och påverka sin egen situation och få dem delaktiga och involverade i att skapa en positiv utveckling i kommunen.
- klargöra barn och ungdomars behov och önskemål genom att lyssna på dem, engagera dem och ta tillvara på deras idéer.
- utveckla ett kontinuerligt samarbete med skolor och gymnasium och använda deras nätverk som kanal för att nå fram till och engagera barn, ungdomar, föräldrar och lärare i kommunens framtida planering och pågående arbete.
- driva och utveckla ett aktivt Ungdomsråd i kommunen för att få ungdomar

delaktiga i konkreta projekt, möjlighet att påverka och tillföra förslag på konkreta åtgärder för att förbättra, trygga och försköna kommunen.

Exempel på projekt kan vara att medverka till att trygga och försköna torg, parker, cykelparkeringar, busshållplatser och förbättringar i sin närmiljö.

- tillvarata möjligheten att nyttja digital teknik för att kommunicera med barn och ungdomar.
- arbeta med framtagande av framtidsbilder för kommunen - Vad har nästa generation för drömmar, önskemål och visioner? Lyfta fram och tydliggöra kommande generationers värderingar och önskemål.
- satsa på att anordna, helst årligt återkommande, kulturella events med hög kvalitet som konserter, utomhusbio, utställningar mm för barn och ungdomar.
- utveckla och förbättra kommunens stadsparker, rekreationsområden och större grönområden till att kunna bilda attraktiva gemensamma rum som inbjuder till en mångfald av aktiviteter och upplevelser.
- öka dialogen med kommunens föreningar genom att bjuda in till minst en årlig träff för att både fånga upp föreningarnas behov och sprida kunskap om kommunens planer och utvecklingsarbete.
- möjliggöra för motion i vardagen genom att skapa enkla märkta motionsslingor av varierad längd inom varje karaktärsområde.
- utveckla och förbättra innehåll och utformning av kommunens större lekplatser gärna utifrån inspirerande teman.

Idrott uppfostrar och stärker gemenskapen (KG).

Temaområde 6:

Aktiva äldre och god tillgänglighet för alla

Alla ska kunna bo och verka i vår kommun.

Tillgänglighetsfrågorna berör alla, men på olika sätt.

Olika typer av funktionsnedsättning ställer skilda krav på utformning av den fysiska miljön. Andelen äldre ökar i kommunen och deras värderingar och behov gemensamt med människor med olika funktionsnedsättningar behöver sättas mer i fokus för att kunna erbjuda dem en bra livskvalitet och ett bra boende i kommunen. När och om man inte klarar sig själv ska hjälp finnas att få i Vellinge kommun.

Vision

Individens behov och önskemål ska sättas i centrum.

Utifrån sina egna behov och val ska det vara tryggt att bo och även åldras i Vellinge kommun. Vardagen ska kännas meningsfull och det ska finnas möjlighet att bevara sina intressen.

Nyckelord: Information, valfrihet, självbestämmande, värdigt bemötande, flexibilitet och meningsfullhet.

Mål och riktlinjer:

- betona vikten av ett varierat och blandat bostadsutbud med olika upplåtandeformer. Satsa på att bygga prisvärda mindre bostäder med god tillgänglighet, vilket även gynnar ungdomar, ensamstående och andra grupper som önskar en mer ökad rörlighet att få ett bra boende i vår kommun.
- tillgänglighet och närhet till goda kommunikationer ska beaktas vid all planering och byggande av nya bostäder för att de ska kunna fungera mångfunktionellt och vara ett bra bostadsval för även för äldre.
- boendeformer för äldre och även för människor med funktionsnedsättning bör vara väl integrerade med det övriga bostadsbeståndet på ett sätt som förhindrar särlösningar för olika målgrupper så långt det är möjligt.
- ta i beaktande den ökade mängden äldre och i god tid planera för nybyggnation eller ombyggnation av befintliga vårdboenden för att skapa ett blandat bostadsbestånd med rätt uppskattat behov av antalet nya bostäder för att trygga behovet av platser för trygghetsboende och vård- och omsorgsboende.
- geografiskt fördela byggandet av nya bostäder för trygghets- vård och omsorgsboende utifrån de olika behov som finns inom respektive karaktärsområde (tätort). Man ska kunna välja att bo kvar i sitt karaktärsområde (kommundel), även när man behöver ett ökat vårdbehov.

- omfördela nybyggnationen mot att bygga procentuellt fler trygghetsboende än vård- och omsorgsboende för att ge stabilitet och ökad valfrihet att bo kvar i sitt hem så länge som man önskar.
- förändra och öka utbudet av olika typer av konceptboende för äldre som innebär en ökad valfrihet och livskvalitet.
- utveckla dialogen och verka mer förvaltningsövergripande med de frågeställningar som berör äldre och människor med funktionsnedsättning.
- betona vikten av att behålla och utveckla de av kommunen årligen särskilt riktade satsningarna "kultur i vården" för äldre på vård- och omsorgsboende.
- driva en aktiv dialog med pensionsråden och övriga föreningar i kommunen för att få dem delaktiga i konkreta projekt, ge möjlighet att påverka och tillföra förslag på konkreta åtgärder för att förbättra, trygga och försköna kommunen samt ta tillvara på deras kompetens, erfarenhet och kunskap.

Aktiva seniorer på promenad (PK)

Temaområde 7:

Blomstrande näringsliv och turism

Den nya översiktsplanen verkar för att öka utbudet av handel, service, verksamheter och turism inom kommunen genom att redovisa en fysisk plan som erbjuder goda möjligheter för utveckling av näringslivet.

Näringslivet bidrar till kommunens ekonomiska utveckling genom att skapa arbetstillfällen och ge service både till kommuninvånare och besökare, vilket i förlängningen innebär minskad arbetspendling med mindre miljöpåverkan som bidrar till att skapa en bättre miljö.

Kommunen strävar efter att stödja olika aktörer i deras arbete med att bygga modern, företagsvänlig, funktionell och hållbar infrastruktur, vilket gynnar både enskilda kommuninvånare och näringslivet.

Det ska finnas en flexibel öppenhet i kommunens planering som inbjuder till en ökad dialog med näringslivet och som uppmuntrar och stödjer privata initiativ.

Kommunen är positiv till att objektivt pröva förfrågningar och förslag från initiativtagande företag och aktörer på marknaden.

Kommunen vill utveckla samarbete och interagera med universitet och med aktörer som satsar på att utveckla produkter och tjänster, gärna med lokal förankring, som bygger på aktuell nationell och internationell forskning.

Det ligger inte i kommunens intresse att i första hand satsa och planera för etablering av stora externa handelscentrum eller av stora externa logistikcentrum, utan istället eftersträvas en småskalighet och ett brett varierat utbud av olika typer av verksamheter, service och handel, helst med en lokal förankring.

Prioriterade satsningar pågår för att stärka och utveckla de befintliga tätorternas centrum med fokus på att satsa på att komplettera, utveckla och försköna Skanörs centrum, Vellinge centrum och Höllvikens centrum för att betona deras viktiga funktion av att vara orternas centrala marknadsplatser och sociala mötespunkter.

Den översiktliga planeringen redovisar en medveten satsning på integrering av arbetsplatser och service i bostadsbebyggelsen i centrala lägen för att skapa en attraktiv blandad stadsbebyggelse där arbete, handel, kultur och boende samverkar till att skapa en god livsmiljö. Här spelar medveten stadsplanering och gestaltning av områden, stadsrum och gator, val av "rätt" skala med medveten satsning på strukturerande och vacker grönska med träd och häckar samt val av material som kan åldras med värdighet en stor betydelse för att uppnå ett bra resultat, vilket bidrar till att öka attraktiviteten och till att bevara och utveckla kommunens värden. Det efterföljande behovet av drift och underhåll måste noga vägas in för värdet av ett noggrant, yrkeskickligt och väl utfört underhåll kan inte nog skattas.

En rätt utförd skötsel är av största betydelse för att kunna bevara och utveckla de investeringar som görs och skapar grunden till den goda livsmiljön.

Skanörs hamn och hamnområdet i Falsterbokanalen utvecklas till att bli tydliga offentliga stadsrum med ett brett utbud av service inklusive handel, turistattraktioner, nöjen och en bredd av olika rekreativomöjligheter och friluftsliv samt poängteras vikten av att de utvecklas till att bli attraktiva, funktionella sociala mötesplatser som fungerar som naturliga samlingsplatser där kommuninvånare och besökare naturligt kan mötas.

Satsningar på en ökad bredd och diversifiering av näringslivet ute i jordbrukslandskapet inom lantbruks-, trädgårds-, service- och turistnäringarna uppmuntras. Det är mycket positivt med kompletterande verksamheter och nyetablering av verksamheter ute på gårdarna om gällande regler och förordningar efterföljs och det öppna fria jordbrukslandskapet värdespekteras.

En utveckling som innebär ökad tillgänglighet till rekreation och ökad variation av biotoper ute i det relativt ensartade brukade jordbrukslandskapet är positivt att uppnå både ur miljö-, rekreativ och ekologisk synpunkt för människor, flora och fauna.

Mål och riktlinjer

- näringslivet i Vellinge kommun ska utvecklas bärkraftigt så att maximal nytta kan erhållas för kommunen och dess invånare på både kort och lång sikt.
- främja utvecklingen av en nödvändig infrastruktur.
- Vellinge kommun ska vara en attraktiv plats för företag att etablera sig på.
- erbjuda en flexibilitet och öppenhet i kommunens planering genom att inbjuda till dialog, erbjuda stöd och eftersträva en utökad samverkan med näringslivet och uppmantra initiativ och pröva förfrågningar objektivt .
- utveckla Näringslivsrådet vars målsättning är att ta företagets, föreningarnas och medborgarnas intressen i beaktande på det politiska och tjänstemannamässiga planet, vid förändrings- och utvecklingsprocesser i kommunen. Förankring, lyhörddhet, utveckling och agerande är nyckelbegrepp i rådets arbetssätt.
- eftersträva småskalighet och en blandning av olika typer av verksamheter och verka för en ökad kvalitet och mångfald samt prioritera det lokala näringslivet och närproducerade varor.
- satsa på att erbjuda lokala småföretagare och näringsidkare ytor och lokaler inom attraktiva verksamhetsområden, vilket ger dem rätt förutsättningar för att uppnå en god etablering och utveckling av sina verksamheter inom kommunen.
- eftersträva ett varierat byggnadsbestånd som består av en integrering (mosaik) av boende, mindre kontor och arbetsplatser och servicelokaler som kan användas flexibelt utifrån efterfrågan och behov.
- uppmantra byggnation av byggnader med flexibla lokaler som kan förändras efter behov.

- i de prioriterade kommersiella stråken ska ny bebyggelse i huvudsak vara planerad och avsedd för att rymma service- och verksamhetslokaler i bottenplanet med en utökad takhöjd.
- verka för att det inom respektive karaktärsområde utvecklas en tätort (kärnområde) som erbjuder ett levande vitalt handelscentrum med ett brett utbud av service och verksamheter gärna i samarbete med aktörer från det privata näringslivet.
- uppmantra till utveckling av service och ny och kompletterande verksamheter i:
  - de större tätorternas centrum
  - utmed prioriterade kommersiella väg - och gatustråk
  - större verksamhetsområden med god gestaltning invid E 6:an
  - vid Vellinge tätorts södra infart
  - Skanörs hamn och Falsterbokanalens hamn.
- uppmantra till komplettering och nyetablering av verksamheterna utmed de stora kommunikationslederna; E 6 :an, Trelleborgsbanan och väg 101 med prövning i varje enskilt fall.
- verka för att marknadsföra kommunens utbud av turistattraktioner på ett enkelt och tydligt slående manér som lockar fler besökare att besöka kommunen oftare och stanna längre samt att turistsäsongen förlängs till att helst omfatta hela året.
- främja utveckling av hållbar kvalitetsturism med fokus på natur- och kulturhistoria genom att utnyttja kommunens ornitologiska och marinarkeologiska kvaliteter.

Inspirationsbild från Båstads hamn där ett utvecklingsarbete har pågått under de senaste åren för att öka hamnens attraktivitet som levande mötesplats.... (KG)

Temaområde 8:

Aktiv fritid inklusive rikt utbud av föreningsliv, friluftsliv, kultur och evenemang

Det ska vara utvecklande för både kropp och själ att bo i Vellinge kommun! Boende och besökare ska erbjudas ett brett utbud av rekreations- och kulturaktiviteter med tyngdpunkt på upplevelser och interaktiva aktiviteter som är unika för kommunen samt väl synkroniserade med regionens övriga utbud, främst Malmö och Trelleborg.

Kommunen vill erbjuda ett mångfald av möjligheter för att skapa en aktiv fritid för alla kommunens invånare med fokus på att utveckla sociala träffpunkter för barn och ungdomar och äldre samt främja ökad turism.

Målet är att både boende i kommunen och besökare ska känna sig nöjda med det breda utbudet.

Hållbar turism

Vellinge kommun är mycket rikt på kulturmiljö, fornminnen och naturmiljöer. De påtagligaste kulturmiljöerna är tångvallarna ute på näset och ruiner av äldre försvarsanläggningar samt de väl bevarande kyrkbyarna. Det finns även ett flertal bo- och gravplatser som gravhögar och dösar från sten- och bronsåldern. Kommunens rika och spännande historia behöver tydliggöras och synliggörs bättre på ett pedagogiskt och spännande sätt t.ex. genom att utveckla och etablera kulturstråk. Exempel på platser och områden som kan ingå i ett kulturstråk är Vikingastaden, Skanörs hamn med sina aktiviteter och sillmarknad, kolonibebyggelse, Falsterbo fyr, stränder med hoddor och badhytter, Bärnstensmuseet, golfbanorna, fågelskådningsplatser, stadsparker, historiska stadskärnor inklusive torg och platser i det gemensamma stadsrummet. Kulturstråken ska levandegöra och informera om hur väl kommunens historia och dess naturvärden hänger ihop. Exempel på årligt återkommande evenemang är: Falsterbo horse show, Falsterbo Bird show, Open air konsert vid Skanörs hamn, Gåsaloppet i Skanör på midsommarafton.

Det finns en strävan att uppmuntra fler initiativtagare till att genomföra enstaka arrangemang så kallade "happenings" i kommunen för att ytterligare bredda kulturutbudet. Det kan vara olika typer av evenemang som initieras av föreningar, enskilda kommuninvånare eller av kommunen.

En medveten satsning planeras framöver för att öka mängden hållbar kvalitetsturism som bygger på att värna och utveckla de befintliga kultur- och naturvärden som lockar turisterna till att besöka vår del av världen. Frågor som måste besvaras är: Hur kan vi locka fler turister till vår kommun? Vilka krav ställer de på kvaliteten av boende, infrastruktur, kringtjänster, skyltning mm? Hur kan vi tillsammans inom kommunen skapa förutsättningar för aktiv turism med ett brett utbud av natur- och kulturupplevelser som exempelvis; cykling, vandring, paddling, ridning, segling, kulinariska måltider, nöjen mm?

Kommunens utbud av turistattraktioner ska marknadsföras med ett enkelt och tydligt manér för att locka fler besökare och få dem att stanna längre, komma tillbaka och besöka kommunen under alla årstider, dvs. förlänga turistsäsongen.

Kultur och evenemang

Ett brett kulturutbud bidrar till att göra kommunen attraktiv att bo i. Biblioteken, Falsterbo konsthall, kulturskolan Artisten, vänföreningar, kulturföreningar, Vellinge fotoklubb, gallerier, museer mm medverkar gemensamt till att erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter. Kommunen har fyra folkbibliotek som fungerar som viktiga fysiska och digitala mötesplatser med ett brett medieutbud och varierad programverksamhet. Utvecklingen av biblioteken ska anpassas efter samhällsutvecklingen. Kulturutbudet ska även ge möjlighet till upplevelser som gör barn och ungdomar medvetna om värdet av kvalitet inom litteratur, musik, konst, film och teater. Alla barn och unga i åldrarna 3, 6, 9, 12, och 15 år får en kostnadsfri kulturaktivitet per år, en kulturgaranti. För äldre på vård- och omsorgsboenden riktas särskilda "kultur i vården"-satsningar årligen. Falsterbo konsthall erbjuder spännande utställningar, visningar, sandslottstävling och konstpedagogiska aktiviteter.

Friluftsliv och föreningsliv

Möjligheten som ges att leva ett rikt friluftsliv i det varierade kustlandskapet med inbjudande stränder attraherar många.

För den idrottsintresserade erbjuds nio sporthallar och fyra idrottsplatser.

I Vellinge tätort fungerar badhuset Vanningen som en magnet; ett idrottscentrum. En fritidsgård i varje geografisk del (karaktärsområde) fungerar som mötesplats för ungdomarna kvällstid.

Inom kommunen finns möjlighet att delta i ett aktivt föreningsliv med ett brett utbud, inte minst inom fotboll, innebandy, ridning, gymnastik, handboll, scouting, tennis, segling, brottning och boxning, men även inom musik, konst och annan kultur.

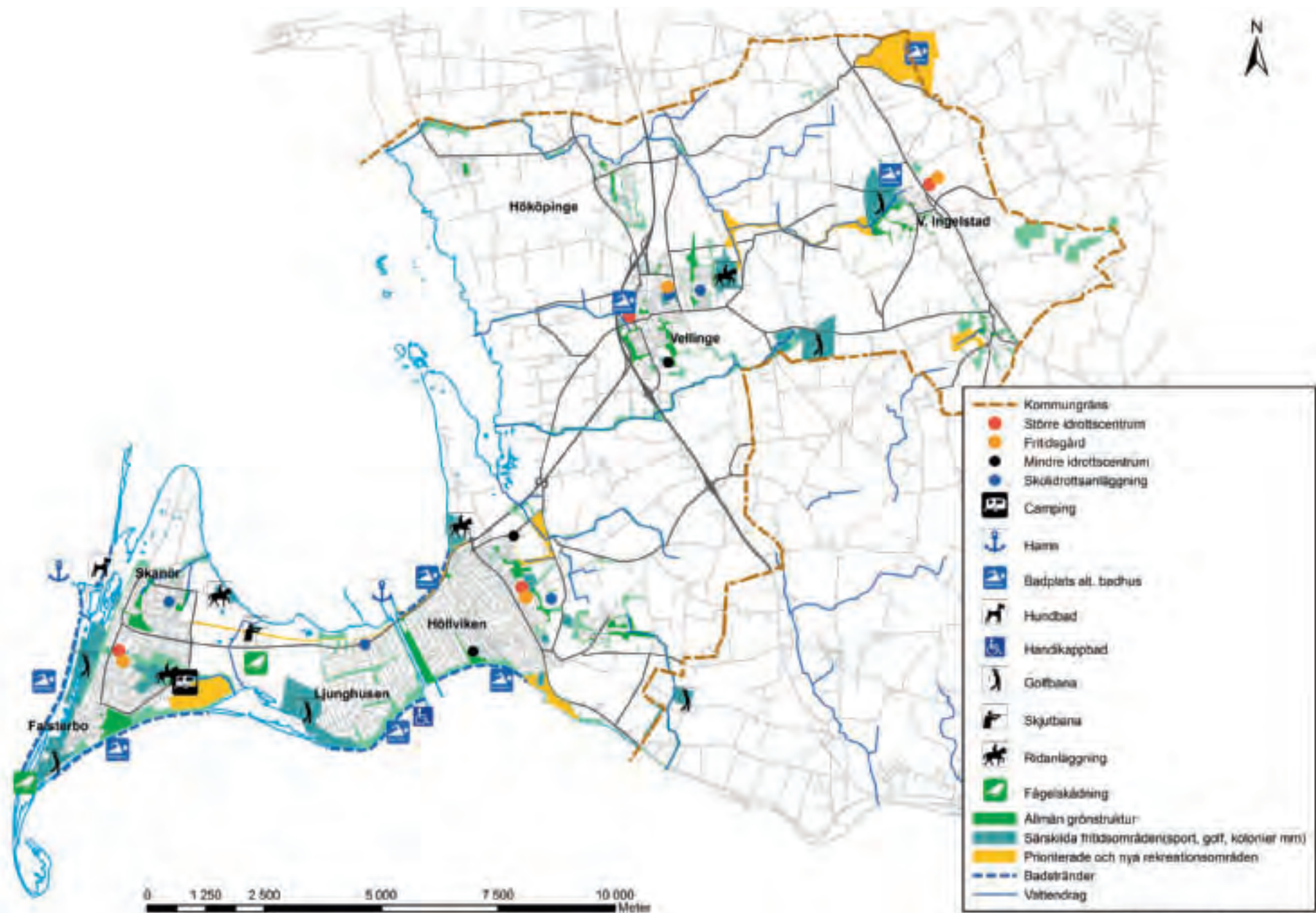
Mål och riktlinjer:

- prioritera en satsning på ett ökat utbud av hållbar kvalitetsturism som innebär att de befintliga natur- och kulturvärdena i kommunen kan bevaras och utvecklas.
- profilera en inriktning på upplevelseturism som bland annat byggs runt det unika flyttfågelstråket samt sälarna som lever på Måkläppen.
- stränder - värna, sköta och utveckla kommunens variationsrika stränder inklusive de exklusiva vita sandstränderna med deras höga natur- och kulturvärden genom att strategiskt satsa på prioriterade skötselinsatser med återkommande strandstädning, tångrensning och strandfodring.
- fågelskådning - satsa på, stödja och utveckla aktiviteter som har som mål att, både på kort och lång sikt, tillvarata kommunens unika läge av att ligga mitt i ett av Europas mest intressanta flyttfågelstråk. Till exempel stödja arbetet som pågår på Fågelstationerna mm.
- stödja planerna på att anlägga ett ekologiskt centrum "Naturrum" i Falsterbo vid det gamla skjutfältet.
- tillvarata och utveckla Falsterbo Horse show inklusive Falsterbo Bird show till att tillsammans bli starka varumärken för kommunen.
- utveckla Skanörs hamn och Höllvikens hamn i Falsterbokanalerna till att bli tydliga knutpunkter för service och handel som främjar båtliv, föreningsliv, turism och socialt umgänge.
- golf - värna och utveckla kommunens stora utbud av variationsrika vackra golfbanor.
- satsa på att utveckla innehåll och utformning av prioriterade rekreationsområden, stadsparker och parkstråk samt anlägga motionsslingor, gärna belysta samt planera för att skapa stora sammanhängande grönytor som kan nyttjas flexibelt för en mångfald av aktiviteter.
- utveckla innehåll och gestaltning av Strandpromenaden i Höllviken genom att kombinera kultur och natur i ett rekreationsstråk som erbjuder inslag av konstnärlig utsmyckning i kombination med friluftaktiviteter direkt på stranden.
- utveckla stadsparkerna till att bli gröna sociala mötesplatser med egen identitet, god gestaltning och ett spännande och variationsrikt innehåll som bygger vidare på parkernas historiska rötter.

- synliggöra och dra nytta av kommunens rika kulturhistoria genom att uppmuntra och stödja föreningar och privatpersoner som vill levandegöra bygdens historia med att ordna och utveckla olika evenemang och aktiviteter eller skriva samt verka för att skapa kulturstråk för att levandegöra kommunens rika historia där Vikingastaden, Bärnstensmuseet och Sillamarknaden är viktiga delar.
- satsa på att utveckla evenemang som bygger på gamla traditioner, men även vara öppen för nya idéer, tillvarata och utveckla landsbygdens unika lokala kvaliteter och skapa en "levande" och tillgänglig landsbygd som erbjuder mat- och boendeupplevelser och är en naturlig del av Söderslätt.
- Fornminnen regleras i lagen om kulturminnen, vilken är en bevarandelag som innebär att fornlämningar skall bevaras för framtiden. Då fornminnen ofta kan vara dolda gäller det att beakta detta när förslag tas fram om ny markanvändning.
- utveckla Strandbaden till att bli ett samlande kulturhus för hela kommunen med ett rikt och brett utbud av arrangemang och events.
- stötta initiativ om att få genomföra evenemang och aktiviteter från de lokala idrottsföreningarna; som fotboll, gymnastik, häst mm samt investera i modern teknik till exempel konstgräsbanor och ljus- och ljudanläggningar anpassade efter framtida behov.
- bättre samnyttja kommunens allmänna lokaler, till exempel skolor, bibliotek och idrottshallar, för att skapa fler sociala mötesplatser som kan användas även kvällstid.
- konstnärlig utsmyckning av de gemensamma stadsrummen i form av statyer, skulpturer, väggmålningar och effektbelysning ska prioriteras och förstärkas i kommunen.
- ta fram strategiska planer för att stödja och utveckla ett rikt kulturutbud, möta samhällsutvecklingen och kommuninvånarnas behov; Kulturmiljöprogram, Biblioteksplan och Kulturplan.

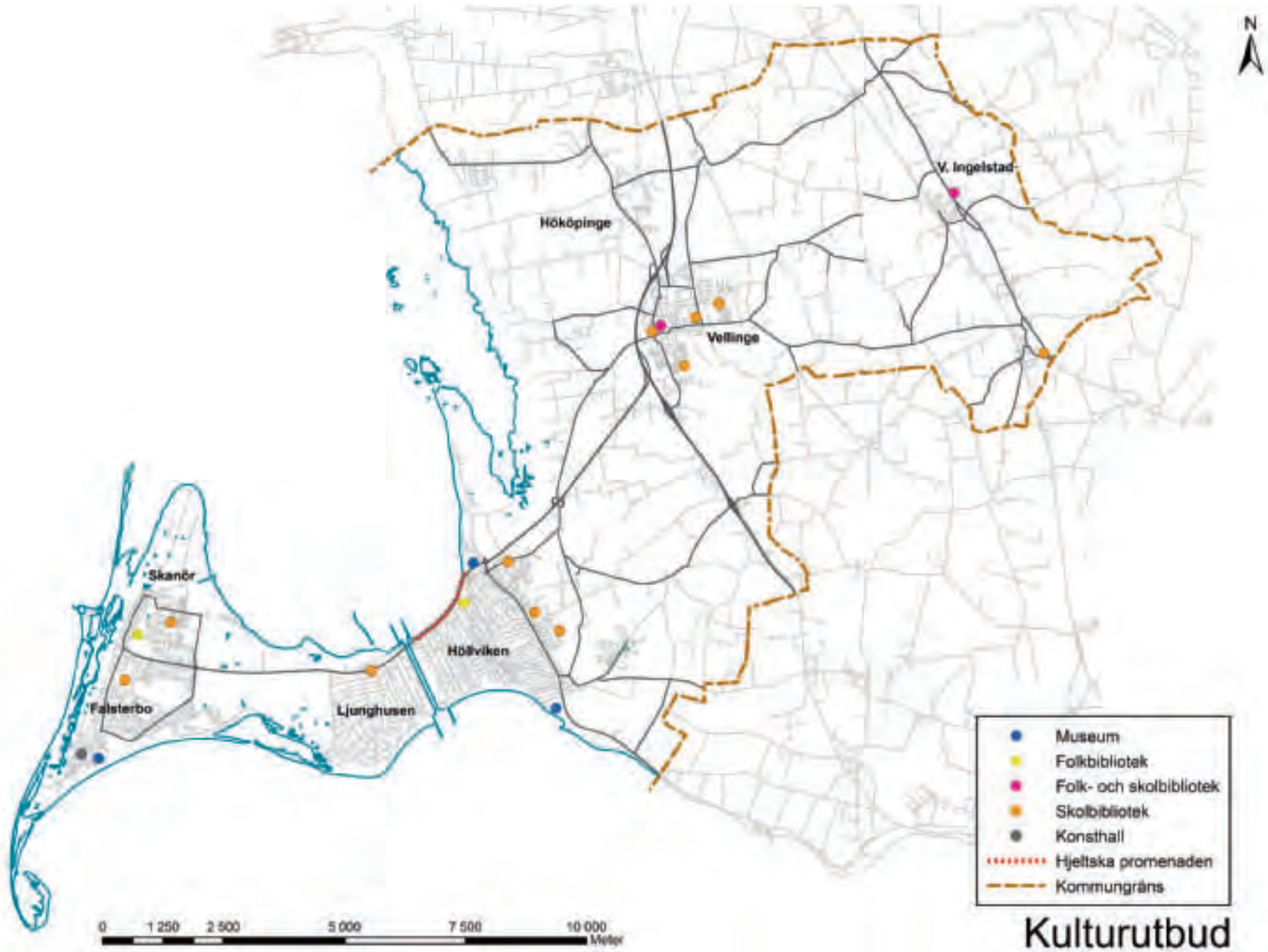

Konstnärlig fasadmålning i Ångavägens tunnel, vid busshållplats Vellinge ängar. Elever från Sundsgymnasiet deltog i projektet som utfördes år 2010 (KG).

Fritidsutbud

Temaområde 9: Gott hästliv

I Vellinge kommun är ridintresset stort och antalet hästar i kommunen överstiger 1100 st.

Det finns ett stort intresse hos kommuninvånarna att få bygga fler hästgårdar och nya ridhus. Vid planering av nya hästanläggningar måste intresset av hästhållning vägas mot intresset av bostadsutbyggnad och tätortsexpansion.

Hänsyn måste tas till natur- och kulturvärdesintressen samt andra intressen som finns i det enskilda fallet.

Det finns ett stort intresse för att rida i naturen, men detta kan ibland leda till en intressekonflikt mellan till exempel ryttare och markägare. Med anledning av detta antog Miljö- och Byggnadsnämnden 2006 en hästpolicy som underlag för arbetet med hästrelaterade plan- och byggfrågor.

I hästpolicyen framgår att behovet av ridstigar är stort inom Vellinge kommun. Kommunen har skapat en arbetsgrupp bestående av representanter från ridklubbar, markägare, LRF och kommunen, vars mål är att skapa nya ridvägar i samförstånd med ryttare och markägare.

Konceptet med ridstigar bygger på att i första hand använda sig av befintliga grus- och markvägar. Där det så behövs har de lågt trafikerade vägarna sammanbundits med gräsinsådda remsor i jordbrukslandskapet. Det har även anlagts gräsinsådda remsor utmed gång- och cykelvägar och mer trafikerade vägar. För att binda samman de olika sträckorna har det även anlagts dikesövergångar, stängsel samt övrigt mark och anläggningsarbete.

Mål och riktlinjer:

- planera för och utveckla nya områden för boende i hästnära miljöer.
- skapa en ökad tillgänglighet ut i det sydskaniska jordbrukslandskapet genom att skapa ett fungerande system av ridstigar, helst i kombination med rekreativa stråk som uppfyller även andra funktioner som vandringsleder, gröna ekologiska skyddsområden (beträdor).
- planera och anlägga fler och bättre ridstigar genom att utveckla ett nytt sätt att arbeta med planering, anläggning och drift av ridstigar som involverar och lägger större ansvar på ridstigsföreningar och ryttare.
- uppmuntra ryttare till att organisera sig i ridstigsföreningar för att de ska kunna engagera sig och ta initiativ och eget ansvar för att leta efter möjliga ridsträckor i sitt närområde.

- ryttarna får titeln områdesansvariga och kontakter berörda markägare för en förutsättningslös diskussion om sträckning av nya ridstigar. Kommunen bistår med hjälp med att teckna nyttjanderättsavtal mellan ridstigsföreningen och markägaren. Ridstigsföreningen förvaltar och ansvarar för skötseln med hjälp av visst kommunalt bidrag.
- involvera berörda markägare redan i inledningsfasen när det är aktuellt att planera nya ridstigar.
- öka förståelsen mellan ryttare och markägare med hjälp av information om bland annat allemansrätten.
- utöka utbyggnadstakten i att skapa ett attraktivt ridstigssystem som kan avlasta nuvarande befintliga ridstigar. Slitage på mark, fauna och flora minskar vilket även gagnar den biologiska mångfalden inom området.
- skapa ett trafiksäkert och väl fungerande ridstigssystem, en attraktiv ridprodukt, vilket även gagnar de kommersiella aktörer med inriktning mot häst som finns i kommunen.

Ridsporten är stor i Vellinge kommun (PK)

Ridstigar i jordbrukslandskapet

Vellinge ridstigsförening har tecknat civilrättsliga avtal med vissa markägare för att få tillstånd att anlägga ridstigar på åkermark och nyttja befintliga stigar och grusvägar för att därmed binda ihop och skapa lämpliga rundor.

Medlemmar i ridstigsföreningen sköter ridstigarna och har möjlighet att nyttja stigarna från hästryggen. Grön markering symboliserar befintlig ridstig och gul markering symboliserar behov av ridstig.

Ridstigar i Skanör Falsterbo

Bilden visar ridstigar som bedrivs i kommunal regi.

Grön linje illustrerar befintligt och gul linje visar behov av ridstig.

Utvecklingsarbete pågår och kommunen stödjer berörda ridstigsföreningar för att få deras medverkan i att skapa tillgänglighet ut i det omgivande landskapet med ett fungerande nät av välskötta ridstigar.

Temaområde 10:

Den unika naturen - vårt "gröna guld"

Naturen och grönskan

Vellinge kommun kan stoltsera med att kunna erbjuda sina invånare och besökare en variationsrik natur med unika värden. Naturen är kommunens starkaste varumärke enligt genomförda enkätundersökningar som vänder sig till allmänheten.

I de västra delarna finns långa vita ljusa sandstränder med sanddyner som inbjuder till sol, bad och rekreation. Om man skulle ge sig ut på en vandring längs med den cirka 8 mil långsträckt kusten finner man en stor variationsrikedom med vita sandstränder, sanddyner, stenstränder, laguner, våtmarker, strandängar och gyttejbankar. Uppåt land kläds marken med ljunghed kryddat med löv-, tall- och barrskog. Möjligheten att få bo mitt i en tallskog, men ändå precis vid havet är unik för Vellinge kommun. I de mellersta och östra delarna domineras landskapet av åkrar och öppen mark. Närheten till havet och det gynnsamma kustklimatet ger ypperliga förutsättningar för ett gott jordbruk och här återfinns några av Sveriges bästa jordbruksmarker. Man brukar säga att "en gräsfrövall ska se havet". Det stora inslaget av vatten i olika former ute i det unika dödislandskapet i kommunens östra delar, med mangelgravar och bäckar, ger en extra dimension till kuperade landskapet.

Andelen särskilt skyddsvärda naturtillgångar är omfattande i kommunen.

De berikar inte bara landskapet genom sin skönhet, utan utgör samtidigt habitat åt en mängd olika djur- och växtarter. Stora delar av Näset utgör Natura 2000-skyddat område för hotade fågelarter och skyddsvärda livsmiljöer, vilket även bidrar till skapa den goda livsmiljön och det goda boendet i kommunen. Här passerar stora flyttfågelstråk både vår och höst som lockar många långväga fågelentusiaster till kommunen. Näset är också utpekad av riksdagen som ett riksintresse för friluftsliv och inom kommunen finns ett flertal naturreservat med syfte att skydda och bevara utsatta naturtyper. Detta inbegriper bestämmelser om strandskydd, naturreservat, Natura 2000 m.m.

Läs mer om förordnanden och riksintressen i Bilaga A Planeringsunderlag.

Att ha tillgång till detta variationsrika landskap med alla dess unika värden innebär ett stort ansvar. Vi måste aktivt verka för att bevara och utveckla dessa värden för kommande generationer genom att arbeta utvecklande, förebyggande och långsiktigt för att förvalta värdefulla mark och vatten och minimera felbeslut och ingrepp i miljön.

Alla beslut om förändringar ska bygga på ett tydligt och noggrant utfört och redovisat planarbete och bygglovsgivande som bygger på såväl respekt för gällande värderingar som på att beakta och ta ställning till befintliga förordnanden och gällande restriktioner. Det gäller även vid genomförande av drift av grönytor och det omgivande landskapet.

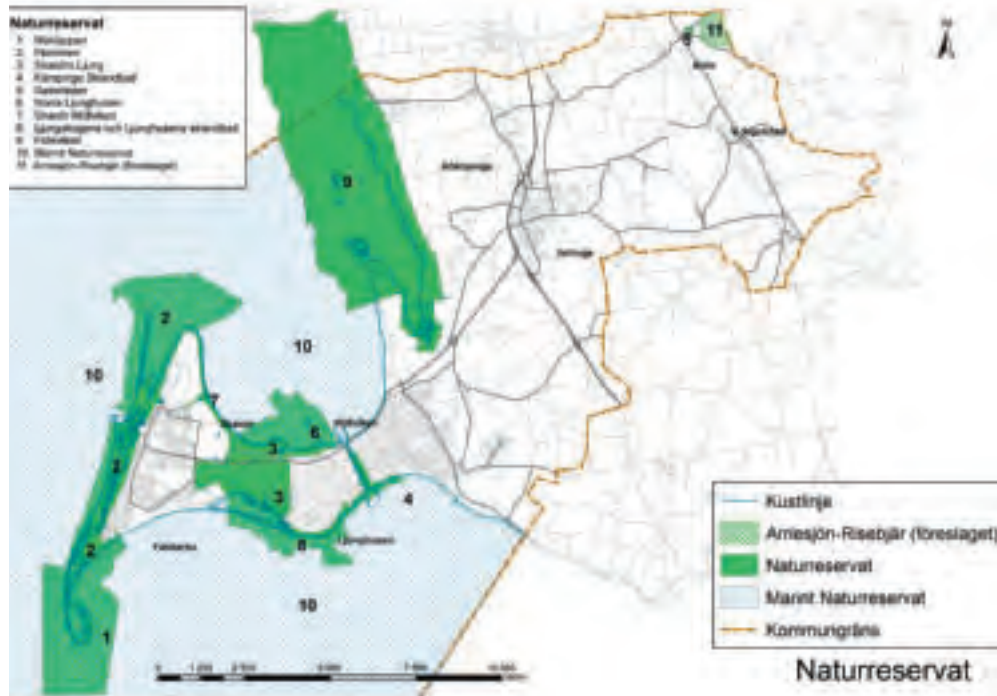
Så gott som all naturmark i kommunen bär spår av mänskliga aktiviteter...(PK)

Allmänna mål och riktlinjer

- skydda och förvalta kommunens befintliga natur- och kulturvärden
- arbeta fram ett Naturvårdsprogram för kommunen
- ta fram en Grönstrukturplan som redovisar en strategi för att utveckla, förvalta, och värna de gröna värdena och den gröna strukturen i kommunen, dvs. våra parker, grönytor, rekreationsområden, torg, badplatser, trädplanteringar, alléer och planteringsytor inklusive prydnadsplanteringar och utplanteringskärl.
- förtydliga, sprida information och kunskap om vikten av att alla hjälps åt att skydda de gröna värdena som skapar kommunens unika karaktär
- bevara och utveckla mångfalden och den stora variation av unika naturtyper och grönytor som finns inom kommunens gränser
- starta ett djupare samarbete med våra angränsande kommuner och med regionen gällande grönstrukturfrågorna
- vid planering samt vid skötsel och drift av naturområden ute i landskapet är målsättningen att bevara varje naturområdes utmärkande identitet, dess karaktär och därmed värna om att behålla kommunens unika variationsrikedom.

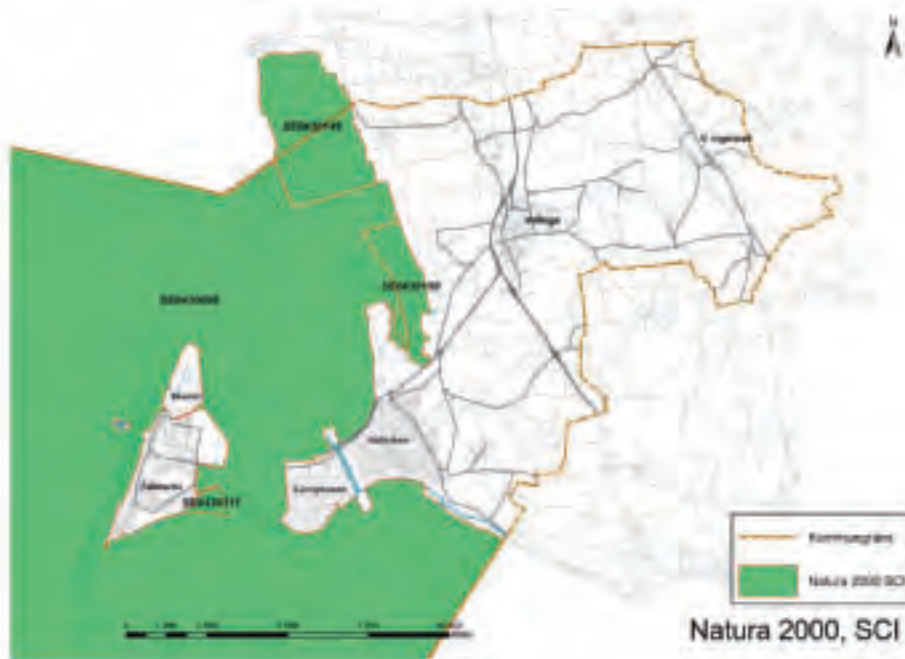
Den unika naturen - vårt "gröna guld"

Natur

Här följer ett axplock av olika plankartor som redovisar vilka restriktioner och skydd som finns på kommunens mark och vatten och som vi alla; både kommuntjänstemän, politiker, privatpersoner, föreningar, företag, med flera har att förhålla oss till vid beslut om bevarande eller förändringar av mark- och vattenanvändningen.

Läs mer om restriktioner, förordnanden och riksintressen i Bilaga A - Planeringsunderlag.

Grönstrukturen

Kommunens grönstruktur byggs av de gröna mellanrummen.

Strukturen skapas både av områden och stråk ute i det omgivande landskapet bestående av stränder, strandängar, åar, beträdor, åkrar och vegetationsområden med träd och buskar, men även av den strukturerande grönstruktur som finns inne i våra tätorter som byggs upp av grönytor, parker och rekreationsområden, särskilda fritidsområden anpassade för olika funktioner, kyrkogårdar, skolgårdar, privata tomter och inte minst av vegetation och träd utmed gator, vägar och torg.

Den gröna infrastrukturen är otroligt viktig för den ger identitet och karaktär till vår omgivande livsmiljö. Den är ramen inom viken vi planerar och verkar.

Utveckling och förvaltande av den gröna infrastrukturen är minst lika viktig som förvaltandet av de övriga mer tekniska infrastrukturen som byggs upp av vägar, vattenledningar mm.

Mål och riktlinjer för utveckling av grönstrukturen ute i det omgivande landskapet:

- utveckla beträdor (gröna skyddszoner), med varierande bredd utmed kommunens större bäckar för att skapa frizoner för djur- och växtliv och att vissa partier utmed bäckarna tillgängliggörs för rekreation och fördröjning och rening av dagvatten.
- eftersträva en långsiktig miljömässig, estetisk och ekonomisk hållbar lösning för tånghanteringen och söka kreativa lösningar för att ta hand om tången samt delta i det utvecklingsarbete inom området som pågår i Trelleborgs kommun.
- öka betestrycket på Skanörs Ljung för att behålla det öppna hedlandskapet från att växa igen med sly.
- utveckla och utöka ädellövträdsbestånden, särskilt ekbeståndet ute på Skanörs Ljunghed norr om väg 100.
- bevara och förnygra det befintliga tallskogsbeståndet.
- skydda de vidsträckta strandängarnas unika biologiska värden genom ett väl anpassat betestryck samt ökad tillgänglighet längs vissa utvalda stråk och från utsiktsplatser.
- underhålla, sköta och förbättra de långsträckta sandstränderna som tillhör kommunens mest uppskattade och besökta rekreationsområden.
- främja återplantering av pilevallar och alléträd utmed historiska vägsträckor och linjer ute i landskapet gemensamt med markägare, Trafikverket och andra aktörer som t. ex. Länsstyrelsen i Skåne och Region Skåne.

Ljunghusens sandstrand från ovan (PK)

Badhytter ger karaktär (PK)

Mål och riktlinjer för utveckling av grönstrukturen inom tätorterna:

- ta fram en Grönstrukturplan för kommunen som analyserar och beskriver mer preciserade mål, riktlinjer och åtgärder för bevarande, förändring och utveckling av kommunens gröna områden, dvs. gröna stråk, länkar, platser, parker och rekreationsområden.
- prioritera en strategisk satsning på kommunens större offentliga parker, stadsparkerna, prioriterade rekreationsområden, hamnområden, prioriterade stadsrum och mötesplatser genom att förbättra och utveckla deras gestaltning och innehåll med kvalitet.
- öka omsorgen om infartsvägar, större gator, cirkulationsplatser samt de allmänna stadsrummen, platser och torg genom att planera fler alléträd, solitärträd och trädgångar, anlägga prydnadsplanteringar och blomsterarrangemang som skiftar med årstiderna, vilket försköner kommunen samtidigt som det även bidrar till att förbättra klimatet.
- planera för en långsiktigt bra utveckling och god gestaltning av kommunens platser, parker och grönområden, men samtidigt agera för att prioritera genomförandet av konkreta åtgärder samt involvera skötselåtgärder som viktiga delar för att snabbare uppnå goda resultat.
- signalerar årstidsväxlingar genom att till exempel prioritera att förstärka vårfloret i kommunen och satsa på att planera ut massor av effektfulla vårlökar på strategiska platser i de offentliga stadsrummen.
- värna om att bevara, men samtidigt även förnygra den planterade historiskt förankrade tallskogen inom de tätorter vars identitet och karaktär byggs upp av de stora trädbestånden.

Ett härligt dopp från bryggan i Skanörs hamn (SH)

Lund botaniska trädgård är en god förebild. Parken är en spännande inbjudande mötesplats, ett gemensamt grönt stadsrum, som genom sitt utbud och sin mångfald inbjuder till besök och olika typer av aktiviteter under hela året. Här i vårskrud! (KG)

- satsa på mer träd och planteringar på offentliga platser och utmed infarts- och entrévägar som signalerar omsorg och kvalitet samt skapar visuell tydlighet och god stadsmiljö.
- uppmuntra initiativ till att genomföra installationer och aktiviteter på offentliga platser och utmed infarts- och entrévägar för att aktivt inbjuda till delaktighet och skapa en levande stadsmiljö.
- lyfta fram den skånska lokala trädgårdsnäringen med sina biologiska och estetiska kvaliteter genom att stödja lokala initiativ och erbjuda hjälp med att agera som plattform och bygga nätverk för ett ökat samarbete mellan olika privata aktörer.
- förvalta och värna om de kulturhistoriska värdefulla inslagen i kommunens gröna områden som ex. badhytter, fiskehoddor och inslag av exotiska trädslag, gamla värdefulla trädgårdar och gårdsmiljöer, alléer, solitärträd, golfbanor mm.

Temaområde 11:

Den goda jorden - ett jordbrukslandskap med fria vyer

Vellinge kommuns mark består till ca 65 % av Sveriges bästa åkermark och stora delar av jordbruksmarken är klassad som +10 jordar sett till avkastning.

Marken har odlats kontinuerligt och är rik på fornlämningar. Tillgången till högproduktiv åkermark är god och ska så förbli, men med tanke på att kommunen också har starka naturintressen handlar det om en avvägning både mellan olika allmänna intressen och det bebyggelsetryck som fortsatt finns. Stad och land hänger ihop och den levande storslagna jordbruksbygden är ett starkt varumärke för kommunen vars innehåll behöver förädlas och utvecklas för att kunna möta framtiden på ett bra sätt.

Den goda jorden kan utöver producera mat och energi locka till gott boende och rekreation, vilket innebär att landsbygden behöver värnas men samtidigt utvecklas och tillgängliggöras.

Mål och riktlinjer:

- främja fortsatt brukande av den goda jorden och hålla jordbruket levande
- värna den goda jorden genom att planera för nyexploatering i nära anslutning till befintliga tätorter och byar på ett sätt som minskar behovet av att bebygga och göra intrång på högklassig åkermark ute i det fria orörda jordbrukslandskapet
- se positivt på tillskott och diversifiering med kompletterande verksamheter och nyetablering av verksamheter ute på befintliga gårdar om de följer kommunens gällande restriktioner, förordnanden och bygglovskrav
- delta i och stödja regionala och lokala utvecklingsplaner och projekt, uppmantra miljövänligt ekologiskt brukande av marken, verka för att öka produktion och försäljning av ekologiska och närodlade jordbruksprodukter samt stödja satsningar på att öka miljöanpassad upplevelseturism
- öka tillgängligheten ute i jordbrukslandskapet genom att planera för nya gång- och cykelvägar, anlägga beträddor och skapa gröna rekreativstråk
- förhindra övergödning av kommunens bäckar, vattendrag och omgivande hav genom att öka kväve- och fosforfällorna ute i det öppna jordbrukslandskapet och vid inloppen till bäckarna, genom anläggande av fler fördröjningsdammar och infiltrationsytor samt genom att förbättra kommunens metoder för tillsyn och kontrollmätning
- värna om kommunens stora utbud av kulturhistoriskt värdefulla platser och fornlämningar och arbeta för att lyfta fram, synliggöra och tillgängliggöra dem för bofasta, besökare och turister samt stödja initiativ som främjar att vår historia blir tillgänglig och når ut till kommuninvånarna och allmänheten i olika forum.

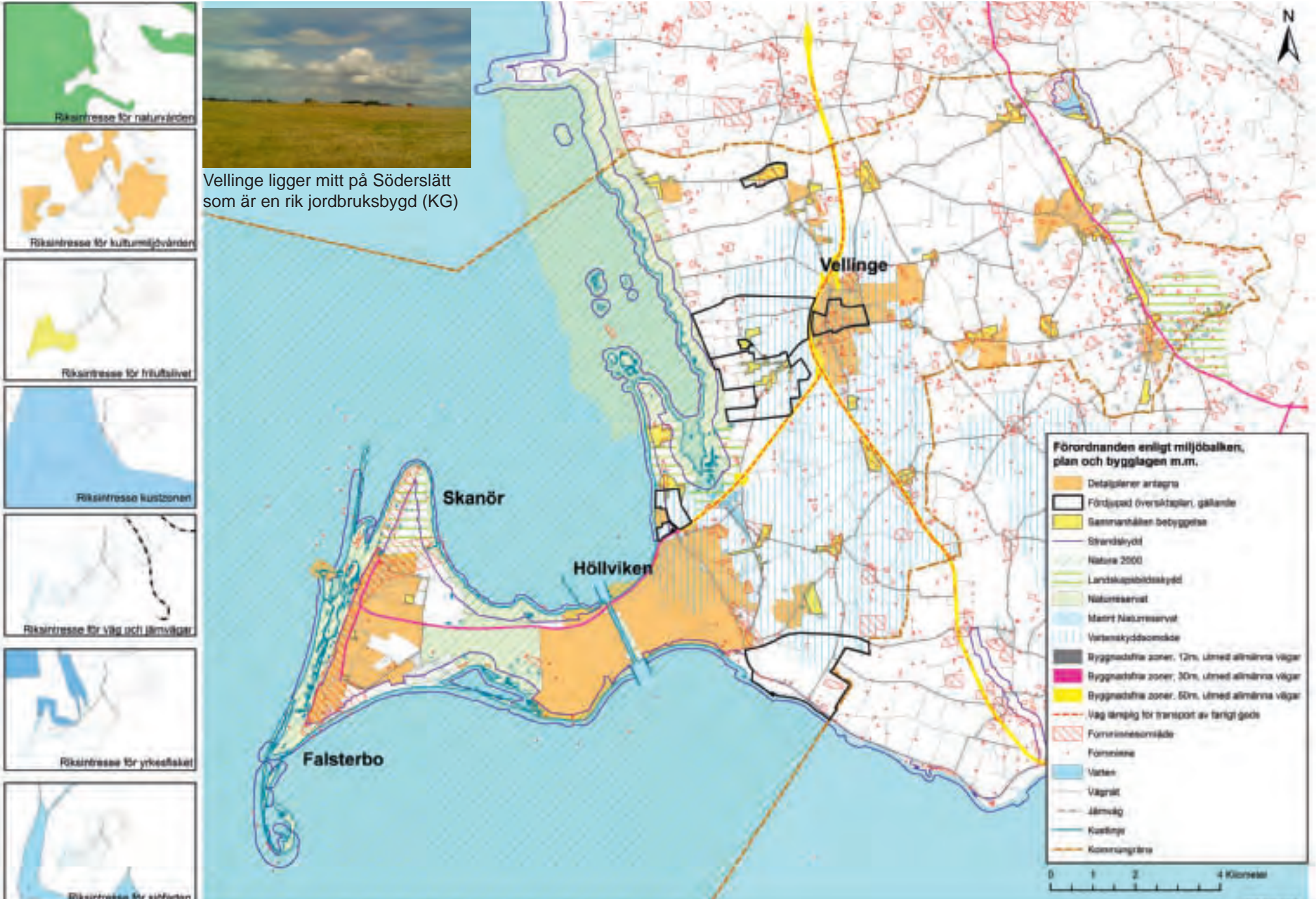
Alla riksintressen, restriktioner och förordnanden mm som finns inom Vellinge kommun redovisas på plankartor i **Bilaga A - Planeringsunderlag.**

Lantbruk är idag moderna företag med höga avkastningskrav, men spår efter det gamla jordbruket finns kvar. Hamlad pil mitt ute på jordbruksmarken (KG)

Den goda jorden- ett jordbrukslandskap med fria vyer

Vellinge ligger mitt på Söderslätt som är en rik jordbruksbygd (KG)

Riksinriktning för naturvärden

Riksinriktning för kulturmiljövärden

Riksinriktning för friluftslivet

Riksinriktning kustzonen

Riksinriktning för väg och järnvägar

Riksinriktning för yrkeslivet

Riksinriktning för stiftelsen

Temaområde 12:

Lockande vatten, hav och stränder

Vellinge kommun är omgivet av hav i tre vädersträck, Öresund i norr och väster och Östersjön i söder.

De långsträckta kusterna med sina inbjudande vita sandstränder ger kommunen ett unikt skimrande ljus och detta är en mycket viktig ingrediens i beskrivningen av kommunens identitet.

Vattnet längs kommunens långa kuststräcka utgör även livsmiljö för en rik flora och fauna där grå- och knobbsäl ingår som ett spännande och lite udda inslag.

Läget och mångfaldet av vatten lockar även en stor mängd flyttfåglar och fågelskådare att använda vår kommun som rastplats samt erbjuder fantastiska möjligheter för alla som vill nyttja stränder, vatten och hamnar för segling, vindsurfing, kitesurfing, fiske och andra marina aktiviteter att få ett rikt marint liv.

Både i remissvaren från programskedet och i ett flertal undersökningar och enkäter lyfter kommuninvånarna fram hur mycket närheten till havet och stränderna betyder för deras val av boende och hur viktig del detta är i den goda livsmiljön som har lockat dem att vilja bo, leva och verka i Vellinge kommun.

Närhet till havet ger en speciell atmosfär och de vita skimrande sandstränderna bjuder in till sol och bad och ger möjlighet till små och stora upplevelser och rekreation.

Havets rika produktion av tång påverkar rekreativvärde och möjligheten att vistas utmed stora delar av kommunens stränder, främst under senhösten och vintern då tången inte transporteras bort. Tången förs in med vågorna och bildar drivor med delvis nedbruten rutten tång. Tången samlas i svårgenomträngliga illaluktande fält utmed stora områden. Hanteringen av tången är en viktig fråga att finna goda lösningar på inför framtiden för att säkerställa strändernas stora värde som rekreativområde både för boende och besökare. Ju fler boende och besökare desto mer ökar trycket och användningen av våra stränder, vilket kommer att innebära ett ökat behov av skötsel och underhåll under en längre tid av året. Varje år forslas det redan idag bort ca 1 000 ton tång från kommunens stränder.

På land återfinns de rinnande vattendragen och annat ytvatten i form av bäckar, dammar, mangelgravar och dödisgropar. Många av dessa vattentillgångar har skapats genom mänskliga aktiviteter och är en typ av kulturarv. Det finns även rikliga mängder sötvatten naturligt lagrat i omfattande grundvattenmagasin, vilka inte används idag som dricksvattenkälla för det kommunala dricksvattnet.

Sammantaget är Vellinge en kommun mycket rik på vatten i alla dess former och att bevara kvaliteten på vattentillgångarna har stor betydelse för alla kommunens invånare liksom för växter och djur.

Generellt kan man säga att kommunens vattentillgångar är förbundna med varandra. Grund- och ytvatten är naturresurser som alltid är skyddsvärda och eventuella föroreningar från mänskliga aktiviteter når både yt- och grundvatten och belastar havet genom de vattendrag som mynnar ut i Öresund.

För att uppnå och bevara gott vatten och en attraktiv marinmiljö i Vellinge kommun krävs en helhetssyn och i vissa fall gränsöverskridande överenskommelser och åtgärder. I kommunen är jordbruket och undermåliga enskilda avlopp de mest betydande föroreningskällorna. Utsläpp av kväve- och fosforföroreningar bidrar till övergödning och till att vattendragen och dess mynnningar växer igen.

Läs mer om miljöaspekterna för vatten i Temaområde 14: God och hälsosam miljö.

Plankarta över kommunens vattenförekomster.

Den redovisar vilka utpekade vattenresurser som finns för vattenförsörjningen i kommunen idag.

Läs mer om vatten i Temaområde 16: Säker och stabil teknisk infrastruktur - vatten, el, IT/tele och belysning, Temaområde 13: God beredskap inför klimatförändringar med fokus på höjda havsnivåer och Temaområde 14: God och hälsosam miljö.

Lagunen söder om Skanörs Ljung ändrar ideligen sin form som omskapas av vindar och strömmar....(PK).

Mål och riktlinjer

- all fysisk planering som på något sätt påverkar kommunens vatten ska präglas av ett helhets- och gränsöverskridande tänkande.
- tydligt prioritera underhåll och skötsel av de långsträckta sandstränderna som tillhör kommunens mest uppskattade och besökta rekreationsområden.
- att vid all fysisk planering samt vid skötsel och drift av landskapet beakta framtida generationers rätt till rent yt- och grundvatten för att säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning och samtidigt bidra till att skapa en god livsmiljö för växter och djur i kommunen.
- verka för att utveckla stabila hållbara system för lokalt omhändertagande av dagvatten både i befintliga och nya bebyggelseområden genom att anlägga öppna dagvattensystem i anslutning till bebyggda områden, där de geologiska förhållandena tillåter det, för att naturligt fördröja och binda upp föroreningar i dagvattnet innan det når recipienten - havet.
- planera och anlägga gröna stråk, "beträdor", utmed kommunens större rinnande vattendrag. Beträdorna uppfyller flera olika viktiga funktioner. De fungerar som gröna skyddszoner där vattnet kan fördröjas, vilket innebär att föroreningar och näringsämnen kan sedimentera och delvis bindas upp innan de förs vidare ut till havet eller ner i grundvattnet och skapar samtidigt en viktig refug för växter och djur ute i det annars relativt ensartade jordbrukslandskapet. De kan även användas som gröna rekreationsstråk för att öka tillgängligheten och möjliggöra att röra sig och vistas ute i det stora heltäckande odlingslandskapet på ett naturligt sätt utan att störa driften av jordbruksmarkerna.
- Fastigheter med enskilda avloppsanläggningar av dålig kvalitet ska antingen anslutas till kommunalt VA-nät eller bytas till enskild anläggning av god kvalitet.
- Utredda möjligheter med att kunna använda tång som energikälla. Havet runt om kommunens långsträckta stränder producerar stora mängder tång som skulle kunna användas som bränsle om metodiken utvecklas och gör det möjligt. Problemet idag är att tången innehåller en viss del tungmetaller, vilket gör att den enligt länsstyrelsen i Skåne klassas som farligt avfall som begränsar dess användningsmöjligheter och innebär att tången ska hanteras som farligt ämne. Om tången ska borttransporteras måste den skickas till speciella tippor vilket medför stora merkostnader utöver själva transportkostnaden. Dess användning inom jordbruket som gödning är också mycket begränsad.

Hela kustremsan inklusive alla stränder inom Vellinge kommun skyddas genom en mängd olika restriktioner, riksintressen och förordningar, vilket innebär att de marina områdena har goda förutsättningar för att bevara och utveckla sina biologiska värden, skydda kusten mot oönskad exploatering och stranderosion, genomföra åtgärder för att förhindra oönskade effekter av en höjd havsnivå samt åstadkomma ett långsiktigt hållbart nyttjande av hav och kust.

Långsträckta vita sandstränder i Skanör (SH).

Temaområde 13:

God beredskap inför klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer

Den globala miljöförstörelsen orsakar klimatförändringar med exempelvis förhöjda temperaturer, vilket i sin tur leder till problem med stigande havsnivåer utmed kusterna runt om i världen. Dessa problem kommer troligtvis i framtiden även att drabba de låglänta stränderna och strandängarna inom Vellinge kommun.

Problemen är uppmärksammat på global, nationell, regional och kommunal nivå och aktiv forskning pågår inom området på en mängd platser runt om i världen.

Vi måste alla anta utmaningen och samarbeta i klimatfrågan för att kunna nå fram till goda och hållbara lösningar för framtiden.

Det är viktigt att poängtera att det **inte** är genomförandet av kommunens nya översiktsplan med dess förslag på framtida mark- och vattenanvändning som ger upphov till problemet med stigande havsnivåer, utan detta är yttre omständigheter som planen måste förhålla sig till och redovisa hur vi kan skydda oss från negativa konsekvenser. När vattnet stiger utmed Vellinges kuster stiger det samtidigt i hela regionen. När vi kan förvänta oss översvämningsproblem inom vår kommun ställer samma stigande havsnivåer till med likartade bekymmer både i de centrala delarna av Malmö, utmed Lomma och Bjärreds kustzoner samt utmed hela västkustens låglänta stränder.

En av kommunens största framtida utmaningar är att hantera vattenfrågorna och kommande klimatförändringar med ett varmare klimat och mer nederbörd kan medföra ökande problem med mer dagvatten och förhöjt grundvatten på grund av att marken inom kommunen ligger lågt i förhållande till den nuvarande befintliga havsnivån. Redan i dag söker vattnet sig periodvis in över land. Det har inte främst med pågående klimatförändringarna att göra för vattennivån är något som fluktuerar till och från under året beroende av vindar och mängd nederbörd.

I äldre tider byggde man diken och vallar, främst tångvallar, för att skydda sina marker och vinna kampen mot vattnet. Detta är fortfarande idag effektiva metoder för att hålla undan havsvattnet. Det gäller bara att veta var dessa skydd gör bäst nytta.

Var kan vattnet tänkas komma in först?

Vad får de förväntade förhöjda havsnivåerna för konsekvenser?

Hur kan vi agera för att land ska förbli land och för att kommuninvånarna ska känna sig trygga?

Detta är frågor som kommunen tar väldigt allvarligt på och noggranna studier har utförts i kommunen med hjälp av konsulter, myndigheter och experter inom området ända sedan 1980-talet.

Vellinge kommun har tillsammans med Länsstyrelsen i Skåne, experter och konsulter utrett hur en stigande havsnivåhöjning kan komma att påverka kommunen samt tagit fram och beskrivit vilka åtgärder som kommunen kan vidta för att motverka och förhindra dess verkan.

Studierna redovisar vilka områden och vad det är för värden inom dessa områden som behöver skyddas, hur de utpekade områdena kan skyddas med alternativa skyddsåtgärder, placering av fysiska skydd och belyser även översiktliga kostnader samt vem eller vilka som ska betala.

Vi står inför en ny planeringssituation där bevarandet av skyddade kultur-, rekreations- och boendemiljöer/värden med hjälp av regleringar, förordningar och riksintresseklassning ställs mot en av klimatförändringen hotad och förändrad naturmiljö.

Skanör och Falsterbo är historiska platser där delar av Skandinaviens ekonomiska centrum låg under vikingatiden. Hela Falsterbonäset inklusive Höllviken och Ljunghusen är moderna orter som erbjuder fullständig service för sina invånare inklusive alla sommargäster och besökare och de är dessutom en viktig destination för turister från hela världen som lockas av naturen utmed kusten med vidsträckt sandstränder, golfbanor samt av ett rikt natur- och fågelliv. På Falsterbonäset bor idag minst 10 000 personer i byggnader som kan komma att påverkas av stigande havsnivåer på lång sikt.

Kommunen strävar efter att vidta åtgärder för att uppnå en socialt och ekonomiskt hållbar utveckling, utan att ekologisk hållbarhet åtsidosätts för att skydda sin mark och sina kommuninvånare mot negativa klimatförändringar. Detta är ett mycket viktigt arbete som kräver att alla parter, inklusive länsstyrelsen och staten, arbetar tillsammans med kommunen för att möjliggöra för en planering som innefattar att vi gemensamt kan verkställa de åtgärder som krävs för att kunna stanna kvar på Näset.

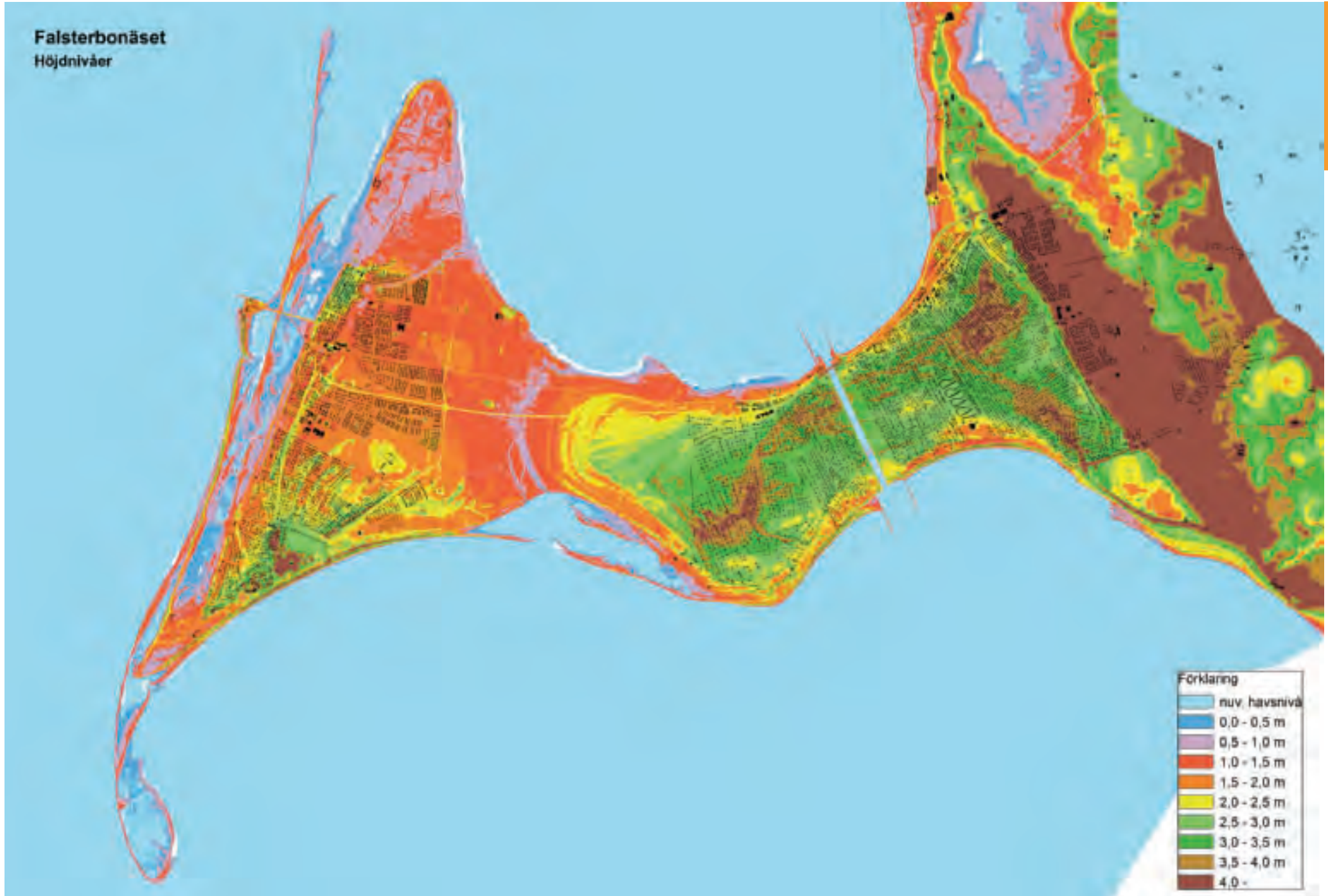
För en sak är helt säker:

Vi trivs här och kommer inte att flytta från Falsterbonäset!

Skanörs Ljung - ett unikt hedlandskap (PK).

God beredskap inför klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer

Nuvarande kunskap om klimatförändringar förutsäger att havets medelvattennivå på 100 års sikt kommer att stiga med cirka 1 m.

Härutöver påverkas Falsterbonäset av kortvariga högvatten upp till 1.0 m återkommande vart annat till vart fjärde år och upp till 1,5 m någon gång vart 100:e år samt av höga vågor förorsakade av dåligt väder med höga vindhastigheter.

För att säkra kommunens mark på lång sikt, inklusive kommunala, kommersiella och privata fastighetsvärden samt natur- och kultur- och rekreationsvärden, måste det planeras för fysiska skydd med en plushöjd av +2.5 - 5 m över dagens medelvattennivå eller alternativt beskrivet med en påbyggnad med 0,5 - 2 m över den befintliga marknivån där fysiska vallar föreslås samt att de befintliga stränderna och de naturliga sanddynerna bevaras och förstärks genom kontinuerlig strandfodring, dvs. påförande av sand. Sanddynerna säkerställs med en plushöjd på minst +5 m för att de inte ska kunna överspolas.

Mål och riktlinjer:

- utveckla strategier för klimatanpassning för att trygga kommunens mark och innevånare.
- följa IPCCs (Intergovernmental Panel on Climate Change) och SMHI:s (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut) prognoser samt teknikutveckling och erfarenhet av skyddsåtgärder.
- redovisa en tydlig strategi, en strategiskt rullande kustzons- och klimatplanering, som redovisar tidplan och prioriterade fysiska åtgärder för att klara av de problem som kommer uppstå samt förhindra skador som kan orsakas av en eventuell framtida förhöjd havsnivå.
- uppdatera planen kontinuerligt och ta hänsyn till ny kunskap om klimatutveckling och tekniskt och estetisk utformning av olika fysiska skydd.
- åtgärder uppdelas i tre etapper: Etapp 1 - kortsiktiga skydd som prioriteras och ska vara utförda inom 10 år; Etapp 2 - på medellång sikt planeras kompletterande åtgärder som behöver vara på plats inom 10 - 40 år för att täcka skyddsbehovet fram till 2050 samt Etapp 3 med åtgärder för skydd som behöver planeras för att skydda mot höjda havsnivåer på lång sikt 40- 80 år fram i tiden.
- redovisa lägen för fysiska skydd, dvs. fysiska korridorer för invallning, verka för att de blir väl gestaltade och strategiskt planera för att höja skydden successivt efter behov.

- utnyttja lägen och naturliga förhållanden i landskapet som befintliga vägbankar, jordvallar och sanddynor och använda enkel, vedertagen och beprövad teknik för att få de fysiska skydden att naturligt smälta in i miljön och landskapet på ett tilltalande estetiskt sätt.
- prioritera att stärka de svagaste punkterna först genom att utföra konkreta fysiska åtgärder i de utpekade lägsta partierna.
- planera för att i god tid skapa ett inre fysiskt skydd som främst skyddar bebyggelsen i kombination med att stärka det yttre skyddet runt hela Näset för att säkra skydd av bebyggelsen samt bibehålla rekreations- och naturområden.
- passa på att bygga fysiska skydd i samband med att andra planer och projekt genomförs, dvs. använda begreppet att "passa på" och göra åtgärderna i samband med att andra åtgärder ändå ska utföras till exempel drift och underhållsåtgärder eller nybyggnation.
- komplettera och bygga ut dagvattennätet och förbättra fördröjning och pumpkapacitet.
- vidta åtgärder för att förhindra att grundvattnet stiger.
- stärka stränderna och sanddynlandskapet med hjälp av strandfodring.

Högt vatten vid Flommens golfklubb, Falsterbo (PGB)

En strategisk rullande kustzons- och klimatplanering

Nedan följer en mer detaljerad redovisning av vad som ingår i kommunens strategiska plan för att hantera bekymren med höjda havsnivåer.

Arbetet med kommunens rullande kustzons- och klimatplanering bygger på IPCC:s och SMHI:s prognoser och baseras på beprövad teknik och pågående teknikutveckling samt forskningsresultat från omvärlden.

Kommunen följer utvecklingen noga och utvärderar kontinuerligt om de åtgärder som lagts fast i den strategiska planen behöver kompletteras eller förändras.

Planens innehåll:

- en tydlig strategi som redovisar fysiska lägen och reserverad mark för kommande skyddsåtgärder för att skydda mot havsnivåhöjning baserat och beräknat utifrån ett 100 års perspektiv, inklusive högvatten med 100 års återkomstperiod samt förutspådda och beräknade förändringar av nederbörd, temperatur och grundvattennivåer.
- redovisar en planering av hur kommunen kommer att genomföra prioriterade åtgärder successivt. De föreslagna åtgärderna presenteras uppdelat på tidsperioder. Etapp 1 beskriver prioriterade åtgärder som kommer att genomföras på kort sikt, inom 10 år. Etapp 2 beskriver planerade åtgärder som behöver utföras på 10-40 års sikt samt Etapp 3 redovisar åtgärder som behöver göras på längre sikt, inom 40-80 år.
- skydden kompletteras efterhand som behovet ökar. Fysiska vallar kommer höjas, förstärkas och eventuellt kompletteras med erosionskydd utifrån analyserade behov.
- skapa trygga och naturliga skydd genom att nyttja och förstärka naturliga förhållanden och befintliga strukturer i landskapet genom att till exempel förstärka eller höja befintliga vägar, gång- och cykelvägar, höjdryggar eller vallar.
- använda en enkel vedertagen teknik som är väl beprövad på liknande vattensituationer i andra områden ute i världen, till exempel i Holland.
- befintlig bebyggelse ska bevaras och skyddas genom utbyggnad av fysiska skydd; som jordvallar kompletterat med sandfodring på stränderna och tätning/höjning av befintliga sanddynor samt utbyggnad av dagvattensystem med fördröjning, diken, eventuellt kanaler och kompletterat med pumpstationer och grundvattenreglering.
- de åtgärder som redovisas för befintlig bebyggelse är samma som fodras för den begränsade andelen ny bebyggelse som föreslås.

- På Falsterbonäset kommer kommunen ställa krav på att det inte byggs nytt på marknivåer under +3,5-4 m och att det upprättas lokala skydd för enstaka lägre liggande bebyggelse.
- I enstaka lägen kommer det att i framtiden krävas komplettering med byggnation av slussportar, förhöjda pirar, murar och dylikt.
- Ansvaret för anläggning, drift och underhåll av skyddsvallarna kommer att klargöras.

Redovisning av de gamla tångvallarnas lägen i Skanör och Falsterbo som skyddande mot den tidens problem med höga havsnivåer (svarta linjer på kartan).

Förslag på fysiska lägen för skyddsvallar.

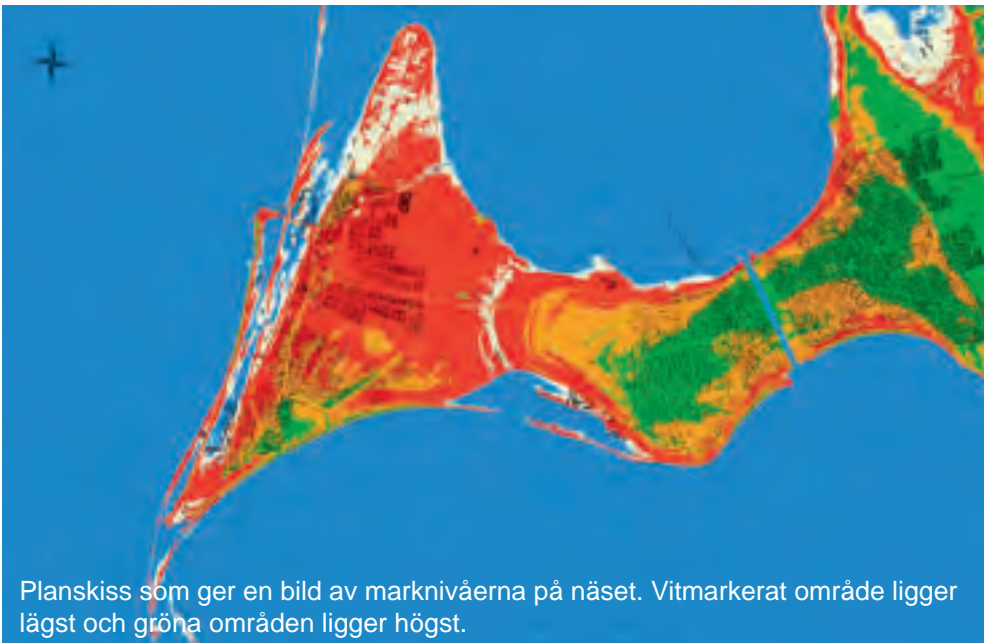
God beredskap inför klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer

Tidig utredningsskiss från 2009 som redovisar förslag på lägen för inre fysiska skydd för att skydda befintlig bebyggelse samt lägen för yttre skydd för att även skydda omgivande naturmarker på Falsterbonäset mot förhöjda vattennivåer.

Norra Skanör - Flygfoto från 2008 som visar hur det kan se ut i området vid höga vattennivåer.

Planskiss som ger en bild av marknivåerna på näset. Vitmarkerat område ligger lägst och gröna områden ligger högst.

Datamodellering - Effekt av förhöjda havsnivåer om skydd ej byggs ut

Förslag på fysiska lägen för skyddsvallar på Falsterbonäset

Fysiska vallar- redovisat läge för en inre skyddsring

Fysiska vallar- redovisat läge för en yttre skyddsring

Temaområde 14:

God och hälsosam miljö

Vellinge kommuns strategiska miljöarbete styrs av kommunens Lokala miljömål som antogs av Kommunfullmäktige den 23 april 2008.

I de lokala miljömålen redovisas delmål och förslag på åtgärder för respektive nationellt miljömål (Storlagen fjällmiljö undantaget) anpassat efter Vellinge kommuns ekologiska och samhälleliga förutsättningar.

Genomförandet av åtgärder pågår, samtidigt kommer ett nytt arbete påbörjas baserat på de skånska åtgärderna för miljömålen beslutade av Länsstyrelsen i oktober 2012.

Detta kapitel utgår från Vellinge kommuns lokala miljömål med särskilt fokus på de områden som kräver prioriterade åtgärder och ställningstaganden.

MILJÖMÅL

För att komma till rätta med de stora miljöproblemen och med ambitionen att de ska vara lösta till nästkommande generation år 2020 (år 2050 för klimatmålet), har Sveriges Riksdag antagit 16 nationella miljömål.

Miljömålen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö som är hållbar på lång sikt. Varje kommun i Sverige har enligt Riksdagen ett övergripande ansvar för lokala anpassningar av de nationella miljömålen.

Sveriges 16 nationella miljömål:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storlagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

MILJÖBALKEN

Miljöbalkens mål är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljöbalken ska tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan, värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas, den biologiska mångfalden bevaras, mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Enligt Miljöbalkens allmänna hänsynsregler (se uppräknings nedan) ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet vidta de skyddsåtgärder och den försiktighet som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Hänsynsregler:

Bevisbörderegeln - Den som driver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska visa att hänsynsreglerna följs.

Kunskapskravet - Den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska ha tillräcklig kunskap om hur människors hälsa och miljön påverkas och kan skyddas.

Försiktighetsprincipen - Om det finns risk för negativ påverkan på människors hälsa och miljön, är verksamhetsutövaren skyldig att vidta lämpliga skyddsåtgärder och andra försiktighetsåtgärder.

Principen om bästa möjliga teknik - I yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas för att förebygga skador och olägenheter.

Lokaliseringsprincipen - Man ska välja en sådan plats att verksamheten kan bedrivas med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö.

Kretsloppsprincipen - Det som utvinns ur naturen ska kunna användas, återanvändas, återvinnas och bortskaffas på ett uthålligt sätt med minsta möjliga resursförbrukning och utan att naturen skadas. Hushållningsprincipen - All verksamhet ska drivas på ett sådant sätt att råvaror och energi används så effektivt som möjligt och att förbrukningen samt avfallet minimeras. I första hand ska förnyelsebara energikällor användas.

Produktvalsprincipen - Alla ska undvika att sälja eller använda kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan vara skadliga för människor eller miljön, om produkterna kan ersättas med andra, mindre farliga produkter.

Skälighetsregeln - Hänsynsreglerna ska tillämpas i den utsträckning att det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid skälighetsavvägningen ska nyttan av skyddsåtgärder jämföras med kostnaderna.

UTSLÄPP TILL LUFT

Frisk luft är en förutsättning för en god hälsa. Långtidsexponering av luftföroreningar kan orsaka en ökad sjuklighet och sänkt livskvalitet för kommunens invånare. Även miljön påverkas negativt av luftföroreningar. Försurning och övergödning av mark och vatten, vegetationsskador samt klimatförändringar är alla effekter av föroreningar i luften. Vellinge kommun är förskonad från betydande punktutsläpp från exempelvis större industrier.

De betydande luftföroreningarna orsakas istället främst av så kallade diffusa utsläpp som lokal vägtrafik och småskalig vedeldning vintertid. Till detta tillkommer långväga transporter av luftföroreningar, framförallt partiklar och marknära ozon, från kontinenten som bidrar till en ökad bakgrundshalt av dessa föroreningar.

I Vellinge kommun överskrids i dagsläget inte några gällande miljö kvalitetsnormer för utomhusluft.

Trafikrelaterade luftföroreningar

Skadliga hälsoeffekter från vägtrafikrelaterade luftföroreningar är i första hand ett problem i urbana stadsmiljöer med tät bebyggelse. Tack vare Vellinge kommuns öppna landskap späds föroreningshalterna snabbt ut över stora områden och blir därmed tämligen ringa.

Vid E 6:ans norra infart till Vellinge har dock relativt höga halter av kvävedioxid modellerats och även väg 100 är ett riskområde. Även om halterna av kvävedioxid underskrider miljö kvalitetsnormen, så överstiger de den undre utvärderingströskeln, vilket innebär att kvävedioxidhalten bör övervakas och dokumenteras genom kontinuerliga mätningar.

Den planerade utbyggnaden av Trelleborgs hamn kommer sannolikt att medföra en ökad trafik av tunga fordon längs E 6:an vars påverkan på luftkvaliteten bör övervakas. Andelen transporter med farligt gods kan också antas öka på E 6:an och väg 100 som är rekommenderade av trafikverket för dessa typer av transporter.

Allmänna mål och riktlinjer

- Luftkvaliteten vid E 6:ans norra infart och väg 100 ska dokumenteras och övervakas genom kontinuerliga mätningar av relevanta luftföroreningar för vilka det finns miljö kvalitetsnormer antagna.
- Krav ställs på en utredning om vilken effekt utbyggnaden av Trelleborgs hamn får på luftkvaliteten i Vellinge kommun samt vilka risker en ökande andel transporter med farligt gods kan medföra och vilka förebyggande åtgärder som kan och bör vidtas
- Den lokala biltrafiken ska minskas genom att bygga ut och förbättra möjligheterna att pendla med kollektivtrafik, bland annat genom spårbunden trafik till Malmö.

- Infrastrukturen för användare av alternativa fordonsbränslen ska förbättras genom att uppföra tankställen för etanol och biogas i varje kommun. Dock medför nya alternativa bränslen nya riskbilder, som måste utredas och tas i beaktande vid planering. Exempelvis ökar antändningsrisken om en bensinstation kompletteras med etanol.

Skissförslag på framtida spårvägsdragning mellan Malmö och Falsterbonäset

Vedeldning

Den stora andelen villabebyggelse inom kommunen medför att småskalig vedeldning kan förekomma i bred omfattning, särskilt vintertid.

Cirka 2 procent av alla småhus i kommunen har fastbränslepanna med ved och pellets som huvudsaklig uppvärmningskälla. Till detta kommer trivseleldning i öppna spisar, braskaminer, kakelugnar och liknande. Utsläpp från felaktig vedeldning kan upplevas som störande av grannar och röken innehåller flera hälsoskadliga och cancerframkallande ämnen. Den som eldar med ved har själv ansvar för att utsläppet av luftföroreningar blir så litet som möjligt.

Rekommendationer avseende vedeldning kan fås av miljöenheten.

Vid felaktig vedeldning som medför olägenheter för omgivningen kan Miljö- och Byggnadsnämnden (MBN) meddela restriktioner eller förbud.

Mål och riktlinjer för vedeldning

- Krav ställs på att pannor, vedkvalitet och eldningsätt vid småskalig vedeldning sammantaget ska bidra till att gällande utsläppskrav uppfylls.
- Trivseleldning bör begränsas till två dagar i veckan och endast under ett begränsat antal timmar per tillfälle.

UTSLÄPP TILL MARK OCH VATTEN

Vellinge kommun är omgivet av hav i tre väderstreck, Öresund i norr och väster samt Östersjön i söder.

Havet och de vita sandstränderna utmed kommunens långa kuststräcka utgör en livsmiljö för bland annat grå- och knobbsäl samt inbjuder till sol, bad och andra rekreativsmöjligheter.

Vid tre av kommunens badplatser hissas Blå Flagg, vilket visar att både badplatsen och vattnet håller en hög kvalitet.

På land återfinns de rinnande vattendragen och annat ytvatten i form av bäckar, dammar, mangelgravar och dödisgröpar. Många av dessa vattentillgångar har skapats genom mänskliga aktiviteter och är en typ av kulturarv. Det finns rikliga mängder sötvatten naturligt lagrat i omfattande grundvattenmagasin som är en utmärkt dricksvattenkälla.

Genom att skydda och bevara våra mark- och vattentillgångar skyddar vi oss själva. Onedbrytbara organiska miljögifter som PCB och dioxiner, tungmetaller som kvicksilver och bly samt andra toxiska ämnen som släpps ut i naturen anrikas uppåt i näringskedjan där människan återfinns i toppen. På vägen förgiftar de mark- och vattenlevande växter och djur och hotar vår biologiska mångfald. Små mängder ackumuleras och byggs på tills de når en akut nivå. Hälsoeffekter på människor och djur inbegriper cancer, leverskador, hormonrubbingar m.m.

Utsläpp av näringsämnen som kväve och fosfor bidrar till övergödning och att vattendragen växer igen.

Betydande utsläppskällor i kommunen är läckage av bekämpningsmedelrester och näringsämnen från jordbruk, golfbanor och enskilda avlopp samt dräneringsvatten från deponier och diffusa utsläpp från övriga miljöfarliga verksamheter. Därutöver släpps sannolikt en betydande mängd förorenande ämnen ut från privat trädgårdsskötsel.

Många föroreningar når både yt- och grundvatten och belastar havet genom de vattendrag som mynnar ut i Öresund.

Spår av bekämpningsmedelrester har detekterats i kommunens grundvattenreserver, dessutom kan smittoämnen och läkemedelsrester från avloppsvatten nå och förorena grundvattnet.

Tungmetaller och andra föroreningar i dagvatten är ett annat hot mot kommunens yt- och grundvatten.

Sammantaget är Vellinge en kommun som är rik på vatten och särskilt skyddsvärd natur. Kvaliteten på dessa naturtillgångar har stor betydelse för kommunens invånare i form av människor, växter och djur.

Det är vår skyldighet att skydda och bevara dessa unika tillgångar för kommande generationer.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

I Vellinge kommun finns nio vattenförekomster som omfattas av miljö kvalitetsnormer. Av dessa utgör två förekomster grundvattenresurser och två vattendrag. Resterande vattenförekomster utgörs av kust och havsområden.

Grundvattenförekomsterna i kommunen bedöms idag ha bra vattenkvalitet vad gäller såväl kemisk som kvantitativa aspekter. Det finns dock risk för att grundvattnet år 2015 har försämrats till följd av högre kloridhalter och mer förekomst av bekämpningsmedel. För grundvattnet i SV Skånes kalkstenar, finns kvantitetsproblem i vissa delar och det kan finnas risk för att en god status inte kan nås till år 2015.

Gessiebäcken och Albäcken skattas ha måttlig respektive dålig ekologisk kvalitet på grund av övergödning. Dessa problem bedöms möjliga att åtgärda först till år 2027. Vad gäller kemisk kvalitet bedöms det finnas risk för att inte heller denna uppnår god status år 2015. Vad gäller kust- och havsområden finns det endast fastställda normer för det kustnära vattnet. Den ekologiska statusen bedöms idag som måttlig pga övergödning.

Detta ska vara åtgärdat till år 2021. Vad gäller kemisk kvalitet riskerar denna att inte heller uppnå god status till år 2015. Kustvattnets kemiska status behöver utredas vidare.

Se även Planbilaga A - Miljö kvalitetsnormer för vatten.

Allmänna mål och riktlinjer

- All fysisk planering som på något sätt påverkar kommunens vattentillgångar ska präglas av ett helhets- och gränsöverskridande tänkande.
- Vid all planering samt vid skötsel och drift av landskapet ska framtida generationers rätt till ett yt- och grundvatten, som ger en säker och hållbar dricksvattenförsörjning och som bidrar till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag, beaktas.
- Där de geologiska förhållandena tillåter ska det i anslutning till bebyggda områden anläggas öppna dagvattensystem för att naturligt fördröja och binda upp föroreningar i dagvattnet innan det når recipienten. Utveckling av stabila hållbara system för lokalt omhändertagande av dagvatten ska eftersträvas i större omfattning i både befintliga och framtida bebyggelseområden. Belastningen av mängden dagvatten som släpps ut i det befintliga systemet skall eftersträva samma nivå som förekom innan ny exploatering tillkom.
- Utmed kommunens större rinnande vattendrag ska beträddor anläggas. De fungerar både som en skyddszon där föroreningar och näringsämnen delvis binds upp innan de belastar hav eller grundvatten och som en refug för växter och djur samt även delvis som ytor för rekreation.

God och hälsosam miljö

- Vellinge kommuns alla vatten ska uppnå god ekologisk, kemisk och kvantitativ status. Hänsyn ska tas till gällande miljö kvalitetsnormer i provning och planläggning samt vid tillsyn av verksamheter och förorenade områden.
- Åtgärdsprogram för att förbättra vattenkvalitet och vattenföring ska tas fram för samtliga vattendrag. Gessiebäcken och Hammarbäcken prioriteras
- Provtagningen av vattendragen utökas och samordnas med närliggande kommuner
- Att behålla god badvattenkvalitet och Blå Flagga på stränderna ska prioriteras. Där det är möjligt ska dagvattenledningars utlopp tas bort från stränderna.

Jordbruk och golfanläggningar

Vellinge kommun utgörs av nästan 70 procent jordbruksmark.

Närheten till kusten ger utmärkta förutsättningar för ett gott jordbruk och här återfinns några av Sveriges bästa jordbruksmarker.

Denna mark är i sig en naturresurs som måste bevaras, men jordbruksverksamheten bidrar samtidigt till utsläpp av miljöstörande ämnen. Näringsläckage i form av kväve- och fosforföreningar från gödselmedel samt lättflyktiga beståndsdelar från kemiska bekämpningsmedel läcker ut till yt- och grundvatten.

Utsläppen bidrar till en försämrad kvalitet på vårt grundvatten samt övergödning av vattendrag. Inom kommunen finns det drygt 60 lantbruksföretag.

Inom kommunen finns det fem golfanläggningar. Liksom från jordbruket sker det från golfbanor utsläpp av miljöstörande ämnen i form av kväve- och fosforföreningar samt kemiska bekämpningsmedel.

Anläggandet av golfbanor kan innebära ingrepp i landskapet, men oftast tillför det istället mycket positiva värden både för landskapsbilden och flora och fauna.

Mål och riktlinjer för jordbruk och golfanläggningar

- Vellinge kommuns policy om yrkesmässig spridning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde ska utvärderas och eventuellt revideras i syfte att minska belastningen på recipienter. Jordbrukets och golfanläggningars påverkan på yt- och grundvatten ska utredas genom provtagningar och analyser
- För anmälnings- och tillståndspliktiga jordbruk inom särskilt föroreningskänsliga områden ställs krav på långtgående skyddsåtgärder, exempelvis restriktioner avseende höstspridning av stallgödsel med mera.

Enskilda avlopp

Inom kommunen finns det lite drygt 375 enskilda avlopp. Av dessa är cirka 125 av undermålig kvalitet. Enskilda avlopp som av olika anledningar inte upprätthåller en tillräckligt hög reningsgrad läcker ut smittämnen samt fosfor- och kväveföreningar till yt- och grundvatten.

Utsläppen bidrar till en försämrad kvalitet på vårt grundvatten samt övergödning av vattendrag. Kraven på en reningsanläggning ställs i relation till vad den mottagande recipienten förväntas klara av. I Naturvårdsverkets allmänna råd kallas detta för skyddsnivåer. Ett områdes skyddsbehov varierar både ur hälso- och miljöskyddsperspektiv bland annat på grund av störningskänslighet och ekologisk status. Normal skyddsnivå är grundkravet för vad alla avloppssystem ska klara av. I känsligare och/eller mer påverkade områden ställs hårdare reningskrav, så kallad hög skyddsnivå, vilket bland annat innebär en högre reduktion av fosfor och kväve.

I hela Vellinge kommun ska hög skyddsnivå gälla, eftersom avrinning sker till känsliga områden som exempelvis Natura 2000-områden och vattenförekomster som inte uppnår god ekologisk status.

Mål och riktlinjer för enskilda avlopp

- Fastigheter med enskilda avlopp av undermålig kvalitet ska om möjligt anslutas till det kommunala VA-nätet. Där detta av olika skäl inte är möjligt ska för fastigheten och rådande geologiska förutsättningar bästa möjliga teknik användas i syfte att få så hög reningsgrad av avloppsvattnet som möjligt
- Hög skyddsnivå ska gälla för hela kommunen för enskilda avloppsanläggningar både ur hälso- och miljöskyddsperspektiv.

FÖRORENADE OMRÅDEN

Naturvårdsverket är den centrala myndighet som samordnar arbetet med efterbehandling av förorenade områden i Sverige.

Länsstyrelserna driver en stor del av efterbehandlingsarbetet och arbetar bl.a. med inventering och riskklassning av potentiellt förorenade områden i nära samråd med kommunerna. Följande områden i Vellinge kommun har av Länsstyrelsen bedömts vara potentiellt förorenade med hänvisning till de verksamheter som tidigare bedrivits där. Länsstyrelsens riskklassningar är preliminära och måste verifieras med provtagningar innan en komplett riskbedömning kan anses vara genomförd.

OMRÅDE	TIDIGARE VERKSAMHET	RISKLASS	KOMMENTAR
Ingelstad 13:18	Skrotanläggning 1939-79	2	Små spridningsförutsättn.
Hököpinge 55:59	Ytbehandling, 1970-97	3	Sanering pågår
Skanör 2:1	Skjutbanor, pågående	3	Ska verifieras - provtagn.
Skanör 42:14	Kemtvätt. 1967-86	3	Min. påverkan på ytvatten
Vellinge 82:2	Metallindustri, 1967-pågående	3	Ska verifieras- provtagn.
Falsterbo 2:28	Skjutfält 1945-vilande	4	Riskklass 4 enl. Försvaret
Gösen 13	Ytbehandling 1949-90	4	Sanerad- tidigare klass 2
Skanör 2:1	Motorbana pågående	4	Ska verifieras- provtagn.
Skanör 2:1	Metallskrot 1945-vilande	4	Riskklass 4 enl. Försvaret
Vellinge 23:41	Grafisk industri, 1982-pågående	4	Ska verifieras- provtagn.

*Riskklasserna anger risken för negativa effekter på människa och miljö. Riskklass 2 - stor risk, 3 - måttlig risk, 4 - liten risk.

I samband med att ett område planläggs för ett nytt ändamål, exempelvis bostäder, utreds området lämplighet för den nya markanvändningen. Vid misstanke om förorening i marken sker en vidare utredning med provtagning och vid behov sanering. Ansvaret för avhjälpandet av föroreningsskada genom sanering eller annan efterbehandling regleras i miljöbalkens 10:e kapitel.

Allmänna mål och riktlinjer

- Genom ett nära samarbete med Länsstyrelsen säkerställs att potentiellt förorenade områden inventeras och när det är nödvändigt saneras.
- Vid all kommunal planläggning och vid beslut om bygglov ska särskild hänsyn tas till potentiellt förorenade områden. Områden som enligt Länsstyrelsen inventerats och riskklassats som potentiellt förorenade ska behandlas som ett skyddsområde där grävning, schaktning, dikning, borring, dämning och uttag av grundvatten strängt undviks innan adekvat efterbehandling genomförs eller området efter vidare utredning har friskrivits från föroreningar.

Gamla avfallsupplag

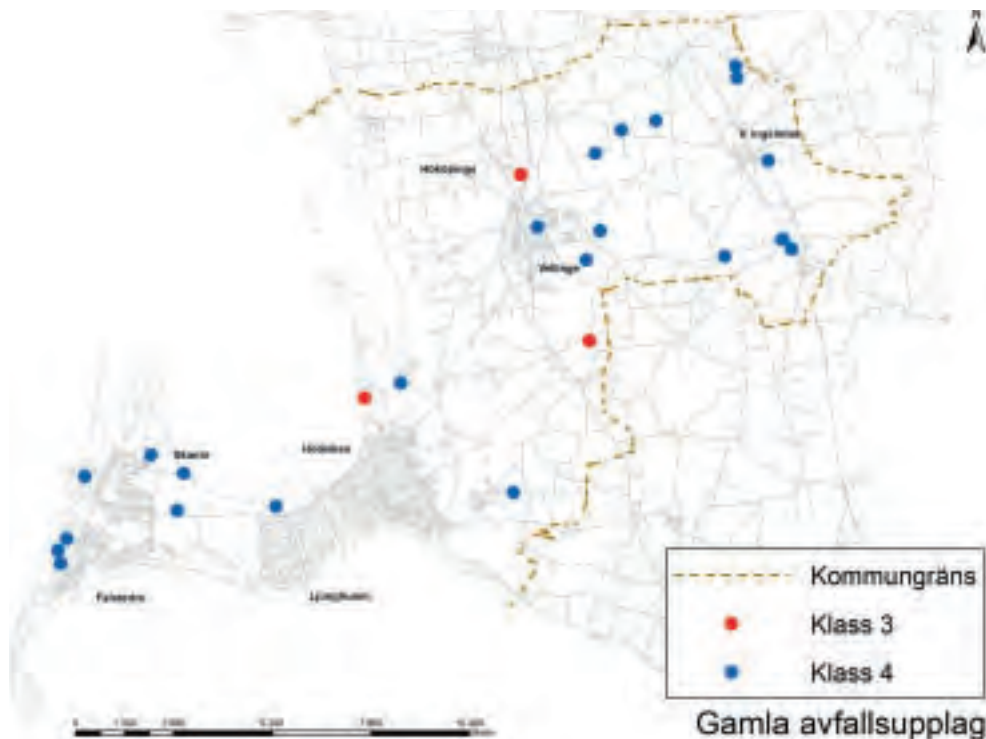
Det finns idag inga avfallsupplag i drift inom Vellinge kommun. Men mellan åren 1940-1988 fanns det tidvis 25 avfallsupplag i drift där det främst deponerades hushållsavfall och grovsopor. I deponier samlas stora mängder föroreningar och miljögifter på en begränsad yta och med tiden läcker ämnena ut i den omgivande miljön, främst genom lakvatten.

En inventering av avslutade deponier i Vellinge kommun genomfördes 1983. Samtidigt med inventeringen gjordes en riskklassning där två av upplagen, Höllvikentippen och Vellingetippen, tillfördes riskgrupp 2 där särskilda skyddsåtgärder kan krävas. Övriga upplag bedömdes tillhöra riskgrupp 4 för vilka vidare åtgärder inte bedömdes vara nödvändiga. En översyn genomfördes under år 2000 där Höllvikentippen, Vellingetippen och Håslövstippen placerades i riskgrupp 3, vilket innebär måttlig risk där relativt enkla åtgärder krävs. I anslutning till översynen genomfördes föreslagna grundvattenprovtagningar.

Den deponi som varit i bruk längst tid är Höllvikentippen. Här har stora mängder avfall deponerats, så här kan det misstänkas att lakvattnet påverkar den omgivande miljön negativt. Vattenprover har tagits i en närbelägen dagvattenbrunn och detta visade sig vara förorenat med bl.a. hög ammoniumkvävehalt. Vattnet i dagvattenbrunnen kan vara påverkat av lakvatten från deponin, men kan även vara påverkat av gödselhanteringen från den närbelägna hästsportanläggningen.

De två vattenprover som togs i den närbelägna bäcken uppströms och nedströms Vellingetippen indikerade inte någon negativ miljöpåverkan. Detta har även bekräftats genom jordprovtagning intill upplaget under 2004 i samband med grävning för ny dricksvattenledning. Vattenprovet som togs i en uttagsbrunn väster om Håslövstippen visade inte heller på någon påverkan av föroreningar från tippen vid provtagningstillfället.

Karta över de 25 gamla avfallsupplagen. Vellingetippen, Höllviken och Håslövstippen är markerade med rött

Mål och riktlinjer för gamla avfallsupplag

- Vid all kommunal planläggning och vid beslut om bygglov ska särskild hänsyn tas till gamla avfallsupplag. Varje avfallsupplag och dess nära omgivning ska behandlas som ett skyddsområde där grävning, schaktning, dikning, borrning, dämning och uttag av grundvatten strängt undviks innan adekvat efterbehandling genomförts eller området efter vidare utredning har friskrivits från föroreningar.
- En ny översyn, inklusive provtagningar, av de gamla avfallsupplagen ska genomföras i syfte att bedöma huruvida föroreningar och miljögifter läcker ut i den omgivande miljön. Kontrollprogram ska sammanställas i syfte att få en kontinuerlig övervakning där eventuella läckage upptäcks och i de fall det bedöms finnas behov av åtgärder ska åtgärdsprogram formuleras.

MILJÖFARLIG VERKSAMHET

Inom kommunen finns det i dagsläget tre tillståndspliktiga B-verksamheter, ca 30 anmälningspliktiga C-verksamheter och 70 U-verksamheter. Bland dessa ingår verksamheter såsom skytteklubbar, mekaniska verkstäder, bensinstationer, storskalig djurhållning, tillverkningsindustrier, båtklubbar, slakterier, fiskrökerier, billackering, tandläkare, tryckerier, bilverkstäder m.m.

Gemensamt för dessa verksamheter är att de kan ha en omgivningspåverkan och i vissa fall en förhöjd risk för större utsläpp av föroreningar.

Miljöenheten bedriver tillsyn enligt miljöbalken över dessa verksamheter för att säkerställa att inga gränsvärden överskrids och att deras förebyggande miljö- och säkerhetsarbete är tillräckligt.

Verksamheter med miljöpåverkan

Mål och riktlinjer för miljöfarlig verksamhet

Vid all kommunal planläggning och vid beslut om bygglov ska särskild hänsyn tas till närhet till miljöstörande verksamheter. Vid fysisk planering används Boverkets rapport "Bättre plats för arbete", som ett hjälpmedel att minimera riskerna för olägenheter. Rapporten innehåller bland annat rekommendationer över skyddsavstånd mellan bostäder och olika typer av verksamheter.

- Nyetableringar av bensinstationer ska undvikas inom tätbebyggda områden. Kommunen ska eftersträva att befintliga bensinstationer flyttas bort från tätbebyggda områden.
- Införandet av nya alternativa bränslen medför också nya riskbilder som måste utredas och tas i beaktande vid planering, då exempelvis antändningsrisken ökar om en bensinstation kompletteras med etanol.
- En kartläggning av miljöfarliga verksamheters kemikalieanvändning av farliga och prioriterade ämnen genomförs i samband med Miljösamverkan Skånes projekt om kemikalietillsyn.

AVFALL

Det finns inget avfall!

Den europeiska och nationella synen på avfall går mot att vi ska se det i hushållen uppkomna avfallet som en resurs. EUs avfallshierarki beskriver en väg att nå ökad resurseffektivitet.

Avfallshierarkins fem steg:

- Förebyggande
- Förberedelse för återanvändning
- Materialåtervinning
- Annan återvinning, till exempel energiåtervinning.
- Bortskaffande av avfall till exempel deponering.

Avfallshierarkin ska ses som vägledande för hur avfallet bör behandlas.

Den nationella avfallsplanen beskriver hur vi ska nå ett mer resurseffektivt samhälle med utgångspunkt från de nationella miljömålen och EUs avfallshierarki. Den nationella avfallsplanen återspeglas i de kommunala avfallsplanerna. Kommunens lokala föreskrifter för avfallshantering håller på att kompletteras.

Länsstyrelsen är den myndighet som kommunerna rapporterar till i avfallsfrågor. Kommunerna samråder med Länsstyrelsen vid framtagande av avfallsplanerna. Länsstyrelsen gör sedan en analys av behovet av kapacitet för avfallsbehandling i länet. Vellinge kommun äger tillsammans med 14 andra kommuner SYSAVs avfallsanläggning. Kommunerna samarbetar vid framtagande av avfallsplanen för att gemensamt kunna arbeta med att uppfylla de mål planen beskriver. Detta skapar en hög igenkänningsfaktor för invånare som flyttar mellan kommunerna.

Mål och riktlinjer för avfall

De riktlinjer som föreslås i översiktsplanen bygger på de mål som utvecklas och beskrivs i kommunens Avfallsplan och Miljöhuspolicy. De är formulerade utifrån en helhetssyn på avfallsfrågorna med sikte på långsiktiga kretsloppsanpassade lösningar och säker hantering av farligt avfall.

• Förebyggande av avfall

Högst upp i avfallshierarkin finns förebyggandet av avfall. Ett bra exempel på hur avfall kan förebyggas är att minska matsvinnet. Genom att minska matsvinnet minskar man resursförbrukningen. Återvinning av matavfall genom biogasproduktion och näringsåterföring innebär endast en mindre kompensation för resursförbrukningen. Kommunen kan genom att informera kommuninvånarna påverka förebyggandet av avfall.

• Förberedelse för återanvändning

Återanvändningen av hushållsavfall ska öka, bland annat genom att det ska bli enklare för hushållen att lämna material och produkter för återanvändning. Kommunerna kan bidra till att underlätta för hushållens återanvändning genom att informera och erbjuda plats för aktörer som tar emot begagnade produkter på återvinningscentralerna. Man bör upplysa om miljövinster med återanvändning och kan visa på lokala platser för att lämna produkter.

• Materialåtervinning

Materialåtervinning av hushållsavfallet ska öka och minst 90 procent av hushållen ska vara nöjda med insamlingen.

Kommunerna kan arbeta för att det ska vara enklare för hushållen att källsortera.

Det ska finnas utrymmen för insamling av avfall med god tillgänglighet som är utformade för att passa in i stadsbilden. Redan i planeringsprocessen bör platser/mark avsättas för hantering av avfall. Hushållen bör löpande få information om hur, vad och varför de ska sortera avfallet.

• Annan återvinning, energiåtervinning

Matavfallet ska minska och minst 40% av det uppkomna matavfallet ska behandlas biologiskt. Som förebyggande åtgärd ska matavfallet minska. Det matavfall som ändå uppkommer ska tas om hand på rätt sätt, genom att bli biogas och biogödsel. Avfall som inte kan återanvändas eller materialåtervinnas ska tas om hand på ett riktigt sätt. I SYSAVs avfallskraftvärmeverk omvandlas restavfallet till värme och el.

• Deponering

Risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska. Alla kommuner och länsstyrelser ska ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier. Deponering är det sista steget i avfallshierarkin. Inom SYSAV deponeras endast 2.5 % av avfallet.

ELEKTROMAGNETISKA FÄLT

Elektromagnetiska fält genereras överallt där det finns elektrisk ström. Den vanligaste källan till magnetiska fält i den allmänna miljön är kraftledningar och transformatorstationer. Hur elektromagnetiska fält påverkar människor, djur och växtliv är inte helt kartlagt. När det gäller långvarig exponering av 50 Hz magnetfält från kraftledningar nära hemmet kan skadliga hälsoeffekter av allmän exponering inte uteslutas.

Radiofrekventa fält sänds ut från mobilbasstationer och liknande sändare för trådlös kommunikation. Utifrån dagens samlade kunskap finns det inget som tyder på att sådana radiofrekventa fält skulle kunna orsaka skadliga hälsoeffekter hos människor

Mål och riktlinjer för elektromagnetiska fält

- Vid all kommunal planläggning och vid beslut om bygglov tas särskild hänsyn till närhet till kraftledningar
- Försiktighetsprincipen ska tillämpas i den fysiska planeringen så att bostäder, skolor, daghem m.m. inte lokaliseras nära kraftledningar och andra elanläggningar som kan ge förhöjda magnetfält. Nedgrävning ska alltid eftersträvas
- En kartläggning ska genomföras av den lokala strålningssituationen i kommunen och förslag på åtgärder för att minska exponeringen där det är relevant ska sammanställas
- Verka för att kraftledningar ute i det fria jordbrukslandskapet utanför tätorterna grävs ner.

Jordbruksmarken behåller sina fria vidder om luftburna ledningar grävs ner.

RADON

Bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämpad med hänsyn till de boendes hälsa. Därför ska radonsituationen inom kommunerna klarläggas med utgångspunkt i de geologiska förhållandena.

Radonrikt vatten och markradon finns vanligtvis i områden med uranrik berggrund, vilket Vellinge kommun inte har, men markradon förekommer och har uppmätts inom vissa områden i kommunen. Markradonundersökningar ska göras i samband med detaljplaner och rekommenderas vid nybyggnad.

Radonproblem i kommunen kan oftast härledas till byggnadsmaterial. Alunskifferbaserad lättbetong, så kallad blåbetong, avger mer radon än övriga stenbaserade byggnadsmaterial. Hittills har det vid mätningar visat sig att endast ett fåtal hus i kommunen innehåller förhöjda halter radon. Socialstyrelsen har angivit att radongashalter inte bör överstiga 200 Bq/m³ inomhusluft för att inte påverka hälsan negativt.

Enligt regeringens miljömål ska radonhalten i skolor och förskolor vara lägre än 200 Bq/m³ senast 2010 och i bostäder 2020. Radonmätningar har genomförts i kommunens förskolor, skolor och äldreboenden, där endast ett mätställe överskred riktvärdet.

Mål och riktlinjer för radon

- Vid all kommunal planläggning undersöks radonhalten i marken för att säkerställa att marken är lämpad för bebyggelse.
- Vid förhöjda radonhalter ska krav ställas på att ny bebyggelse radonskyddas/radonsäkras.

Vy över Kämpinge bukten mot Kämpinge by, år 2012

BULLER

Buller och vibrationer från vägtrafik kan upplevas som mycket störande. Vellinge kommun genomförde under 2009 en kartläggning av ljudutbredningen från större statliga och kommunala vägar inom kommunen. Resultatet finns redovisat i rapporten Bullerkartläggning vägtrafik, Vellinge kommun. Kartläggningen ger en bild över ljudutbredningen från vägtrafiken och vilka områden som är särskilt utsatta i kommunen.

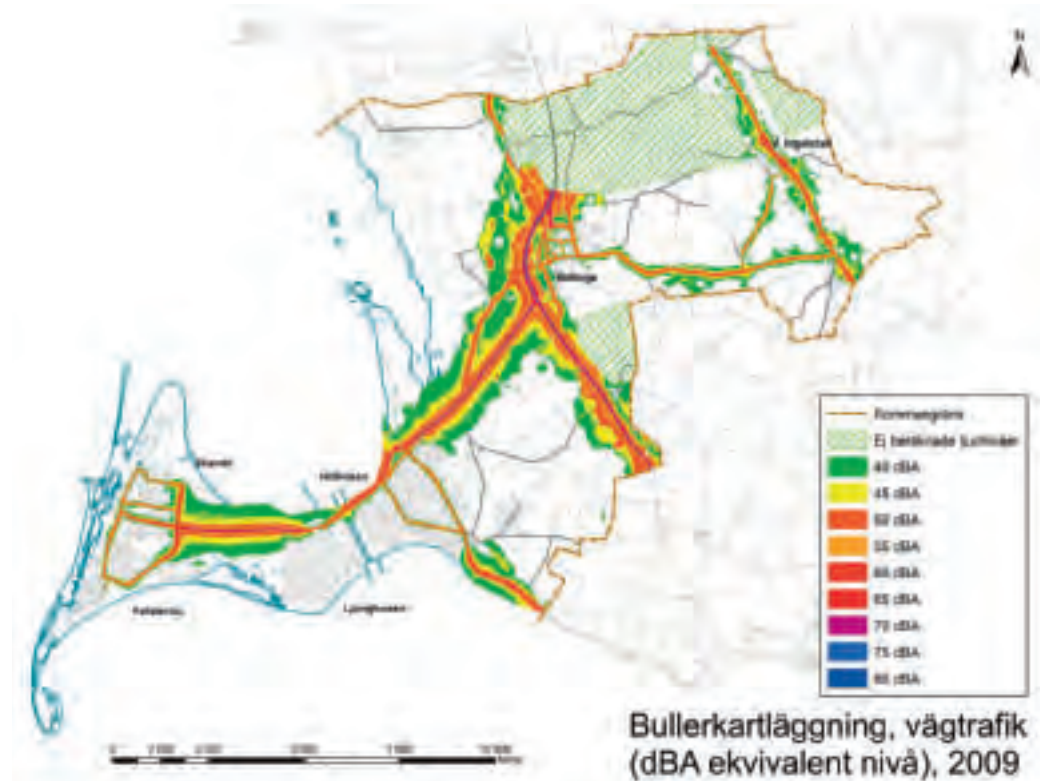
Kartläggningen visar att bullernivåerna är som högst längs vissa partier på E 6:an och väg 100. Längs dessa vägar kan en bullernivå som överstiger 55 dBA breda ut sig cirka 100 m i vardera riktning från vägen beroende på omgivande terräng. Den planerade utbyggnaden av Trelleborgs hamn kommer sannolikt att medföra en ökad trafik av tunga fordon längs E 6:an vars bullerpåverkan bör utredas. Den pågående utbyggnaden i Skanörs vångar kan leda till ökat buller utmed väg 100 genom Ljunghusen och Höllviken.

Andra typer av verksamheter som tidvis kan uppfattas som bullerstörande inom Vellinge kommun är exempelvis byggarbetsplatser, industrier, restauranger, uteserveringar, nattklubbar, tillfälliga evenemang med höga ljudnivåer, storskalig djurhållning m.m.

Mål och riktlinjer för buller

- Krav ska ställas på att Trafikverket utför en utredning som redovisar vilken effekt utbyggnaden av Trelleborgs hamn får för bullernivåerna från den förväntade ökade mängden av både tung trafik och persontrafik längs E 6: an inom Vellinge kommun.
- Åtgärder ska utföras för att minska och dämpa trafikbuller från E 6:an in mot Vellinge och Hököpinge i samråd med Trafikverket. I skede 1 ska befintligt bullerskydd (bullerplank på vall) förstärkas och förbättras utmed E6:an längs med Vellinge tätort.
- Behov av förbättrat bullerskydd ska utredas utmed väg 100 främst utmed sträckan genom Höllviken utmed havet och Höllvikens strandpromenad
- Vid utbyggnaden av Trelleborgsbanan till två spår samt komplettering med pågatåg ska bullerdämpning utredas och planeras för att uppföra relevant bullerskydd av både befintlig och tillkommande ny bebyggelse i Västra Ingelstad, Östra Grevie och Arrie.
- Det ska utredas hur många hushåll i kommunen som befinner sig inom förhöjda bullerzoner utmed de större statliga och kommunala vägarna samt vilket behov av bullerdämpande åtgärder som föreligger inom dessa bullerzoner.

- I kommunens planläggning och tillståndsgivning ska särskild hänsyn tas till bullernivåer från trafik samt närhet till annan bullrande verksamhet. Boverkets rapport, "Bättre plats för arbete", kan användas som ett stöd i arbetet med att minimera riskerna för olägenheter. Rapporten innehåller bland annat rekommendationer över skyddsavstånd mellan bostäder och olika typer av verksamheter.
- Tysta och bullerfria områden - För att värna om tysta/bullerfria områden ska infrastrukturplaneringen främst utgå från redan existerande korridorer för att förhindra ytterligare fragmentering av landskapet.
- Översiktsplanens planförslag på framtida ny exploatering redovisar en förtätning av befintliga tätorter främst i centrum eller stationsnära lägen kombinerat med utbyggnadsområden förlagda i direkt anknäring till bebyggelsen, vilket bidrar till att bevara orörda jordbruksmarker och därmed bidrar till att främja bevarandet av tysta och bullerfria områden i kommunen.

Temaområde 15:

Hållbar energi inklusive vindkraft

ENERGI

Vellinge kommun ska aktivt verka för att främja hållbar utveckling genom att satsa på förnybar energi, energieffektivisering, vilket leder till att minska utsläppen av klimatpåverkande växthusgaser.

Ett uthålligt och säkert energisystem ska finnas inom kommunens geografiska område och kommunen ska verka för en omläggning av energiförsörjningen så att en kretsloppsanpassad och hållbar struktur erhålles.

Omläggningen ska framför allt ske genom övergång till användning av förnybara energitillgångar.

Vellinge kommun strävar efter att ge invånarna valfrihet när det gäller energiförsörjning och att vara en föregångare när det gäller arbetet med att ställa om energiförsörjningen i de fastigheter kommunen äger.

Vellingebostäder, som bygger och förvaltar kommunens fastigheter, arbetar sedan flera år tillbaka aktivt med ett energisparprojekt för kommunens fastigheter, vilket har gett ett mycket positivt resultat. Oljepannor har bytts ut mot moderna förbränningsanläggningar som använder energimix av gas, el och olja, ventilationssystemen har trimmats och kompletterats med fläktar, översyn av inomhustemperaturer har gjorts med införande av nattsänkning i vissa lokaler med 2-3 grader. Alla genomförda åtgärder har kunnat bekostas av de energibesparingar som de medfört. Pay off perioden är 8-12 år.

Vellingebostäder går nu vidare med att se över belysningen samt installera fler solfångare för verksamheter som kräver mycket energi inom kommunen där badhuset Vanningen är ett exempel.

Energisparprojektet leder bl a till att kommunen får modernare fastigheter, oljan fasas ut som energikälla, koldioxidutsläppen minskar, driftnettot förbättras och miljöpåverkan genom minskade transporter innebär minskad miljöpåverkan och ekovinster.

Det snabbaste och mest lönsamma sättet att enkelt minska sin miljöbelastning (det vill säga förbättra sin miljöprestanda) är att effektivisera sin energianvändning!

Mål och riktlinjer

- Miljöbelastningen från energianvändningen i bostäder och lokaler skall minska och målsättningen är att den ska vara lägre år 2015 än år 2005. Detta ska bland annat ske genom att den totala energianvändningen effektiviseras för att på sikt minska.
- Vidare ska kommunen och dess bolag verka för att användningen av energi minskas genom effektivisering och sparåtgärder i egna byggnader och verksamheter.
- Kommunen ska sträva efter att öka andelen förnyelsebar energi i förhållande till kommunens totala energianvändning.
- Verka för att erbjuda valmöjlighet för kommuninvånarna att kombinera och använda alternativa energikällor för att minska elberoendet t.ex. genom att bygga ut fjärrvärmenätet.
- Gasledning är relativt nyligen utbyggd ända ner till FASTERBONÄSET och planer finns på att i dialog med leverantörer gemensamt utveckla och bredda utbudet av natur- och biogas inom kommunen.
- Satsa på att använda solenergi i framtiden som energikälla.
- Utredda möjligheter med att satsa på värmekraftverk för att kunna använda matavfall och eventuellt även tång som energikälla. Inom Trelleborgs kommun pågår ett utredningsarbete vars resultat Vellinge kommun håller sig uppdaterad med och följer med spänning eftersom havet runt om kommunens långsträckta stränder producerar stora mängder tång som skulle kunna användas som bränsle om metodiken utvecklas och gör det möjligt. Problemet idag är att tången innehåller en viss del tungmetaller, vilket gör att den enligt länsstyrelsen i Skåne klassas som miljöfarligt avfall vilket begränsar dess användningsmöjligheter och innebär att tången ska hanteras som miljöfarligt ämne. Om tången ska borttransporteras måste den skickas till speciella tippar vilket medför stora merkostnader utöver själva transportkostnaden. Dess användning inom jordbruket som gödning är också mycket begränsad.
- Erbjudna bättre möjligheter till att tanka med miljöbränsle i kommunen.

VINDKRAFT

Vindkraft har under det senaste decenniet blivit alltmer intressant som en förnyelsebar energikälla i Sverige.

Ur vindenergisympunkt är hela Vellinge kommun lämplig för etablering av vindkraft, men det finns starka konflikter med andra intressen såsom boendemiljö, natur- och kulturmiljö, friluftsliv och försvarsintressen.

Vellinge kommun ligger i ett rikt kulturlandskap bestående av vidsträckt kontinuerligt brukade jordbruksmarker med friliggande gårdsbebyggelse och kyrkbyar, stationssamhällen och rikligt med forn lämningar.

Det öppna slättlandskapet möjliggör att samband och siktlinjer tydligt kan överblickas och upplevas ut över stora ytor, inklusive stora fria vyer ut över havsvattenområden. Kommuninvånarna ökar till antalet med en kontinuerlig befolkningstillväxt sedan 1960-talet och dessutom söker sig många besökare till kommunen för att uppleva dess rika natur- och kulturvärden med vidsträckt sandstränder och strandängar som både inbjuder till bad/rekreation och ger förutsättningar för en rik flora och fauna.

Det rika fågellivet lockar fågelskådare från hela världen. Flyttfågelstråket som går tvärs över kommunen är ett av de största och viktigaste stråken i hela Sverige. Det sydliga läget gör att många fåglar stannar för att hämta kraft innan de ger sig vidare ut över det öppna havet vidare söderut.

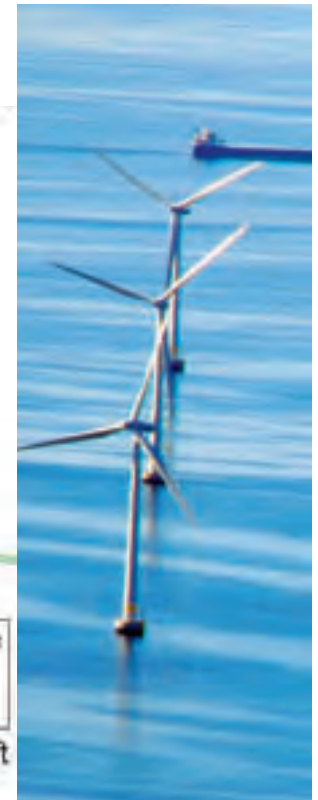
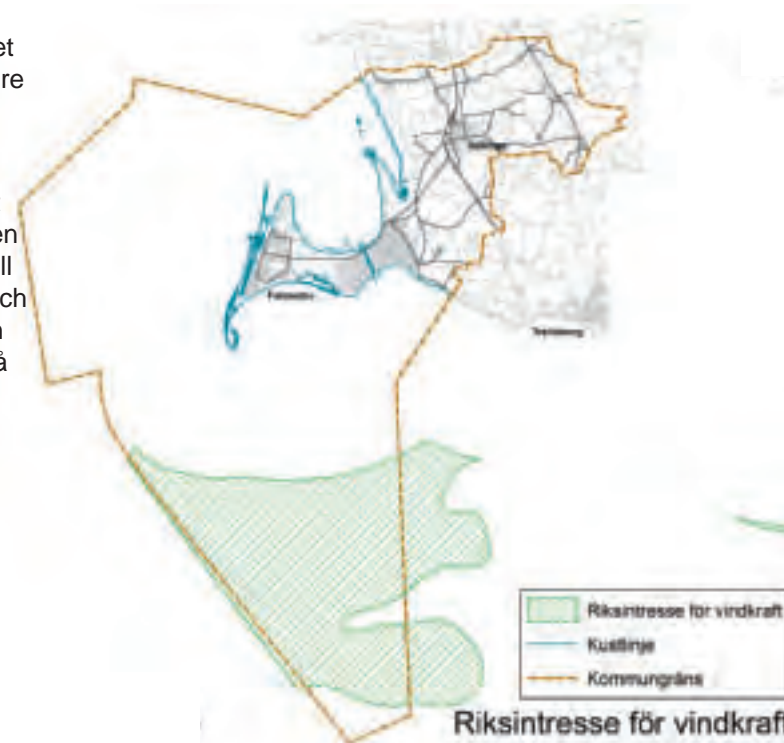
En utbyggnad av vindkraft skulle innebära en stor förändring i det öppna flacka kulturlandskapet med konsekvenser som ökat buller och visuella störningar, vilket står i starkt motsatsförhållande till de mål kommunen eftersträvar att verka för i den översiktliga planeringen. Möjliga utbyggnadsområden för vindkraft saknas nästintill helt i Vellinge kommun när hänsyn har tagits till skyddsavstånd runt bebyggelse och andra motstående intressen. Möjligen kan man hitta platser för enstaka verk, men inte för de större grupperingar av vindkraftverk som rekommenderas idag för att få ekonomi i genomförandet av projekten.

Vindturbiner utgör dessutom enligt experterna ett stort hinder och hot för flyttfågeln och det övriga fågellivet.

Ställningstagande:

- Kommunen anser att natur- och kulturvärdena i Vellinge kommun är så unika att någon vindkraftsutbyggnad på land inte kan komma i fråga inom kommunens gränser.
- Kommunen ställer sig positiv till havsbaserad vindkraft dvs. planering och byggnation av större grupper av vindkraftverk ute till havs om lämpliga platser/områden gemensamt kan lokaliseras inom den regionala och kommunövergripande planeringen.
- Möjliga platser som redan har börjat diskuteras är komplettering med vindkraftverk i Lillgrund eller nyetablering av vindkraft långt ute till havs söder om kommunen vid Kriegers flak.
- Mindre gårdsverk, med en höjd under 20 m, kan vara möjliga att anlägga om de placeras och anpassas till tomtens förutsättningar och inte stör grannar eller förfular sin omgivning.

Mål och riktlinjer

- Skydda och bevara kommunens natur- och kulturvärden, särskilt utmed kustzonen.
- Värna om landskapets öppna karaktär med fria vidder och långa utblickar genom att undvika placering av vindkraftverk inom opåverkade områden.
- Delta i den regionala och kommunövergripande planeringen och stödda anpassad utbyggnad av regionala vindkraftparker ute till havs. Exempelvis det i riksintresse för vindbruk utpekade området vid Kriegers flak i Östersjön, 30 km söder om Trelleborg och en eventuell utbyggnad av Lillgrund i Öresund.
- Grupper av större vindkraftverk är att föredra framför utplacering av spridda verk.
- Hålla en positiv inställning till byggande av mindre gårdsverk som kan försörja det egna behovet av el; om det uppfyller krav på storlek och placering inom tomten samt inte förfular landskapsbilden eller stör omgivande bebyggelse.
- Vara mycket restriktiva och varsamma vid placering av eventuella framtida vindkraftverk så att befintliga boendekvaliteter och naturvärden bibehålls och att planeringen av nya utbyggnadsområden ej störs.
- Se vindkraftverksetableringen som en industriell verksamhet som kräver en noggrann hantering vid planläggning och bygglov där landskapsbildens bevarande är en tungt vägande aspekt att beakta.

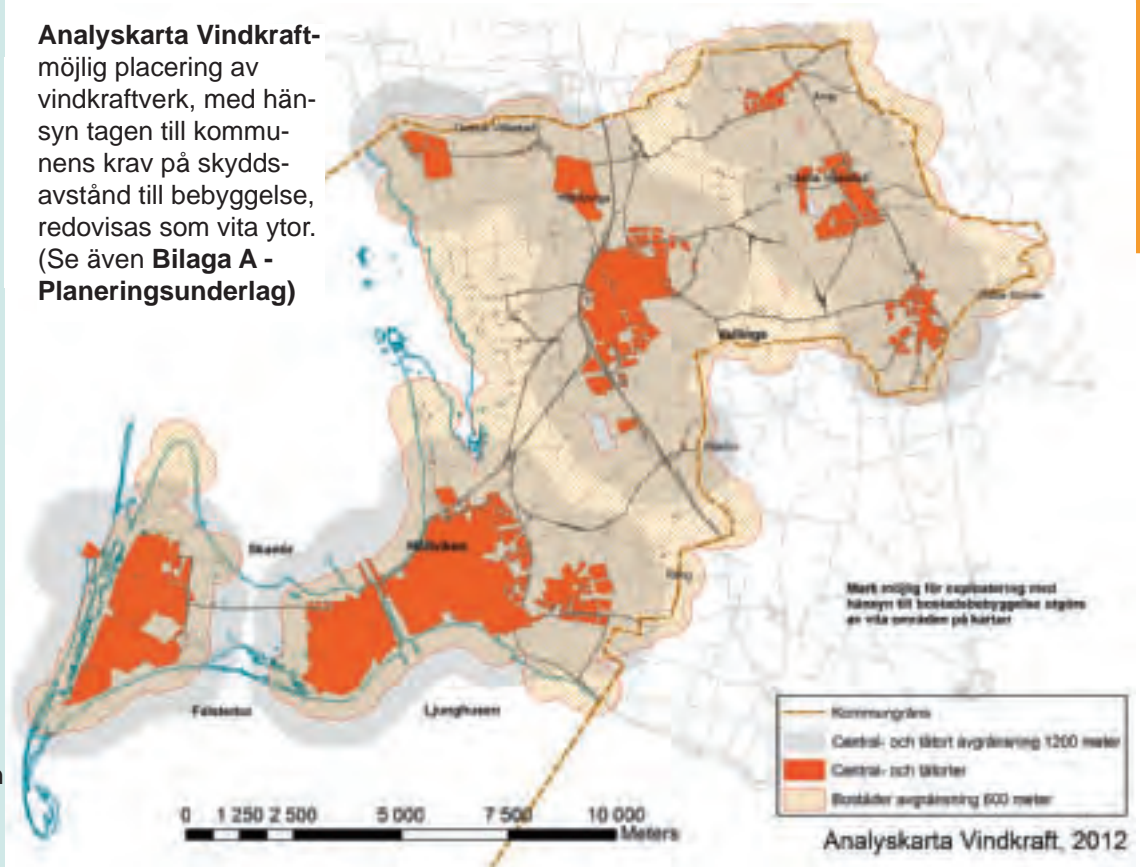
Skyddsavstånd

Lämpliga områden för utbyggnad av vindkraft bör ligga minst:

- 600 m från bebodd fastighet (taxerad som bostad)
- 1200 m från tätort
- Minsta avstånd mellan anläggningar/grupper bör vara minst 3000 m.
- Master och vindkraftsverk placeras minst 100 m från kraftledning.

Hänsyn till skyddsavstånd avgör var i kommunen som vindkraftverk kan vara möjliga att placera, men vid prövningen är det ljud-, ljus- och skuggstörningar som blir avgörande. Avståndet bör vara minst 10 gånger verkets höjd. Begränsningsvärdet för ljud är 40 dB(A)eq dygnet runt.

Analyskarta Vindkraft-
möjlig placering av vindkraftverk, med hänsyn tagen till kommunens krav på skyddsavstånd till bebyggelse, redovisas som vita ytor. (Se även **Bilaga A - Planeringsunderlag**)

Bygglov

Bygglov krävs både för att uppföra nya och väsentligt ändra befintliga vindkraftverk (6 kap. 1 § PBF) som:

- är högre än 20 meter över markytan
- placeras på ett avstånd från tomtgränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken
- monteras fast på en byggnad
- har en vindturbin med en diameter som är större än tre meter.

Bygglov krävs även för att uppföra eller bygga till till exempel en teknikbod eller en transformatorstation. Om vindkraftverket eller anläggningen ska tillståndsprövas enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken krävs inget bygglov, utan bara en anmälan enligt PBF 6 kap. 5§. Kravet på anmälan gäller även för nybyggnad eller ändring för mindre, bygglovbefriade, vindkraftverk (taget från www.vindlov.se).

Temaområde 16:

Säker och stabil teknisk infrastruktur - vatten, el, IT/tele och belysning

Målsättningen för kommunen är att planera för och utveckla energieffektiva och hållbara tekniska infrastrukturer dvs. att de planeras och byggs ut på ett säkert och hållbart sätt. Kraven på kommunens olika tekniska system kommer att öka i framtiden. Exempelvis innebär EUs nya vattendirektiv och de ökade riskerna för framtida översvämningar på grund av kommande klimatförändringar att kraven skärps både på utbyggnad och på höjd standard av kommunens tekniska system.

Allmänna mål och riktlinjer

- planera för och bygga hållbara stabila tekniska system dimensionerade efter framtidens behov.
- den framtida infrastrukturen för vatten, energi, gas, IT/tele och el ska byggas ut, säkerställas och moderniseras.
- All planering som på något sätt påverkar kommunens olika tekniska infrastrukturer och vattentillgångar ska präglas av ett helhets- och gränsöverskridande tänkande.

Vatten

Kommunens marker är i de västra delarna mycket låglänta och flacka och på många håll ligger marknivån endast någon eller några meter över havsnivån. Avrinningen ut mot havet, som är den slutliga recipienten för dagvattnet, är endast svagt lutande vilket medför att vid en förväntad stigande havsnivå kommer marklutningen bli ännu mer flack och därmed påverkas vattenavrinningen negativt. Den förväntade klimatförändringen, med ökade regnmängder och varmare höstar och vintrar samt torrare somrar, kan komma att innebära mer frekventa och återkommande problem med ökade mängder dagvatten, högt grundvatten samt problem med erosion av stränderna på grund av höjda havsnivåer. Kommunen har sedan ett år tillbaka påbörjat ett arbete med att ta fram en strategisk vattenplan som ska utreda, analysera och samordna hur kommunen ska hantera och lösa planmässiga och tekniska vattenfrågor i framtiden och vilka prioriterade åtgärder som först behöver genomföras.

Dricksvatten

Kommunens vattenförsörjning är långsiktigt säkerställd via delägarskap i Sydsvatten AB som producerar dricksvatten till 16 kommuner i södra och västra Skåne. Dricksvattnet i Vellinge kommun kommer från Vombsjön i Lunds kommun, bereds vid Sydsvattens vattenverk i Vomb och leds till Vellinge via Malmö. Vid driftstörningar i Vombverket kan dricksvatten ledas till Vellinge från Sydsvattens vattenverk i Stehag, Ringsjöverket. Detta använder sjön Bolmen i Småland som huvudsaklig vattentäkt.

Innan kommunen anslöts till Sydsvatten togs dricksvatten från grundvattentäkter i Vellinge, Räng och Höllviken. Dessa ligger inom ett skyddsområde för vattentäkt. Trots att vattentäkten inte längre brukas av kommunen har beslutats att skyddsområdet skall finnas kvar om behov/önskemål av vattenuttag uppkommer i framtiden.

Avlopp/Spillvatten

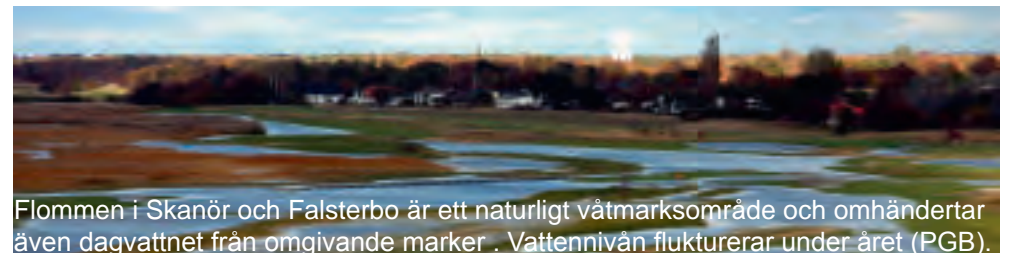
Infrastrukturen för spillvatten är redan klar och säkerställd inför framtiden. Allt spillvatten inom kommunen pumpas via spillvattenledningar in till VA-Syds reningsverk i Klagshamn.

Dränering

Kommunala dräneringssystem förekommer endast på några få ställen i kommunen. Systemen är utförda med olika tekniker och respektive system fungerar helt fristående. Dikningsföretag förekommer allmänt, men inte på Falsterbonäset. Inom områden med privata vägföreningar finns det sällan något utbyggt dräneringssystem. Det kommer att krävas att kommunen lägger mer fokus på att utreda och hantera dräneringsfrågorna i framtiden.

Dagvattensystemet

Ett omfattande utredningsarbete pågår inom kommunen med stöd från myndigheter och expertis med att lägga fast en strategi inklusive framtagande av konkreta åtgärder som beskriver hur framtidens dagvattenhantering i samt eventuell påverkan från kommande klimatförändringar ska hanteras i framtiden. Dagvattensituationen skiljer sig markant i de olika kommundelarna. I öster finns det mycket vatten i det kuperade backlandskapet i form av mangelgravar och dödisgropar och inslag av artesiskt vatten. I de västra delarna är det den flacka terrängen med dåliga möjligheter till snabb avrinning och höga grundvatten som är problematiskt. Dagens system är att avrinning främst sker via långsiktigt hållbara lokala system. Även viss bortpumpning utförs via lokala system med begränsad utbredning. Bortpumpning via lokala system med begränsad utbredning finns endast på vägar och gatunät för delar av Falsterbonäset.

Flommen i Skanör och Falsterbo är ett naturligt våtmarksområde och omhändertar även dagvattnet från omgivande marker. Vattennivån flukturerar under året (PGB).

Mål och riktlinjer för dagvatten

- säkra och utveckla dagvattenhanteringen i hela kommunen.
- verka för ett ökat lokalt omhändertagande av dagvatten, öppna dagvatten-system med nya fördröjningsmagasin, våtmarker och infiltrationsytor för att fördröja dagvattnet, minska mängden och rena det innan det når ut i recipienten - havet.
- ny verksamhet eller planerad bebyggelse ute i jordbrukslandskapet får inte belasta recipienten med mer dagvatten än den pågående markanvändningen.
- Utveckling av system för lokalt omhändertagande av dagvatten ska eftersträvas i större omfattning i både befintlig och framtida bebyggelse

Vattenskydd i Vellinge kommun

EL

E.ON Elnät Sverige AB har koncession för elförsörjningen i hela kommunen. Under de senaste åren har det påbörjats ett stort arbete med att underhålla och komplettera befintligt system. Ytterligare förstärkning och uppgradering av elnätet planeras att genomföras under de närmaste tio åren. E.ON planerar även att satsa på en utveckling av natur- och biogasutbudet inom kommunen för framtiden.

Mål och riktlinjer för el

- verka för att skynda på och stötta utvecklingen av ett hållbart kommuntäckande elnätverk och säkerställa att omkoppling av el kan ske inom hela kommunen till alternativa slingor för att förhindra strömavbrott och störningar.
- säkerställa att lagningar utförs på rätt sätt och att ledningar om möjligt grävs ner.
- Ledning med 130 kV behöver skyddsavstånd 50 m från elledning till bebyggelse, medan 15 m gäller för luftledning med lägre spänning.

IT/tele

På senare år har IT blivit en viktig del av vardagen med ökade krav från kommuninvånarna och näringslivet på att få en snabb och säker internetåtkomst genom att stärka både det fasta och det mobila nätet och uppnå bra täckning både i och utanför tätorterna. En genomtänkt och långsiktig satsning på IT är viktig för kommunens invånare och övriga intressenter och för utveckling av kommunen.

Regeringen har tagit fram en ny bredbandsstrategi där målen år 2020 är att 90 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Till år 2015 bör 40 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

Idag är det olika bredbandsoperatörer i Vellinge kommun som sköter utbyggnaden av bredband till hushåll och företag. När utbyggnaden görs sker det efter lokala behov, vilket leder till att endast små geografiska delar av kommunen uppnår regeringens mål. För att Vellinge kommun ska ha möjlighet att möta de mål som regeringen satt upp och tillgodose de mål, krav och behov som finns hos kommuninvånarna behöver en bredbandsplan tas fram under 2013.

I planen bör det tydligt framgå hur Vellinge förhåller sig till de centrala regeringsmålen som satts upp till 2020 och vem som ansvarar för utbyggnaden i kommunen.

Mål och riktlinjer:

- utreda ansvar och roller för hur kommunen ska samarbeta med olika operatörer för att skynda på och stötta utvecklingen och utbyggnaden av hållbart bredband.
- så långt det går se till att marknaden erbjuder valmöjlighet för kommuninvånarna att fritt kunna välja operatör för både bredband, tv och telefoni.
- stödja att infrastrukturen successivt byggs ut till ett komplett fungerande nätverk som möjliggör bra täckning även utanför tätorterna.

Ammerännan på Skanörs ljung omhändertar dagvatten från omgivande marker och svämmar därför över sina bredder på våren... (PGB).

Belysning

Stora delar av kommunens befintliga belysning inklusive ledningar, stolpar, ljuskällor och armaturer är i undermåligt skick och behovet av att både genomföra omfattade underhålls- och restaureringsarbeten samt utföra nyinvesteringar är stort.

E.ON Elnät Sverige AB hade tidigare ansvaret för både investering och underhåll av all befintlig belysning i kommunen. Dialog pågick under en längre tid om att kommunen skulle överta ansvaret, men att det måste ske på rätt premisser eftersom både underhåll och nyinvesteringar länge varit mycket eftersatta.

I årskiftet 2011-2012 kom parterna överens om villkoren och ansvaret övertogs av kommunen.

Det pågick under 2012 ett arbete med att ta fram en belysningsplan för Vellinge kommun som stöd för planering, drift och genomförande av kommande utbyten av uttjänt armtur, val av belysningsarmaturer för nya områden och komplettering med nya armaturer för att förbättra ljussättningen på prioriterade platser och stråk. Syftet är att lägga fast en gemensam långsiktig plan som skapar underlag för arbete med att ge ökad trygghet och säkerhet på allmänna platser och utmed allmänna stråk och samtidigt öka skönhetsvärdet i kommunens tätorter, byar samt utmed större gator och vägar.

Ett gott stadsbyggande med ljus innebär att skapa en framtida ljussättning av kommunens allmänna platser, gator och vägar med hjälp av armaturer som är rätt placerade, i rätt skala, på rätt höjd med miljövänlig och vacker utformning som kräver ett minimum av underhåll.

Målet är att åstadkomma en funktionell, driftsäker, tålig, energisnål, ekonomisk, hållbar, intressant, vacker och trygg visuellt vägledande ljussättning i kommunen till bästa möjliga pris - "Rätt ljus på rätt plats"!

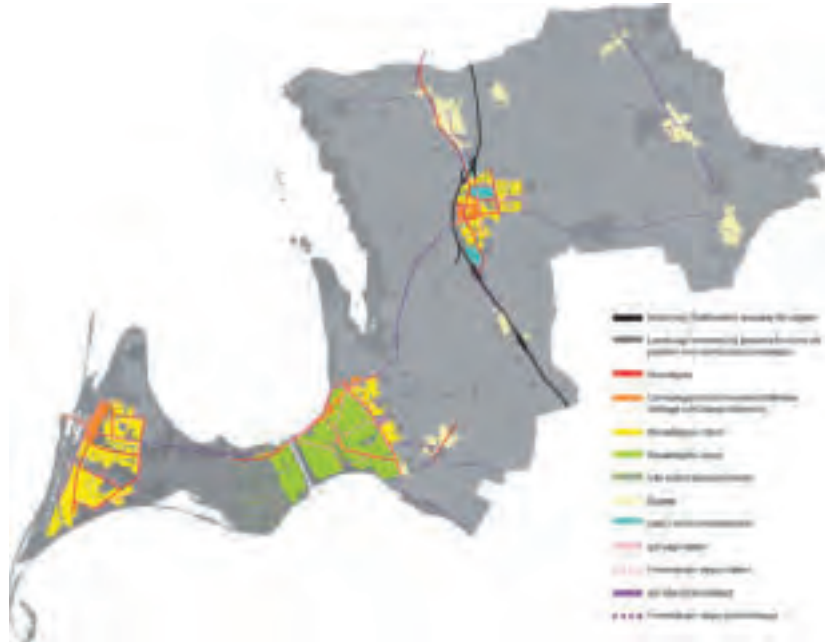
Mål och riktlinjer

- Redovisa en strategisk Belysningsplan som både redogör i vilken takt och hur kommunens belysning ska underhållas samt vilket framtida basutbud av olika typer av armaturer som kommunen ska använda utmed vägar och gator och allmänna platser och stråk inom respektive karaktärsområde. Funktion, energibehov, design, estetik och ljusfärg samt området identitet ska vägas in vid val av placering, ljusmängd, armatur och stolpe. En runtomstrålande armatur ger en helt annan ljusspridning än en armatur som endast reflekterar ljuset nedåt markytan. Valet av stolpens höjd avgör vilken skala och karaktär som skapas i gaturummet eller på platsen. Kombinationen av alla dessa faktorer avgör om slutresultatet blir bra.
- Modernisera och byta ut gamla slitna armaturer till nya med god funktion, design, färgåtergivning och energisparande ny teknik. Val av armatur ska anpassas till behov av ljusmängd utefter funktion, skala på stadrummet och dess omgivande miljö.

- Prioritera att ljussätta prioriterade offentliga stadsrum, platser, torg, parker och stråk för att ge ökad trygghet och tillgänglighet. Det inkluderar även stationsområden, busshållplatser, idrottsanläggningar, skolgårdar, infartsvägar, centrumgator och rondeller.
- Prioritera var det behövs skapas ökad säkerhet med hjälp av rätt ljussättning och rätt ljusmängd samt även reducera och ta bort felaktig belysning och medvetet låta vissa utvalda områden inom kommunen få vara mindre upplysta.
- Försköna det gemensamma stadsrummet genom att medvetet arbeta med konstnärlig effektljussättning av utvalda platser och stråk, till exempel rondeller, utpekade byggnadsfasader, broar, konstverk, parker, träd och planteringar.

Belysningsplan - Ett utkast till Belysningsplan för Vellinge kommun togs fram under 2010. Den strategiska planen ska färdigställas under 2013.

Vellinge ängar, Vellinge - "Ängaskogen" - en skimrande förtrollad sagoskog. Fasaderna i Ängavägens tunnel, under E 6 vid Vellinge ängars busshållplats, fick under 2011 nya konstnärliga väggmålningar samt en förbättrad ljussättning både för att försköna passagen och öka tryggheten för de som reser kollektivt (Bild Ramböll 2012).

Strandbanden, Falsterbo - En ny ljussättning av den offentliga platsen har utförts genom att effektbelysa större träd som står på Strandbadens entréområde inklusive på dess parkering, inne i tallskogen och utmed anknypande gång- och cykelvägar samt utmed gångstråket till busshållplatsen, vilket ger ökad trygghet, visuell ledning och lyfter fram och förskönar hela området.

Hagarondellen i Skanör gestaltades om och fick en ny ljussättning under 2011.

DEL 6

	Sida
Beskrivning av vald analysmetod, landskapsbildsanalys enligt Kevin Lynch	134
Utfall av Kevin Lynch - analysen	135
Exempel på inledande frågeställningar	136
Framtida utveckling redovisas "inzoomat" på respektive karaktärsområde	137
Karaktärsområden - en geografisk redovisning av framtida utveckling	138
Gemensamma mål och riktlinjer för samtliga sex karaktärsområden	139
Kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplan inklusive teckenförklaring som gäller för alla redovisade planskisser (ÖP-planen)	140
Principskisser som beskriver struktur, karaktär och motto för respektive karaktärsområde (6 stycken)	142
De sex karaktärsområdena - Analys och framtida utveckling för respektive karaktärsområde redovisas med text, bilder, foton, plankartor och skisser	
• Karaktärsområde I - Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie "växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"	143
• Karaktärsområde II - Hököpinge och Gessie "inbjudande byar mitt på slätten"	157
• Karaktärsområde III - Jordbrukslandskapet "den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar"	167
• Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd "den idylliska lantliga staden på Söderslätt"	173
• Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand "den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"	183
• Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo "pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"	195

Beskrivning av vald analysmetod - landskapsbildsanalys enligt Kevin Lynch

Kevin Lynch analysen

En snabb analysmetod vars resultat ger en tydlig, översiktlig, visuell bild av kommunen och dess olika beståndsdelar. Analysen har använts som ett redskap i arbetet med den nya översiktsplanen för att kunna lyfta fram, tydliggöra och identifiera frågeställningar och ge förslag på åtgärder, vilka redovisas på geografiskt avgränsade karaktärsområden.

Kevin Andrew Lynch, född år 1918 i Chicago (död 1984), var en mycket känd amerikansk stadsplanerare och arkitekt. Han studerade för den kände arkitekten Frank Lloyd Wright och tog examen och verkade som professor vid Massachusetts Institute of Technology, USA.

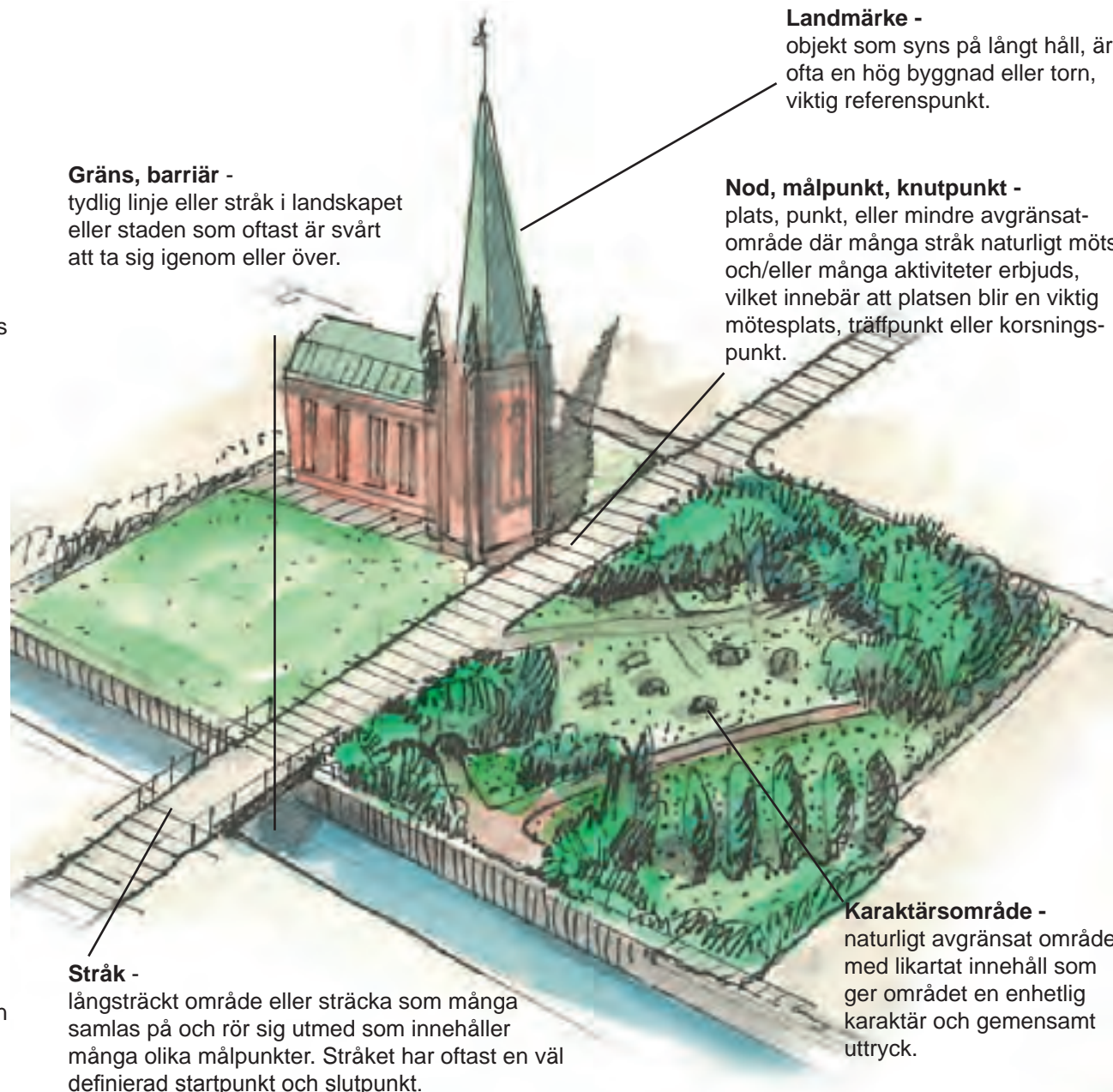
Hans mest kända verk, *The image of the city*, publicerades 1960, och beskriver hur invånarna i en stad uppfattar och rör sig i sitt närområde. Hans teorier håller fortfarande och har inspirerat planerare och arkitekter i deras arbete världen över.

Han identifierade fem olika strukturer i staden som påverkar hur brukarna uppfattar, rör sig och använder sin stad:

- **stråk** – gator, trottoarer, parker och andra långsträckta ytor som används som förbindelser - länkar mellan olika målpunkter
- **gränser/barriärer** – tydliga linjer och upplevda fysiska hinder i omgivningen, till exempel murar, vägar, gator, bäckar och större byggnader;
- **områden** – delar av staden med en enhetlig uppbyggnad och karaktär, arkitektoniskt eller kulturell
- **noder** – punkter där stråk mötes i som torg, samlingsplatser, större korsningar
- **landmärken** – betydelsefulla karaktärskapande objekt i omgivningen som kan användas som referenspunkter och igenkänningsmärken på långt håll

Lynch formulerade även fem element som påverkade hur en stad byggs upp, vilka enligt denne har inverkat i planeringen av de flesta nutida städer.

De fem element som spelar in när man bygger en stad är: vatten, luft, tillgång till solljus, växtlighet samt hur bördig marken är.

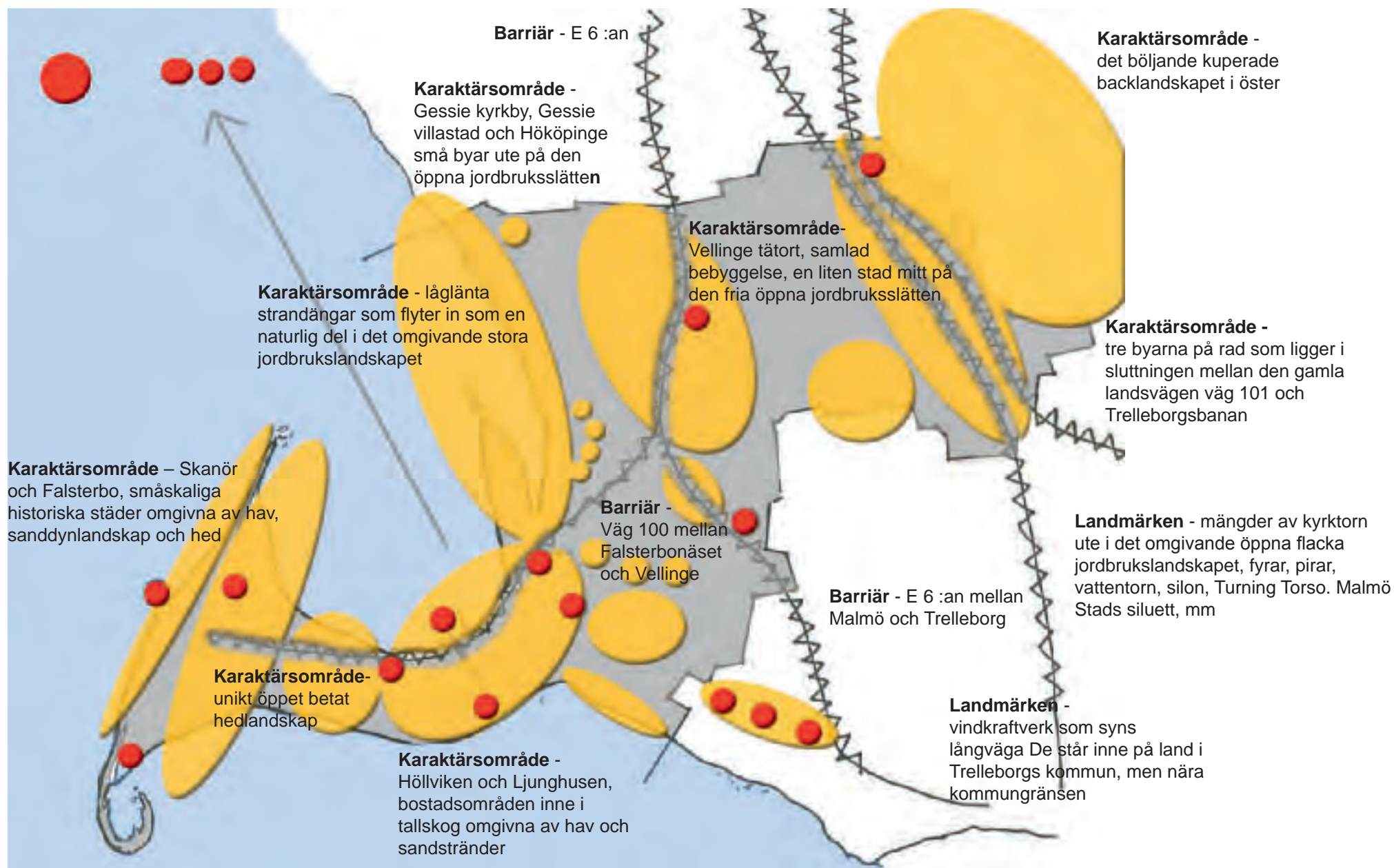
Förklaring av Kevin Lynch analysmetoden och dess termer

Utfall av Kevin Lynch - analysen

Landmärken ute till havs - Öresundsbron och vindkraftverksparken

Barriärer - Väg 101 och Trelleborgsbanan

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 Del 6 Karaktärsområden

Exempel på inledande frågeställningar

Nedan följer exempel på ett flertal inledande frågeställningar som analysarbetet utgick från.

Sökandet efter svar på frågeställningarna ledde under planarbetets gång vidare fram till det slutliga förslag på hållbar utveckling för hela kommunen som den nya översiktsplanen presenterar och som redovisas mer detaljerat "inzoomat" för respektive karaktärsområde.

- Hur skapar vi en hållbar utveckling i vår kommun?
- Hur bibehåller och utvecklar de små orterna attraktiva och levande centrum?
- Hur klarar den lilla ortens centrum sig i konkurrensen med närliggande stora städers och externa handelscentrums breda utbud av varor och tjänster?
- Hur ska vi tillsammans utveckla kommunens unika värden?
- Hur skapar vi rätt attityd, rätt inställning och kraft att se nya möjligheter?
- Hur utvecklas ett gott samarbete mellan kommunens näringsidkare?
- Hur når vi en ökad produktion och konsumtion av närproducerade produkter?
- Landsbygdsutveckling - Åt vilket håll vill vi gå?
- Ett ökat regionalt samarbete?
- Hur skapar vi bättre dialog?
- Hur ökar vi känslan av gemenskap?
- Hur förbättrar och säkrar vi infrastrukturen?
- Hur tar vi tillvara på läget av att befinna oss nära storstäderna, men ändå vara mitt ute på landet nära hav och strand?
- Hur skapar vi det goda livsrummet för var och en?

Gudmar Olovssons staty "Systrarna" som står utmed Strandpromenaden i Höllviken symboliserar ordet "Gemenskap" (PK).

Framtida utveckling redovisas "inzoomat" på respektive karaktärsområde

Den valda geografiska indelningen som redovisas bygger på en genomförd översiktlig landskapsbildsanalys av hela Vellinge kommun som utgår från Kevin Lynch teorier, vilken redan har beskrivits inledningsvis.

De tätorter inklusive omland, som via Kevin Lynch analysen har ringats in till att omfattas av samma karaktärsområde, kan konstateras ha gemensam identitet och karaktär. De har gemensamma frågeställningar, styrkor, svagheter, problem och möjligheter, vilka behöver värderas och hanteras inför framtiden.

Vinsten med att redovisa och presentera översiktsplanens åtgärdsförslag och idéer nedbrutna "inzoomade" på de sex karaktärsområdena är att den tydliga geografiska indelningen i mindre avgränsade områden ger möjligheter att:

- utveckla en hållbar kommun som byggs upp av en robust struktur bestående av flera stabila mindre tätorter med omgivning (karaktärsområden). Detta ger kommunen möjlighet att tydligt utveckla en unik tilltalande flerkärnighet som kan attrahera olika grupper av människor och ge dem ett brett utbud att kunna välja mellan olika miljöer och skapa sig sin egen livskvalitet.
- driva en översiktlig planering som säkrar en hållbar, trygg och flexibel utveckling och tillväxt för hela kommunen baserad på de förutsättningar som analyserats fram som specifika för respektive karaktärsområde.
- tillvarata och utveckla karaktärsområdenas olika identiteter, deras unika värden och potentiella möjligheter genom att bejaka deras olikheter och fokusera på att utveckla deras befintliga värden och lösa deras signifikanta utmaningar och problem.
- tydligt verka för att erbjuda en komplett kommunal service för varje karaktärsområde genom att lyfta fram en tätort per karaktärsområde som fungerar som områdets kärnområde och får en prioriterad centrumsatsning på utvecklad service, kompletterande verksamheter och eventuell förtätning med mer bebyggelse och fler bostäder.
- erbjuda en bred variation av boendeformer och upplevelser både för boende, besökare och verksamma inom kommunen.
- fördela möjligheter och sprida risker som till exempel att vid en nödsituation kunna samordna och fördela hjälpinsatser inom kommunen.

- erbjuda invånarna en förbättrad möjlighet till delaktighet genom att redovisa ett planförslag som beskriver en utveckling för hela kommunen, men även "inzoomade" mer detaljerade planförslag med fokus just på deras närmiljö med redovisning av mål, riktlinjer och åtgärder som planeras för och berör det fysiska område där de bor, lever och verkar.

Karaktärsområden - en geografisk redovisning av framtida utveckling

Den inledande landskapsanalysen ledde fram till att kommunen indelades i sex geografiskt avgränsade karaktärsområden.

Karaktärsområdena omfattar tätorter med omland som har en gemensam karaktär, dvs. innehåller likartade identitetskapande värden och gestaltning samt står inför jämförbara framtida problemfrågeställningar. Varje karaktärsområde beskrivs med ett motto för att förstärka målbilden för områdets identitet och ge en tydligare riktning åt den framtida utvecklingen.

Mål och riktlinjer för utveckling och förslag på framtida mark- och vattenanvändning redovisas och beskrivs för respektive karaktärsområde (geografiskt avgränsat område).

En större tätort per karaktärsområde, lyfts fram som områdets kärnområde, vilket innebär en prioriterad satsning på att skapa utökad service, fler verksamheter och ny kompletterande bebyggelse främst i dess centrum.

Redovisningsmetodik:

- Analys av karaktärsområdets förutsättningar och framtida utmaningar.
- Flygfoton skildrar områdets karaktär som kompletteras med beskrivande text.
- Mål och riktlinjer för att nå önskad framtida utveckling redovisas i text.
- Framtida förslag på mark- och vattenanvändning redovisas med hjälp av planskisser med beskrivande text.
- Några belysande exempel ges genom att lyfta fram ett urval av projekt som pågår inom karaktärsområdet.

Karaktärsområdena presenteras i följande ordning:

I. Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie

”växande robusta byar i backarna utmed järnvägen”

II. Hököpinge, Gessie villastad och Gessie kyrkby

”inbjudande byar mitt på slätten”

III. Jordbrukslandskapet

”den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar”

IV. Vellinge med omnejd

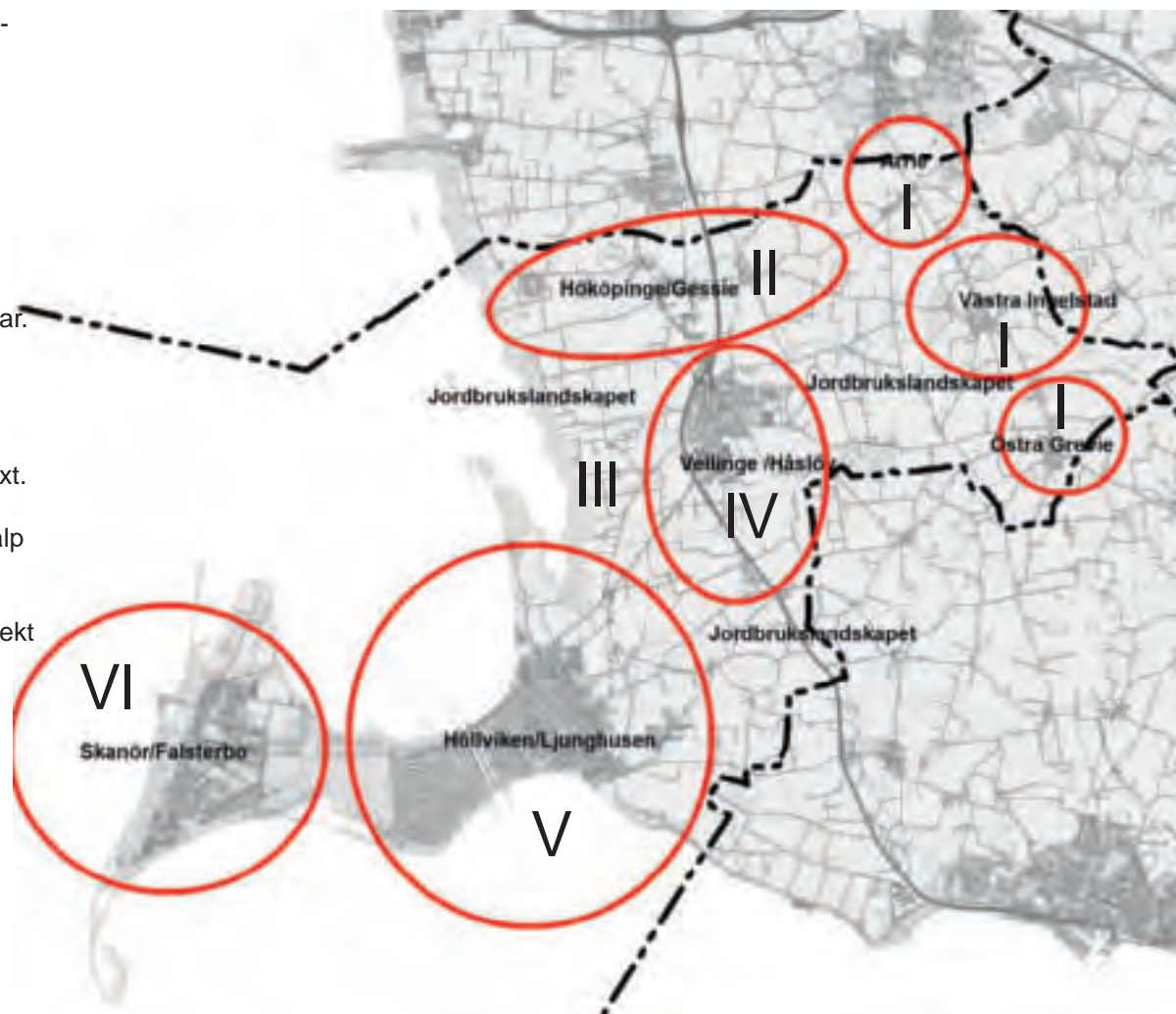
”den idylliska lantliga staden på Söderslätt”

V. Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand

”den tilldragande nya staden i skogen vid stranden”

VI. Skanör och Falsterbo

”pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed”

Gemensamma mål och riktlinjer för samtliga sex karaktärsområden

Gemensam utveckling

Den framtida planeringen av kommunen bygger på ett helhetstänkande där varje pusselbit har sitt speciella egenvärde som bidrar till att skapa en god livsmiljö.

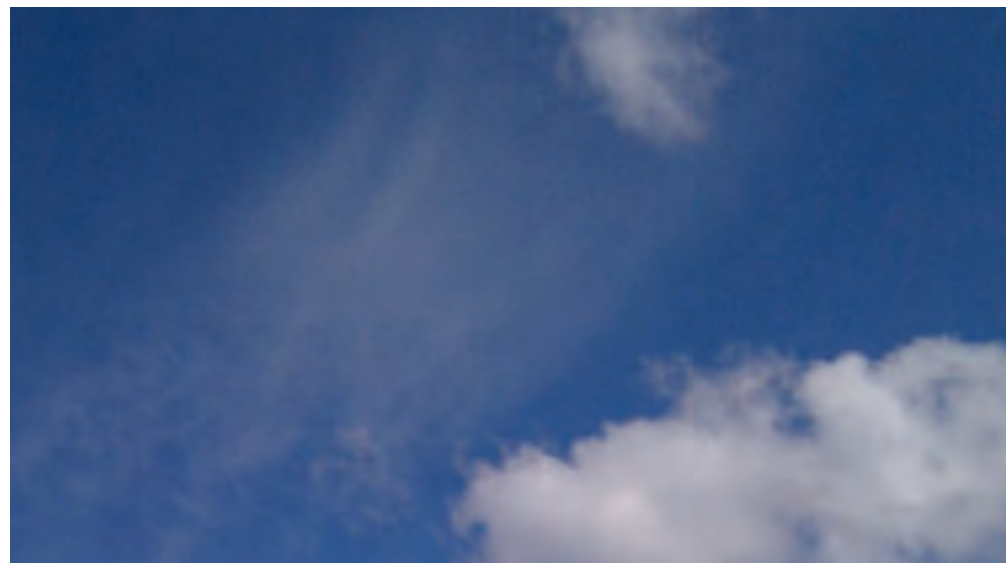
Varje kommundel, med dess tätorter och omgivande natur- och kulturlandskap är lika värdefulla delar av den heltäckande väv (struktur) som bygger upp och skapar kommunens attraktiva småskaliga flerkärnighet.

Orterna i öster har sin rustika identitet och charm. Vellinge tätort och småbyarna ute på slätten bjuder in med lantlig idyll och Falsterbonäset inklusive Höllviken erbjuder sitt utbud av stränder, tallskog och historik. Allt omgivet av ett storslaget öppet landskap i nära kontakt med storstadsregionen Malmö - Köpenhamn.

Här nedan beskrivs vilka mål och riktlinjer som gäller generellt för hela kommunen inklusive alla de sex karaktärsområdena för att kunna planera för en fortsatt attraktiv utveckling i kommunen:

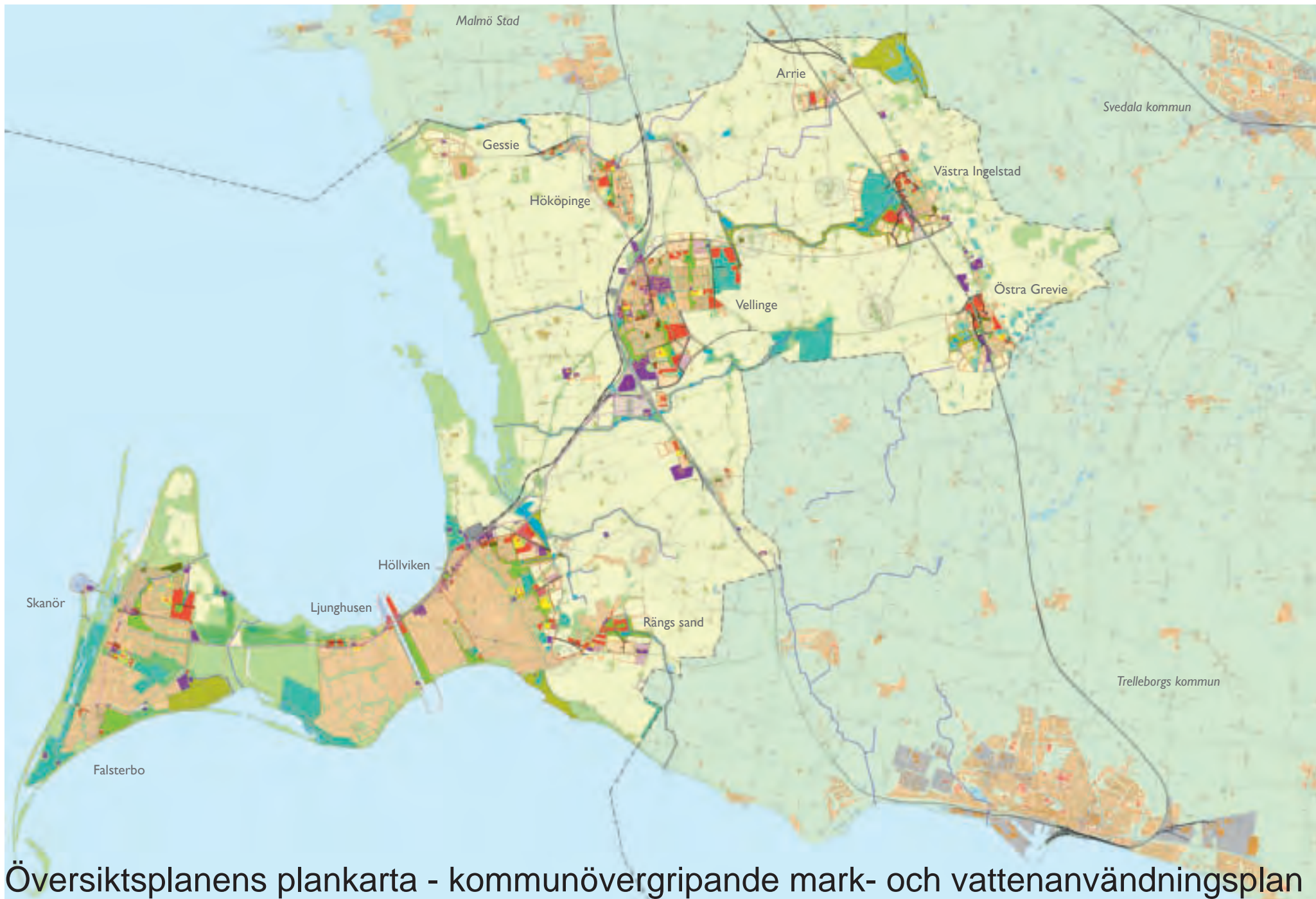
Mål och riktlinjer:

- utveckla och bevara värdet av att vara en flerkärnig kommun med flera attraktiva tätorter med sinsemellan olika kvaliteter.
- verka för att varje karaktärsområde är en lika viktig del av kommunen och att de tillsammans bidrar till den goda helheten.
- ta tillvara och utveckla varje karaktärsområdets identitet och befintliga värden och verka för en hållbar utveckling inom respektive karaktärsområde.
- eftersträva en måttfull förtätning anpassad till orternas skala med tyngdpunkt på utveckling och komplettering i tätorternas centrala kärnor och vid nya och befintliga stationslägen.
- bevara och förstärka den offentliga servicen efter de specifika behov som finns idag och som förespås behövas i framtiden inom respektive karaktärsområdet.
- bygga ut och förstärka en hållbar infrastruktur.
- verka för att följa upp de betydande miljöfrågorna, uppnå kommunens lokala miljömål och skapa en hållbar utveckling av miljön och naturvärdena i kommunen.

Strandpromenaden utmed väg 100 i Höllviken är ett viktigt rekreationsstråk.

Översiktsplanens plankarta - kommunövergripande mark- och vattenanvändningsplan

Teckenförklaring
Gäller för översiktsplanens plankarta samt för samtliga planskisser i dokumentet.

Principskisser som beskriver struktur, karaktär och motto för respektive karaktärsområde

Karaktärsområde I

Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie
"växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"

Förbättrad kollektivtrafik med nya pågatågstationer skapar förutsättningar för nytänkande och expansion i byarna som ligger i bältet mellan järnvägen och den gamla landsvägen i randen till det vackra böljande backlandskapet i öster.

Karaktärsområde II

Hököpinge, Gessie villastad och Gessie kyrkby
"inbjudande byar mitt på slätten"

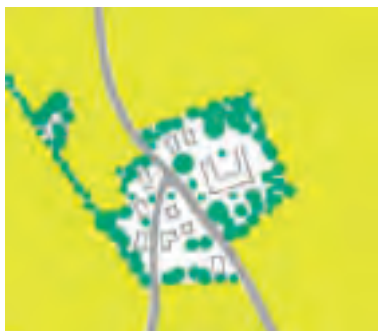
Historiska små kyrkbyar som utvecklas till att bli inbjudande mindre bostadsorter med stark grön trädgårdsstadsidentitet mitt ute på den fria slätten med närheten till havet och strandängarna belägna utmed ett starkt befintligt kollektivtrafikstråk..

Karaktärsområde III

Jordbrukslandskapet
"den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar"

Små gröna öar av bebyggelse ligger utspridda mitt på den öppna bördiga slätten. Den goda jorden bevaras för att säkerställa framtida generationers uppehälle.

Karaktärsområde IV

Vellinge
"den idylliska lantliga staden på Söderslätt"

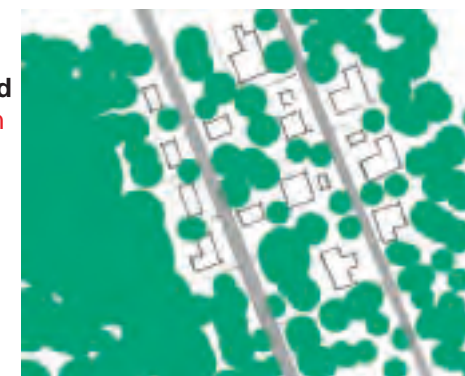
En riktig stad som har en gemytlig strukturerad stadskärna och stor potential att växa både till yta och innehåll.

Karaktärsområde V

Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand
"den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"

Tallskogsdoftande, strandnära och snabbväxande idyll inne i skog nära strand och med ett brett utbud av service vars infrastruktur behöver förstärkas och naturvärden värnas.

Karaktärsområde VI

Skanör och Falsterbo
"pittoreska historiska tvillingstäder vid strand och hed"

Historiskt småskaliga intressanta små städer med gatunät av rutnätsmönster nära hav och hed. Deras lägen utmed den låglänta kusten innebär att de behöver skyddas mot framtida klimatförändringar med stigande havsnivåer.

Karaktärsområde I - Framtida utveckling redovisat för Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie "växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 Del 6 Karaktärsområden

Karaktärsområde I. Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie

”växande robusta byar i backarna utmed järnvägen”

Analys

Tre små byar på rad som till största delen är belägna i zonen mellan Trelleborgsbanan och den gamla landsvägen (väg 101).

Området ligger mycket nära kommungränsen i kommunens östligaste delar som gränsar mot Malmö Stad, Svedala kommun och Trelleborgs kommun.

Omgivande vackert kuperat backlandskap med stort inslag av vatten, mägergravar och unika dödisgröpar. Vissa områden öster om Trelleborgsbanan ligger inom riksintresse för naturvården och området direkt öster om Östra Grevie är landskapsbildskyddat. Områden nord-väst om Östra Grevie omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. **Se Bilaga A.**

Levande lantbruksområde.

Stabilt, genuint.

”Klara sig själv” mentalitet.

Bra regionalt läge.

Framtida tillväxtsområde för kommunen.

Ett flertal verksamhetsområden finns utmed väg 101.

Ingen av byarna har idag något större serviceutbud.

Trelleborgsbanan byggs ut och får pågatågstrafik med nya stationer i Västra Ingelstad och Östra Grevie, men ingen station byggs i Arrie.

Väg 101 (gamla landsvägen) är en viktig statlig genomfartsväg som går rakt igenom alla tre byarna. Den planeras få ny sträckning (förbifart) förbi Käglinge, vilket kan komma att innebära problem med mer och snabbare trafik genom byarna.

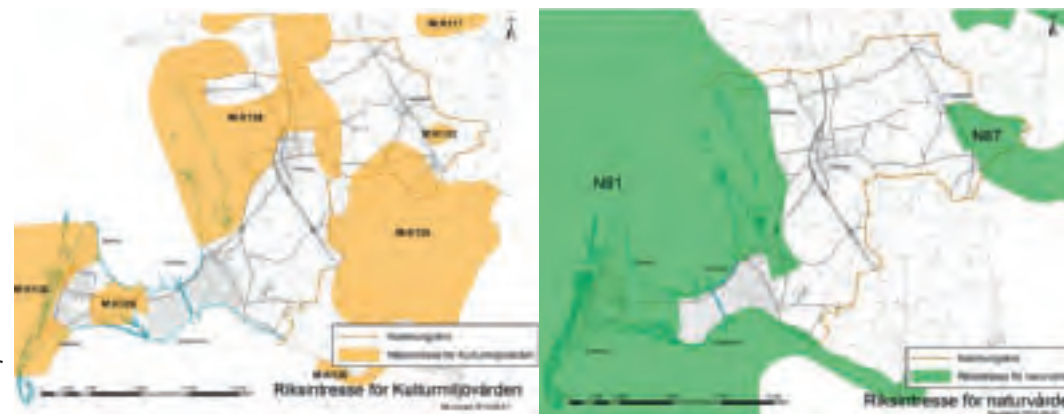
En ökad trafikmängd kan leda fram till att tätortsåtgärder behöver utföras utmed de vägpartier som är tätortsnära för att få ner hastigheten, öka trafiksäkerheten och tryggheten för de boende i byarna.

Goda kommunikationer med bil och med kollektivtrafik (buss), finns redan idag i nord- sydlig riktning mot Malmö och Trelleborg.

Den framtida kollektivtrafiken behöver utredas för Arrie.

Dåliga kommunikationer väster ut mot Vellinge och till de övriga tätorterna västerut i kommunen. Det finns varken större vägar eller någon utbyggd kollektivtrafik i öst-västlig riktning.

God cykelförbindelser finns utmed väg 101 mellan byarna, men ingen cykelbana är utbyggd vidare norrut till Käglinge eller söderut mot Anderslöv.

Arrie rekreationsområde ägs och sköts av Region Skåne

"Arriesjön"

Gamla landsvägen, väg 101

Väg 101 mot Malmö

Trelleborgsbanan

Arrie kyrkby ligger på
den östra sidan av
Trelleborgsbanan

Märgelgrav

Arrie stationssamhälle

Arrie - vy från väster

Karaktärsområde I. Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie

”växande robusta byar i backarna utmed järnvägen”

Framtida utveckling

Det unika backlandskapetets värden och kvaliteter med inslag av vatten i olika former, exempelvis mangelgravar och dödisgröpar värnas.

Åtgärder planeras och genomförs för att på sikt förbättra och öka tillgängligheten ut i det omgivande backlandskapet.

Brukandet av den goda jorden och bevarandet av de historiskt värdefulla kyrkbyarna ute på slätten värnas, men viss kompletterande bebyggelse tillåts om den uppfyller ställda krav på bygglösa och miljö.

Gradvis utbyggnad i försiktig takt av byarna utmed Trelleborgsbanan nära kopplad till utbyggnaden av de nya pågatågstationerna.

Utveckla och förstärka respektive by utifrån dess egna gestaltungsidentitet.

Ökad tillväxt med byggnation av fler bostäder, etablering av ny service och nya verksamheter uppmuntras för att efterfölja de regionala målen som påpekar vikten av en hållbar utveckling genom förtätning i goda kollektivtrafiklägen.

Västra Ingelstad utvecklas till ”kärnområde” - den centrala tätorten i öster med en genomtänkt kompletterande utbyggnad inklusive service, bostäder och verksamheter i områden som ligger nära den nya pågatågstationen.

Anläggandet av de nya pågatågsstationerna och utbyggnaden av Trelleborgsbanan till dubbelspår genom Västra Ingelstad och Östra Grevie innebär att det befintliga vägnätet förändras och byggs om med ett flertal nya planskilda korsningar under Trelleborgsbanan, nya vägdragningar samt viss utbyggnad av det kompletterande vägnätet.

Kontakten väster ut mot Vellinge förbättras genom planering för nya cykelvägar och nya framtida vägsträckningar för att förstärka och förbättra den idag dåliga öst-västliga kopplingen mellan orterna i öster och Vellinge tätort samt vidare västerut mot E 6:an, Höllviken och Skanör och Falsterbo som starkt efterfrågas av kommuninvånarna.

Etablering av kompletterande verksamheter till den som redan finns utmed väg 101 (gamla landsvägen) uppmuntras om det uppfyller kommunens krav och restriktioner och inte påverkar den omgivande miljön negativt.

Väg 101 är en viktig statlig genomfartsväg som går rakt igenom alla tre byarna. Den nya sträckningen av väg 101 som planeras förbi Käglinge kan komma att innebära negativa konsekvenser med mer och snabbare trafik genom byarna. Fler tätortsåtgärder behöver planeras och utföras utmed de vägpartier som är tätortsnära för att få ner hastigheten, öka trafiksäkerheten och säkra tryggheten för de boende i byarna, utan att försämra framkomligheten.

Trafikverket ansvarar för den pågående utredningen och exakt läge för den nya sträckningen och den nya planskilda korsning av Trelleborgsbanan i gränsen mellan Vellinge kommun och Malmö Stad är ännu inte bestämt. I samband med utbyggnaden anläggs även ny cykelväg mellan Arrie och Käglinge, vilket förbättrar tillgängligheten och tryggheten i området och kontakten ut i det omgivande backlandskapet och med rekreationsområdet vid Arriesjön.

En bra lösning för att säkerställa kollektivtrafiken till och från Arrie arbetas fram i samråd med Skånetrafiken och Malmö Stad.

Ett nytt, långsträckt, öst-västligt rekreationsstråk planeras att utvecklas på lång sikt som ett grönstråk (länk) mellan Västra Ingelstad och Vellinge utmed Gessiebäcken via Vellinge golfbana genom jordbrukslandskapet och vidare ut mot havet. Det gröna stråket behövs även för att förbättra vattenföringen och vattenkvaliteten i Gessiebäcken samt för att inrymma nya fördröjningsmagasin som behövs för att förbättra dagvattenhanteringen i de östra delarna av kommunen.

Befolkningsmängd:

<u>Ort / År</u>	<u>2010</u>	<u>2030</u>	<u>2050</u>
Arrie	200	300	500
Västra Ingelstad	700	1 400	3 500
Östra Grevie	600	1 000	2 000

Idag – ca 1 500 personer

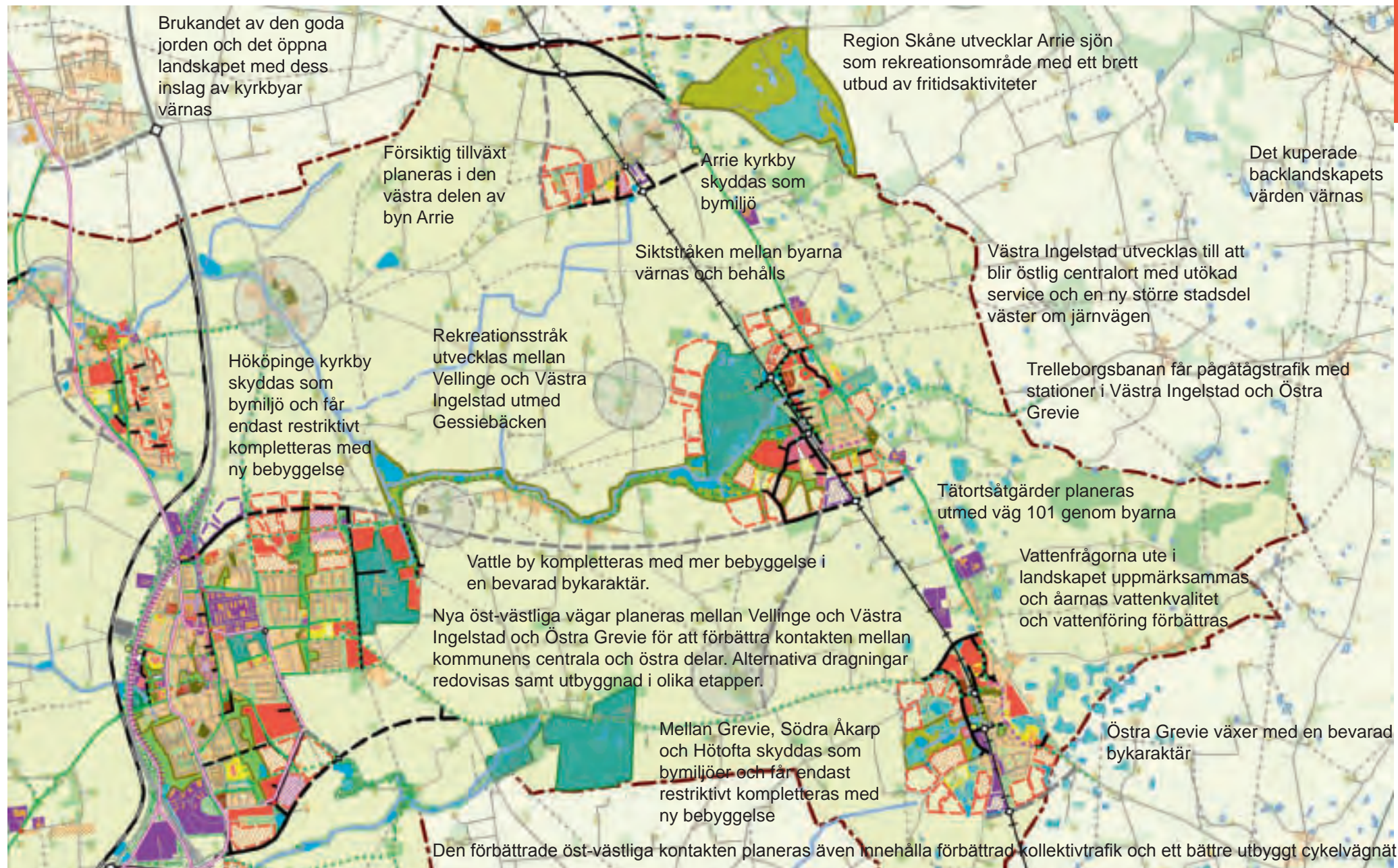
Uppskattad befolkningsprognos - år 2050

6 000 personer

Störst befolkningstillväxt planeras i Västra Ingelstad.

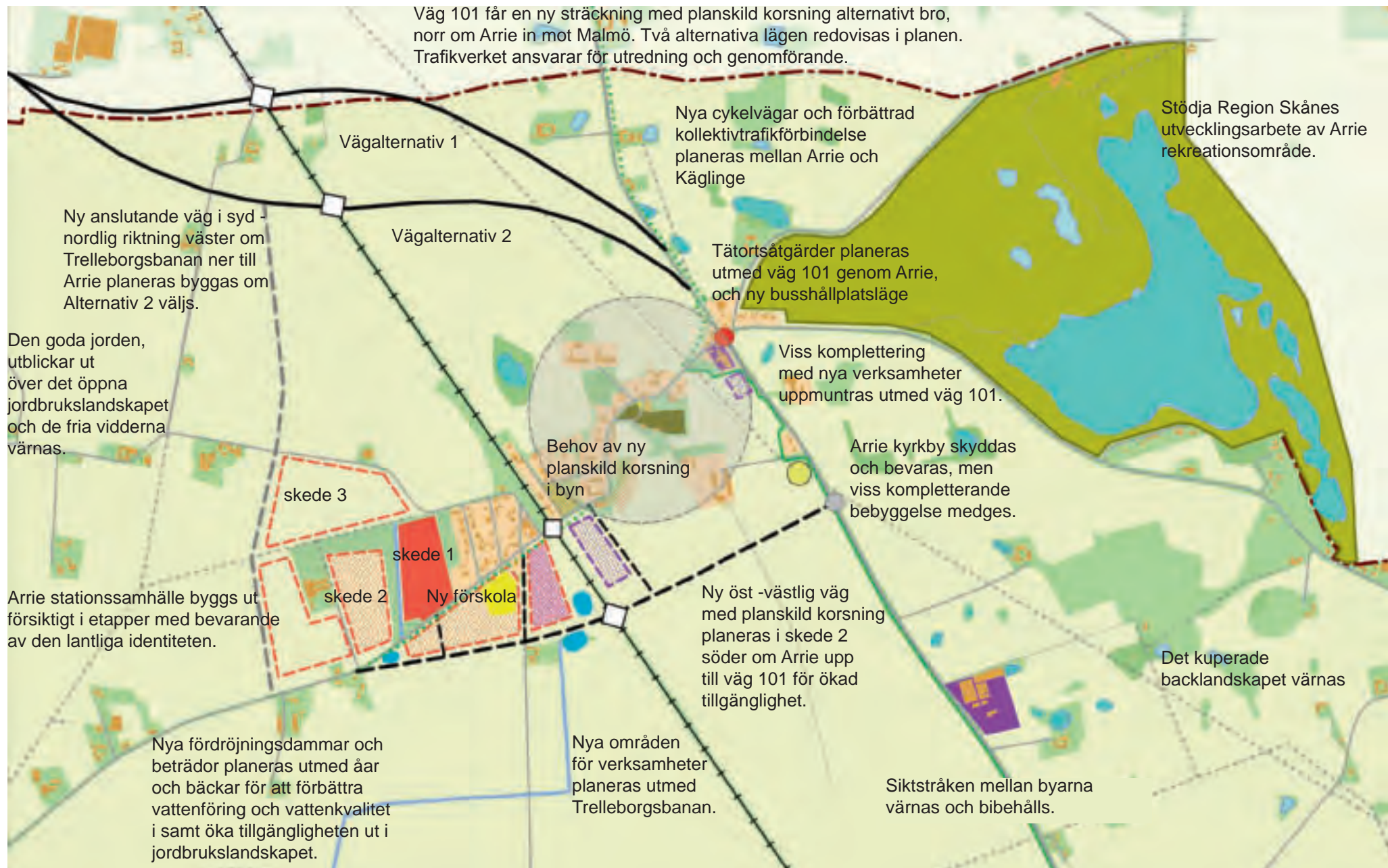

Framtida utveckling för alla tre orterna

Framtida utveckling för Arrie

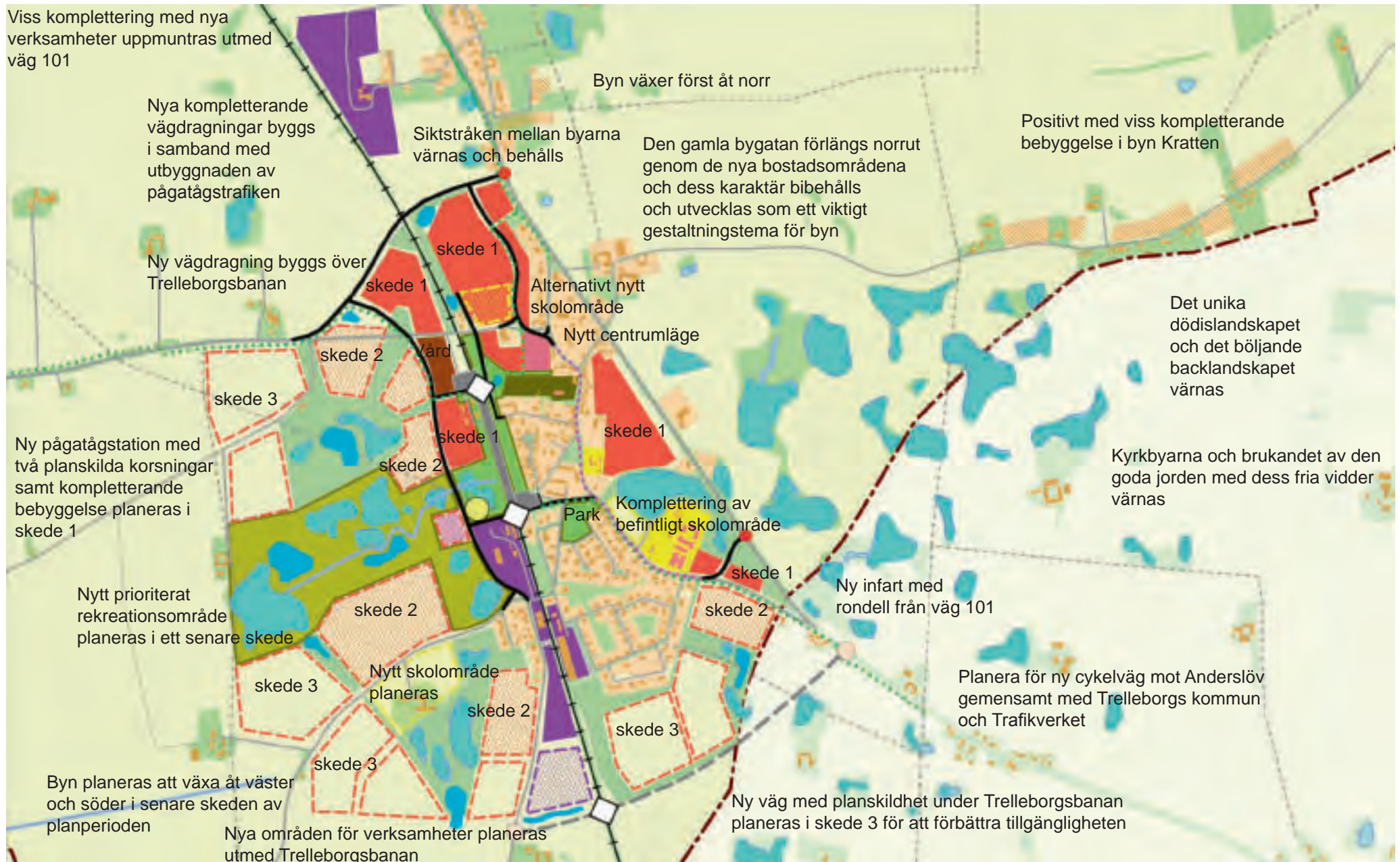

Karaktärsområde I. Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie - "växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"

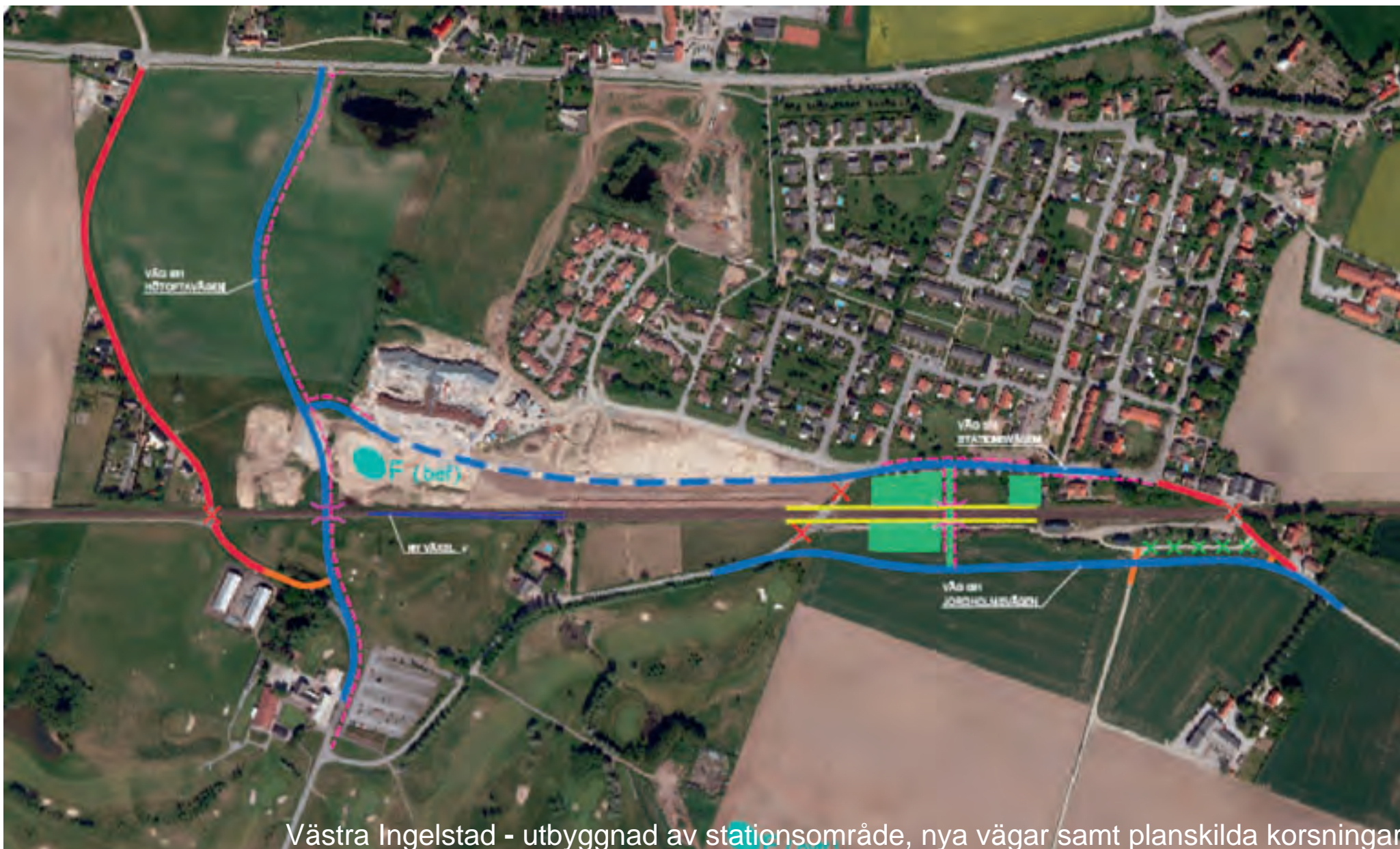
Framtida utveckling för Östra Grevie

Exempel på pågående projekt

Planering av nya pågatågsstationer, vägar och planskilda korsningar samt nya bostadsområden pågår.

Västra Ingelstad - utbyggnad av stationsområde, nya vägar samt planskilda korsningar

Karaktärsområde I. Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie - "växande robusta byar i backarna utmed järnvägen"

Exempel på pågående projekt

Arrie-
 Detaljplan över utbyggnad med småskalig bostadsbebyggelse på den västra sidan av Trelleborgsbanan. Skede 1.

Beträdor-
 Exempel på hur en smal markremsa runt om en å eller ett vattendrag kan fungera som en grön skyddzon för att gynna förutsättningarna för att skapa bättre flora, fauna, vattenföring och vattenkvalitet i området
 Beträdorna kan även fungera som rekreativa stråk för att öka tillgängligheten ut i det omgivande jordbrukslandskapet.

Karaktärsområde II - Framtida utveckling redovisat för Hököpinge, Gessie kyrkby och Gessie villastad ”inbjudande byar mitt på slätten”

Karaktärsområde II - Hököpinge, Gessie kyrkby och Gessie villastad

”inbjudande byar mitt på slätten”

Analys

Byarna ligger mitt ute i det rika odlingslandskapet, men samtidigt nära havet och har ett mycket bra regionalt läge i ett befintligt frekvent trafikerat nord - sydligt kollektivstråk med buss mellan Malmö, Vellinge, Höllviken och vidare ner till Skanör och Falsterbo .

Byarna ligger fritt ute på landet, men samtidigt nära större städer som erbjuder god service.

Pendlarparkering saknas.

Gessiebäcken som är kommunens enda större vattendrag som klassas som vattenförekomst rinner genom samhällena och vidare ut mot havet.

Delar av området omfattas av riksintresse för naturvård, kustzon och kulturmiljövård. Havet utanför inklusive Foteviken med strandzon ligger dessutom inom riksintresse för yrkesfisket och är skyddat av Natura 2000 SCI, Natura 2000 SPA, Ramsar, Strandskydd, Landskapsbildsskydd och kommer även att bli Naturresevat.

Se Bilaga A.

Hököpinge

Idag en splittrad gles by, men med kvaliteter och en intressant historia av att ha varit en levande bruksort och ett järnvägssamhälle.

Sockerbruksområdet erbjuder ett brett utbud av attraktiva lägenheter och grönområden.

Större rekreatiomsområden och allmänna parker saknas.

Dagvattensystemet behöver byggas ut.

Nybyggd förskola.

Gessie villastad

Ett litet avskilt grönt villaområde ute på landet nära havet och låglänta strandängar med historiskt skiftesindelning. Området kan behöva skyddas mot höjda havsnivåer.

Området var från början ett koloniområde.

Saknar kollektivtrafik.

Landsvägen går rakt genom Gessie villastad nära bebyggelsen, vilket orsakar byn trafikproblem.

Saknar cykelvägar både mot Gessie kyrkby och norrut mot Klagshamn (Malmö Stad) som ligger inom cykelavstånd.

Saknar service, förutom en gårdsbutik ute på landet.

Gessie kyrkby

Kyrkby med stort bevarandevärde.

Den gamla huvudvägen mellan Vellinge och Malmö, Väg 500, delar kyrkbyn och är även tidvis starkt trafikerad.

Pendlarparkering saknas.

Den smala landsvägen mellan Gessie kyrkby och Gessie villastad har varken gång- och cykelväg eller vägren. Vägen orsakar byn trafikproblem och förhindrar komplettering med mer bebyggelse.

Sockerbruksområdet i Hököpinge –
Spännande arkitektur med friliggande borgar som erbjuder attraktiva lägenheter.

Havet

Låglänta strandängar med historisk skiftesindelning

Landsväg 529 fortsätter mot Klagshamn och saknar cykelbana

Nytt naturreservat planeras, men är överklagat

Nord- sydlig smalt rekreationsstråk (vandringsled) planeras ner till Foteviken och vidare mot Höllviken i kanten till det nya naturreservatet

Ingen service eller regional busstrafik finns i byn

Gemensam park

Vägen genom byn är smal och utan trottoarer

Villaområde som ursprungligen var ett koloniområde

Landsväg 529 mellan Gessie villastad och Gessie kyrkby saknar gång och cykelväg

Gessie villastad - vy från öster

Karaktärsområde II - Hököpinge, Gessie kyrkby och Gessie villastad

”inbjudande byar mitt på slätten”

Framtida utveckling

Gemensamt för Hököpinge och Gessie

Läge för spårdragning för järnväg utreds (Pågatågstrafik).

Läge för spårdragning för spårväg utreds. Utredning pågår gemensamt med Skånetrafiken och Malmö Stad.

Den goda jorden och brukandet av åkermarken värnas.

Byarna ska inte byggas ihop, utan mellanrummen bibehålls med sina fria vyer ut mot det omgivande öppna storslagna jordbrukslandskapet och havet.

Gessiebäckens vattenkvalitet ska uppnå god status.

Beträddor och nya dagvattendammar börjar anläggas utmed Gessiebäcken.

Behov av skydd mot förhöjda havsnivåer utreds.

Pendlarparkeringar planeras att byggas utmed väg 500 både i Hököpinge och i Gessie kyrkby.

Det blivande naturreservatet och skyddet av områdets naturvärden samordnas på ett bra sätt med fortsatt brukande av jorden, djurhållning och att öka tillgängligheten till rekreation utmed Foteviken.

Hököpinge

Hököpinge utvecklas som by och bostadsort genom att bygga ut och förtäta den efter ett genomtänkt gestaltningskoncept som ger byn en stark grön identitet och ett attraktivt innehåll. Bebyggelsen samlas kring ett nytt inre centralt parkstråk som införlivar dagvattenhantering och nya fördröjningsdammar i sin gestaltning.

En stor variation av bostäder planeras både till ägande och storlek.

En stor temapark planeras att anläggas i det centrala parkstråket, vilken kommer att fungera som en social attraktiv mötesplats och kommer locka barn hit för att leka från hela kommunen och troligtvis även från andra orter.

På sikt planeras ett samlat mindre centrum att byggas utmed Bruksvägen med ett begränsat utbud av butiker och verksamheter för att stärka servicen i byn.

En ny kompletterande förskola och en ny grundskola, årskurs 0-9, planeras att byggas i området i ett senare skede.

Gessie kyrkby

Ny vägsträcka planeras norr om byn för att förbättra miljön i byn och ge möjlighet till komplettering med bostäder som passar in i byns karaktär väster om väg 500.

Kopplingen mot Hököpinge förstärks, men orterna byggs inte ihop.

Fria siktstråk ska finnas kvar mellan orterna för att värna om kontakten ut i det omgivande jordbrukslandskapet med sina fria vidder.

Ny pendlarparkering planeras i närheten av befintlig busshållplats.

Gessie villastad

Ny cykelväg byggs mellan Gessie villastad och Gessie kyrkby för att förbättra tillgängligheten, öka tryggheten för de oskyddade trafikanterna och förbättra för rekreativsmöjligheter och boendemiljön i byarna.

Ny cykelväg planeras mot Klagshamn i ett senare skede.

Möjligheter för bättre kollektivtrafik utreds.

Ett rekreativt stråk planeras utmed havet i sydlig riktning mot Höllviken i utkanten av det nya ännu ej beslutade naturreservatet.

Havnivåhöjningens effekter på området utreds

Karaktären av trädgårdsstad bibehålls och Gessie villastad planeras byggas ut försiktigt på lång sikt.

Befolkningsmängd:

<u>Ort / År</u>	<u>2010</u>	<u>2030</u>	<u>2050</u>
Gessie villastad	400	500	700
Gessie	100	150	200
Hököpinge	1 100	1 700	2 200

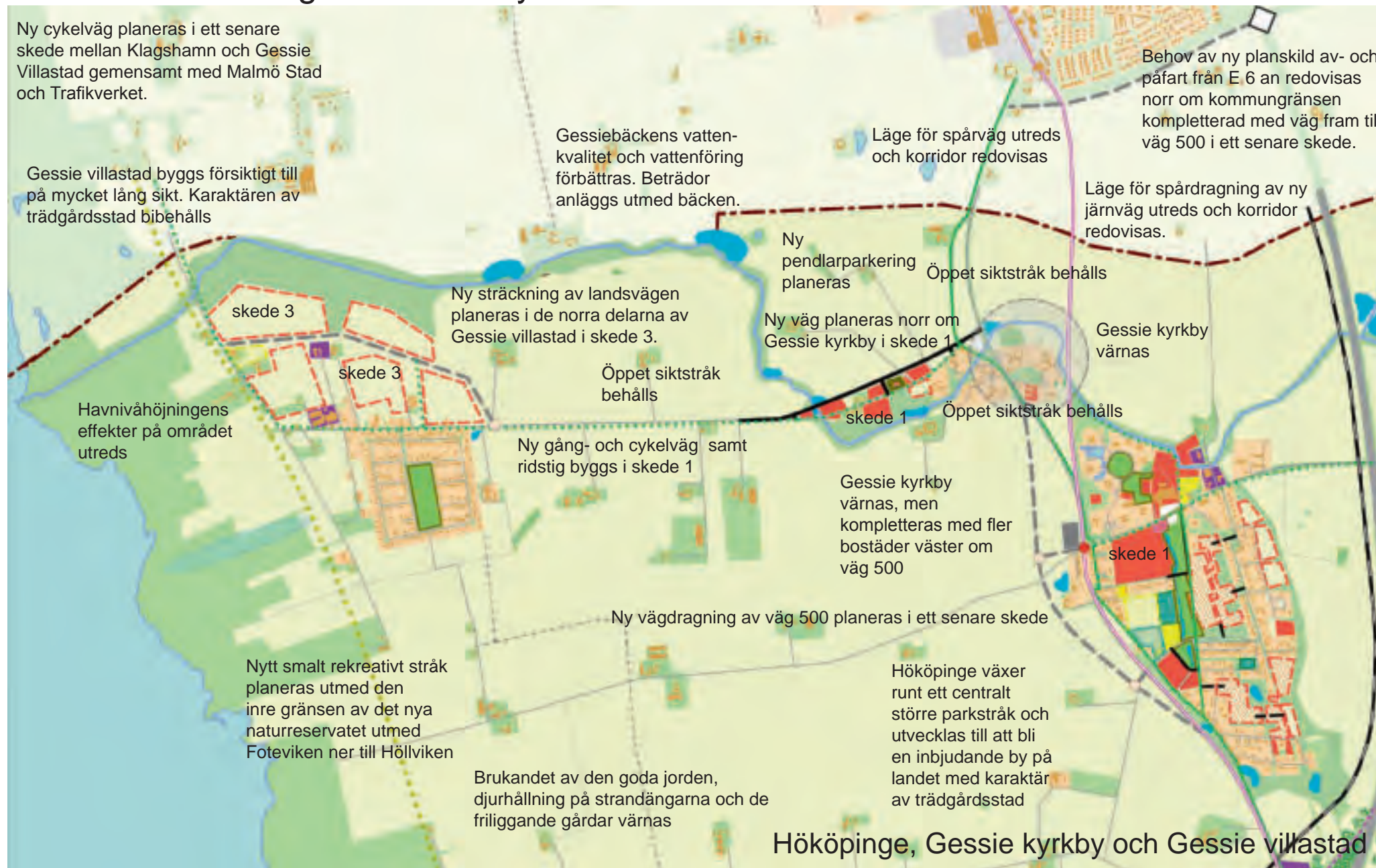
Idag - ca 1 600 personer.

Uppskattad befolkningsprognos - år 2050

3 100 personer

Störst befolkningstillväxt planeras för Hököpinge.

Framtida utveckling för alla tre byarna

Framtida utveckling för Hököpinge

Karaktärsområde II - Hököpinge, Gessie kyrkby och Gessie villastad - "inbjudande byar mitt på slätten"

Exempel på pågående projekt

Hököpinge, Fördjupad översiktsplan samt förslag på detaljplaner för Sockerbruksområdet och den mellersta delens första etapper.

Karaktärsområde II - Hököpinge, Gessie kyrkby och Gessie villastad - "inbjudande byar mitt på slätten"

Exempel på pågående projekt

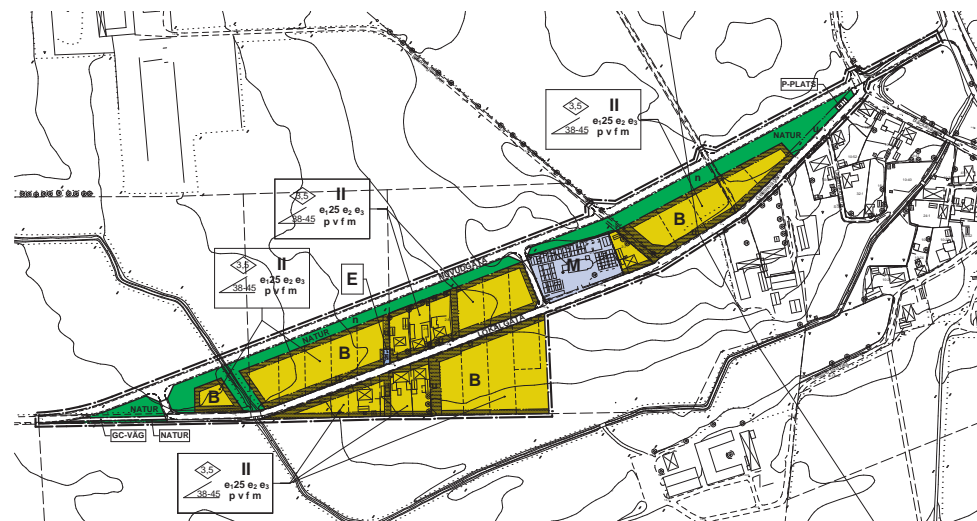
Pileallé som värnas vid utbyggnad av ny gång- och cykelväg.

Bild tagen från Gessie villastad in mot Gessie kyrkby, 2010.

Gessie kyrkby och Gessie villastad - Planarbete med detaljplan och arbetsplan pågår för att kunna bygga ny vägsträcka norr om byn samt möjliggöra komplettering med bostäder och även bygga en ny länge önskad gång- och cykelväg inklusive ridstig ut till Gessie villastad.

Gessie kyrkby - Detaljplan. Plankarta från samrådshandlingen 2011.

Gessie kyrkby - Detaljplan. Illustrationsplan från samrådshandlingen 2011.

Karaktärsområde III - Framtida utveckling redovisat för Jordbrukslandskapet "den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar"

Karaktärsområde III - Jordbrukslandskapet

”den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar”

Analys

Den goda jorden bildar ”mellanrummen”, de fria ytorna mellan kommunens tätorter, byar och gårdar och består främst av god jordbruksmark av högsta klass.

Mellanrummen kan även bestå av andra större sammanhängande gröna ytor som strandängar, större träd- och busktytor, hedar samt annan ”grön” mark som inte är bebyggd eller hårdgjord. De ekologiska värdena behöver skyddas och utvecklas.

Det finns ett stort inslag av vatten; bäckar, strandängar och mägergravar främst i de östra delarna av kommunen.

63 % av kommunens mark utgörs av ”den goda jorden” som är värdefull produktiv odlingsmark.

Den goda jorden är av största värde för kommunen att bevara och utveckla.

Jordbruksmarken är dessutom mycket rik på fornlämningar och vissa områden omfattas av diverse skydd. **Se Bilaga A.**

Ute i jordbrukslandskapet ligger det kulturhistoriskt värdefulla ”öar” bestående av kyrkbyar och gårdar med tillhörande trädgårdar och småbiotoper som till exempel pilevallar, alléer, småvatten och mägergravar som är viktiga både för att bevara den biologiska mångfalden och som synliggör vår historia.

Byarna, kyrkbyarna och de större gårdarna behöver skyddas för att kunna bevara och tillvarata deras kulturhistoriska identitet, skala, boendekvaliteter samt deras goda förankring och anpassning till sitt omgivande landskap.

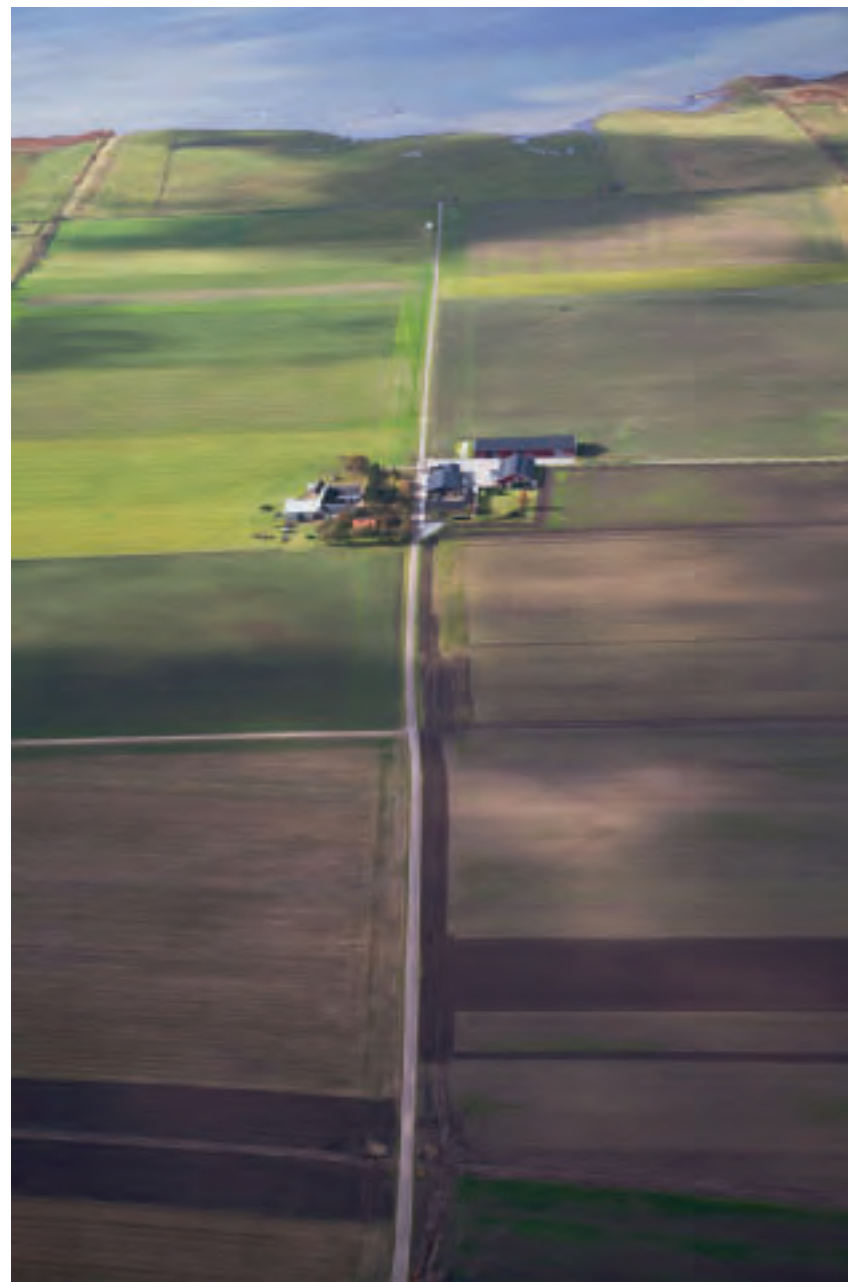
Tillgängligheten ut i det omgivande landskapet är liten och behöver förbättras genom att utveckla bättre nätverk. Behov finns även av att utveckla större mer sammanhängande tillgängliga ytor för rekreation.

Behov av fler ridstigar som hänger ihop i ett nätverk för att ryttarna ska kunna rida ”rundor” ut i det omgivande landskapet.

Behov av att lägga fast jordbrukslandskapets framtida identitet. Är den skånsk, en del av Öresundsregionen och av Söderslätt - eller vill vi utveckla det till att bli ett skånskt ”Toscana”?! Kanske allt av detta. plus mycket mer.

Större satsning på ökad turism.

Kommunen behöver utvecklas samt förbättra sin infrastruktur, vilket kommer att innebära att mark kommer tas i anspråk. Olika intressen ställs mot varandra och avvägningar och beslut kommer grundas på och följa gällande planer, restriktioner och bestämmelser för att värna om befintliga värden och utveckling av nya.

Falsterbo och Skanör
skymtar i fjärran

Höllviken

Nord- sydlig smalt rekreativstråk (vandringsled) planeras ner till Foteviken och vidare mot Höllviken i kanten till det nya naturreservatet

Fotevikens låglänta strandängar och befintliga våtmarker är viktiga vattenområden för flora och fauna

Låglänta områden med strandängar som till viss del betas finns utmed havet mellan Höllviken och Gessie villastad

Utmed bäckar som leder ut till havet planeras beträddor (gröna skydds-zoner) och nya fördröjningsdammar

Väg 100 är den enda större tillfartsvägen ner till Näset. Ny avfart behövs söderut mot E 6:an.

Den goda jorden består av stora fria viddar som brukas

E 6 har byggts ut till fyrfältig motorväg, med planskilda korsningar, hela sträckan ner till Trelleborg från Vellinge. Klart 2011.

Nytt större verksamhetsområde planeras vid Vellinge södra utmed E 6:an.

Friliggande gårdar ligger som öar ute i jordbruksmarken

Jordbrukslandskapet - vy från sydöst

Karaktärsområde III - Jordbrukslandskapet

”den goda jorden med sina öar av kyrkbyar och gårdar”

Framtida utveckling

Den goda jorden med sina tilltalande fria öppna vidder värnas för att hushålla med mark och säkerställa hållbar utveckling med en även i framtiden lönsam produktion. Målet för kommunen är att främja dess struktur av flerkärnighet genom att tillvarata de olika tätorternas och byarnas egenvärden och bevara deras distinkta gränser ut mot det fria odlingslandskapet. Orterna ska inte växa samman, utan fortsätta att utvecklas till egna tydliga enklaver med egen identitet som ligger som pärlor på ett pärlhalsband ute i det öppna jordbrukslandskapet.

Principen för att klara av en fortsatt tillväxt och utveckling av kommunen är att planering och byggnation av nya bostadsområden och verksamhetsområden antingen sker genom förtätning inne i tätorterna, och då främst kopplat till centrum eller stationsområden, eller med direkt koppling till tätorterna genom att utvidga deras randzon. Allt för att kunna bevara de fria vidderna och den goda jordbruksmarken så orörda som möjligt.

De kulturhistoriskt viktiga kyrkbyarna och de friliggande gårdarna värnas, men ska samtidigt ges möjlighet att kompletteras med viss ny bebyggelse samt uppmuntras till komplettering med nya verksamheter ute i gårdsmiljöerna, gärna med nya kreativa inriktningar för att hålla jordbrukslandskapet levande och utveckla turistnäringen i kommunen.

De flesta byarna är inte detaljplanlagda. Endast ett begränsat antal frågor behöver regleras varför områdesbestämmelser anses tillräckliga för att reglera bebyggelsemiljöns egenskaper. **Se Bilaga A.**

Följande byarna ges i planen ett ökat skydd och kommer endast kunna kompletteras restriktivt med ny bebyggelse:

Arrie kyrkby, Gessie kyrkby, Hököpinge kyrkby, Södra Åkarp, Hötofta, Mellan Grevie, , Kämpinge gamla by, Stora Hammars by, Södra Håslöv, Rängs kyrkby och de delar av Lilla Räng och Vattle by som omfattas av gällande områdesbestämmelser samt de historiska delarna av Falsterbo och Skanör som omfattas av gällande bevarandeplaner.

Andra byar eller delar av byar lyfts fram som områden där viss komplettering kan vara positiv och de ges i planen stöd för viss kompletterande bebyggelse.

De som omfattas är: Norra Håslöv, Rängs sand, Kratten samt mindre avgränsade områden ute på Vellinge väster och i Vattle by samt i utkanten av Lilla Räng och Södra Håslöv.

Komplettering med fler hästgårdar är positiv om de följer kommunens gällande planer och bygglövskrav.

Tillgängligheten ut i det omgivande jordbrukslandskapet behöver förbättras genom att anlägga gröna nätverk för rekreation bestående av: beträdor (gröna skyddszoner som kan variera i bredd) utmed åar och bäckar, fler rätt placerade ridstigar, en utveckling av prioriterade rekreationsstråk, cykelvägar, med skyltar utmärkta promenadslingor och vandringsleder samt markvägar som allmänheten får lov att nyttja genom att avtal kan tecknas med berörda markägare.

Behov finns av att utveckla ett fåtal prioriterade större rekreationsområden inom kommunen som har tillräckligt stora ytor för att kunna erbjuda och samordna flexibla användningsmöjligheter för ett flertal alternativa fritidsaktiviteter.

De ekologiska värdena ute i jordbrukslandskapet; dvs dess småbiotoper, strandängar, låglänta vattenområden, olika typer av stränder, fördröjningsdammar, våtmarker, trädsamlingar och buskage behöver värnas och ges möjlighet att utvecklas.

Ett strategiskt arbete har påbörjats med att utreda behovet av gröna skyddszoner ute i landskapet vilka behövs för att kunna hantera fördröjning och infiltrering av vatten. Strategin ska ge kommunen en hållbar inriktning på hur stora ytor som krävs, var de ska placeras för att få bästa effekt samt därefter möjliggöra anläggning av gröna ytor för fördröjning och infiltrering av dagvatten, ytor som kan och får översvämmas samt nya ytor för våtmarker.

Om spår av den skånska historien i form av arkeologiska fynd, fornlämningar och andra kulturhistoriska och arkeologiska värden kan förtydligas och synliggöras i landskapet är detta av stort värde för att göra vår historia levande och föra kunskap och intresse vidare till kommande generationer.

En ny ekoby planeras i Norra Håslöv vid Ängavallen, dvs. en modern del av byn planerad och byggd utifrån ekologisk filosofi och med miljöanpassad teknik, men samtidigt väl anpassad till skalan i byn och platsen lagesspecifika kvaliteter. Ängavallen är idag kommunens största ekologiska jordbruk kompletterad med egen tillverkning, restaurang och hotellverksamhet.

Befolkningsmängd:

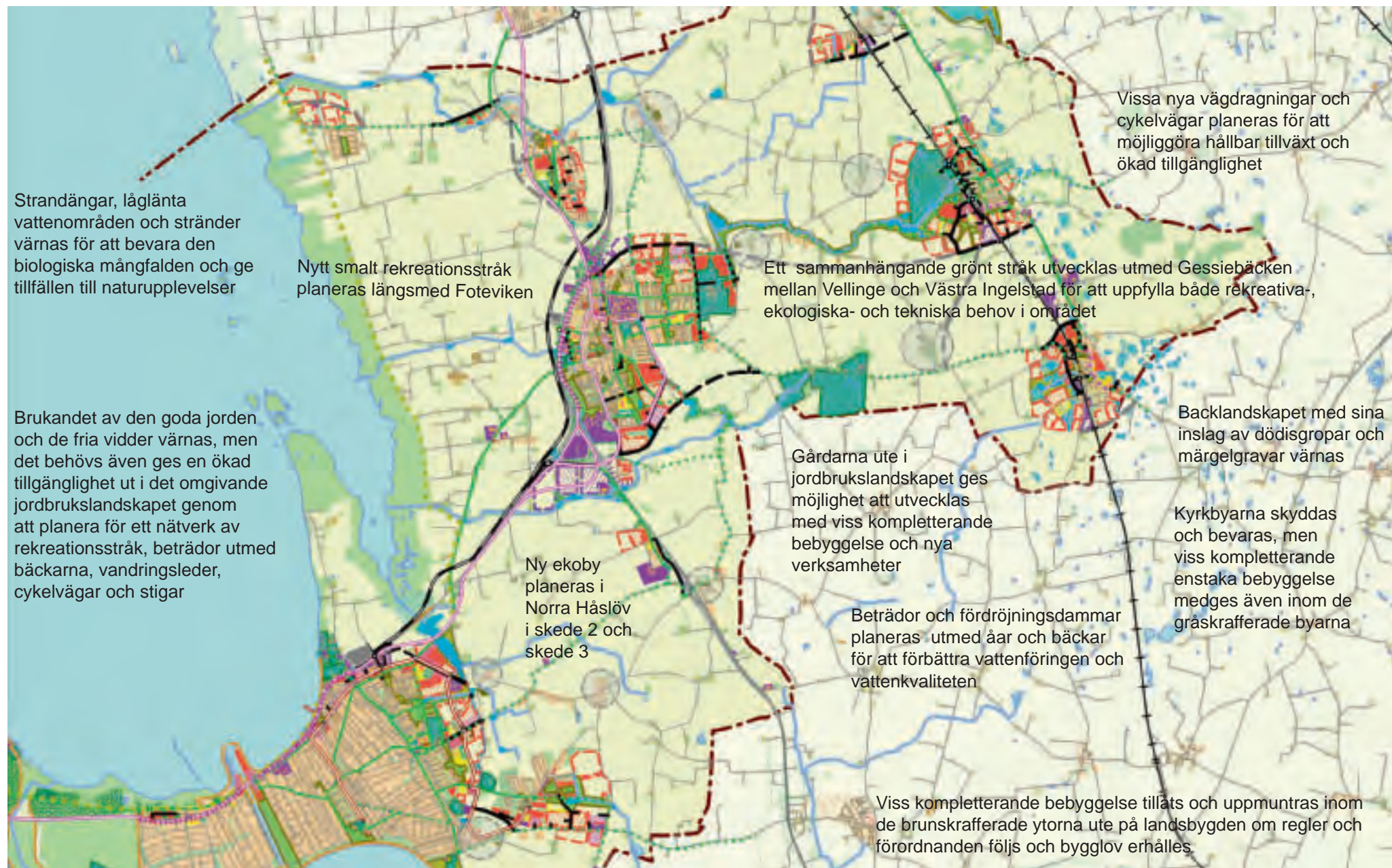
Ort / År	2010	2030	2050
Landsbygd	3 000	3 100	3 300

idag - ca 3 000 personer.

uppskattad befolkningsprognos – år 2050

3 300 personer

Framtida utveckling

Det fria öppna jordbrukslandskapet med sina värdefulla rika odlingsmarker utvecklas och brukandet av jorden värnas

Karaktäristiskt friliggande gård ligger som en "ö" ute på den öppna slätten omgiven av sin lummiga parkliknande trädgård med högre vegetation

Den goda jorden – det öppna jordbrukslandskapet med sina öar av kyrkbyar och gårdar

Karaktärsområde IV - Framtida utveckling redovisat för Vellinge med omnejd ”den idylliska lantliga staden på Söderslätt”

Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd

”den idylliska lantliga staden på Söderslätt”

Analys

Landsbygdscentra och kommunens centralort.

Vellinge behöver tillväxt för att bevara och utveckla sin potential att vara en levande, idyllisk och innehållsrik stad med ett brett utbud och som sjuder av liv och rörelse.

Erbjuder ett brett utbud av ”blandad” stadsbebyggelse med både flerbostadshus med lägenheter, radhus, friliggande villor, gruppbebyggelse med småhus samt inslag av gamla gårdar och kulturhistoriskt intressanta hus från olika tidsepoker.

Befintliga större verksamhetsområden finns och nya verksamhets- och industriområden är planerade vid den södra entrén från E 6:an in till Vellinge.

Centrumutveckling behövs för att vitalisera och förstärka stadskärnan, bredda utbudet av service och verksamheter och öka attraktiviteten.

Goda kommunikationer finns med närheten till E 6:an som snabbt leder in till Malmö och vidare norrut eller till Trelleborg och vidare södrut, men samtidigt medför detta problem med buller, vibrationer och andra trafikstörningar.

Vellinge ligger mitt på slätten omgiven av produktiv jordbruksmark som är del av den goda jorden och av Söderslätt. Området omfattas av vattenskydd. **Se Bilaga A.**

Hur ska jordbruksmarken brukas i framtiden?

Finns det möjlighet att utveckla Vellinge till att bli ett livfullt landsbygdscentrum mitt i ett område som har möjlighet att utvecklas till att få en karaktär av att vara ett framtida skåniskt ”Toscana”??!

Fremst den norra infarten, men även den södra entrévägen från E 6:an in till Vellinge behöver förskönas och ges en tydligare visuell ledning in mot centrum.

Vägarna och utbudet av kollektivtrafik mot de östra delarna av kommunen behöver förbättras.

Kommunens enda gymnasieskola ligger här i ett område som har stora potentialer av att förtätas och kompletteras med bostäder, service och verksamheter i nära kontakt med bra kollektivtrafiklägen.

Den regionala busshållplatsen ”Vellinge ängar” som ligger utmed E 6:an i utkanten av Vellinge upplevs otrygg och behöver utvecklas för att bli en attraktiv bytespunkt och ett tryggt stationsområde.

Torget i Vellinge är en naturlig mötesplats som behöver vitaliseras....(KG)

Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd

”den idylliska lantliga staden på Söderslätt”

Framtida utveckling

Möjliggöra att Vellinge tätort utvecklas till att bli en idyllisk lantlig stad på Söderslätt genom att planera för att bygga nya bostadsområden med en omsorgsfull gestaltning, både i norr och i söder samt komplettera centrum med mer service och nya verksamheter

Vitalisera, förtäta och komplettera med bostäder och verksamheter inne i centrum utifrån ett kvalitetsprogram (Stadsmiljöprogram) med tydligt formulerade mål för att skapa en god och levande stadsmiljö.

Prioriterad satsning på att förbättra och förstärka bullerskyddet utmed E 6:an för att dämpa bullerstörningar och andra miljöproblem som orsakas av den ökade trafiken på motorvägen. Problemen kommer troligtvis att öka i takt med att Trelleborgs kommun bygger ut sin hamnverksamhet, vilket medför att även andelen tung trafik kommer att öka. E 6:an är en statlig väg, vilket innebär att det är Trafikverket som har huvudansvar för drift och underhåll av vägen inklusive bullerskydd.

Utveckling av kollektivtrafiken med förbättrad busskollektivtrafik och en framtida satsning på spårväg med separat slinga in i Vellinge tätort alternativt ny järnväg med pågatågstrafik.

En ny visuellt tydlig och vacker infartsväg byggs in till centrum från E 6:an i norr som även kompletteras med rondeller. Infartsvägen och försköningen av den norra entrén är viktiga både för att få besökare att hitta in till centrum samt för att visa bättre omsorg om det gemensamma stads- och gaturummet.

Ny öst- västlig vägsträcka inklusive rondell planeras byggas från den norra entrévägen vidare österut, norr om Vellinge tätort, både för att förbättra trafikrörelserna inne i Vellinge tätort samt underlätta kontakten med de östra delarna av kommunen.

Förbättra kopplingen till de östra delarna av kommunen, dvs. med Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie, genom utbyggnad av cykelvägnätet och med nya vägar i öst - västlig riktning.

Ny avfart mellan väg 100 och E 6:an planeras för att förbättra förbindelsen från Höllviken i väster in till Vellinge och vidare österut mot Östra Grevie samt även vidare söderut med koppling till E 6 mot Trelleborg.

Utveckling av området runt Sundsgymnasiet och kommunhuset till att bli en mer komplett levande stadsdel, ”Campusområdet”, med karaktär av blandad stadsbebyggelse med inslag av nya kompletterande byggnader för både service, verksamheter och bostäder.

Fokus på utformning av de offentliga stadsrummen med goda materialval, mer träd och grönska, bättre belysning och med stor omsorg om detaljer.

Utveckla innehållet i och utformningen av Gästisparken.

Utveckla innehåll och utformning av prioriterade parkstråk och rekreationsområden.

Planera och påbörja utvecklingen av ett rekreationsstråk utmed Gessiebäcken mellan Vellinge och Västra Ingelstad som även rymmer ytor för nya fördröjningsdammar..

Utveckling och utökning av det befintliga industriområdet vid Vellinges södra entré från E 6:an med nya verksamheter och industrier på den västra sidan av motorvägen. Verksamhetsområdet ges en omsorgsfull utformning.

Planering för mindre verksamhetsområden även i de norra delarna av Vellinge tätort utmed E 6 an .

Busshållplatsen ”Vellinge ängar” utmed E 6:an förbättras och görs tryggare och mer inbjudande. Busshållplatsen omvandlas på sikt till ett attraktivt stationsområde.

Befolkningsmängd:

<u>Ort / År</u>	<u>2010</u>	<u>2030</u>	<u>2050</u>
Vellinge	6 300	8 000	11 000

Idag - ca 6 500 personer

Uppskattad befolkningsprognos - år 2050

11 000 personer

Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd - "den idylliska lantliga staden på Söderslätt"

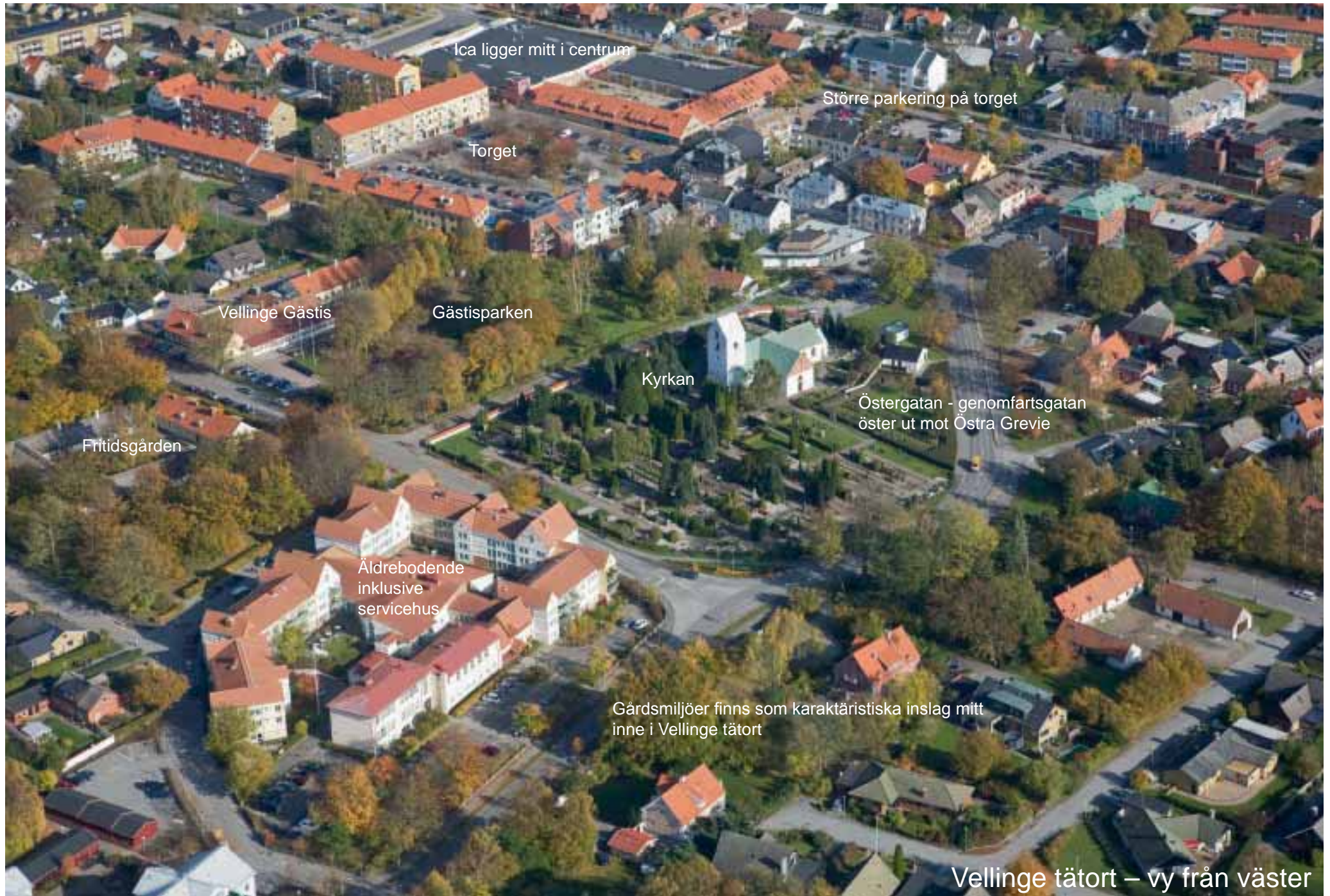
Framtida utveckling

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 Del 6 Karaktärsområden

Vellinge med omnejd - "den idylliska lantliga staden på Söderslätt"

Vellinge tätort – vy från väster

Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd - "den idylliska lantliga staden på Söderslätt"

Exempel på pågående projekt

Södra Åkarp - Ett nytt bostadsområde under temat "Gott hästliv" byggs i de östra delarna av Vellinge; Hagahill.

Herrestorp - Ett nytt spännande bostadsområde med ett starkt gestaltningstema anpassat till den lantliga miljön byggs i de östra delarna av Vellinge med utblick ut mot de öppna fria jordbruksvidderna.

Karaktärsområde IV - Vellinge med omnejd - "den idylliska lantliga staden på Söderslätt"

Exempel på pågående projekt

Vellinges norra entré - En ny visuellt tydlig och förskönad infart planeras från E 6 i norr in till Vellinge centrum –förslagsskiss från tidigt utredningsskede

180

Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 Del 6 Karaktärsområden

Sundsgymnasiet och
vårdcentralen

Vanningen

Kommunhuset

Sundsgymnasiet

"Campusområdet" - Området runt Sundsgymnasiet, Vanningen och kommunhuset utvecklas till att bli en spännande attraktiv del av Vellinge tätort med blandad stadsbebyggelse. Området kompletteras med nya till platsen anpassade byggnader som rymmer både boende och verksamheter, vilket även tillför mer liv och rörelse.

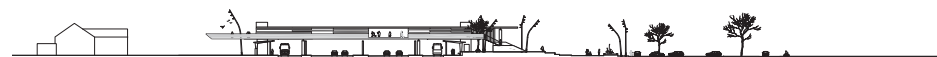

ÄNGSTORGET

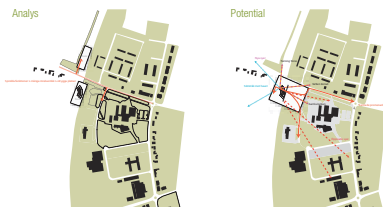
ETT NYTT STATIONSTORG I VELLINGE

PLAN skala 1:500

SEKTION AA' skala 1:500

Analysis av dagens situation

Busshållplatsen vid väg E6 är en av Vellinges viktigaste kommunikationsnoder. Linjen är också en av de mest trafikerade i Skåne och Skånetrafikens prognoser pekar på att fler kommer att åka buss i framtiden. Hållplatsen är idag relativt svårillgänglig och det saknas en visuell koppling mellan staden och stationen vilket gör det svårt att orientera sig. Platsen upplevs som överskyddad och bullrig, och väntsituationen är otvetyg. Hållplatserna ligger i en odefinierad miljö med otydliga kopplingar till staden.

ÄNGSTORGET

EN NYTT STATIONSTORG I VELLINGE

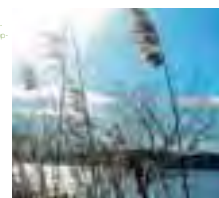

KARAKTÄRSOMRÅDEN

Planeringsidé från nordöst

En tydlig visuell koppling finns mellan stationen och hållplatserna. Den stora kökskanten gör att Ängstorget upplevs som tydligt rumsligt avgränsat. Från utsiktsplatsen syns havet...

Vellinge ängar - Parallella uppdrag har utförts för att få in goda idéer om en förbättrad utformning med ökad trygghet vid busshållplatsen.

Målet är att utveckla busshållplatsen till att bli ett attraktivt tryggt stationsområde som samtidigt främjar en ökad kollektivtrafikanvändning. Arbetet med att konkretisera och utveckla den viktiga entrén till Vellinge tätort fortsätter i samarbete med Skånetrafiken och Trafikverket.

Karaktärsområde V - Framtida utveckling för Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand "den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"

Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand

”den tilldragande nya staden i skogen vid stranden”

Analys

Här bor nästan hälften av kommunens innevånare.

Snabb tillväxt pågår med stor inflyttning och hög entreprenöranda

En lantlig sommarort som håller på att utvecklas till att bli en ”ny” mindre stad!

”Klondyke” - symptom... den nya staden får inte växa okontrollerat, dvs. för mycket eller i alltför snabb takt.

Kollektivtrafiken behöver kompletteras och utvecklas.

Behov av fler pendlarparkeringar.

Infrastrukturen ”knakar” i fogarna.

Dagvattenfrågorna behöver utredas.

Värden som lockar att flytta hit riskerar att försvinna för den unika identiteten av att bo mitt i tallskogen nära sandstranden håller på att byggas bort.

Bevarande av de befintliga stora tallarna som ger området dess karaktäristiska skogskaraktär och är av mycket stort värde, vilket inte nog kan poängteras.

Falsterbovägen inklusive Polismvägen som är ortens viktigaste huvudgata kantas av en mängd mindre verksamheter, butiker, matställen, pubar och caféer.

Dess funktion som socialt centrumstråk behöver förstärkas genom att möjliggöra komplettering med fler verksamheter, service och bostäder samt genom att utvecklas och försköna det allmänna gaturummet.

Ett modernt köpcentrum som är under expansion i Höllviken, Toppengallerian, lockar en mängd besökare och kunder, men viss risk kan finnas att detta verkar hämmande på verksamheter belägna på andra platser i kommunen

Behov finns av ett mer varierat utbud av bostäder både till storlek och ägandeform.

På sikt kommer antalet äldre att stiga kraftigt, vilket leder till behov av fler äldreboenden, mer trygghetsboenden och mer vårdboende.

Nyckelhålsparken vid det nya biblioteket behöver utvecklas och förbättras både till innehåll och utformning för att bli en inbjudande stadspark, en mötesplats för kommuninvånarna.

Mer utrymme och fler mötesplatser behövs för ungdomar och äldre.

Väg 100 utmed havet är både en tillgång och en barriär och behöver därför ges en mer omsorgsfull gestaltning.

Ökad mängd trafik medför problem med ökat buller. Utbyggnad av bullerskydd mot bebyggelsen behövs.

Hamnområdet vid norra Falsterbokanalen är slitet och behöver förnyelse. Stränderna lockar till bad och rekreation.

Höllvikenbukten lockar till fritidsaktiviteter; bland annat till vindsurfing, kitesurfing, segling och ridning

Rekreativstråket utmed Höllvikens strandpromenaden med sina effektbelysta skulpturer ger ett stort mervärde.

Området bjuder på stora naturvärden och skyddas framför allt utmed kusten med många restriktioner och förordnanden. Exempelvis med ett flertal riksintressen och Natura 200, Strandskydd, Kustzon, naturreservat mm. **Se Bilaga A**

Åtgärder behöver planeras för att skydda lågt liggande områden och stränder mot negativa klimatförändringar i form av förhöjda havsnivåer.

Karaktäristisk vy som visar bostäder i tallskog och Falsterbokanalen - vy från norr

Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen, Rängs sand

”den tilldragande nya staden i skogen vid stranden”

Framtida utveckling

Kraftfull satsning på att förbättra kollektivtrafiken med slutmål att få spårbunden trafik med utbyggnad av spårväg alternativt pågatågstrafik.

Om pågatåg väljs blir slutstationen placerad i östra Höllviken på grund av att hänsyn till befintlig bebyggelse, naturvärden och att olika restriktioner gör det omöjligt att bygga järnvägen vidare västerut utmed havet genom Ljunghusen och ner till Skanör och Falsterbo. Som ett första led i processen kan begreppet ”Tänk spår - Kör buss” ge en bra start med utökad turtäthet och utbyggnad av separata bussgator.

Karaktären av att bo i skog nära strand och hav bevaras och förstärks. Tallskogen värnas och nyplantering av tall på tomtmark uppmuntras.

Det måste ges möjlighet att bo kvar på orten när villan och/eller tomten blivit för stor genom att det erbjuds alternativ med ett brett utbud av kvalitativa bostäder i olika storlekar och ägandeformer.

Bättre utbud av vårdboende- och trygghetsboende erbjuds genom nybyggnation.

Huvudgatan genom Höllviken (Falsterbovägen) utvecklas och kompletteras till att bli ett attraktivt service- och affärsstråk med blandad stadsbebyggelse.

Falsterbokanalens hamn utvecklas till att bli en viktig knutpunkt med nya bostäder, service och kompletterande verksamheter.

Området norr om väg 100 i Ljunghusen byggs ut i etapper med för området väl anpassade kvalitativa bostäder i kombination med service och verksamheter.

Nya pendlarparkeringar byggs.

Stort behov av att skapa naturliga mötesplatser och samlingsplatser, främst med fokus på ungdomar och äldre.

Väg 100 utmed havet utvecklas från att vara enbart en genomfartsgata till att bli en stadsgata, en esplanad med en omsorgsfull gestaltning.

Bullerskydd anläggs utmed väg 100 för att förbättra livsmiljön och boendet i Höllviken.

INyckelhålssparken utvecklas till att bli en ny stadspark med förbättrad utformning och innehåll.

Stränderna värde som rekreationsstråk understryks genom att de ges ett prioriterat underhåll under hela året.

Strandpromenaden utvecklas till ett attraktivt rekreationsstråk med kulturella inslag.

Åtgärder för att skydda mot erosion och förhöjda havsnivåer genomförs.

Satsning på att försköna det allmänna stadsrummet med exempelvis fler gatuträd, effektbelysning, prydnadsplaneringar och vårlökar.

Östra Höllviken - en ny östlig större stadsdel med tydlig identitet och stark gestaltning byggs ut etappvis i lugn takt och avslutas definitivt vid den befintliga landsvägen 585.

Ny vägsträcka byggs för att avlasta trafiken genom Kämpinge by och förbättra trafiksituationen i Rängs sand. Vägen byggs som en förlängning av Skegrievägen fram till landsväg 585, vilken även bildar gräns för utbyggnaden av Höllviken i öster.

Rängs sand byggs ut gradvis och förstärker sin karaktär av att vara en egen lantlig by i nära kontakt med Höllviken. Orterna får inte växa samman utan det öppna landskapet och siktstråket värnas.

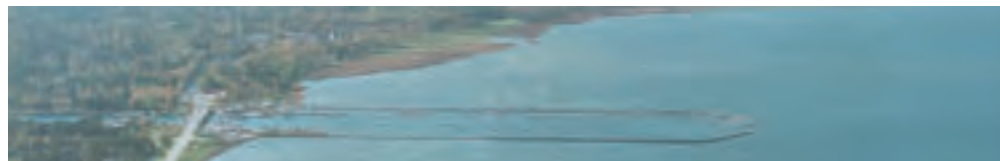
Befolkningsmängd:

<u>Ort / År</u>	<u>2010</u>	<u>2030</u>	<u>2050</u>
Höllviken	10 500	12 500	14 500
Ljunghusen	2 600	2 700	2 800
Rängs sand	800	1 300	1 800

Idag – ca 13 900 personer

Uppskattad befolkningsprognos - år 2050

19 100 personer

Framtida utveckling för alla tre orterna; Ljunghusen, Höllviken och Rängs sand

Framtida utveckling "inzoomat" på Höllviken

Hammarsnäs naturvärden värnas och ytor planeras för särskilda fritidsområden med aktiviteter som ex. hundrastplats och hästhagar

Tippens utvecklingsmöjligheter, behov av komplettering eller eventuell flytt till nytt område inom kommunen utreds

Strandpromenaden utvecklas till ett kulturellt rekreativstråk

Fler pendlarparkeringar byggs

Hamnområdet utvecklas till en viktig knutpunkt med ett brett utbud av bostäder, service och verksamheter

Nyckelhålsparken blir en stadspark

skede 1

skede 1

Kanalskogen är ett prioriterat rekreativområde utmed kanalen

Bullerskydd utmed väg 100 prioriteras

Nytt stationsområde

Köpcentrum

Vård- nytt äldreboende planeras

Falsterbovägen utvecklas som stadsmässigt socialt affärsstråk med kompletterande bebyggelse och verksamheter-centrumutveckling

Tallskogen värnas

Fysiska skydd planeras för att skydda mot klimatförändringar

Skötseln av rekreativstråket utmed havet och stranden är prioriterat.

Ny våtmark och skydd mot höjda havsnivåer skapas

skede 1

Skola

skede 1

skede 2

Park

Skola

skede 1

Vård

skede 3

Skola

Park

skede 1

Park

Alternativa lägen redovisas för spårvägen samt för stationernas lägen

Området vid Höllvikens norra entré kan på längre sikt utvecklas med fler bostäder, service och nya verksamheter. Infarten och rondellen förskönas

Stora Hammars by värnas

Östra Höllviken blir en ny vacker stadsdel med egen stark identitet och byggs ut i lugn takt

Ny utökad busslinga inom Höllviken

skede 3

skede 2

Komplettering med service och verksamheter

Lilla Räng kan kompletteras med viss bebyggelse utanför området som omfattas av områdesbestämmelser

Ytor planeras för särskilda fritidsområden som ex. hundrastplats

Ny väg

skede 1

skede 2

Kämpinge by värnas

Rängs sand växer som egen by

En fortsättning av rekreativstråket utmed havet vidare mot Fredshög och Trelleborg är prioriterat

Framtida utveckling "inzoomat" på Ljunghusen och Rängs sand

Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand - "den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"
 Exempel på pågående projekt

Fördjupad översiktsplan för Östra Höllviken - planarbete pågår.

Stora Hammars nya skola inklusive Halörshallen (idrottshall) - invigdes 2011.

Nyckelhålparken i Höllviken- en kustnära stadspark!

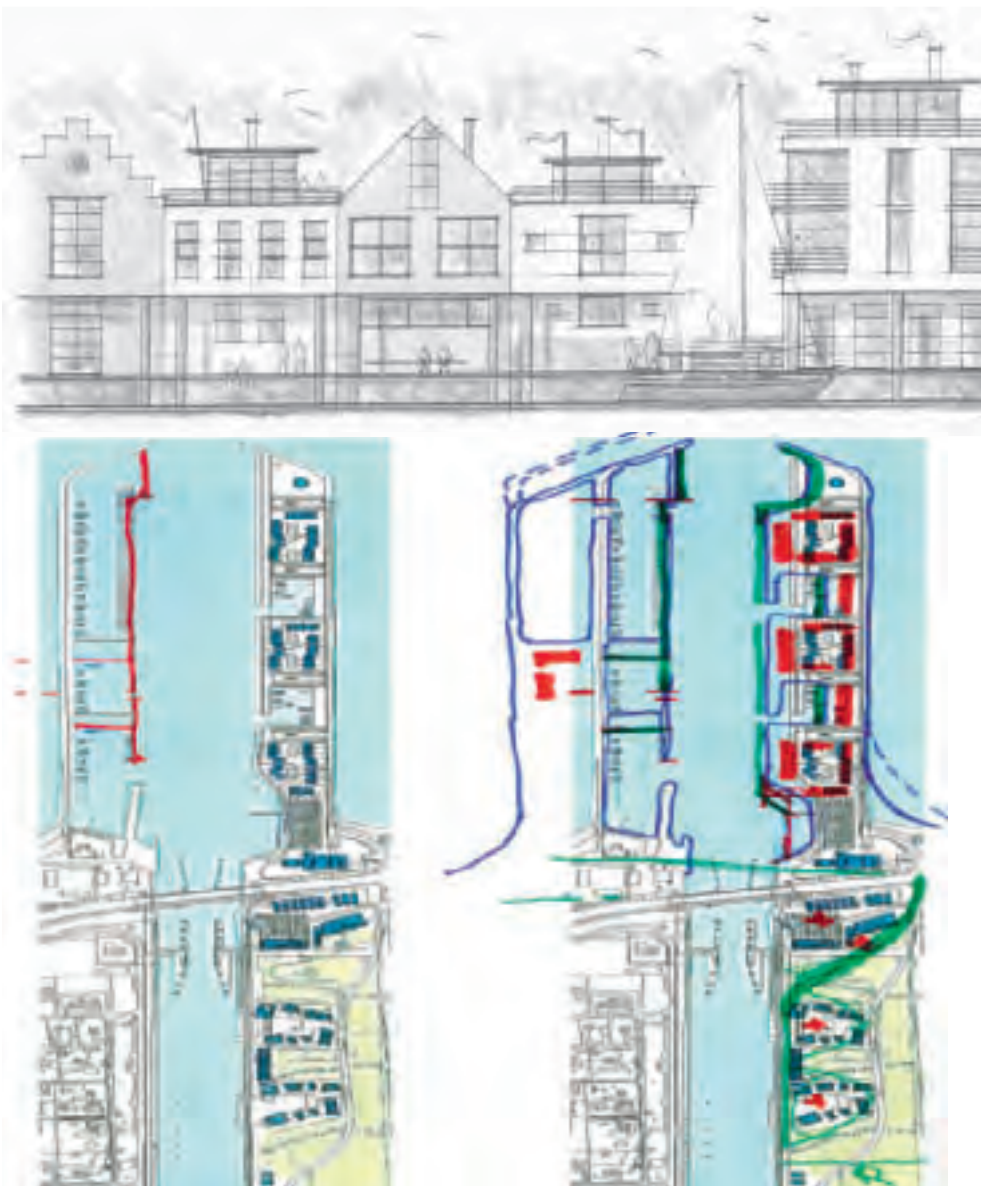

Nyckelhålparken i Höllviken - planarbete pågår med att utveckla parken till att bli en attraktiv stadspark med ett brett utbud av aktiviteter för olika åldrar.

Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand - "den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"

Exempel på pågående projekt

Hamnområdet i norra Falsterbokanalerna - Tidiga förslagsskisser som redovisar en framtida utveckling av området med nya bostäder, service och verksamheter.

Stora Hammars gamla skolområde - Överst en tidig skiss från planutredningen och nedan en senare illustration som redovisar detaljplanens förslag på nytt bostadsområde inklusive vård- och omsorgsboende samt ny gata med planteringar.

Karaktärsområde V - Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand - "den tilldragande nya staden i skogen vid stranden"

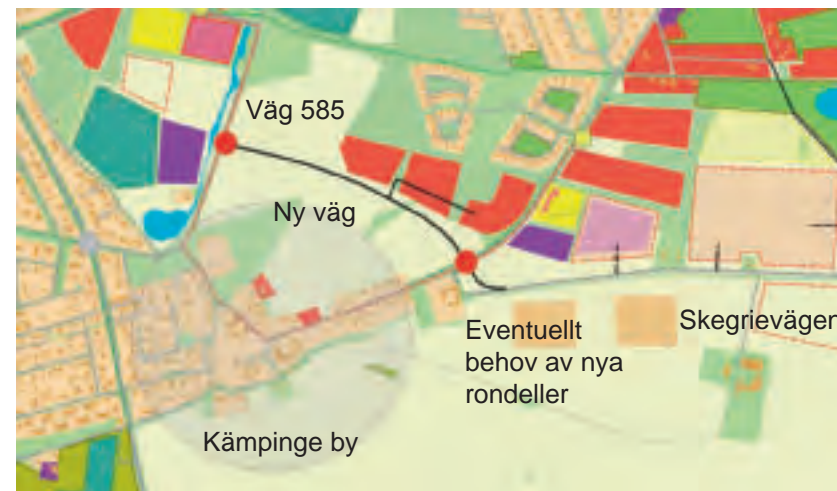
Exempel på pågående projekt

Höllviken - Förslag på kompletterande bostadsbebyggelse utmed väg 100. Detaljplanearbete pågår för området.

Förslagsskiss - En tidig planskiss över planerad framtida utveckling i de västra delarna av Rängs sand samt föreslaget läge för den nya statliga vägsträcka som blir en förlängning av Skegrievägen fram till landsväg 585. Väg 585 bildar gränsen för Höllvikens tätort i öster mot det omgivande jordbrukslandskapet. Viktigt att det fria siktstråket mellan Rängs sand och Höllviken bibehålls.

Ny väg - Föreslaget läge för ny statlig väg som avlastar Kämpinge by från störande genomfartstrafik och förbättrar trafiksituationen i Rängs sand.

Rängs sand - Exempel på gällande detaljplan för fortsatt utbyggnad av bostäder i Rängs sand. Översiktsplanen redovisar möjlig utbyggnad av ytterligare fler områden både i skede 2 och skede 3.

Exempel på pågående projekt

ILLUSTRATIONSKARTA

Detaljplan för White sands - Planerad byggnation med lägre flerbostadshus i tallskogen nära strand och hav i de södra delarna av Höllviken.

Höllvikens strandpromenad-

Målet är att utveckla det långsträckta smala strandområdet utmed väg 100 till att bli ett prioriterat rekreationsområde med god gestaltning och förbättrat innehåll.

Området är på grund av sitt läge utmed genomfartsvägen mycket bullerstört. Inom detta smala, men mycket populära och välutnyttjade område utmed havet med utsikt mot väster och solnedgången, ska bilister, cyklister, gående, ridande och hästar, turister, skulpturer, hundar, kitesurfare, vindsurfare, fågelskådare, badande, skridskoåkare (vintertid) med flera kunna mötas och samsas. Väg 100 fungerar idag som en naturlig skyddsvall mellan bostäderna och havet. Det behöver genomföras åtgärder för att förbättra strandpromenaden som rekreationsstråk och därigenom knyta samman Höllvikens centrum med hamnområdet vid Falsterbokanalerna. Det behövs även utföras åtgärder på väg 100 för att få ner trafikhastigheten och bullernivån samt försköna sträckan. Dessutom behöver det planeras för att skydda tätorten mot framtida klimatsförändringar och höjda havsnivåer.

Detta är ett värdefullt område med stor potential för att utvecklas till att bli en ännu viktigare och vackrare mötesplats!

Karaktärsområde VI - Framtida utveckling för Skanör och Falsterbo ”pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed”

Karaktärsområde VI- Skanör och Falsterbo

”pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed”

Analys

Befolkningsstrukturen håller på att förändras beroende på att andelen äldre ökar.

Området har en lång spännande historia och städerna är kulturhistoriskt viktiga platser. Här låg Skandinaviens vagg med en mäktig Sillamarknad som var navet i norra Europas dåvarande penningmarknad.

De befintliga värdena på Falsterbonäset behöver synliggöras!

Skanör och Falsterbo ligger i slutet av väg 100 och det finns endast den vägen som leder dit ner, vilket gör området sårbart. En komplettering med spårbunden kollektivtrafik är av största betydelse för områdets hållbara utveckling.

Det finns behov av utveckling, förnyelse och försköning av Skanörs centrum med ett bredare utbud av varor och tjänster för att ökar dess attraktionskraft .

Skanörs hamn har stor potential för utveckling med kompletterande verksamheter inklusive service och övernattningsmöjligheter samt en allmän upprustning och försköning av hela hamnområdet samt av vägen dit.

Området bjuder på stora naturvärden och skyddas framför allt utmed kusten med många restriktioner och förordnanden. Exempelvis med ett flertal riksintressen och Natura 200, Strandskydd, Kustzon, naturreservat mm. **Se Bilaga A**

Området är låglänt och den förväntade havsnivåhöjningen innebär att det krävs en långsiktig strategisk planering för att kunna börja genomföra prioriterade skyddsåtgärder i form av fysiska vallar, invallning, kontinuerlig strandfordring och andra kompletterande åtgärder

Området erbjuder en mängd rekreation i olika former med golfbanor, ridning, segling, promenader, fågelskådning etc. och är en magnet under badsäsongen och under Falsterbo Horse show.

Falsterbo gamla skjutfält ägs av Totalförsvaret, men nyttjas av allmänheten för rekreation och bad.

Det finns en stor entreprenöranda, men samtidigt råder det en konservatism och rädsla mot förändringar i området.

Här finns aktiva grupper som exempelvis FNF (Falsterbo Naturvårdsförening) och Blickpunkt 2020 som på olika vis verkar för att få en positiv utveckling i Skanör och Falsterbo.

Strandbaden, med sitt läge nära strand och hav och sin moderna arkitektur med stora lokaler, lockar med mat, dans och underhållning samt med olika evenemang och har potential att utvecklas till att bli ett viktigt kulturhus för hela kommunen.

Långsträckta vita sandstränder utmed hela den sydliga kustlinjen

Befintliga höga sanddynor skyddar naturligt mot problem med höjda havsnivåer

Falsterbo stadspark - innehåller en mångfald av unika trädarter och har ett stort rekreativt värde

Falsterbo kyrka ligger på högsta punktet

Fågelstationen - samlingslokal för fågelskådning och fågelmärkning.

Falsterbo- vy från norr

Skanörs hamn är en levande hamn med ett brett utbud av service och verksamheter som blommar upp på sommaren med fiskrökeri, fiskaffär glassförsäljning mm. Ytterligare utveckling och vitalisering av hamnen behövs och planeras. Exempel är förslag på ett nytt kallbadhus och upprustning av de allmänna ytorna.

Hela kusten utgör ett naturligt rekreativstråk som nyttjas för bad, promenader, ridning, båtliv, surfing, golf mm

Badhytten – f.d. nöjeslokal som planeras att byggas upp på nytt

Fotbollsplan

Vattenrikt område som har ett rikt fågelliv

Badhytter

Vita långsträckt
sandstränder

Flommen - våtmark och
golfbana. Rik fågellokal

Befintliga höga
sandyner ger naturligt
skydd mot förhöjda
vattennivåer

Skanörs hamn - vy från norr

Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo - "pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

"Skanörs Vångar" – ett nytt större bostadsområde byggs i den östra kanten av Skanör. Området byggs tätt, småskaligt med en genuin stark Skanörsanda.

Brede väg
var det gamla
hamninloppet

Skanörs
kyrka

Rådhusorget

Skanörs stadspark

Skanörs
borgruin

Skanörs historiska delar har ett klassiskt gatunät i
rutnätssystem

Låglänta strandängar och våtmarksområden

Skanör- vy från väster

Karaktärsområde VI- Skanör och Falsterbo

”pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed”

Framtida utveckling

Kraftfull satsning på att planera för förbättrad kollektivtrafik, helst spårbunden ända ner till Skanör och Falsterbo.

Kommunen förespråkar val av spårväg mellan Falsterbonäset och Malmö för att möjliggöra en förbättrad kollektivtrafik med spårbunden trafik ända ner till Skanör och Falsterbo, vilket inte är möjligt med en utbyggnad till pågatågstrafik på grund av hänsyn till skydd av befintlig bebyggelse, naturvärden samt mängd olika restriktioner och skydd av marken.

Höjda havsnivåer – strategiska åtgärder vidtas med planering och byggnation av fysiska skydd som jordvallar, strandfordring och andra prioriterade åtgärder som krävs med start i de lägsta partierna för att skydda mark och andra värden även ekonomiska.

Satsning på vitalisering och utveckling av Skanörs centrum.

Parallella uppdrag har genomförts och ett fortsatt planarbete pågår med att ta fram konkreta planer för hur Skanörs centrum ska utvecklas genom försköning och komplettering med nya bostäder och verksamheter som ökar dess utbud och attraktivitet.

Det är viktigt att den nya utformningen passar in i miljön och bidrar till att öka värdet av att vilja bo, besöka och verka i de små historiska städerna Skanör och Falsterbo.

”Skanörs Vångar, ett nytt småskaligt och tätt bostadsområde med ”Skanörsanda” med hög kvalitet byggs ut i etapper. Bostadsområdet erbjuder ett varierat utbud av bostäder med olika storlek och ägandeformer.

Utveckling av Skanörs hamn med ett bredare utbud av service och kompletterande verksamheter samt med fokus på att förbättra utformningen och innehållet i det allmänna stadsrummet med ökad omsorg om detaljer, materialval och belysning.

Strandbaden utvecklas till ett kulturellt aktivitetshus - ett Kulturhus för hela kommunen.

Ökad satsning på turism med fokus på naturupplevelser och ekoturism.

Ökade möjligheter för fågelskådning utvecklas.

Golftraditionen och den gamla badortskulturen inklusive båtlivet värnas och utvecklas.

Stadsparkerna prioriteras och utvecklar sitt innehåll och utformning.

Gamla Falsterboskjutfält får ökad prioritering av att vara ett viktigt rekreativområde och kompletteras i ett senare skede med ett ekologiskt centrum. Hänsyn tas till att det är Totalförsvaret som äger området och till deras pågående verksamhet. Områdesbestämmelser kommer utarbetas för området gemensamt av kommunen och Totalförsvaret.

Satsning på att bevara, föryngra och utveckla tallskog och ekskog inom området.

Plantera fler gatuträd.

Den unika heden värnas genom ett ökat betestryck för att undvika igenväxning med björksly.

Falsterbo Horse Show kompletteras med fler publikdragande aktiviteter för att locka fler besökare till Falsterbonäset under hela året samt en satsning på Falsterbo Bird Show.

Befolkningsmängd:

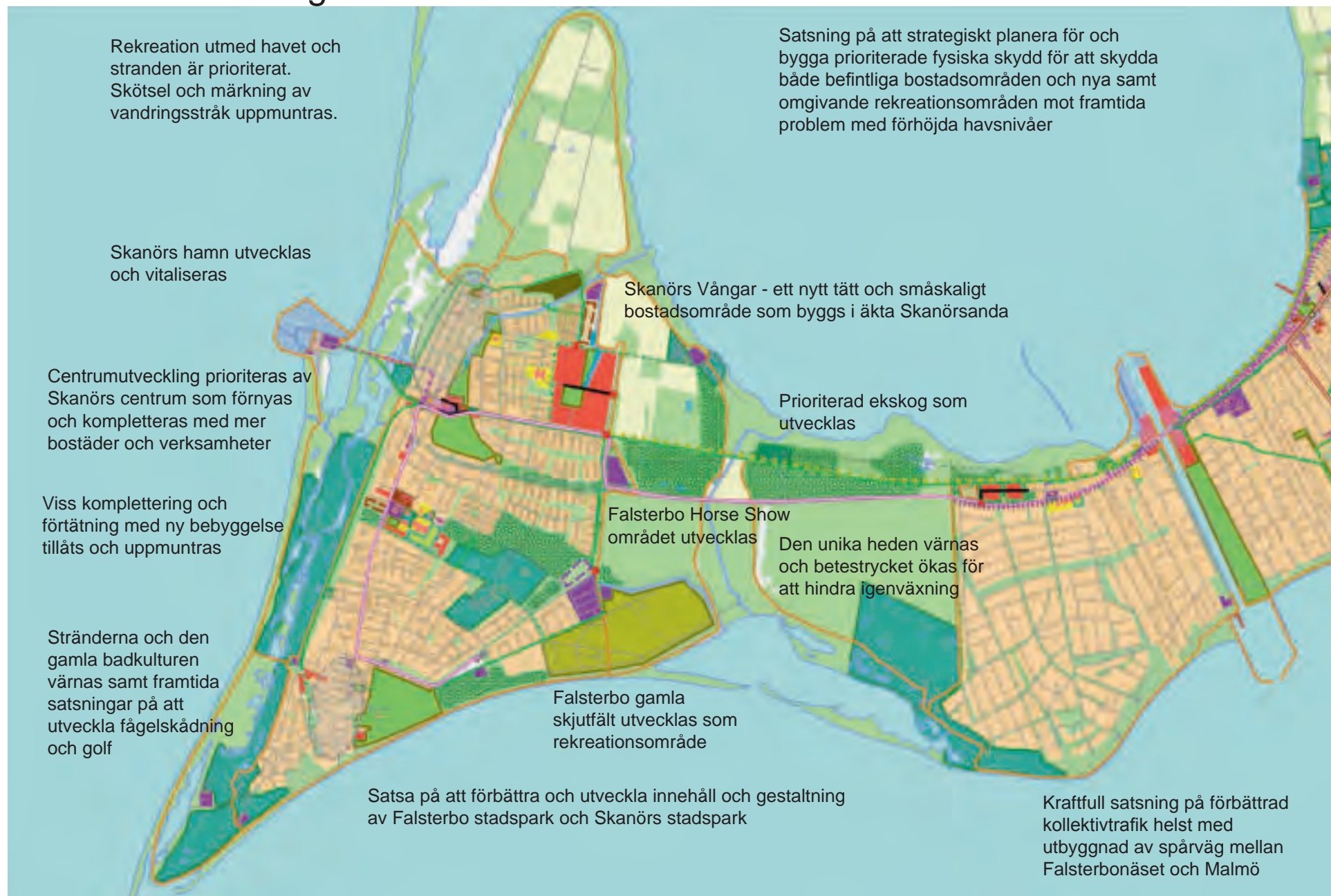
<u>Ort / År</u>	<u>2010</u>	<u>2030</u>	<u>2050</u>
Skanör/Falsterbo	7 000	8 000	8 000

Idag - ca 7 000 personer

Uppskattad befolkningsprognos - år 2050

8 000 personer

Framtida utveckling

Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo - "pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

Exempel på pågående projekt

Skanörs centrum - Parallella skissupdrag har genomförts för att få fram bra förslag på vitalisering, komplettering och förnyelse av centrum. Detaljplanskedet.

Skanörs hamn - Detaljplanearbete har påbörjats för att genomföra utveckling och vitalisering av hamnen samt upprustning av de allmänna ytorna.

Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo - "pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

Exempel på pågående projekt

Skanörs Vångar - Illustrerande bild från Gestaltningsprogrammet över det inre kilformade gröna parkrummet med kajkant, fördröjningsmagasin och utblick mot havet i norr.

Skanörs Vångar - Illustrerande planskiss.

Skanörs Vångar -
Nytt modernt bostadsområde som utformas med spännande småskalighet och historisk förankring.
Byggskedet.

Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo - "pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

Exempel på pågående projekt

STRÅTGATAN skala 1:800

TON A-A skala 1:100

SEKTION B-B skala 1:150

Kyrkogatan i Falsterbo - Detaljplanearbete pågår.

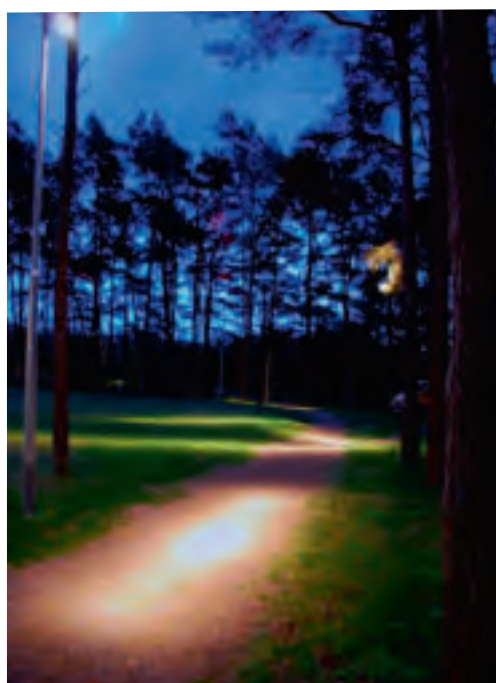
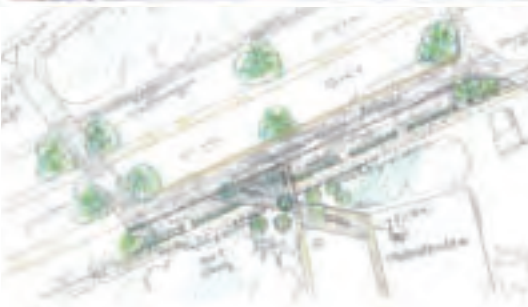

Axelssons torg i Skanör - Detaljplanearbete pågår med kompletterande bebyggelse och skyddsvall mot höjda havsnivåer.

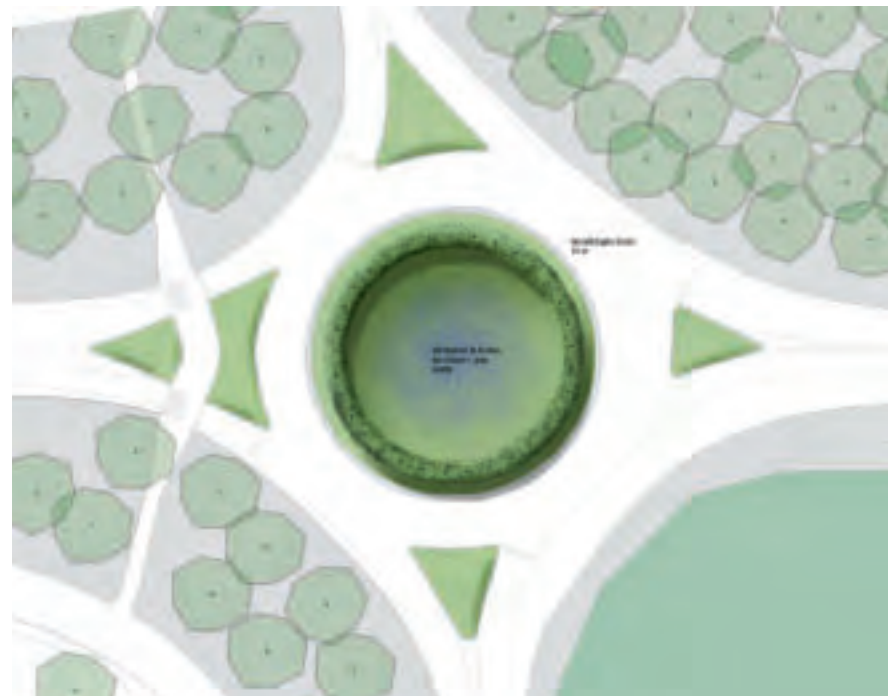

Karaktärsområde VI - Skanör och Falsterbo - "pittoreska historiska tvillingstäder nära strand och hed"

Exempel på pågående projekt

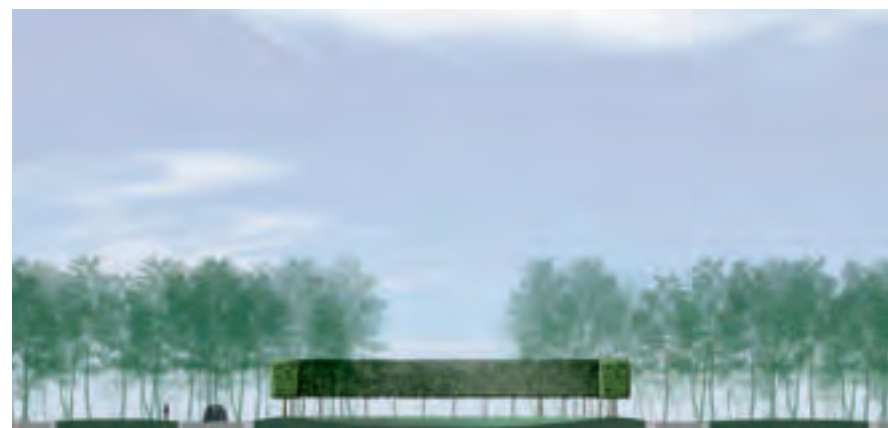
Strandbaden i Falsterbo har fått ett nytt entrétorg och en ny ljussättning som ger ökad trygghet och även bidrar till att göra området vackrare, 2010.

Hagarondellen i Skanör med sin nya ring av formklippta belysta lindar bildar en effektiv entré till Skanör och Falsterbo.

Hagarondellen i Skanör - kvällsbild från december 2011 som visar resultatet av den nya effektljussättningen.

Hagarondellen i Skanör som byggdes om under 2011 är ett exempel på arbetet med att förbättra gestaltningen av det allmänna stadrummet.

DEL 7

	Sida
Styrande dokument, strategiska program och planer	208
Förteckning över befintliga styrande dokument, strategiska program och planer	209
Nya styrande dokument, strategiska program och planer som är under framtagande eller omarbetning	210

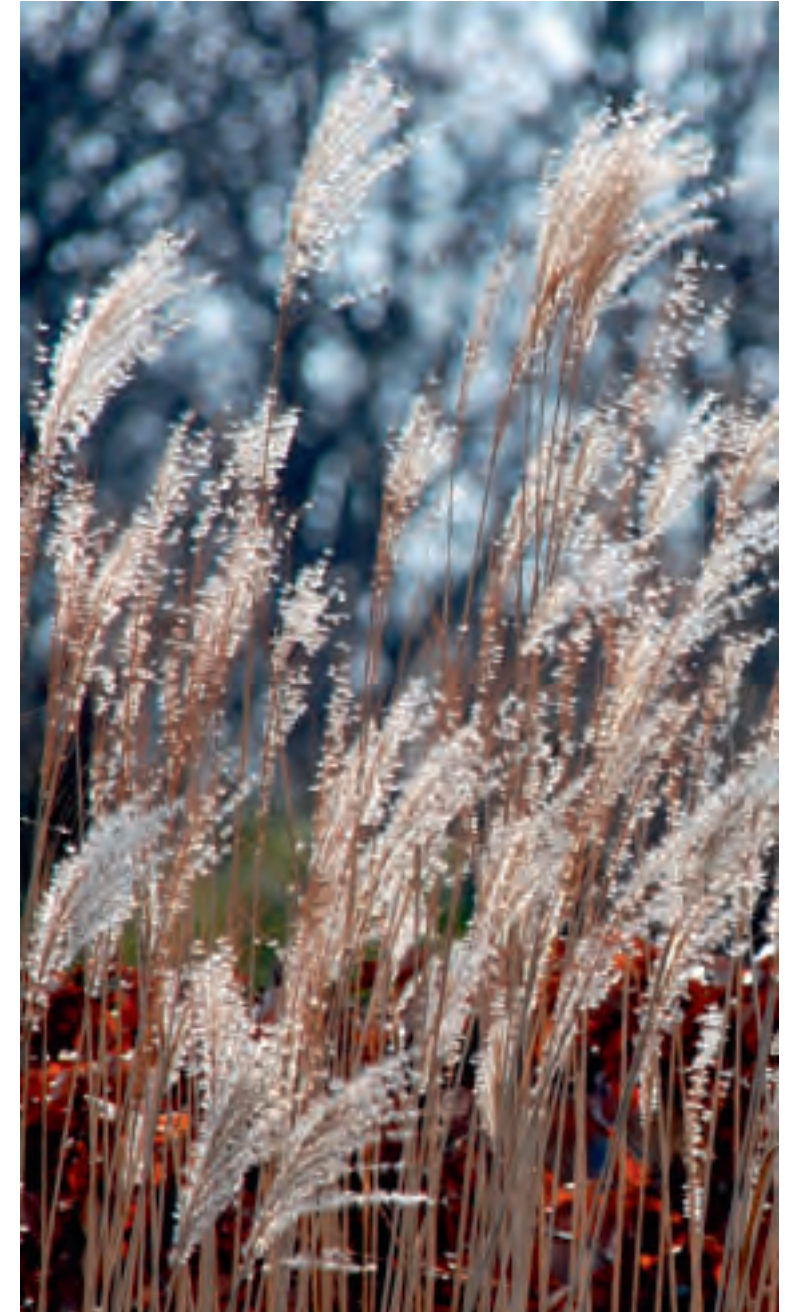
Styrande dokument, strategiska program och planer

Det finns inom en kommun en mängd styrande dokument, strategiska program och planer som styr allt kommunalt arbete; till exempel fördjupade översiktsplaner, detaljplaner, områdesplaner, bevarandeplaner, checklistor med kravspecifikationer, tematiska dokument, områdesbestämmelser, restriktioner och förordnanden. Allt detta ingår att ta hänsyn till i den översiktliga planeringen och bildar underlag i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

Kapitlet innehåller en förteckning över styrande dokument, strategiska program och planer som är av vikt för kommunens utveckling. Vissa är befintliga och har legat till grund för arbetet, alternativt är de kommande nya fördjupningar som fortsättningsvis behöver tas fram eller omarbetas för att leda utvecklingen av kommunen framåt åt det håll som översiktsplanen lagt fast.

De styrande dokumenten, strategiska programmen och planerna redovisar fördjupade mål för kommunen och/eller är mer åtgärdsinriktade. De uppräknade dokumenten varierar både till styrande nivå, omfattning och innehåll utifrån deras olika syften.

Upprättandet och genomförandet av den nya översiktsplanens framtida användning av mark, bebyggelse och vatten grundas på de juridiskt styrande regler som anges i Plan- och bygglagen (PBL) samt Miljöbalken (MB).

Förteckning över befintliga styrande dokument, strategiska program och planer

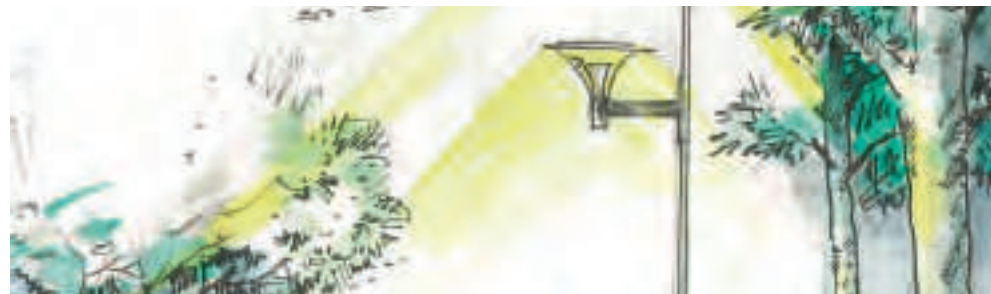
Förteckningen är en listning av befintliga dokument, program och planer som har koppling till den översiktliga planeringen.

Listan kommer att behöva uppdateras och kompletteras efterhand och är inte komplett. I projektet "Förtjust i Vellinge" pågår ett arbete med fokus på att utreda olika styrande och strategiska dokument status och hierarki.

Följande dokument har bildat grund alternativt arbetats fram parallellt med arbetet med kommunens nya översiktsplan:

- Länsstyrelsen i Skåne, en mängd dokument och underlagsmaterial som finns till stöd för kommunernas arbete. Ett exempel är en Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län, framtagen 2011.
- Regions Skånes arbeten med Strukturplan och regional trafikplanering har bildat underlag för översiktsplanen.
- Översiktsplan 2000 (ÖP)
- Fördjupade översiktsplaner (FÖP)
  - FÖP för Östra Höllviken
  - Planprogram för Hököpinge
  - Planprogram Falsterbokanal
- Områdesbestämmelser
- Områdesplaner
- Gällande och pågående detaljplaner (DP)
  - DP Östra Grevie inklusive stationsområde, 2010
  - DP Västra Ingelstad inklusive stationsområde, 2010
  - Skanörs centrum
  - Norra infarten, Vellinge (DP)
- Pågående arbetsplaner gemensamt med Trafikverket
  - Vägdragning Kämpinge by - Rängs sand
  - Ny vägdragning förbifart Gessie kyrkby inklusive ny gång och cykelväg inklusive ridstig till Gessie villastad
  - Väg 101- Förbifart Käglinge
- Bevarandeplaner för byar och tätorter - redovisar de kulturhistoriska värdena och hur de ska bevaras och utvecklas.
- Lokala miljömål, Vellinge kommun, 2008
- Utredning om Vindkraft i Vellinge, 2000
- Principiella spårutredningar
- Utredning "Framtidens kollektivtrafik mellan Malmö - Vellinge"
- Diverse utredningar om höjda Havsnivåer
- Höga havsnivåer Falsterbonäset samt områden vid Höllviken/Kämpinge
- Havsnivåhöjning och naturvärden - Falsterbonäset PG Bentz 2009
- VA - plan
- Stråkstudier Malmö - Vellinge, Atkins 2010

- Diverse riskanalyser
- Bullerutredning utmed de större vägarna
- Hållbar planering i Vellinge kommun (Hållbart resande), Trivector 2010- att planera för transportsystem och markanvändning som bidrar till en hållbar samhällsutveckling
- Vellinge ängar - Parallellt skissuppdrag gemensamt med Trafikverket och Skånetrafiken gällande förbättring av befintlig regional busstation
- Hästar och bebyggelse i Vellinge kommun - Riktlinjer för hästar och bebyggelse
- Handelsutredning, handel och service i Vellinge kommun, Almér Consulting AB, 2009
- Landsbygdsutveckling och hästnäringen. En fallstudie av Vellinge ridstigsprojekt, från teori till handling Anneli Bylander, 2010
- Kulturmiljövården på Falsterbohalvön, 2007
- Kommunal sammanställning som bildar underlag till RTI - planen, Region Skåne
- Planering för långsiktigt hållbara lösningar för avfallshantering inom nya bostadsområden, 2008.
- Policy för yrkesmässig spridning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområden
- Åtgärdsprogram för Gessiebäcken, WSP 2011
- Cykelplan för Vellinge tätort, 2011-12
- Parkeringspolicy
- Utkast till plan för ridstigar och vandringsleder
- Plan för Individ- och familjeomsorg
- Äldreomsorgsplan, 2010
- Plan för den pedagogiska verksamheten
- Fritids- och kulturplan
- Förtjust i Vellinge, 2010-12
- Nyckelhålsparken - parallella skissuppdrag
- Utkast till Belysningsplan för Vellinge kommun, 2009
- SECOA - case studie ang höga havsnivåer, Göteborg universitet (forskning)
- CLIPP, klimatfrågors integrering i lokal policy och planering, samarbetsprojekt med Linköpings universitet och VTI (forskning).

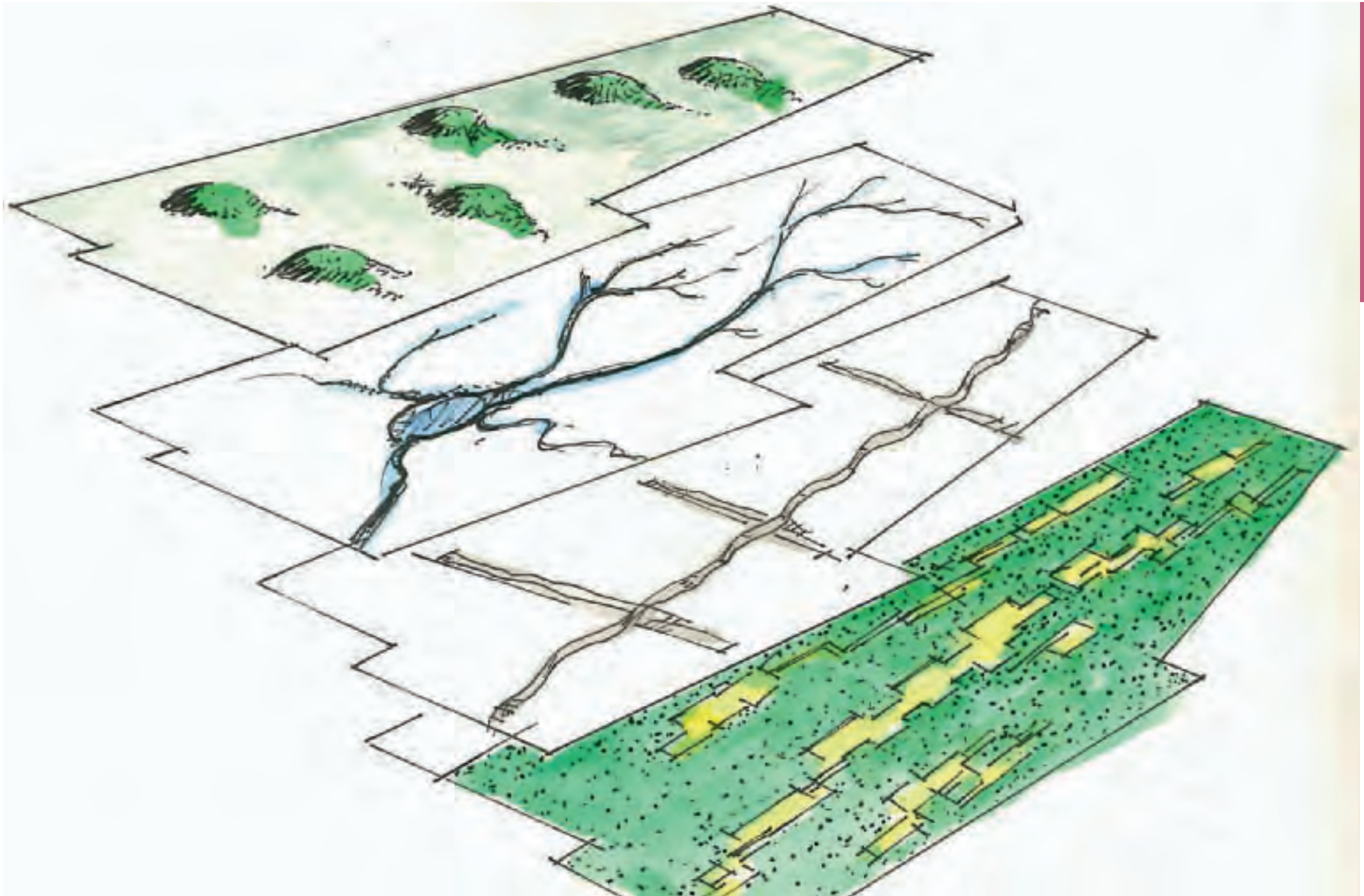
Nya styrande dokument, strategiska program och planer som är under framtagande eller omarbetning:

Det finns ett behov av att ta fram fördjupade underlag, à jourhålla och öka kunskapen inom en mängd olika områden och lägga fast mer detaljerade strategier och åtgärdsprogram för framtiden. Detta sker genom att avdelningsöverskridande gemensamt arbeta inom en mängd ämnesområden.

Här följer en uppräkningslista av några av de projekt som pågått parallellt och i anslutning till eller initierats av arbetet med den nya översiktsplanen:

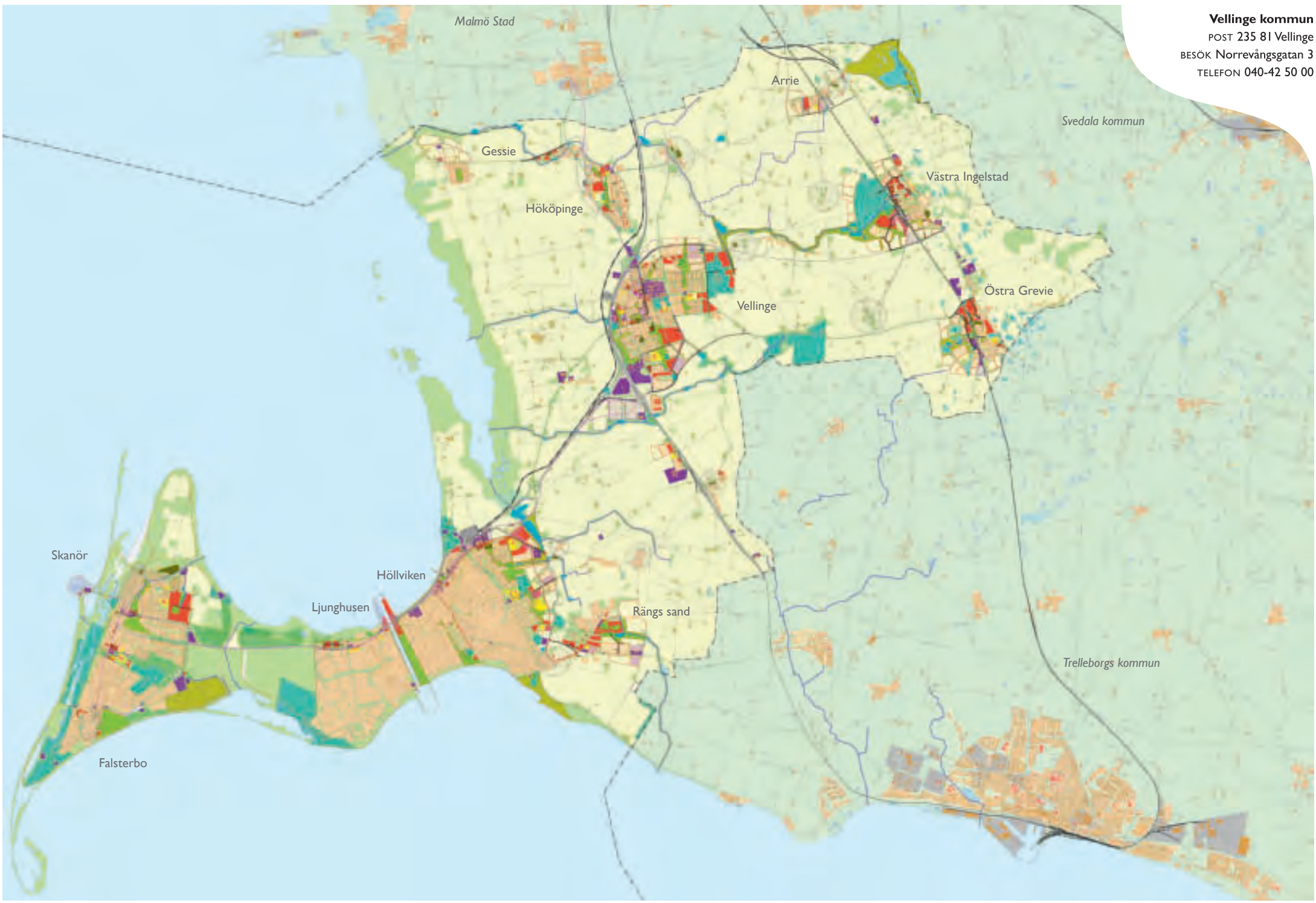
- **Näringslivsprogram** som redovisar en strategi för tillväxt, attraktionskraft, bärkraft och balans. Redovisning av tillgänglig mark för verksamheter och en profilering av kommunens verksamheter. Utredningen pågår under 2012.
- **Grönstrukturplan** som redovisar en strategi för hur kommunen ska bevara och utveckla sin grönstruktur; parker, naturområden, stränder, rekreativområden och planteringar. Planeras att påbörjas under 2013.
- **Gestaltningssprogram (kvalitetsprogram)** som redovisar hur orten, området, parken eller platsen ska utvecklas framöver utifrån en stark tydlig gestaltungsidé med kravspecifikationer. Nya gestaltningssprogram tas fram i det inledande arbetet med nya projekt, fördjupade översiktsplaner och detaljplaner.
- **Energiplan** som redovisar en strategi för hur kommunen långsiktigt verkar för att säkerställa en hållbar utveckling och energieffektivisering av kommunens energiförsörjning och energiförbrukning. Utkast till energi- och klimatstrategi för Vellinge kommun är framtaget och arbetet avslutas under 2012.
- **Bostadsförsörjningsprogram** som redovisar en strategi hur kommunen ska kunna erbjuda innevanarna ett brett varierat utbud av boendeformer.
- **Utredningar om höjda havsnivåer** - Fortsatt fördjupat utredningsarbete pågår med stöd från av forskningsvärlden, experter och konsulter.
- **Belysningsplan** - redovisar en strategi för hur kommunens allmänna stadsrum; gator, vägar, gång- och cykelvägar, torg, parker och bostadsområden ska belysas samt med vilka typer av armaturer och ett förslag på prioritering av åtgärder. Utkast till Belysningsplan är framtaget. Planen beräknas vara klar under 2012 - 2013.
- **Översiktlig studie av spårförbindelse mellan Vellinge och Malmö** - Utredningen utförs gemensamt med Skånetrafiken och Malmö Stad med stöd av konsulter och beräknas bli klar under våren 2013.
- **Cykelplan** - Arbetet påbörjas under 2011 med att studera och ta fram en cykelplan för Vellinge tätort.
- **Trafikplan** - Planeras påbörjas under 2013.
- **Vattenplan** - Vattenplan för Vellinge kommun är under framtagande. Syftet med Vattenplanen är att ta ett samlat grepp om kommunens olika vattenfrågor. Planen är det strategiska dokument som bildar grund för arbetet med att förbättra vattensituationen i kommunen. Planen behandlar planeringsfrågor, behov av åtgärder för kvalitetsövervakning och förbättring av ekologisk och kemiska kvaliteten i kommunens vatten samt behov av framtida utveckling av de tekniska systemen. Arbetet påbörjades 2010.
- **VA-plan** - Målsättningen är att en sådan skall föreligga senast 2014-06-30. VA-planen redovisar en heltäckande långsiktig planering avseende vatten, spillvatten och dagvatten för hela kommunen både inom och utanför nuvarande VA-verksamhetsområde. VA-planen är ett verktyg för att lyfta fram problem och utmaningar, för budgetarbete och för att visa var, när och i vilken ordning man skall bygga ut den allmänna VA-anläggningen. Vellinge kommun skall under 2012 påbörja arbetet med att ta fram en teknisk VA-plan.
- **Strategiskt program för dagvattenutbyggnad** - Planen är under framtagande under 2012 - 2013.
- **Lokala miljömål för Vellinge kommun** - Programmet är under revidering 2012 - 2013
- **Naturvårdsprogram** - Påbörjats under 2012 - 2013.
- **Kulturmiljöprogram** - Planeras att påbörjas under 2013 - 2014.
- **IT- Bredbandsplan - Utredning är påbörjad och** beräknas vara klar under 2012 - 2013.

Planprocessen är komplex och består av många olika skeden och nivåer (Skiss PK, 2010)

Vellinge kommun
POST 235 81 Vellinge
BESÖK Norrevångsgatan 3
TELEFON 040-42 50 00